

Examinând actele de urmărire penală din dosarul penal cu numărul de mai sus,

CONSTAT URMĂTOARELE:

1. La data de **11.09.2018**, în conformitate cu dispozițiile art.61 alin.1 lit.c) Cod procedură penală, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române (IGJR) a sesizat Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) cu privire la faptele/împrejurările/contextul în care *"acțiunile cu caracter violent, premeditat și coordonat ale unor participanți, în sensul încercării de a pătrunde fără drept în incinta sedului Guvernului, în scopul schimbării ordinii de drept prin violență"*, săvârșite pe parcursul manifestației publice din data de 10.08.2018, conferă, actelor materiale ce intră în conținutul constitutiv al unor infracțiuni de drept comun, caracterul tentativei la acțiuni împotriva ordinii constituționale prev.de art.397 alin.2 Cod penal cu aplicarea art.412 alin.2 Cod penal.

Actul de sesizare a fost înregistrat pe rolul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sub nr.***.

La data de 17.09.2018, Direcția Generală de Poliție a Municipiului București (DGPMB) a înaintat DIICOT *"plângerea numitului *** din cuprinsul căreia rezultă săvârșirea infracțiunilor prev.de art.412 Cod penal cu referire la art.397 alin.2 Cod penal"*, aceasta fiind atașată dosarului penal nr.***. În concret, prin denunțul penal formulat, numitul *** a sesizat modul de organizare și finanțare a acțiunilor pe care membrii organizațiilor/asociațiilor civice afiliate grupului #REZIST aveau să le întreprindă în data de 10.08.2018 pe parcursul desfășurării pe raza municipiului București a adunării publice de protest *"Mitingul Diasporei"*.

Constatând că actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege și că nu există vreunul dintre cazurile care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale, prevăzute la art. 16 alin.1 din Codul de procedură penală, prin ordonanța din data de 19.09.2018, în temeiul art.305 al.(1) și (2) din Codul de procedură penală în cauză s-a dispus începerea urmăririi penale (*in rem*) sub aspectul **săvârșirii, în formă tentată, a infracțiunii de acțiuni împotriva ordinii constituționale prev.de art.397 alin.2 Cod penal, cu aplicarea art.412 alin.2 Cod penal.**

2. Prin ordonanța din data de **28.06.2019**, Secția Parchetelor Militare (SPM) din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus în dosarul nr.***, în conformitate cu dispozițiile art.58 alin.2 Cod procedură penală, art.56 alin.6 Cod procedură penală rap.la art.11 alin.1 pct.2 din CUG nr.78/2016, aprobate prin Legea nr.120/2018, **"declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, în vederea continuării cercetărilor cu privire la organizarea, conducerea și modul de intervenție al forțelor de ordine din cadrul Inspectoratului General al Jandarmeriei Române împotriva manifestațiilor care au participat la protestul din data de 10 august 2018 desfășurat în Piața Victoriei din mun. București, respectiv cu privire la scopul faptelor unor grupuri de persoane care în ziua de 10.08.2018 au exercitat acțiuni de violență împotriva forțelor de ordine și măsura în care aceste acțiuni, prin amploarea și modul de desfășurare, au fost de natură să pună în pericol securitatea națională"**.

Dosarul astfel declinat a fost înregistrat pe rolul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sub nr.***.

Prin ordonanța din data de **23.07.2019**, în conformitate cu dispozițiile art.63 alin.1 Cod procedură penală, rap.la art.43 alin.2 lit.c) Cod procedură penală și art.44 alin.1 și 4 Cod procedură penală s-a dispus reunirea celor două cauze (dosarul nr.*** și dosarul nr.***), sub nr.***.

În fundamentarea măsurii de declinare a competenței în favoarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Secția Parchetelor Militare a reținut, în cuprinsul ordonanței din data de 28.06.2019, următoarele:

La data de **11.08.2018** pe rolul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București a fost înregistrat dosarul nr. *** ca urmare a sesizării din oficiu cu privire la faptul că „în data de 10.08.2018, cu ocazia mitingului organizat în zona Piața Victoriei din mun. București, s-au produs incidente violente care au avut ca rezultat rănirea mai multor persoane. În mijlocul participanților, au acționat un număr de peste o mie de persoane care se manifestau violent atât la adresa forțelor de ordine, cât și la adresa protestatarilor pașnici, încercând forțarea cordonului de jandarmi. La ora 23¹¹, conform Jurnalului Acțiunilor Operative, a avut loc intervenția forțelor din cadrul Jandarmeriei Române pentru izolarea și dispersarea demonstrațiilor violente. Acțiunea s-a prelungit până în data de 11.08.2018 în jurul orelor 03:00. Cu ocazia intervenției au fost rănite mai multe persoane din rândul demonstrațiilor și al forțelor de ordine”¹.

La aceeași dată, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București (PMTMB) a dispus începerea urmăririi penale în cauză sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de **purtare abuzivă, abuz în serviciu și neglijență în serviciu**, prev. de art. 296, alin. 297 și art. 298 din Codul penal.

La data de **13.08.2018**, a fost înregistrată la Secția Parchetelor Militare **plângerea formulată de reprezentanții legali ai Asociației Voci pentru Democrație și Justiție, Freedom House România, Centrului European pentru Educație și Cercetare Juridică, Umbrela Anticorupție Cluj, Geeks 2 Democracy, Inițiativa România. Vă Vedem București, Insistăm București, Ștafeta Steagului Uniunii Europene, #împreună Munchen, Aradul Civic, Acțiunea Civică Galați, #Rezist Galați și Rezistența, împotriva Prefectului Capitalei, Speranța Cliseru, ministrului Afacerilor Interne, Carmen Dan, și persoanele din conducerea Inspectoratului General al Jandarmeriei Române și a Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București**, referitoare la modul în care au dispus și gestionat, din punct de vedere operativ, intervenția forțelor de ordine împotriva participanților la protestul din data de 10 august 2018, desfășurat în Piața Victoriei din mun. București, respectiv împotriva lucrătorilor din cadrul Jandarmeriei Române, cu referire la insultele, amenințările și lovirile exercitate față de participanți la protestul din data de 10 august 2018.

Prin **ordonanța** nr. *** din data de **14.08.2018**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare a dispus începerea urmăririi penale pentru infracțiunile de **abuz în serviciu** prev. de art. 297 Cod penal și **purtare abuzivă**, prev. de art. 296 alin. 1 și 2 cod penal, constând în aceea că în data de 10.08.2018, începând cu ora 18⁰⁰, cu ocazia mitingului organizat în zona Piața Victoriei din mun. București, au avut loc incidente violente în care au fost implicate forțele de ordine din cadrul Jandarmeriei Române, în urma cărora a rezultat rănirea mai multor persoane.

În baza ordonanței procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. *** din data de **14.08.2018**, dosarul înregistrat pe rolul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București sub nr. *** a fost preluat, în temeiul art. 325 Cod procedură penală, de Secția Parchetelor Militare, unde a fost înregistrat sub nr. *** , iar prin ordonanța din data de 14.08.2018 s-a dispus reunirea acestuia la dosarul nr. *** .

Prin **ordonanțele** nr. *** din **27.08.2018** și **11.09.2018**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare a dispus extinderea urmăririi penale cu privire la:

¹ Surprinde faptul că, în cuprinsul stării de fapt expuse, Secția Parchetelor Militare a omis să rețină mențiunile efectuate de Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București în cuprinsul procesului verbal de sesizare din oficiu potrivit cu care: **”Situția a degenerat progresiv, 2 subofițeri de jandarmi fiind victimele unei agresiuni deosebit de violente. A fost sustrasă o armă de foc de la un subofițer de jandarmi ca urmare a acțiunii violente a unor participanți.”**

1. Infracțiunea de favorizare a făptuitorului, prev. de art. 269 cod penal, constând în neluarea măsurilor pentru ca, anterior executării misiunii din data de 10.08.2018, în zona Piața Victoriei din mun. București, toți militarii jandarmi să poarte căști inscripționate cu numere de identificare care să corespundă poziției ocupate în cadrul batalionului, detașamentului și grupului de intervenție, deși era previzibil, pentru orice persoană, că în acest mod nu vor putea fi individualizate acțiunile fiecărui militar, rezultat acceptat de către persoanele cu atribuții în reglementarea acestei situații. Ulterior, în scopul împiedicării sau îngreunării cercetărilor în cauză cu privire la faptele de violență exercitate în cursul intervenției, au fost întocmite documente oficiale cu conținut inexact, în care nu au fost cuprinse mențiuni privind identitatea militarilor care au purtat în timpul intervenției căștile de protecție ale căror numere de identificare inscripționate fuseseră acoperite cu bandă adezivă.

2. Infracțiunea de fals intelectual, prev. de art. 321 Cod penal, constând în aceea că înscrisurile oficiale întocmite de structurile Jandarmeriei Române (raport de misiune nr. *** din 11.08.2018 întocmit la nivelul DGJMB; raport de acțiune preliminar nr. *** din data de 11.08.2018 întocmit la nivelul DGJMB; extras din O.Z.U. nr. *** din 13.08.2018 întocmit la nivelul B.S.I.J. „Vlad Țepeș”; extras din O.Z.U. nr. 153 din 14.08.2018 înregistrat cu nr. *** întocmit la nivelul DGJMB; sinteza activităților desfășurate și a rezultatelor obținute, document întocmit la nivelul Grupării de Jandarmi Mobilă Craiova; raport de misiune „Miting București” din data de 10.12.08.2018 întocmit la nivelul Grupării de Jandarmi Mobile Constanța) au fost omise, cu știință, datele reprezentând numerele de identificare atribuite prin fișele individuale de echipament, conform Dispoziției Inspectorului General al Jandarmeriei Române nr. *** din data de 23.08.2013, fapt care a condus la împiedicarea sau îngreunarea identificării militarilor jandarmi care au participat la comiterea unor acte de violență.

3. infracțiunea de uz de fals prev. de art. 323 Cod penal constând în predarea către organul de urmărire penală a înscrisurilor oficiale susmenționate, falsificate în modalitatea arătată.

Prin **ordonanța** nr. *** din data de **12.09.2018**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus extinderea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunilor de:

1. participație improprie la fals intelectual prev. de art. 52 alin. 3 rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal, constând în determinarea autorului scriptural al Jurnalului Acțiunilor Operative, întocmit de DGJMB, să consemneze, în mod nereal și în necunoștință de cauză, ora 23¹¹ ca fiind ora la care prefectul mun. București a aprobat, în conformitate cu prev. art. 19 alin. 1 din Legea nr. 60/1991, ordinul de intervenție, apoi are emisă în realitate mult mai târziu, după mai mult de o oră de la ora consemnată în Jurnalul Acțiunilor Operative.

2. participație improprie la uz de fals prev. de art. 52 alin. 3 rap. la art. 323 Cod penal, constând în determinarea fondării Jurnalului Acțiunilor Operative ca dovadă a modului în care a avut loc misiunea de asigurare/restabilire a ordinii publice la data de 10.08.2018, deși acesta consemnează mențiuni false privind ora aprobării ordinului de intervenție, fapt necunoscut de persoanele în ale căror atribuții de serviciu intră folosirea acestui jurnal, după ce s-a constatat că ora care a fost consemnată în Jurnalul Acțiunilor Operative al DGJMB nu este ora reală la care prefectul Municipiului București a semnat ordinul de intervenție emis de mr. Cazan Laurențiu.

Prin **ordonanța** nr. *** din data de **20.09.2018**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus, în temeiul art. 305 alin. 3 Cod procedură penală, efectuarea în continuare a urmăririi penale față de:

1. MAIOR CAZAN LAURENȚIU VALENTIN, împuternicit director general al Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de :

- **abuz în serviciu**, prev. de art. 297 alin.1 Cod penal, constând în aceea că, în data de 10.08.2018, în calitate de comandant al acțiunii de menținere a ordinii publice în cadrul manifestației desfășurate în Piața Victoriei din mun. București, a creat aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice și, fără a respecta disp. art. 19 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, art. 33, art. 34, art. 36 și art. 37 din Legea nr. 550/2004 privind

organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, a ordonat intervenția în forță împotriva participanților la protest, cauzând astfel o vătămare a drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **participație improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că în data de 10.08.2018, în calitate de comandant al acțiunii de menținere a ordinii publice în cadrul manifestației desfășurate în Piața Victoriei din mun. București, a creat aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice și a ordonat folosirea mijloacelor din dotare pentru evacuarea protestatarilor, cu consecința exercitării de către forțele de ordine din subordine a unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente – acte îndreptate inclusiv împotriva copiilor, altfel decât în mod gradual și fără a înceta după realizarea scopului misiunii, producându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest;

- **participație improprie la fals intelectual**, prev. de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018 a determinat autorul scriptural al Jurnalului Acțiunilor Operative, întocmit de DGJMB, să consemneze în mod nereal ora 23¹¹ ca fiind cea la care prefectul municipiului București a aprobat intervenția în forță pentru restabilirea ordinii publice în Piața Victoriei din mun. București;

- **participație improprie la uz de fals**, prev. de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 323 Cod penal, constând în determinarea folosirii ulterioare a Jurnalului Acțiunilor Operative ca dovadă a modului legal în care s-ar fi desfășurat intervenția în forță pentru restabilirea ordinii publice în Piața Victoriei din mun. București, în noaptea de 10/11.08.2018, **infracțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 1 și 2 Cod penal, care reglementează concursul de infracțiuni.**

2. Comisar șef de poliție CHIRICĂ MIHAI DAN, fost secretar de stat pentru relația cu prefectii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în prezent secretar de stat pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții în cadrul Ministerului Apărării Naționale pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018 a uzat de autoritatea conferită de funcția deținută pentru a ajuta pe mr. Cazan Laurențiu să creeze aparența de legalitate a acțiunii de evacuare a protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, exercitând presiuni asupra prefectului municipiului București pentru a aproba formal ordinul de intervenție în forță, atât anterior, cât și ulterior orei la care acesta a fost emis de conducătorul forțelor de ordine, cauzându-se astfel o vătămare a drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participație improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, prin presiunile exercitate asupra prefectului municipiului București, în noaptea de 10/11.08.2018, l-a ajutat pe mr. Cazan Laurențiu să creeze aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice care a permis forțelor de ordine din cadrul Jandarmeriei Române să folosească mijloacele din dotare pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, folosirea forței nefiind una graduală, fiind folosite mijloacele din dotare inclusiv împotriva copiilor, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de

participanți la protest, **infracțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 2 Cod penal, care reglementează concursul de infracțiuni.**

3. Colonel CUCOȘ GHEORGHE SEBASTIAN, în prezent împuternicit prim-adjunct al inspectorului general și șef al Statului Major al Jandarmeriei Române, pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii de la mr. Cazan Laurențiu, prin ordinele date direct forțelor de ordine, a participat nelegal la conducerea operațiunilor și l-a ajutat pe acesta din urmă să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță pentru evacuarea protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participatie improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii de la mr. Cazan Laurențiu, prin ordinele date direct forțelor de ordine, a participat nelegal la conducerea operațiunilor și l-a ajutat pe acesta din urmă să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării de către forțele de ordine din cadrul Jandarmeriei Române a unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, folosirea forței nefiind una graduală, fiind folosite mijloacele din dotare inclusiv împotriva copiilor, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest, **infracțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 2 Cod penal, care reglementează concursul de infracțiuni.**

4. Colonel SIMILE IONUȚ-CĂTĂLIN, în prezent împuternicit inspector general al Jandarmeriei Române, pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii, prin ordinele date direct forțelor de ordine, l-a ajutat pe mr. Cazan Laurențiu să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță, participând astfel la conducerea operațiunilor de evacuare a manifestațiilor aflați în Piața Victoriei din mun. București și cauzând astfel o vătămare a drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participatie improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii de la mr. Cazan Laurențiu, prin ordinele date direct forțelor de ordine, a participat nelegal la conducerea operațiunilor și l-a ajutat pe acesta din urmă să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării de către forțele de ordine din cadrul Jandarmeriei Române a unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, folosirea forței nefiind una graduală, fiind folosite mijloacele din dotare inclusiv împotriva copiilor, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest,

infraacțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 2 Cod penal, care reglementează concursul de infraacțiuni.

Prin **ordonanța nr. ***** din data de **23.04.2019**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus, în temeiul art. 311 alin. 1 Cod procedură penală, extinderea urmăririi penale cu privire la săvârșirea infraacțiunilor de:

- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, în sensul că apelul telefonic efectuat la numărul unic de urgență 112 de către persoana care s-a prezentat ca fiind *******, evenimentele care au avut loc după inițierea acestui apel telefonic ce au impus intervenția forțelor de jandarmi pentru deblocarea autospecialelor aparținând Serviciului Acțiuni Speciale al DGJMB, trimise în zona restaurantului Springtime, context în care s-a produs agresarea sg. maj. ******* și plt. *******, precum și modul în care a fost gestionată comunicarea informațiilor cu privire la starea de sănătate a sg. maj. *******, prin transmiterea, în mod intenționat, a unor date eronate, se circumscriu unei acțiuni menite să creeze, în mod artificial, aparența existenței unor condiții de legalitate care să determine și să justifice, în același timp, ordinul de intervenție în forță a unităților de jandarmi pentru evacuarea participanților la protestul desfășurat în Piața Victoriei din mun. București, care a avut ca urmare vătămarea drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participare improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, în sensul că apelul telefonic efectuat la numărul unic de urgență 112 de către persoana care s-a prezentat ca fiind *******, evenimentele care au avut loc după inițierea acestui apel telefonic ce au impus intervenția forțelor de jandarmi pentru deblocarea autospecialelor aparținând Serviciului Acțiuni Speciale al DGJMB, trimise în zona restaurantului Springtime, context în care s-a produs agresarea sg. maj. ******* și plt. *******, precum și modul în care a fost gestionată comunicarea informațiilor cu privire la starea de sănătate a sg. maj. *******, prin transmiterea, în mod intenționat, a unor date eronate, se circumscriu unor acte menite să determine și să justifice necesitatea unei acțiuni de restabilire a ordinii publice și să ajute la crearea aparenței unei acțiuni legale de intervenție în forță a unităților de jandarmi pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente – acte îndreptate inclusiv împotriva copiilor, altfel decât în mod gradual și fără a înceta după realizarea scopului misiunii, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest.

În fundamentarea acuzațiilor formulate în dosarul nr. * , Secția Parchetelor Militare a reținut următoarele:**

”Din actele de urmărire penală efectuate în cauză rezultă că, în intervalul orar 20³⁰ – 22⁰⁰, au existat doar incidente izolate între un număr mic de participanți la protest și forțele de ordine, iar situația concretă din Piața Victoriei nu justifică o intervenție în forță.

De asemenea, din actele de urmărire penală efectuate în cauză rezultă că, **începând din jurul orei 20⁰⁰, Prefectul Municipiului București, *** , a primit de la suspectul cms. șef de poliție Chirică Mihai Dan**, care la acea dată îndeplinea funcția de secretar de stat pentru relația cu prefectii în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, **numeroase solicitări pentru a aproba intervenția în forță a unităților de jandarmi**. Aceste solicitări i-au fost transmise atât telefonic, cât și prin mesaje text, expediate prin aplicația WhatsApp.

Prefectul Municipiului București, *** , nu deținea certificat de acces la informații clasificate și nu a cunoscut situația operativă pentru a verifica necesitatea dispunerii intervenției în forță, întrucât documentele care au stat la baza planificării, organizării și executării de către forțele de ordine a misiunilor din data de 10 august 2018, inclusiv ordinul de intervenție, erau clasificate secret de serviciu, iar **aprobarea dată, în jurul orei 00²⁰, a fost una formală**, urmare presiunilor exercitate de suspect comisar șef de poliție Chirică Mihai Dan **și nu a vizat evacuarea participanților la protestul din Piața Victoriei.**

La ora 23¹¹, fără a dispune anterior măsurile necesare pentru imobilizarea și îndepărtarea din zonă a persoanelor care săvârșeau fapte contrare legii, fără a avea aprobarea prevăzută de art. 19 din Legea nr. 60/1991 ori dispoziția scrisă a prefectului, conform dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 550/2004 și în flagrantă contradicție cu dispozițiile propriului ordin de intervenție, **suspectul mr. Cazan Laurențiu**, folosindu-se de calitatea pe care o deținea, **a ordonat în mod nelegal**, unităților de jandarmi din subordine, **intervenția în forță** și, implicit, folosirea mijloacelor tehnice din dotare împotriva protestatarilor, **acționând, cu încălcarea atribuțiilor de serviciu, pentru evacuarea tuturor persoanelor aflate în Piața Victoriei din mun. București**, inclusiv femei, copii și persoane în vârstă, dar și foarte mulți jurnaliști și reporteri TV, români și străini.

Ordinul dat de suspect mr. Cazan Laurențiu a creat aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice și a legitimat folosirea forței și a mijloacelor din dotare de către unitățile de jandarmi aflate în dispozitivul din Piața Victoriei.

Folosirea mijloacelor din dotarea forțelor de ordine **nu s-a făcut însă gradual**, a depășit nevoile reale pentru imobilizarea persoanelor turbulente sau care se manifestau agresiv **și nu a încetat de îndată ce acțiunile acestor persoane au fost neutralizate**, fiind astfel încălcate dispozițiile art. 33 – 37 din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române.

În acest fel, **scopul intervenției** în forță care trebuia să vizeze restabilirea caracterului pașnic al acțiunii de protest **a fost deturnat și a vizat**, în fapt, **îngrădirea libertății cetățenilor de a-și exprima opiniile** politice, sociale sau de altă natură, de a organiza mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea, drepturi garantate de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, republicată, și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu consecința vătămării fizice și psihice a unui număr mare de participanți la protest.

Acei și scop, în fapt, i s-a circumscris și activitatea suspectilor col. Cucuș Gheorghe-Sebastian și col. Sindile Ionuț-Cătălin, în calitate de Împuternicit Inspector general al Jandarmeriei Române, respectiv de Împuternicit Prim-Adjunct al Inspectorului general al Jandarmeriei Române.

În acest sens, se reține că, folosindu-se de funcțiile pe care le dețineau, suspectii col. Cucuș Gheorghe-Sebastian și col. Sindile Ionuț-Cătălin **l-au ajutat** pe suspectul mr. Cazan Laurențiu **să creeze aparența unei acțiuni legale** de restabilire a ordinii publice, **participând** în mod activ, prin ordinele date, **la conducerea operațiunilor** de evacuare a protestatarilor din Piața Victoriei, **cu consecința vătămării drepturilor legitime** ale majorității protestatarilor privind **libertatea de exprimare și libertatea de întrunire** și exercitării unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, care ar fi putut justifica, în mod legal, folosirea forței.

Deși, prin adresa nr. 96.013 din data de 14.09.2018 (vol. 9/65), **suspectul col. Sindile Ionuț-Cătălin**, împuternicit Inspector general al Jandarmeriei Române, **a comunicat organelor de urmărire penală faptul că**, la data de 10.08.2018, **l-a sprijinit pe col. Cucuș Gheorghe-Sebastian în asigurarea coordonării misiunii în cauză**, din materialul de urmărire penală rezultă că, în calitate de comandant al acțiunii de asigurare/menținere a ordinii publice în timpul protestului din data de 10 august 2018 a fost desemnat suspectul mr. Cazan Laurențiu, fără ca în documentele care au stat la baza planificării, organizării și executării acestei misiuni să existe mențiuni referitoare la coordonarea forțelor de

jandarmi de către alte persoane cu funcții de conducere de la nivelul Direcției de Jandarmi a Municipiului București sau al Inspectoratului General al Jandarmeriei Române.

Potrivit **disp. art. 11** din **Ordinul I.G.J.R. nr. 12/02.12.2013** privind activitățile pentru pregătirea și desfășurarea acțiunilor structurilor operative al Jandarmeriei Române (vol. 5/216-223), *coordonarea activității forțelor reprezintă etapa de trecere de la pregătirea acțiunii la desfășurarea acesteia și constă în:*

- **corelarea eforturilor** - se realizează prin angajarea tuturor resurselor umane și materiale necesare pentru atingerea scopului acțiunii și fixarea de sarcini precise, până la individ;

- **armonizarea diferențelor** – constă în asigurarea sincronizării între toate elementele din cadrul acțiunii în scopul de a ușura funcționarea lor și succesul acesteia;

și

- **informarea reciprocă** – se realizează prin schimbul de date și informații, prin contacte directe, consultarea specialiștilor pe probleme, informarea obligatorie a anumitor persoane cu privire la desfășurarea unor evenimente, activități, acțiuni, etc.

Forțele care participă la o acțiune comună, pe baza **coordonării stabilite de comandant/șef**, mențin și cooperarea **sub conducerea acestuia**.

Întrucât nu a existat nici un ordin sau dispoziție fragmentară care să consemneze preluarea comenzii forțelor de ordine aflate în dispozitivul din Piața Victoriei de la suspectul mr. Cazan Laurențiu, rezultă, în mod evident, că suspectii col. Cucos Gheorghe-Sebastian și col. Sindile Ionuț-Cătălin nu au acționat în exercitarea unor atribuții legale sau regulamente de coordonare a misiunii din data de 10 august 2018 și că **activitatea desfășurată** în contextul evenimentelor în cauză **a avut ca scop crearea aparenței unei acțiuni legale de intervenție în forță** a unităților de jandarmi pentru evacuarea participanților la protest.

Sub aspectul organizării, conducerii și modului de desfășurare a acțiunii de intervenție în forță ordonată de suspectul mr. Cazan Laurențiu, actele de urmărire penală efectuate în cauză au evidențiat faptul că **presiunile exercitate** de suspectul comisar de poliție Chirică Mihai Dan asupra prefectului mun. București pentru a aproba ordinul de intervenție emis de suspectul mr. Cazan Laurențiu **nu au constituit un element factual singular și izolat de natură să determine și să justifice intervenția forțelor de ordine**, ci se circumscriu unei **activități complexe desfășurate, în momentele premergătoare ordonării intervenției în forță, cu scopul de a se crea, în mod artificial, aparența existenței unor condiții de legalitate care să determine și să justifice, în același timp, folosirea forței și a mijloacelor din dotare pentru evacuarea manifestațiilor din Piața Victoriei**.

Un alt element factual care se circumscrie aceluiași scop îl constituie **apelul efectuat la ora 22⁴⁷**, la numărul unic de urgență 112, **de către o persoană, care s-a prezentat ca fiind *****, convorbirea purtată de acesta cu operatorul (proces-verbal, vol. 11/1-2) având următorul conținut:

Deși din relatările făcute de persoana care s-a prezentat ca fiind *** rezulta că **grupul despre care se afirma că s-ar manifesta violent în fața restaurantului Springtime se îndepărta deja în direcția Gării de Nord și că au venit jandarmii**, către zona respectivă au fost direcționate patru autospeciale ale Serviciului Acțiuni Speciale din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București.

Deplasarea în zona restaurantului Springtime a forțelor aparținând Serviciului Acțiuni Speciale din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, în contextul în care obiectul de activitate al lucrătorilor din cadrul acestui serviciu nu îl constituie restabilirea ordinii publice, iar intervenția acestora nu era, în mod evident, necesară, **a constituit, în fapt, doar un pretext, creat artificial, de natură să determine și, ulterior, să justifice acțiunea în forță**, aparent legală, a unităților de jandarmi împotriva participanților la protestul care se desfășura în Piața Victoriei din mun. București.

În același sens, urmează a fi avut în vedere și faptul că susținerea persoanei care s-a prezentat ca fiind *** referitoare la acțiunile violente ale unui grup de persoane aflate în fața restaurantului Springtime nu au fost confirmate de personalul de serviciu al acestui restaurant și nici de managerul acestei unități, martorul ***.

La rândul său, **modalitatea concretă în care s-a intervenit pentru deplasarea a două dintre autospecialele aparținând Serviciului Acțiuni Speciale din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București**, context în care s-a produs agresarea sg. maj. *** și plt. *** , **a constituit un moment factual care s-a circumscris acțiunii menite să creeze, în mod artificial, aparența existenței condițiilor de legalitate care să determine și să justifice folosirea forțelor de ordine împotriva participanților la protestul care se desfășura în Piața Victoriei din mun. București și a fost folosit pentru a amplifica emoțional necesitatea unei intervenții în forță** pentru evacuarea protestatarilor, iar ulterior pentru a justifica legalitatea acestei intervenții prin transmiterea unor date eronate cu privire la gravitatea leziunilor suferite de sg. maj. *** și urmările acestora.

În acest sens se reține că, deși era cunoscută starea reală de sănătate a sg. maj. *** , comunicările cu privire la acest subiect, inclusiv în relația cu mass-media, au fost intenționat eronate.

Relevantă din acest punct de vedere, este conferința de presă din dimineața zilei de 11 august 2018, în cadrul căreia lt. col. *** , în calitate de purtător de cuvânt al Jandarmeriei, a informat că „... **dincolo de intervențiile dificile pe care le-am avut aseară, de departe cea mai dificilă intervenție a fost să explicăm părinților kolegei noastre că fata lor s-a aștepta să rămână paralizată pe viață**”, în vădită contradicție cu datele cunoscute la nivel instituțional cu privire la starea reală de sănătate a sg. maj. *** .

Sub acest aspect, urmează a fi avut în vedere faptul că **examenul CT efectuat** în cadrul Spitalului Universitar de Urgență Floreasca, **la ora 23³⁰, în seara zilei de 10 august 2018**, a evidențiat că sg. maj. *** nu prezenta leziuni ale coloanei vertebrale.

Pe de altă parte, din declarația martorului **dr. ***** , secretar de stat în Ministerul Afacerilor Interne, șef al Departamentului pentru Situații de Urgență, rezultă că acesta a **ținut în permanență legătura cu medicii din cadrul Spitalului Universitar de Urgență Floreasca**, iar **în dimineața zilei de 11 august 2018, în jurul orei 01³⁰, a informat conducerea Ministerului Afacerilor Interne** cu privire la starea de sănătate a sg. maj. *** , fiind cunoscut faptul că leziunile suferite nu sunt grave.

În același sens este și declarația **dr. ***** , precum și a cea a purtătorului de cuvânt al Spitalului Universitar de Urgență Floreasca, **dr. ***** , care a confirmat faptul că a **comunicat secretarului de stat, dr. *** , diagnosticul pacienței ***** , diagnostic despre care i s-a spus că este solicitat de **ministrul afacerilor interne**.

Conducerea Ministerului Afacerilor Interne a avut cunoștință nu numai de starea reală de sănătate a sg. maj. *** , ci și de toate acțiunile întreprinse de forțele care au intervenit în zona de desfășurare a protestului din Piața Victoriei din mun. București.

Relevantă sub acest aspect este poziția publică exprimată de ministrul afacerilor interne, Carmen Daniela DAN, în ședința comisiei de apărare din Camera Deputaților din data de 21.08.2018, cu ocazia prezentării Informării privind manifestația de protest desfășurată în mun. București în data de 10 august 2018, după cum urmează:

„Am stat în biroul meu în toată această perioadă. Tot ce am solicitat, și colegii mei știu asta, a fost să **fiu informată, pentru că este firesc ca ministrul să primească informații despre tot ce se întâmplă**, și am plecat din minister în jurul orei 3 dimineața, când colegii mei finalizaseră misiunea și când mi-am dorit să vină în biroul ministrului și să împărtășim, de data aceasta, propriile lor trăiri.”

Punerea în aplicare a ordinului de intervenție în forță pentru evacuarea tuturor protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu încălcarea disp. art. 19 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice², respectiv a disp. art. 34 și 37 din Legea nr. 550/2004

² Art.19 – (1) Intervenția în forță va fi aprobată de prefect sau de înlocuitorul acestuia la solicitarea comandantului forțelor de jandarmi care asigură măsurile de ordine publică la locul adunărilor publice.

privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române³, în împrejurări merite să creeze, în mod artificial, necesitatea acțiunii de restabilire a ordinii publice și aparența existenței unui ordin legal de intervenție în forță, **a avut ca urmare vătămarea drepturilor legitime** a majorității participanților la protest **referitoare la libertatea de exprimare și libertatea de întrunire** prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

De asemenea, **punerea în aplicare a ordinului nelegal de intervenție în forță**, cu încălcarea disp. art. 33 și art. 36 din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române⁴, **în împrejurări create, în mod artificial, cu scopul de a determina și justifica necesitatea acțiunii de restabilire ordinii publice și, implicit, folosirea forței și a mijloacelor din dotarea unităților de jandarmi, în condiții de aparentă legalitate**, pentru evacuarea tuturor participanților la protestul desfășurat în Piața Victoriei din mun. București, a avut ca urmare exercitarea unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente sau agresive cu consecința producerii unor leziuni traumatice și afectării sănătății unui număr mare de participanți la protest.

Cu privire la vătămrile suferite în contextul intervenției în forță a unităților de jandarmi împotriva participanților la protestul din data de 10 august 2018, desfășurat în Piața Victoriei din mun. București, au solicitat identificarea făptuitorilor și stabilirea răspunderii penale a acestora un număr de 708 persoane vătămate, din care 113 au deposedat certificate medico-legale sau alte documente medicale cu privire la leziunile traumatice sau afecțiunile suferite.”

Circumscrișă evenimentelor ce au avut loc în data de 10 august 2018 pe parcursul desfășurării, pe raza municipiului București, în zona Piața Victoriei, manifestației publice de protest auto-intitulată **”Mitingul Diasporei”**, analiza ce urmează a fi efectuată în prezenta cauză va viza atât elementele de conținut obligatorii și suficiente pentru fundamentarea calificării în prevederile art.397 alin.2 Cod penal a acelor acte materiale concrete (savârșite de către participanții la adunarea publică de protest) care, privite în individualitatea lor, întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni de drept comun și care, prin amplasare, scop, mijloace utilizate, modalități și perspective de realizare, pot îmbrăca forma unor **acțiuni împotriva ordinii constituționale**, cât și elementele legale și aparent circumstanțiale de raportare ce vizează organizarea, conducerea și modul de intervenție al forțelor de ordine, din cadrul Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, realizate/ordonate în data de 10 august 2018 în exercitarea atribuțiilor de serviciu circumscrișe misiunii de asigurare/restabilire a ordinii publice pe parcursul unei manifestații publice ce a presupus **aglomerări de persoane**⁵.

(2) Aprobarea intervenției în forță nu este necesară în cazul în care asupra forțelor de ordine se exercită violențe care pun în pericol iminent viața, integritatea corporală sau sănătatea acestora ori a altor persoane sau când există indicii temeinice că participanții pregătesc sau au comis o faptă ilegală.

Art. 34 – (1) Intervenția în forță se dispune în scris de către prefectul sau înlocuitorul acestuia din municipiul București, respectiv din județul în care s-a produs una din situațiile prevăzute la art. 29.

(2) Dispoziția scrisă a prefectului privind intervenția în forță nu este necesară în cazul în care asupra forțelor de ordine, a altor persoane ori asupra bunurilor sau valorilor apărute se exercită violențe care pun în pericol iminent viața, integritatea corporală sau sănătatea acestora ori când există indicii temeinice că participanții pregătesc sau au comis o infracțiune.

Art. 37 – În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul din Jandarmeria Română are obligația să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului și să acorde primul ajutor medical persoanelor care au nevoie de acesta ca urmare a intervenției în forță.

Art. 33 – Folosirea mijloacelor prevăzute la art. 29 se face în mod gradual și nu trebuie să depășească nevoile reale pentru imobilizarea persoanelor turbulente sau agresive ori pentru neutralizarea acțiunilor ilegale și va înceta de îndată ce scopul misiunii a fost realizat.

Art. 36 – Se interzice folosirea mijloacelor prevăzute la art. 29 împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, împotriva persoanelor cu semne vădite de invaliditate și împotriva copiilor, cu excepția cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un atac armat ori în grup, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia sau mai multor persoane.

⁵ Art.19 alin.1 lit.b) din Legea nr.550/2004 – privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române

Scurte considerații introductive:

În conformitate cu dispozițiile art.397 alin.2 Cod penal, constituie infracțiunea de acțiuni împotriva ordinii constituționale, ce se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi, întreprinderea de acțiuni violente împotriva persoanelor sau bunurilor săvârșite de mai multe persoane împreună, în scopul schimbării ordinii constituționale ori al îngreunării sau împiedicării exercitării puterii de stat, dacă se pune în pericol securitatea națională.

Analiza normei de incriminare relevă existența următoarelor elemente de conținut:

1. Acțiunile violente să fie săvârșite de **mai multe persoane împreună**;
2. Acțiunile violente să fie îndreptate **împotriva persoanelor sau bunurilor**;
3. Acțiunile violente să fie săvârșite **în scopul schimbării ordinii constituționale ori al îngreunării sau împiedicării exercitării puterii de stat**;
4. Acțiunile violente să **pună în pericol securitatea națională**.

Raportat la evenimentele din data de 10 august 2018, în cauză se constată că *primele două cerințe ale normei de incriminare sunt îndeplinite*, pe parcursul desfășurării acțiunii de protest mai mulți protestatari (peste 1000 de persoane potrivit procesului-verbal de sesizare din oficiu întocmit de procurorul militar prezent în Piața Victoriei pe parcursul desfășurării adunării publice) au exercitat violențe atât împotriva forțelor de ordine cât și asupra bunurilor proprietate publică sau privată (mijloace de transport și echipament militar, mobilier stradal, etc).

Analiza ultimelor două cerințe ale normei de incriminare, respectiv ca acțiunile violente să fie săvârșite *în scopul schimbării ordinii constituționale ori al îngreunării sau împiedicării exercitării puterii de stat*, respectiv ca aceste acțiuni violente să *pună în pericol securitatea națională*, presupune, în lipsa unei doctrine consistente și a unei jurisprudențe relevante, efectuarea unei analize exhaustive a elementelor de conținut.

Circumstanțierea prin scop a elementului material al infracțiunii de acțiuni împotriva ordinii constituționale, reflectă, în planul valorilor sociale ocrotite de lege, caracterul de pericol, și nu de rezultat al infracțiunii analizate.

Cu toate acestea, reglementată ca infracțiune de rezultat circumscrisă cerinței punerii în pericol a securității naționale, între actul planificării/realizării acțiunilor violente și perspectiva atingerii efective a scopului declarat/urmărit trebuie să existe întotdeauna un raport de cauzalitate care să poată fi dedus din circumstanțe factive obiective asociate actelor ce intră în conținutul elementului material al infracțiunii de acțiuni împotriva ordinii constituționale.

Dimensiunea, amploarea, mijloacele utilizate, contextul și natura acțiunilor întreprinse în scopul schimbării ordinii constituționale ori al îngreunării sau împiedicării exercitării puterii de stat trebuie să fie de natură pe de o parte a proiecta în conștiința oricărui observator independent imaginea posibilității obiective de atingere a unei astfel de finalități, iar pe de altă parte de a realiza, în mod efectiv, punerea în pericol a securității naționale.

Cu alte cuvinte, nu scopul urmărit sau declarat de autorii acțiunilor violente califică *ipso facto* faptele săvârșite în prevederile art.397 alin.2 Cod penal, ci rezultatul acestor acțiuni constând în punerea în pericol a securității naționale.

Din această perspectivă, acțiunile ce fac obiectul prezentei analize vizează, așa cum vom vedea, simbolistica unui demers și mai puțin dimensiunea obiectivă a punerii în pericol a securității naționale.

Așa după cum arborarea drapelului unei alte țări pe clădiri aparținând unor instituții publice naționale, deosebit de simbolistica gestului, nu are și nu poate avea valoarea unei cedări de suveranitate în planul dreptului constituțional, nici acțiunile violente circumscrise evenimentelor publice care au avut loc în data de 10 august 2018 pe parcursul desfășurării autointitulatului "Miting al Diasporei", într-un demers de contestare a calităților profesionale/morale ale unor membri ai

executivului și Parlamentului, chiar dacă scopul declarat a fost acela de determinare a renunțării acestora la funcțiile publice deținute, nu au avut și nu au putut avea valoarea de afectare a securității naționale circumscrisă unei acțiuni menite fie a genera schimbări la nivelul ordinii constituționale, fie a îngreuna sau împiedica exercitarea puterii de stat așa cum cere textul de lege care reglementează infracțiunea prev. de art.397 alin.2 Cod penal.

Despre Constituție și ordine constituțională:

Provenind din latinescul "constitutio", cuvânt compus care desemna faptul de a stabili un ansamblu (derivat din prefixul "cum" ce semnifică ansamblu, comunitatea și verbul "statuo" care desemnează acțiunea de a fixa, a statua), Constituția are sensul unui pact social, al unui contract între cei ce guvernează și cei ce sunt guvernați, prin care se stabilesc **principiile și instrumentele regimului politic.**

Având semnificația de acțiune în vederea constituirii unei forme stabile, noțiunea de Constituție a evoluat lent spre actualul său înțeles politic, respectiv **totalitatea legilor ce fundamentează politic un stat.** Inițial, termenul indica modul în care se stabilește legalitatea unui lucru sau a unei activități.

Înainte de a deveni un set de reguli stabil, Constituția se dezbate și, mai ales, se dispută. Tocmai de aceea ea nu poate fi definitivă, fiind supusă permanent unui proces de modificare, de adaptare la evoluția și cerințele societății. În fond, Constituția reprezintă **modul în care poporul își definește și instrumentalizează puterea, altfel spus își afirmă suveranitatea.**

Importanța fundamentală a Constituției reiese din faptul că aceasta influențează **modul de structurare a instituțiilor statului**, iar acest mod de structurare influențează atât comportamentul actorilor politici, cât și pe cel al cetățenilor. Puterea publică are caracter unic și organizat, iar, în sistemul de drept continental, instrumentul juridic primar care ordonează puterea publică este actul fundamental al statului, respectiv Constituția sau Legea fundamentală, după caz (Decizia CCR nr.358 din 30 mai 2018, par.66).

Instituțiile reprezintă un set de reguli, formale și informale, care organizează spațiul politic și comunitatea. Ele nu sunt simple instrumente prin care se satisfac nevoi sociale, nici elemente ale infrastructurii ce reproduc automat structura socială sau economică. **Ele nu sunt și nu ar trebui să fie nici rezultatul presiunilor politice sau sociale, colective sau individuale, ori a influenței liderilor.**

În această paradigmă, Constituția definește "regulile jocului", ea trebuie să răspundă dezideratului de **asigurare a unui climat de conviețuire pașnică** în care conflictele individuale sau colective sunt limitate, fără însă ca acest lucru să presupună crearea de instituții monstruoase care să încalce libertățile civile.

În practică, protecția efectivă a drepturilor civile nu se ridică la standardele prevăzute de majoritatea Constituțiilor moderne. În acest sens, în special în cazul țărilor cu democrații tinere, este important ca idealul constituțional să reprezinte un țel care să inspire schimbările instituționale astfel încât, pe măsură ce noile realități aduc diferiți actori sociali sau politici în poziții antagonice generatoare de situații neprevăzute, cultura legii, prin rolul proeminent pe care îl acordă valorilor de dreptate și egalitate, să reprezinte nu doar un simplu mecanism instituțional, ci mai ales o stare de spirit a societății.

"Dorința omului de dreptate face democrația posibilă, însă înclinația lui către nedreptate face democrația necesară" spunea Reinhold Nurburgring.

Instrumentalizarea principiilor constituționale cade în sarcina actorului politic prin exercițiul actului de legiferare. Din această perspectivă existența unui echilibru în angrenajul politic al oricărui stat este cea mai bună garanție pentru perpetuarea democrației și contracararea intențiilor ilegite ale unor lideri a căror agendă publică declarată este dublată/înlocuită de/cu o agendă personală.

Schimbarea ordinii constituționale vs. încălcarea ordinii constituționale.

Raportat la un act material concret, finalitatea *schimbării ordinii constituționale* operează pentru viitor și constă în modificarea în substanță a oricărui element esențial de raportare ce fundamentează concluzia operării/realizării unei înlocuiri, în tot sau în parte, a unei ordini constituționale în vigoare cu o ordine constituțională nouă/diferită, în timp ce *încălcarea ordinii constituționale* presupune un act material concret raportat la timpul prezent și care se consumă/epuizează la momentul săvârșirii lui, cu consecințe în planul ordinii constituționale la nivel de aplicare/interpretare, fără însă a aduce modificări/schimbări pentru viitor cadrului legal de reglementare.

Cu alte cuvinte, schimbarea ordinii constituționale presupune modificări ce vizează arhitectura sistemului constituțional, așa cum este ea creionată de legea fundamentală, în timp ce încălcarea ordinii constituționale vizează zona de aplicare/interpretare a normelor/principiilor ce guvernează relațiile sociale de rang constituțional.

Ordinea constituțională nu vizează doar comportamentul cetățeanului în raport cu statul, ci și comportamentul statului în raport cu cetățeanul.

O constituție poate fi privită ca o stare de conștiință colectivă, ca o formă de exprimare normativă a unei stări sociale care naște un sistem juridic pozitiv direct dependent de factorii politici, economici sau chiar filozofici.

Ordinea constituțională este un sistem juridic sub forma unui ansamblu de norme și instituții, fiind dotat cu organe și proceduri care să permită, atunci când este necesar, emiterea, interpretarea, constatarea și sancționarea violării lor. Mai exact, o ordine constituțională reprezintă un set de norme care reglementează temeiul relațiilor dintre autorități (ca manifestare a puterii publice), dintre stat și particular, respectiv dintre particulari. Paradigma unei asemenea ordini trebuie, în primul rând, să se bazeze pe o ierarhie a normelor – a izvoarelor, cele de rang constituțional având prevalență față de orice alte reguli. Plecând de la o astfel de premisă, celelalte coordonate ale unei ordini constituționale vor fi edictate urmând loial drumul schitat de principiile și normele fundamentale instituite.

Într-un sistem juridic normativ, o astfel de ordine se bazează pe câteva coordonate esențiale: ***o ierarhie normativă*** – având în vârf legea fundamentală, și anume o Constituție; ***procedeele de adoptare și de revizuire a Constituției***, precum și conturul unei justiții constituționale, materializate prin ***existența unei jurisdicții constituționale independente***, cu prerogative și responsabilități proprii; ***limitele de competențe ale puterilor*** – determinarea și expunerea autorităților și instituțiilor publice ca expresie a măsurii puterii; ***un set de drepturi și libertăți fundamentale***, concurate de ***un set de principii constituționale***.

Toate aceste coordonate conduc la delimitarea unui anumit **regim politic**, a unei anumite **structuri de stat** și a unei anumite **forme de guvernământ**, ce pot varia în funcție de natura concretă a elementelor prealabil menționate.

Aceste variații înregistrate sau doar revendicate nu se vor subsuma însă conceptului de schimbare a ordinii constituționale atâta timp cât ele nu aduc modificări arhitecturii sistemului constituțional consacrat.

Propriu-zis, o ordine constituțională are menirea de a reglementa însăși puterea ce o instituie. Altfel spus, puterea publică, înțelesă ca expresie a suveranității, dă naștere unui ansamblu de reguli care, în sistemul unei democrații constituționale, respectiv în contextul unui stat de drept, trebuie să asigure caracterul și natura statului, supremația legii fundamentale, garantarea ordinii publice ca manifestare a ordinii de drept, respectarea drepturilor și libertăților persoanelor ș.a.m.d.

În speța judecată de CJCE (Comisia vs. Franța, 14 decembrie 1971), Franța invoca, à propos de Tratatul Euratom, caducitatea anumitor dispoziții, pentru neaplicarea lor. Potrivit CJCE, „la caducité des dispositions du traité ne se présume pas”. (*Caducitatea dispozițiilor tratatului nu se prezumă*).

Cu alte cuvinte, o concesie făcută în aplicarea unei dispoziții legale nu atrage caducitatea normei de reglementare. În egală măsură o încălcare, o eludare, o interpretare sau aplicare

defectuoasă a unor norme sau principii de ordin constituțional nu va atrage schimbări ale ordinii constituționale la nivel de reglementare.

Ambivalența construcției juridice de drept constituțional transcende relației univoce putere publică - cetățean, evidențiind în egală măsură dimensiunea constituțională a relației cetățean - putere publică.

Din această perspectivă excesele puterii publice în relație cu cetățeanul, ca și cele ale cetățeanului în relație cu puterea publică, pe dimensiunea de reglementare a legii fundamentale, vor reprezenta încălcări ale ordinii constituționale și nu schimbări ale acesteia.

Există mai multe modalități de exercițiu al suveranității, în funcție de concepția care a fost adoptată despre sursa suveranității, respectiv dacă aceasta este (*democrație*) sau nu (*autocrație*) poporul.

În conformitate cu dispozițiile art.2 alin.1 din Constituție, ***„suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative”***.

Ce se întâmplă însă atunci când puterea publică aștează, prin exercițiul autorității cu care a fost investită, însăși sursa suveranității (poporul)?

Despre legalitate și moralitate:

Pentru a se putea contracara intențiile/interesele ilegite ale unor lideri, o normă juridică nu va putea fi validă decât în măsura în care ea satisface, atât prin modul de legiferare cât și prin conținutul său, determinările conținute în norme de nivel superior.

Singura normă ce nu depinde de o altă normă este Constituția. Ea reprezintă modul în care poporul se constituie în putere și este expresia voinței generale, de unde și exigența aprobării Constituțiilor prin referendum. Așa au apărut mecanismele de control pentru a verifica conformitatea normelor inferioare cu cele superioare.

Libertatea de decizie a statului este limitată într-un stat de drept de existența normelor juridice superioare a căror respectare este asigurată de existența unei puteri judecătorești imparțiale prin mecanismul controlului de constituționalitate (Curtea Constituțională).

În cadrul diverselor forme de control inerente instituționalizării exercițiului puterii publice (spre exemplu: controlul de legalitate, controlul parlamentar, controlul jurisdicțional, controlul de oportunitate, controlul financiar etc.), controlul constituționalității ocupă un loc aparte și are un scop special – asigurarea supremației Constituției, ca lege fundamentală a unui stat.

Încă de la începutul conturării sistemului de control al constituționalității, acest mecanism a fost strâns legat de exprimarea și ***garantarea intangibilității voinței publice generale***. Nu este de mirare că s-a pornit de la ideea că acest tip de control – de constituționalitate – reprezintă o modalitate de ***„punere în aplicare a principiului separației dintre puterea constituentă și puterea constituită”***.

Pentru ca acest principiu al separației să nu fie golit de conținut, trebuie ca puterile constituite să nu poată ignora, modifica sau altera voința puterii constituante fără a suporta consecințele. Cu alte cuvinte, trebuie să existe un control al puterii constituite și acest control poate fi exercitat chiar de însăși puterea constituentă, adică de popor. Este acel tip de control al cărui drept de exercitare decurge din ***dreptul la rezistență la opresiune***, drept natural și imprescriptibil al omului.

Constituția legitimează puterea și conferă autoritate guvernanților, determină competențele autorităților publice, reglementează raporturile dintre stat și cetățeni consacrand drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale acestora, conturează valorile politice, ideologice care stau la baza organizării și funcționării sistemului politic, fundamentează și garantează ordinea de drept și reprezintă reperul decisiv pentru aprecierea validității tuturor actelor și faptelor juridice.

Drepturile fundamentale nu sunt în mod real asigurate decât dacă justiția le asigură protecție.

Cu alte cuvinte, prezervarea climatului de ordine constituțională într-un stat de drept vizează exclusiv dimensiunea de legalitate care este, așa cum am văzut, asigurată de justiție.

Mecanismele de prezervare a ordinii constituționale nu asigură însă pe deplin ***dimensiunea moralității*** acelor manifestări la care diferiții subiecți de drept constituțional pot recurge în momentul

situării pe poziții antagonice într-o exprimare a unor interese individuale sau de grup contrare interesului general al societății.

Astfel, **lipsa de moralitate** în actul de legiferare ori de aplicare a legii excede controlului de constituționalitate, însă, poate constitui obiect al revendicărilor pozitive pe care puterea constituantă le poate aduce atât în zona de exprimare legislativă⁶ cât și în cea de exprimare publică⁷.

Deopotrivă, lipsa de moralitate în exercițiul drepturilor și libertăților civile poate face obiectul demersurilor de aplicare/limitare normativă inițiate de puterea constituită.

Un act de conduită sau un comportament va fi apreciat ca **moral** atunci când este conform normelor privind buna coabitare umană și va fi considerat **imoral** în cazul în care acesta nesocotește preceptele etice (Să faci bine! Să fii corect! Să fii cinstit! Să pui interesul general în fața celui individual!, etc).

Ceea ce este moral poate să fie legal sau ilegal iar ceea ce este imoral poate fi, de asemenea, legal ori ilegal, după caz. Este imoral să profiți de dificultățile prin care trece un partener de afaceri, dar legea, cu anumite excepții, recunoaște "*pacta sunt servanda*" (convenția este în principiu obligatorie). Este moral, dar este ilegal, să furi de la cei care au mai mult decât au nevoie și să împarți celor aflați în nevoie, așa după cum, deși moral, este ilegal să-ți faci dreptate singur. Este atât imoral cât și ilegal să ucizi din interes material. În fine, este atât legal, cât și moral să respecti legea.

Corectitudinea morală în cazul liderilor care acționează din convingere este, de cele mai multe ori, generată de *teama (frica)* că, prin mecanisme de drept constituțional, puterea constituantă va sancționa lipsa de moralitate a acțiunilor întreprinse. *Or, atunci când teama dispare este foarte probabil să dispară și corectitudinea morală.* Acest lucru se întâmplă atunci când echilibrul se rupe, când instituțiile/autoritățile statului încetează să se mai controleze reciproc, când statul este pus în dependență față de un lider unic în demersul său de pervertire a substanței moralității unei națiuni, doar și numai pentru satisfacerea unor interese personale sau de grup, în detrimentul celor generale.

Este momentul ce marchează o schimbare de paradigmă în ordinea constituțională a oricărei societăți democratice, fără afectarea formei sale de reglementare, ci doar a mecanismelor interne de funcționare. **Teama, ca regulator al moralității acțiunilor puterii, va suferi la rândul său o mutație, fiind transferată univoc din pre-autoritate către cetățean. Forma declarată a ordinii constituționale va înceta să mai corespundă cu fondul consacrat.**

Din punct de vedere cronologic, morala a fost anterioară dreptului, întrucât normele de conduită instituite pentru asigurarea binelui în societate au precedat normele juridice, dar acestea din urmă au preluat norme din prima categorie. Evoluția pozitivă și prosperitatea societății sunt dependente de modul în care sistemul juridic se armonizează cu sistemul moral. Preluarea în domeniul regulilor juridice a unei ponderi cât mai mari (cât mai apropiată de integralitate) din regulile de conduită morală este indicatorul care evidențiază faptul că evoluția societății se află pe un drum bun.

⁶ Art.74 din **Constituția României**: "Inițiativa legislativă aparține, după caz, Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot. Cetățenii care își manifestă dreptul la inițiativă legislativă trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare din aceste județe, respectiv în municipiul București, trebuie să fie înregistrate cel puțin 5.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative".

⁷ **Constituția României** - Art.30 - **Libertatea de exprimare**

(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege (...) îndemnul la (...) violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

Constituția României - Art. 39 - **Libertatea întrunirilor**

(1) Mitingurile, demonstrațiile, procesiunile sau orice alte întruniri sunt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.

Probabil, cea mai înaltă treaptă a evoluției umane va exista atunci când ceea ce va fi considerat ilegal va fi și imoral, iar ceea ce va fi apreciat ca legal va fi și moral. Altfel spus, acest deziderat presupune ca moralitatea să se afle în raport de identitate cu legalitatea sau să fie genul proximal al legalității, iar imoralitatea să fie genul proximal al ilegalității.

Prin urmare, vom avea parte de **o societate** cu adevărat **etică** atunci când diferențele dintre sistemul moral și cel juridic vor fi neglijabile, adică în momentul în care tot sau aproape tot sistemul regulilor ce alcătuiesc moralitatea va fi integrat în sistemul juridic, neexistând reguli legale imorale.

Acest drum poate părea anevoios și de durată, însă el nu va fi parcurs în absența unor revendicări pozitive, punctuale și permanente ale puterii constituante.

Din această perspectivă, acțiunile puterii constituante, subsumate conceptului de revendicare pozitivă, prin care se contestă calitățile profesionale și/sau morale ale unor lideri politici în demersul de obținere a înlocuirii acestora din funcțiile publice deținute, prin demisie ori prin mecanisme juridice de drept constituțional, nu vizează și nu produc schimbări la nivelul ordinii constituționale, însă pot constitui sau nu, în funcție de forma concretă de manifestare, încălcări ale ordinii constituționale sancționabile în plan juridic potrivit dreptului comun. Pe de altă parte, așa cum am văzut, orice concesie făcută în aplicarea unei dispoziții legale nu atrage caducitatea normei de reglementare, situație valabilă inclusiv în ceea ce privește dispozițiile Legii nr.60/1991 – privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice.

Începând cu data de 1 ianuarie 2007, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, **mecanismele naționale** de constatare și sancționare atât a exceselor puterii în relație cu cetățeanul cât și a exceselor cetățeanului în raport cu puterea publică, **au fost dublate** de cele instituite în forurile statutare ale Uniunii cu caracter obligatoriu pentru statele membre și care își găsesc în mod corespunzător reflectarea în legislația comunitară. Chiar dacă aceste mecanisme par adeseori anevoioase, ele sunt singurele care conferă legitimitate actului de constatare și soluționare a unor astfel de stări conflictuale.

Despre proteste:

Protestele ridică o serie de probleme legate de delimitarea spațiului public de cel privat, de interferența cu alte drepturi civile sau economice ale terților, de delimitare de sau includere în dreptul la liberă exprimare, de calificare de către autorități a caracterului pașnic sau violent, probleme referitoare la intervenția arbitrară sau legitimă a forțelor de ordine etc., acestea fiind în general subsumate conflictului dintre **obligația negativă** de abținere a statului în exercitarea libertății de întrunire și **obligațiile pozitive** de intervenire pentru asigurarea efectivă a exercitării dreptului și a ordinii publice.

Toate acestea alcătuiesc o **zonă juridică gri** în cazul intervenției autorităților administrative și forțelor de ordine, care în fața unei situații concrete dețin, nu doar în România, rolul unui mic legislator, gata să tranșeze situații juridice ambigue pentru asigurarea ordinii publice.

În acest context, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului⁸ vine să prescrie o serie de principii de interpretare obligatorii pentru state în vederea clarificării anumitor noțiuni și situații, limitând ambivalența rezultată din prevederi legale naționale echivoce sau din practici de interpretare care permit autorităților o largă marjă de apreciere.

⁸ Art. 20 din **Constituția României** - **Tratatul internațional privind drepturile omului**

(1) *Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.*

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.*

Libera întrunire ocrotită de art. 11 CEDO și inclusă în majoritatea Constituțiilor⁹ statelor membre ale Consiliului Europei nu a fost considerată relevantă o bună perioadă de timp de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Prima decizie care să declare o încălcare a acestui drept a fost dată abia în 1992, în cazul Ezelin împotriva Franței.

Deși inițial cererile întemeiate pe art. 11 erau de cele mai multe ori respinse ca inadmisibile, făcându-se referire la marja de apreciere a statului, din anul 2000 Curtea a devenit mult mai sensibilă la încălcările liberei întruniri, jurisprudența recentă oferind o mai mare protecție dreptului consacrat de prevederile art. 11.

Dreptul la liberă întrunire protejează atât întrunirile private cât și cele publice, atât cele statice cât și cele dinamice, și poate fi exercitat atât de către indivizi cât și de către organizații într-o adunare.

Nu se califică drept întruniri în sensul art. 11 adunările accidentale fără un scop specific sau cele în scopuri pur sociale, în aceste situații adunările intrând în sfera de aplicare a art. 10 CEDO, referitor la libera exprimare.

În privința relației dintre libera exprimare și libera întrunire, Curtea consideră ca protecția opiniilor personale, garantate de art. 10, constituie unul din elementele liberei și **pașnicei** întruniri prevăzute în art. 11 (Obershlick împotriva Austriei).

Caracterul pașnic al întrunirilor.

Atât art. 39 din Constituție, art. 1 și 2 din Legea 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, cât și art. 11 CEDO conferă protecție doar întrunirilor pașnice.

Problema care apare în această situație este dacă autoritățile pot interzice proteste pe motivul încălcării caracterului pașnic înainte ca ele să aibă loc.

Relevantă sub acest aspect este abordarea Curții Europene a Drepturilor Omului în decizia Stankov împotriva Bulgariei din 2001.

În speță, statul bulgar a interzis organizarea unei demonstrații considerând că „*în mod clar*” acestea nu ar fi fost de natură pașnică.

Curtea a precizat că statul nu poate pur și simplu invoca intențiile violente posibile, iar pentru a interzice un protest pe acest motiv i-ar reveni obligația de a proba intențiile violente ale fiecărui participant și fiecărui organizator. O astfel de obligație este aproape imposibil de îndeplinit, însă **statul nu trebuie să vizeze intenția, ci comportamentul violent.**

Legea 60/1991 se referă la această cerință în art. 10, unde se prevede posibilitatea ca organizarea unei întruniri să fie interzisă atunci când *sunt obținute date de la organe specializate cu privire la caracterul violent al protestului.*

Atât din abordarea Curții Europene a Drepturilor Omului, cât și din prevederile naționale se poate trage concluzia că **protecția art. 11 este depășită exclusiv în cazul intențiilor violente dovedite ale participanților și organizatorilor.**

Nici invocarea de către stat a posibilității unei contra-demonstrații violente și nici posibilitatea unui eveniment ilegal cu ocazia desfășurării protestului nu constituie motive de interzicere sau limitare a întrunirii, autoritățile având obligația de a lua măsuri corespunzătoare pentru asigurarea desfășurării pașnice a acesteia (Platform „Artze fur das Leben” împotriva Austriei, 1988).

Marja de apreciere a statului în limitarea exercitării dreptului.

⁹ Art. 39 din **Constituția României - Libertatea întrunirilor**

Mitingurile, demonstrațiile, procesiunile sau orice alte întruniri sunt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.

Se califică drept ingerințe ale statului în exercitarea dreptului la liberă întrunire cerința de notificare sau de solicitare a unei autorizații, interzicerea sau condiționarea în orice fel, dispensia la fața locului, precum și sancțiunile penale sau civile aplicate după desfășurarea întrunirii.

Curtea consideră justificate aceste ingerințe doar dacă sunt prevăzute de lege, vizează un scop legitim și sunt necesare într-o societate democratică pentru protecția siguranței publice, a ordinii, a sănătății sau moralei publice, ori pentru protecția drepturilor și libertăților celorlalți cetățeni (art. 11 al 2, CEDO).

Sarcina de a defini toate aceste aspecte revine statului care dispune de o marjă de apreciere considerabilă, care nu poate fi, însă, nelimitată.

Clausa de ordine publică permite un control al Curții care vizează **finalitatea ingerinței și necesitatea ei**, noțiunea de necesitate implică o nevoie socială stringentă, iar ingerința trebuie să fie proporțională în funcție de natura dreptului în cauză și a scopului ingerinței.

În materia art. 11, marja de apreciere a statelor a fost puternic restrânsă de jurisprudența Curții.

Motivările statelor privind îngrădirile dreptului au fost respinse în spețe precum *Ezelin împotriva Franței*, unde guvernul francez a susținut că o sancțiune disciplinară aplicată, după ce o demonstrație a avut loc, nu are natura unei ingerințe în exercițiul dreptului la liberă întrunire; *Djavit An împotriva Turciei*, 2003, și *Adali împotriva Turciei*, 2005, în care Curtea a precizat că nu numai impedimentele de natură legală, ci și obstacolele de natură materială constituie ingerințe, în speță, interdicția de a depăși „linia verde” dintre zona nordică și cea sudică a Ciprului (ceea ce îi împiedica pe ciprioții turci care trăiesc în nord să participe la întruniri cu ciprioții greci din sud); *Baczowski împotriva Poloniei*, 2007, în care a fost respins argumentul susținut de stat prin care un simplu refuz de acordare a autorizației unei demonstrații nu reprezintă ingerință nejustificată.

Toate acestea demonstrează că tendința Curții este de a limita până la excludere intervenția arbitrară a statelor în exercitarea dreptului la liberă întrunire.

Eventualele ingerințe ale statului în exercitarea dreptului trebuie să fie prevăzute în mod clar de legislația națională.

Curtea a constatat că această cerință nu a fost respectată din cauza lipsei de precizie din dispozițiile *Common Law* din Marea Britanie și lipsei de previzibilitate a unor dispoziții din legislația internă a unor state precum Turcia, Armenia, Polonia.

În *Hashman și Harrup împotriva Marii Britanii*, 1999, Curtea a considerat că temeiul care oferă o bază legală intervenției poliției nu era suficient definit în dreptul britanic.

Concret, poliția putea interveni în cazul în care protestatarii aveau un comportament „*contrar bunei morale*”.

În contextul articolelor 10 și 11, factorul determinant pentru ca o prevedere legală să fie previzibilă și clară constă în **definirea conduitei prin raportare la consecințele sale.**

Curtea a considerat că asupra conduitei „*contrare bunei morale*” legislația britanică nu oferă nici un fel de descriere, ci doar menționează că trebuie să fie percepută ca fiind „*greșită în opinia majorității cetățenilor*”, fără a clarifica ulterior noțiunea.

Intervenția poliției în baza acestui temei legal a fost considerată drept abuzivă de către Curte, și o încălcare nejustificată a liberei întruniri.

În legislația română, cazurile de intervenție a forțelor de ordine și procedura pe care o urmează sunt prevăzute în art. 17-24¹⁰ din Legea 60/1991.

¹⁰ ART. 17 - În cazul în care adunările publice își pierd caracterul pașnic și civilizat, poliția și trupele de jandarmi **vor interveni** pentru împiedicarea sau neutralizarea manifestărilor ce tulbură grav ordinea și liniștea publică, pun în pericol viața, integritatea corporală a cetățenilor, a trupelor de ordine sau amenință cu devastări ori distrugeri de clădiri și alte bunuri de interes public sau privat.

ART. 18 - În cazurile prevăzute de art. 17, organele de ordine vor interveni folosind, în condițiile legii și în raport cu situațiile create, mijloacele tehnice din dotare.

ART. 19 - (1) **Intervenția în forță** va fi aprobată de prefect sau de înlocuitorul acestuia la solicitarea comandantului forțelor de jandarmi care asigură măsurile de ordine publică la locul adunării publice. (2) Aprobarea intervenției în forță nu este necesară în cazul în care

În cauza Balcik împotriva Turciei (2007) la punctul 52 și Ashughyan v. Armenia (2008) la punctul 90 Curtea a reținut că: "*Orice demonstrație într-un loc public poate provoca un anumit nivel de perturbare a vieții obișnuite, inclusiv întreruperi ale traficului și, în cazul în care demonstrații **nu se angajează în acte de violență**, este important ca autoritățile publice să manifeste un anumit grad de toleranță față de întrunirile pașnice, libertatea de întrunire garantată de articolul 11 al CEDO nu trebuie să fie privată de orice conținut*". La paragraful 28 Curtea a constatat o încălcare a articolului 11. Curtea a considerat că Guvernul "*nu a furnizat argumente convingătoare sau credibile care ar oferi o bază pentru a explica sau a justifica gradul de forță folosit*" (privind o demonstrație de 46 de persoane care au refuzat să se supună unei cereri a poliției de a se dispersa, după care, după aproximativ o jumătate de oră, poliția a dispersat demonstrația folosind bastoane și gaze lacrimogene).

În cauza Saya și alții împotriva Turciei (2008), Curtea a constatat o încălcare a articolului 3 din CEDO (atât în mod substanțial cât și procedural, dar numai în ceea ce privește pe unii dintre reclamânți). În acest caz, Guvernul "*nu a reușit să furnizeze argumente convingătoare sau credibile care ar putea oferi o bază pentru a explica sau a justifica gradul de forță folosit împotriva reclamânților, ale căror leziuni sunt coroborate de rapoartele medicale*". A se vedea de asemenea și Ekşi și Ocak v. Turkey (2010). În acest caz, reclamânții și aproximativ alte 50 de persoane au participat la o ceremonie de comemorare a evenimentelor din "*Ziua Bloody May*" (1 mai 1977), când treizeci și patru de oameni au murit în piața Taksim din Istanbul. Curtea a constatat o încălcare a articolului 3 (*în ceea ce privește tratamentul acestora și ancheta polițienească ulterioară*) și articolul 11 pe baza faptului că aceștia au fost maltratați de ofițerii de poliție în timpul dispersării forțate a demonstrației lor.

Așa cum se poate observa în jurisprudența sa relevantă Curtea a tranșat în favoarea reclamânților situații evidente/flagrante în care disproporția înregistrată între modul de exprimare a dreptului protejat de art.11 din CEDO și cel în care statul a înțeles să asigure echilibrul între *obligația negativă* de abținere în cazul exercitării libertății de întrunire și *obligația pozitivă* de intervenție pentru asigurarea efectivă a exercitării dreptului și a ordinii publice a fost în mod evident unul total necorespunzător. Cazurilor tranșate de Curte în favoarea reclamânților le-a lipsit însă, cu desăvârșire, componenta asocierii dreptului protejat oricăror forme de manifestare violentă.

În ce măsură pot statele impune limitări prealabile liberei întruniri.

Legea 60/1991 prevede în art 7 obligația declarării scrise a intenției de organizare a unei adunări publice.

Cerința de declarare, notificare sau solicitare de permisiune prevăzută de legislațiile naționale ale statelor nu reprezintă o ingerință nejustificată în libertatea de întrunire, nici dacă presupune o taxă obligatorie în vederea obținerii autorizației.

asupra forțelor de ordine se exercită violențe care pun în pericol iminent viața, integritatea corporală sau sănătatea acestora ori a altor persoane sau când există indicii temeinice că participanții pregătesc sau au comis o faptă ilegală.

ART. 20 - (1) Folosirea forței se va face numai după avertizarea și somarea participanților de a se dispersa de către ofițerul de jandarmi desemnat ca șef al dispozitivului de ordine. Pentru **executarea dispersării** se lasă la dispoziție participanților un timp corespunzător, determinat în raport cu numărul acestora și cu căile de afluire. (2) Avertizarea și somarea nu sunt necesare în cazul în care asupra organelor de ordine se exercită violențe ori acestea se află într-un pericol iminent.

ART. 21 - Avertizarea constă în folosirea de semnale sonore sau luminoase și atragerea atenției participanților, prin mijloace de amplificare sonoră, asupra **necesității dispersării** lor și respectării legii.

ART. 22 - (1) Dacă, după avertizare, participanții **nu s-au împrăștiat**, se spun prin mijloacele de amplificare sonoră cuvintele: "Prima somație: Atențiune, vă rugăm să părăsiți ..., vom folosi forța", urmate de semnale sonore și luminoase. (2) Dacă, după trecerea perioadei de timp necesare pentru împrăștiere, se constată că prima somație a rămas fără rezultat, se trece la folosirea ultimei somații, prin rostirea cuvintelor: "Ultima somație: Părăsiți ..., se va folosi forța", urmate de semnale sonore și luminoase. (3) Pentru perceperea somațiilor de către toți participanții, înainte de folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrângere, se emite un semnal luminos prin rachetă de culoare roșie.

ART. 23 - În caz de absolută necesitate, când se impune folosirea armelor de foc de către organele de ordine, în condițiile legii, se repetă, în prealabil, ultima somație și semnalul luminos prin rachetă de culoare roșie.

ART. 24 - Folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrângere va înceta de îndată ce s-a realizat degajarea spațiilor, împrăștierea participanților și s-a restabilit ordinea publică.

În acest sens, în speța Andersson împotriva Suediei, 1987, reclamantul a susținut că taxa obligatorie de 60 de coroane suedeze pentru a ține o demonstrație constituie o încălcare a dreptului său prevăzut de articolul 11, însă Curtea a considerat cererea nefondată datorită costului redus.

În Oya Ataman împotriva Turciei, 2006, reclamantul a luat parte la o demonstrație, însă nu a depus anterior o notificare prealabilă autorităților. Demonstrația a fost dispersată de către autorități prin folosirea gazelor lacrimogene, și 39 de demonstrații, printre care și reclamantul, au fost arestați.

Curtea a declarat o încălcare a art. 11 pe temeiul că demonstrații, deși s-au întrunit ilegal, **nu reprezentau un pericol la adresa ordinii publice, nici măcar nu perturbau circuitul normal al traficului, prin urmare dispunerea de către autorități a dispersiei a fost abuzivă.**

Totuși, Curtea consideră că notificarea prealabilă ar fi fost necesară poliției pentru a permite întrunirii să aibă loc și a nu face uz de puterea pe care o are pentru a împiedica evenimentul.

Așadar, cerința de notificare prealabilă nu reprezintă o ingerință, ci și un mijloc important în protejarea sau promovarea liberei întruniri și în controlarea poliției.

Însă, utilitatea acestei proceduri nu presupune că o demonstrație care a avut loc, deși a fost interzisă sau nu i-a fost eliberată autorizație, este lipsită de protecția conferită de articolul 11.

Atâta timp cât **numai întrunirile violente rămân în afara sferei de protecție**, întrunirile ilegale sunt în continuare protejate.

Ca regulă generală, în caz de neacordare a autorizației sau orice altă măsură ce are ca efect interzicerea întrunirii, CEDO cere ca autoritățile să ofere pentru aceasta un temei puternic.

În cazul Guneri împotriva Turciei, 2005, autoritățile turce nu au motivat în nici un fel interzicerea întrunirilor organizate de reclamant și nici nu au adus probe care să indice că participanții și organizatorii ar fi intenționat să facă propagandă unor idei violente de respingere a democrației.

O astfel de interdicție care nu se înemeiază pe nici un fel de probe constituie o violare a articolului 11.

Motivele pentru care se interzice o adunare publică în legislația internă sunt prevăzute în art 9 al Legii 60/1991, iar orice motiv invocat în temeiul legii trebuie să fie probat de către autorități.

În conformitate cu prevederile art.9 din Legea nr.60/1991, sunt interzise adunările publice prin care se urmărește:

- a) propagarea ideilor totalitare de natură fascistă, comunistă, rasistă, șovină sau ale oricăror organizații terorist-diversioniste, defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la ură națională sau religioasă, incitarea la discriminare, la violență publică și la manifestări obscene, contrare bunelor moravuri;
- b) organizarea unei lovituri de stat sau altei acțiuni contrare siguranței naționale;
- c) încălcarea ordinii, siguranței sau moralității publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor ori punerea în pericol a sănătății acestora.

Din diferite motive, organizatorii unor proteste pot să nu le declare în prealabil, așa cum cere legea. Astfel de demonstrații constituie categoria specială a protestelor fără notificare și sunt percepute ca având un **potențial sporit de pericolozitate și tulburare a ordinii publice**, deși acestea sunt cele care constituie în esență reflexe sociale prompte la anumite evenimente.

În astfel de cazuri, Curtea va examina dacă există organizatori, dacă organizatorii nu dau curs obligațiilor legale cu bună știință sau dacă se află în imposibilitatea de a respecta procedurile stabilite de lege.

În unele situații au loc demonstrații spontane ca răspuns imediat la anumite evenimente, prin urmare acestea nu au organizatori prin natura lor. De asemenea, este posibil ca organizatorii să nu respecte procedura declarării tocmai având convingerea că autoritățile ar interzice întrunirile ca fiind ilegale.

Ca în speța Baczkowski, autoritățile locale pot face ca întrunirea să fie complet lipsită de relevanță prin respingerea sistematică a cererilor de autorizare și prin invocarea interdicțiilor datorate tulburării traficului, iar dacă aceasta se constituie într-o practică generală a autorităților locale,

protestatarii sunt îndreptățiți ca mai degrabă să își asume riscul ținerii unui protest neanunțat decât a unuia interzis.

Cu privire la aceste situații, în cazul unui protest spontan, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a formulat principii generale în motivarea deciziilor Oya Ataman împotriva Turciei, 2006, și Bukta împotriva Ungariei, 2007.

În prima speță, reclamantii nu au respectat procedura notificării prealabile în vederea ținerii protestului ce avea ca scop promovarea drepturilor omului, iar demonstrația a fost dispersată într-o jumătate de oră de către poliție prin folosirea gazului lacrimogen.

Ca principiu general, Curtea a statuat că, *pentru ca dreptul la liberă întrunire să nu fie golit de orice conținut, autoritățile publice trebuie să arate toleranță față de întrunirile pașnice în care demonstrații NU se angajează în acte violente.*

Prin urmare, a apreciat că statul a încălcat dreptul la liberă întrunire nearătând toleranța necesară abordării unei demonstrații care, deși era ilegală, avea un caracter pașnic.

Dacă în anumite circumstanțe speciale se justifică un răspuns imediat la un eveniment politic sub forma unei demonstrații, dispunerea dispensiei pe simplu motiv al nerespectării procedurii notificării prealabile constituie o măsură disproporționată și o încălcare a art. 11, prin urmare statului îi revine obligația de a garanta posibilitatea ținerii de demonstrații spontane.

Notificarea prealabilă nu contravine textului Convenției și nu poate fi considerată excesivă decât în cazul în care circumstanțe speciale justifică un răspuns imediat la un eveniment politic.

În aceste condiții, lipsa notificării prealabile nu constituie un motiv suficient pentru a dispune dispersia sau restrângerea în orice fel a unui protest pașnic.

Deși hotărârile Curții au restrâns mult posibilitatea de interpretare a situațiilor de fapt ambigue, discuțiile persistă în legătură cu eficiența concretă a acestui mecanism de corecție. La nivel național, când statele sunt cele obligate să asigure respectarea și exercitarea liberei întruniri, ***situația violentă din stradă rămâne în continuare problematică, atâta timp cât forțele de ordine nu acționează cu aceeași eleganță cu care Curtea își argumentează deciziile.***

De la instigatori plantați de autorități în rândurile protestatarilor și tehnici de intimidare ale riot police aproape imposibil de probat, până la doctrina pagubelor colaterale, cazul protestelor de stradă e departe de a putea fi abordat doar prin urmarea procedurilor legale clare și de cele mai multe ori astfel de situații echivoce își găsesc rezolvarea în utilizarea arbitrară a forței.

La acest nivel, dreptul elaborat până în prezent pare de cele mai multe ori ineficient, iar referirile constituționale la suveranitatea poporului doar formule desuete de legitimare.

În continuare, în fața unui protest care poate ridica probleme pentru autorități, respectarea sau nu a liberei întruniri se pune în termeni de oportunitate: permiterea exercitării efective a dreptului, cu riscurile presupuse, sau rezolvarea "problemei" rapid, printr-un derapaj represiv, urmând ca, în cel mai rău caz, statul, și nu decidenții particulari, să fie obligat de CEDO la plata unor daune.

Față de cele de mai sus, urmărirea penală a fost interesată în a stabili în ce măsură statul, prin instituțiile/autoritățile sale publice implicate în procesul de avizare, organizare, coordonare și asigurare/restabilire a ordinii publice pe parcursul organizării/desfășurării manifestației publice "Mitingul Diasporei" din data de 10.08.2018, a asigurat/prezervat standardele respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, anterior, pe parcursul și ulterior desfășurării evenimentului declarat.

În fapt, din actele de urmărire penală administrate în cauză a rezultat că, la data de 14.06.2018, Federația Românilor de Pretutindeni (FRP) reprezentată de domnul * a solicitat prin e-mail Primăriei municipiului București organizarea în data de 10 august 2018, în intervalul orar 15⁰⁰ – 23⁰⁰, a**

unei adunări publice în Piața Victoriei la care s-a estimat că vor participa aproximativ 1.000.000 de persoane¹¹.

Scopul declarat al adunării publice a fost *"manifestarea nemulțumirii cu privire la calitatea guvernării din România"*.

Au fost desemnate din partea FRP, ***"să asigure și să răspundă de măsurile privind buna organizare a adunării, astfel încât aceasta să nu degenereze în acte de violență"***, un număr de 6 persoane.

Inițial, pe baza evaluărilor tehnice efectuate de membrii comisiei de avizare a cererilor de organizare a adunărilor publice, reuniți în ședință la data de 25.06.2018, solicitarea a fost avizată negativ de viceprimarul mun. București, *******, căruia îi fuseseră delegate atribuțiile primarului general cu privire la avizarea/interzicerea desfășurării adunărilor publice, procedură reglementată de Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice. Așa cum am văzut, motivația acestui aviz negativ a fost una pur tehnică și a avut în vedere imposibilitatea obiectivă a găzduirii unui număr atât de mare de persoane (cca.1.000.000) într-un spațiu public (Piața Victoriei) în care nu se pot afla în același timp mai mult de 120.000 de persoane.

Atât avizul negativ al municipalității cât și nemulțumirea exprimată de organizator la adresa deciziei, pusă în cheia încălcării drepturilor constituționale la liberă întrunire și exprimare, au fost mediatizate la nivel național, fapt ce a generat o creștere exponențială a adeziunii utilizatorilor pe rețelele de socializare.

Din declarațiile primarului general și ale viceprimarului mun. București, precum și din înscrisurile depuse la dosarul cauzei rezultă că, ulterior momentului eliberării avizului negativ, au fost convocați conducătorii instituțiilor cu atribuții în asigurarea ordinii publice, încercându-se găsirea unei soluții pentru ca mitingul să poată fi organizat. În urma consultărilor s-a stabilit că mitingul poate avea loc în condițiile în care locația inițial propusă va fi extinsă spre b-dul Lascăr Catargiu până în Piața Romană, B-dul Aviatorilor până în Piața Charles de Gaulle, B-dul Kiseleff până în Piața Arcului de Triumf, B-dul Nicolae Titulescu până la intersecția cu str.Dr.Felix, str.Buzești până la intersecția cu str.Dr.Polizu, respectiv Calea Victoriei până la intersecția cu B-dul Dacia, aspect care a fost comunicat solicitantului.

Aceste demersuri au fost de asemenea mediatizate la nivel național și, după rezultatul celei de-a doua consultări, a devenit de notorietate faptul că cetățenii români din diaspora au început să se organizeze pe platforme de socializare on-line pentru a participa la mitingul din data de 10 august 2018.

Ulterior, solicitantului s-a cerut să se prezinte pentru încheierea protocolului în care trebuiau să fie detaliate condițiile organizării/desfășurării respectivei adunări publice (drepturile și obligațiile semnatarilor, între care și obligațiile pe care legea le prevede în sarcina organizatorului).

În conformitate cu dispozițiile art.16 din Legea nr.60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, ***semnatarii organelor locale de poliție și jandarmerie sau persoanele desemnate de aceștia au obligația de a asigura protecția participanților și de a stabili împreună cu organizatorii măsurile ce trebuie luate pentru desfășurarea adunărilor publice declarate, în condiții de deplină ordine"***.

La data de 01.08.2018, după ce a luat cunoștință de necesitatea semnării protocolului și despre obligațiile ce-i reveneau în calitate de organizator, solicitantul a informat Primăria municipiului București cu privire la faptul că ***"nu va mai organiza niciun fel de eveniment"***, motivând faptul că ***"nu am contestat sau atacat decizia prin care această manifestație nu poate fi desfășurată și nu am cerut nicio altă aprobare în acest sens"***.

Se reține faptul că, în draft-ul documentului *"Protocol privind organizarea și desfășurarea adunării publice solicitată pentru data de 10 august 2018"*, care a fost semnat de reprezentanții tuturor

¹¹ La nivelul Primăriei Municipiului București au fost primite, în perioada 15.06.2018 – 07.08.2018, alte 3 notificări în legătură cu manifestația de referință din partea unor entități diferite.

instituțiilor implicate în aprobarea desfășurării adunărilor publice, s-au prevăzut în sarcina organizatorului obligații decurgând din prevederile art.12 din Legea nr.60/1991.

În conformitate cu dispozițiile art.12 din Legea nr.60/1991, organizatorii adunărilor publice sunt obligați, printre altele, **să asigure** un dispozitiv propriu de ordine format din personal purtând însemne distinctive, stabilite împreună cu comandantul unității de jandarmi care asigură măsurile de ordine publică; **să ia măsuri** pentru îndepărtarea participanților care, prin modul de manifestare, tulbură ordinea și liniștea publică, iar când aceștia nu se supun, **să îi ceară** organelor de poliție; **să întrerupă** imediat adunarea publică atunci când constată că au intervenit fapte de natura celor prevăzute la art. 2¹², după restabilirea ordinii adunarea publică poate continua în limita timpului inițial aprobat; **să interzică** participarea la adunările publice a persoanelor care au asupra lor arme de orice fel, materiale explozive sau incendiare, substanțe iritante-lacrimogene sau cu efect paralizant, dispozitive pentru șocuri electrice ori alte obiecte ce pot fi folosite pentru acțiuni violente sau de tulburare a desfășurării normale a acestora.

Rațiunea reglementării legale a unor astfel de obligații în sarcina organizatorului unei adunări publice, cu atât mai mult a unei adunări publice având ca scop declarat "manifestarea nemulțumirii cu privire la calitatea guvernării", vizează componenta psihosocială a comportamentului maselor pe parcursul desfășurării unui eveniment la care statul (prin reprezentanții instituțiilor responsabile cu asigurarea ordinii publice) și cetățeanul par a se situa pe poziții antagonice. Și cum responsabilitatea statului în asigurarea protecției participanților la o astfel de manifestare, corelativă celei de preservare a ordinii publice, este de natură a dinamiza în mod necontrolat manifestările individuale și/sau colective ale protestatarilor la adresa forțelor de ordine, locul și rolul pe care legea le conferă organizatorului se recomandă ca esențiale pentru o bună, corectă și eficientă gestionare a modului de exprimare a unor astfel de manifestări pe parcursul desfășurării unor evenimente ce presupun aglomerări mari de persoane. Deopotrivă, organizatorul va prelua sarcina de comunicare coerentă și permanentă cu forțele de ordine, evitând escaladarea conflictelor, temperând și limitând riscurile înregistrării unor excese în aplicarea legii decurgând din greșita/excesiva interpretare/evaluare a unor circumstanțe factice obiective.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că "**utilizarea forței de către agenți ai statului poate fi justificată [...] în cazul în care se bazează pe credință sinceră, care este percepută, din motive întemeiate, valabilă în acel moment, dar care ulterior se dovedește a fi greșită. A se considera altfel ar însemna impunerea unei sarcini nerealiste asupra statului și a legii în îndeplinirea îndatoririlor lor, poate chiar în detrimentul vieții lor și a celorlalți.**" A se vedea în acest sens "Giuliani și Gaggio împotriva Italiei (2009), la paragraful 204-5, invocând McCann și alții împotriva Marii Britanii la parag.148-149".

Așa cum s-a reținut, în perioada 15.06.2018 – 07.08.2018, au notificat Primăriei municipiului București intenția de organizare a unor manifestații publice de protest, în aceeași locație și la aceeași dată de 10.08.2018, un număr de alte 3 persoane juridice, după cum urmează:

- la data de 15.06.2018, **Partidul Platforma Acțiunea Civică a Tinerilor (PACT)**, prin reprezentant legal în persoana numitului *******, a notificat municipalității (nr.***) desfășurarea în data de 10.08.2018 a unei adunări publice la sediul Guvernului României din Piața Victoriei. La data de 08.08.2018 s-au prezentat din partea PACT, la lucrările comisiei de avizare a organizării adunărilor publice, numiții ***** și **** care, la propunerea comisiei de încheiere a protocolului pentru stabilirea detaliilor tehnice de

¹² Adunările publice trebuie să se desfășoare în mod pașnic și civilizată, cu protecția participanților și a mediului ambiant, fără să stânjenească folosirea normală a drumurilor publice, a transportului în comun, cu excepția celor autorizate, funcționarea instituțiilor publice sau private, a celor de învățământ, cultură și sănătate, a unităților economice ori să degenereze în acțiuni turbulente de natură a pune în primejdie ordinea și liniștea publică, siguranța persoanelor, integritatea corporală, viața sau bunurile acestora ori ale domeniului public, și nu pot fi continuate după ora 23,00, caz în care intră sub incidența dispozițiilor Legii nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată.

desfășurare a evenimentului, au refuzat încheierea și semnarea oricărui document, neasumându-și nicio răspundere în acest sens;

- la data de 24.07.2018 în calitate de președinte al **Școlii Româno-Bizantine Ortodoxe și președinte al Asociației FAPTE**, numitul *** a notificat municipalității (nr.***) organizarea unui *"mare miting în București"* în datele de 10 și 11.08.2018. Deși a fost invitat și a confirmat participarea la lucrările comisiei de avizare a organizării adunărilor publice în data de 08.08.2018, acesta nu s-a mai prezentat;

- la datele de 24.07.2018 și 31.07.2018 în numele **Centrului de Asistență și Servicii a Cetățenilor Români în Italia (CASCRI APS)** numitul *** s-a adresat municipalității (nr.*** și nr.***) privitor la organizarea aceluiași eveniment public în data de 10.08.2018. La data de 08.08.2018, prin e-mail, sus-numitul a solicitat ca Primăria municipiului București să-și asume rolul de organizator al evenimentului din 10.08.2018, declinându-și orice responsabilitate în acest sens.

Primăria municipiului București și unitățile de jandarmi competente teritorial au gestionat adunarea publică de protest din data de 10.08.2018 ca pe un eveniment fără organizator.

Așa cum am văzut, din coroborarea dispozițiilor art.12 alin.1 lit.i) din Legea nr.60/1991 cu cele ale art.2 din cuprinsul aceluiași act normativ, actele de încălcare a dispozițiilor legale ce reglementează modul de desfășurare a adunărilor publice întrerup cursul evenimentelor până la momentul restabilirii ordinii publice, după care adunarea publică poate continua în limita timpului acordat, dar nu mai târziu de ora 23⁰⁰. Cu alte cuvinte, între momentul săvârșirii unor astfel de acte și momentul restabilirii ordinii publice, participanții la o adunare publică nu mai beneficiază de protecția conferită de dispozițiile art.11 CEDO, art.39 din Constituție, respectiv art.1 din Legea nr.60/1991, adunarea publică fiind considerată ca întreruptă.

Pentru identificarea tuturor riscurilor asociate manifestării de protest preconizate a se desfășura în ziua de 10 august 2018, la data de 07.08.2018 au fost solicitate date și informații atât structurilor specializate din cadrul M.A.I., cât și celorlalte structuri din sistemul național de securitate.

Datele primite de la parteneri instituționali, referitoare la acțiunile de protest din data de 10.08.2018, nu au indicat o situație generatoare a unei crize de ordine publică care prin complexitate, amploare și intensitate să amenințe sau să pună în pericol ordinea și valorile constituționale, sau îndeplinirea obligațiilor internaționale ale statului¹³. Așa cum vom vedea, această evaluare nu a suferit modificări până la data de 11.09.2018 când, în conformitate cu dispozițiile art.61 alin.1 lit.c) Cod procedură penală, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române a sesizat Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism cu privire la faptele/împrejurările/contextul în care *"acțiunile cu caracter violent, premeditat și coordonat ale unor participanți, în sensul încercării de a pătrunde fără drept în incinta sediului Guvernului, în scopul schimbării ordinii de drept prin violență"* ar putea întruni elementele constitutive ale infracțiunii de acțiuni împotriva ordinii constituționale prev. de art.297 Cod penal, împrejurare de natură a califica **"pro causa"** atât demersul I.G.J.R. din data de 11.09.2018 cât și actul de fundamentare a măsurii declinării competenței în favoarea DIICOT dispusă la data de 28.06.2019 de către Secția Parchetelor Militare în dosarul nr.*** **"cu privire la scopul faptelor unor grupuri de persoane care în ziua de 10.08.2018 au exercitat acțiuni de violență împotriva forțelor de ordine și măsura în care aceste acțiuni, prin amploarea și modul de desfășurare, au fost de natură să pună în pericol securitatea națională"**.

De altfel, această evaluare, invocată post factum, a fost efectuată în permanență¹⁴ pe întreg parcursul evenimentelor ce au avut loc în ziua de 10 august și noaptea de 10/11 august 2018 în conformitate cu dispozițiile HG nr.1152/2014 privind organizarea, funcționarea și compunerea Centrului Național de Conducere a Acțiunilor de Ordine Publică ale cărui mecanisme ar fi fost activate

¹³ Prevăzut de art. 2 lit. b) din HG nr. 1152/2014

¹⁴ Vol.5, filele 300 - 303

la momentul respectiv în ipoteza calificării evenimentelor ca fiind de natură a genera o situație de criză în domeniul ordinii publice, definită de lege ca situația care prin natura, complexitatea, amploarea și intensitatea sa amenință sau pune în pericol viața și sănătatea populației, mediul, proprietatea, stabilitatea politică, economică ori socială, **ordinea și valorile constituționale** sau îndeplinirea obligațiilor internaționale ale statului și care face necesară adoptarea de măsuri specifice, prin acțiunea unitară a instituțiilor și autorităților cu competențe în domeniu.

În context, informațiile avute la dispoziție au fost analizate la nivelul structurilor M.A.I., nefiind evidențiate premisele depășirii capacității de reacție a structurilor M.A.I., pentru gestionarea în bune condiții a acțiunii de protest.

Analiza informațiilor din surse deschise a evidențiat următoarele repere:

✓ semnalarea, la nivel național, a numeroase acțiuni conexe, întreprinse pe mai multe direcții/zon/palier în cadrul principalelor evenimente¹⁵ create pe paginile comunităților/platformelor activiste, după promovarea în mediul on-line a solicitării Federației Românilor de Pretutindeni de realizare, în data de 10.08.2018, în Piața Victoriei, a unui protest al diasporei împotriva coaliției de guvernare;

✓ creșterea rapidă, începând cu data de 26 iunie 2018, a gradului de adeziune al utilizatorilor on-line la evenimentele create imediat după diseminarea în presă și în mediul on-line a informației referitoare la refuzul Primăriei Capitalei de a aviza protestul declarat de către Federația Românilor de Pretutindeni;

✓ intensificarea eforturilor logistice și efectuarea de deplasări în țară și străinătate¹⁶ ale unor lideri marcanți ai principalelor comunități/platforme/organizații civice implicate în organizarea evenimentului, pentru o promovare intensă și în scopul convingerii participării la eveniment a unui număr cât mai mare de persoane prin promisiuni de acordare de sprijin logistic în mod individual (ex. oferirea de corturi, cazare gratuită, asigurare transport, etc);

✓ deplasarea românilor din Diaspora, prin constituirea unor coloane de autovehicule având ca puncte de plecare diverse orașe europene (din Italia, Spania, Marea Britanie, Germania, Franța, Belgia, Țările Nordice) unde comunitățile românești sunt mai numeroase, acestea unificându-se la Budapesta și intrând în țară prin punctele de trecere a frontierei Nădlac și Borș;

✓ pregătirea de către participanții la protest a unor elemente de vizibilitate conținând mesaje triviale (așișe, tricouri, steaguri, pancarte);

✓ intensificarea pregătirii acțiunilor de protest, pe fondul unei emotivități în creștere la nivel național și internațional (în statele UE în care există comunități numeroase de români);

✓ existența unui potențial degenerativ superior, în condițiile în care mesajele și imaginile folosite în cuprinsul postărilor de către anumiți utilizatori din mediul on-line promovau depășirea caracterului de manifestație pașnică, fapt ce a condus la o creștere exponențială a numărului de mesaje cu caracter radical/de incitare la violență împotriva forțelor de ordine.

Fluxul informațional pentru acest eveniment a relevat faptul că elementele de mesaj utilizate în promovarea/organizării manifestației de protest erau orientate inclusiv spre derularea unor acțiuni radicale/ilegale/violente:

✓ amplificarea interesului liderilor/asociațiilor/platformelor/comunităților civice pentru inițierea unor acțiuni atipice de protest (folosirea de mesaje obscene, amplasarea de corturi în Piața Victoriei, blocarea anumitor artere rutiere, atitudine victimală, etc.);

¹⁵ Au fost semnalate **64 de evenimente**, create în rețeaua de socializare Facebook pentru promovarea și organizarea acțiunii de protest, din care 36 de evenimente pentru manifestația din municipiul București, 20 de evenimente privind deplasarea participanților din teritoriu și 8 evenimente privind inițiative protestatate pe plan local.

¹⁶ Un reprezentant al comunităților „*insist deci REZIST; rezist deci EXIST*” și „*Rezistența TV*”, a fost într-un „turneu” de 5 zile în Marea Britanie și Irlanda, unde a organizat întâlniri cu comunitățile de români din 4 orașe (Londra, Birmingham, Licerpool, Leeds).

- ✓ **inițierea unor acțiuni de provocare și discreditare a reprezentanților autorităților statului;**
- ✓ **aglomerarea sau blocarea traficului rutier** atât pe itinerariul de deplasare al coloanelor de autovehicule, cât și în zona de desfășurare a acțiunii;
- ✓ **forțarea** dispozitivelor de ordine (ex. garduri, porți de acces) montate de către Jandarmeria Română, în vederea obținerii din partea forțelor de ordine a unor eventuale reacții necontrolate sau disproportionale;
- ✓ **intenții de deturnare a caracterului pașnic al protestului** de către unii lideri acționali prin activități concertate și premeditate, cu intenții destabilizatoare, inclusiv prin utilizarea unor dispozitive pirotehnice;
- ✓ **intenția de pătrundere neautorizată** în sediile unor autorități ale administrației publice centrale¹⁷ și locale, inclusiv prin forțarea dispozitivelor de ordine (ex. garduri, porți de acces);
- ✓ **proiectarea** unor mesaje #rezist ori cu caracter obscen, pe clădirea Guvernului sau pe alte clădiri, din proximitatea Pieței Victoriei;
- ✓ **violente** între grupurile de participanți, precum și **provocarea de distrugeri**, inclusiv prin incendiere;
- ✓ aderarea/participarea la eveniment a unor reprezentanți ai altor categorii socio-profesionale, formațiuni politice/civice¹⁸, de natură a **amplifica impactul mediatic al acțiunilor;**
- ✓ derularea de activități pentru **cooptarea suporterilor**¹⁹ unor echipe de fotbal (segmentul "ultras") în acțiunea de protest;
- ✓ Comunitatea „Corupția Ucide” a înmănat o casă pentru a fi utilizată drept „**Casa Activistului**”, care a fost amenajată pentru utilizare. Conform postărilor membrilor comunității, casa „*va deveni un spațiu fizic pentru activism, unde să se poată întâlni și lucra reprezentanții, să fie organizate training-uri, ateliere, inclusiv să se dețină o bibliotecă cu materiale civice*”;
- ✓ În paralel cu activitatea on-line din ce în ce mai pregnantă, s-a constatat o încercare de ieșire din tiparul obișnuit (zona on-line) al protestelor, inclusiv prin intențiile declarate privind **achiziționarea unui autotur** (prin donații), care să fie parcat în Piața Victoriei și care să fie utilizat drept „**punct de supraveghere a Guvernului**”.

Campania de mediatizare a evenimentului din 10 august 2018 a căpătat progresiv valențele unor acte de instigare publică:

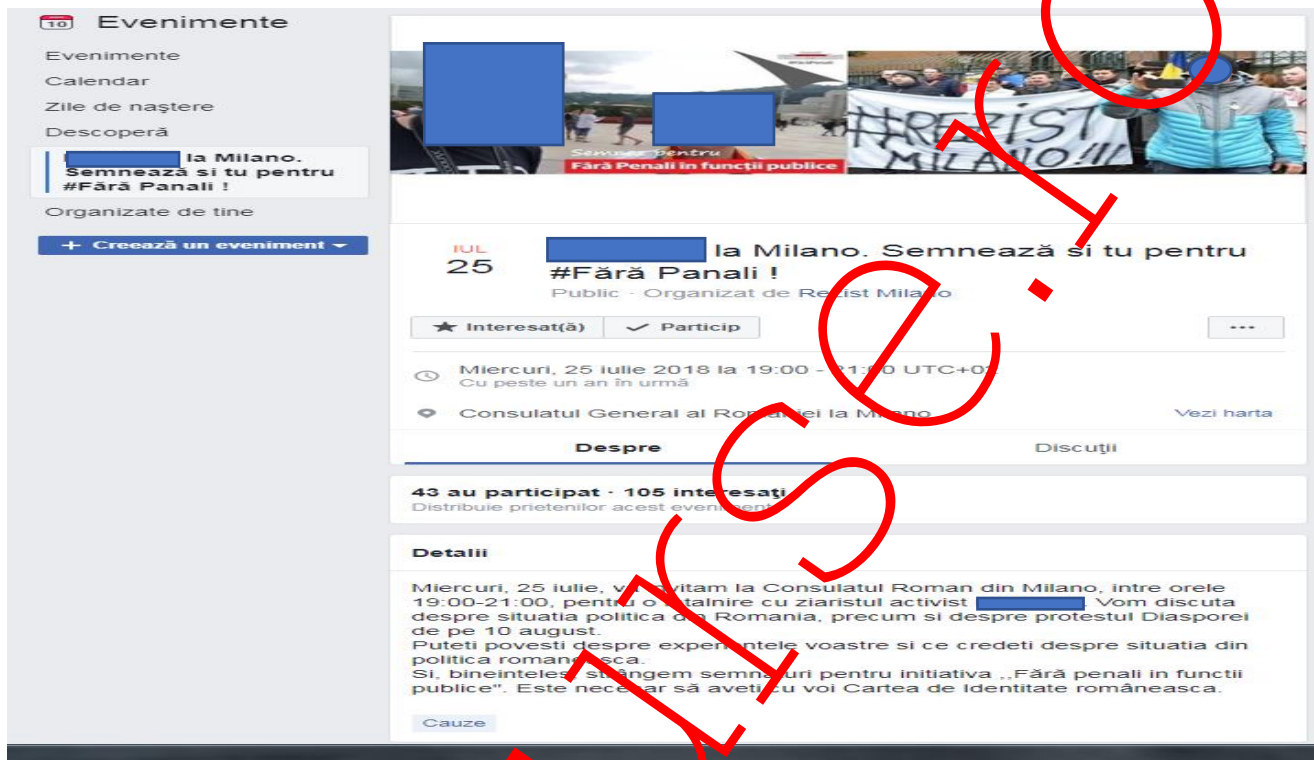
¹⁷ Sediul Guvernului României

¹⁸ Începând cu data de 05.08.2018, au fost diseminate în mass-media articole care anunță prezența la protest a unor formațiuni politice, fiind prezentate intenții ale membrilor USR Galați, Mureș, Tecuci, Giurgiu, PNL Giurgiu, Platforma Romania 100 și Mișcarea Romania Împreună.

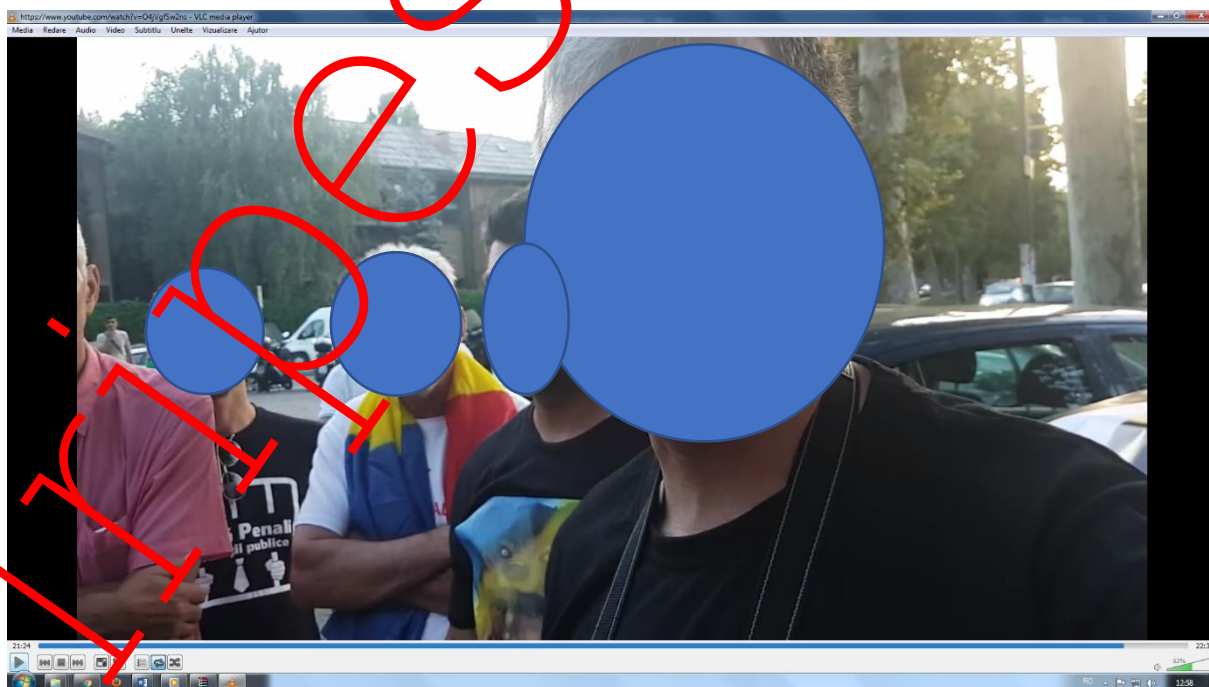
Totodată angajați ai Direcțiilor de Sport și Tineret, al Serviciilor de Probațiune, ai Societății Comerciale de Transport cu Metroul București METROREX SA, ai Combinatului de Oțeluri Speciale SA Târgoviște, Electrica SA, etc., au avut inițiative de protestare la locul de muncă, pe fondul unei salarizări deficitare, existând posibilitatea participării acestora la acțiunea de protest.

¹⁹ A fost lansată o „invitație”, în mediul on-line, prin care se solicită prezența membrilor galeriilor de fotbal Steaua, Dinamo, Rapid, la acțiunea de protest, sens în care exista o probabilitate crescută de participare în mod neorganizat a suporterilor din galerii.

Potrivit informațiilor vehiculate în mediul on-line, mai multe grupuri de suporterii și-au anunțat intenția de participare la protestul din 10 august, printre care și Galeria Petrolului Ploiești. Totodată, cinci lideri de galerii și-au confirmat prezența la protest.

*** – Milano – 25 iulie 2018:

"Puterea e poporul, scrie asta în Constituție în art.55. Vă spun asta din perspectiva legalității prezentei noastre în 10 august, legalității hotărârii noastre, **dacă ne hotărâm să facem mai mult, și asta fiecare om o decide în conștiința lui, asta nu trebuie să le facă semn *** sau altcineva.** Fiecare om se gândește, bă, eu am fost în stradă sau n-am fost. **Am văzut că timp de un an de zile au fost 100.000 de oameni în stradă și ce au făcut? I-au ignorat. Ok. E clar că noi trebuie să facem mai mult. E clar că dacă noi facem tot asta, ne ducem degeaba.** Și atunci fiecare om hotărăște în sinea lui și odată decizia ce a fost luată de fiecare om în sinea lui, **300 dacă sunt hotărâți, nu 10.000, nu mai au ce să**

facă. Ei vor încerca pe toate căile să facă ca oamenii să li se zdruncine până pe 10 august hotărârea de a veni, și după 10 august hotărârea de a face altceva, de a rămâne și de a-i da jos. Ei vor face tot posibilul, o să vedeți că **o să vă treziți cu unul lângă tine care o să zică când tu o să vrei să faci pasul să mergi în curtea Guvernului că, lasă domnule, că mai bine să rămâneri aici, mai bine așa... Ei trebuie din start considerați ca o ciumă și mai trebuie din start să fim conștienți că trebuie să-i stărpim.** Nu se mai poate cu jumătăți de măsură. Fiecare om care pleacă din Italia, din Spania, din Franța către România, în 2, în 3, în 5 că pleacă, în întâi și rămâne până în 10, **trebuie să plece hotărât să facă altceva și să-i dea jos pe ăștia.** Cine nu e hotărât trebuie să știe că **odată ce a venit acolo trebuie să meargă până la capăt.** (Din public un bărbat completează: **"Trebuie intrat peste ei, bătuți toți, cu forța, jandarmii..."**. **O doamnă intervine: "Nu, nu, nu. Din cauza unui violent, suferim toți."**)

*** continuă: **"Ascultați, oameni buni! Trebuie să fim hotărâți, dar nu violenți. Stimate domn, ascultați-mă puțin! Când tu te întâlnești pe stradă cu unul pe care tu, fiind mai mare fizic, ai 1,90 m, noi dacă vom fi peste 30.000 de oameni vom avea 1,90 m față de jandarmii pentru că ei mai mult de 7.000 de oameni nu pot mobiliza, tu ești mare, ai 1,90 m și vine unul beat și prost de 1,60 m, slab, pe care tu poți să-i dai doi pumni și să-i rupi falca și vine să-ți dea o palmă. Tu ai două variante: Te apuci să-i dai doi pumni și lumea să considere că ești la fel de violent ca el, sau poți să-l imobilizezi fără să-i dai doi pumni, prin faptul că ești mare. Îl iei de mână, îl pui lângă gard fără să-i dai doi pumni, fără să-i spargi nasul. Îl iei de piept și-l pui lângă gard și spui: STOP! Lumea vede că nu ești ca el, nu i-ai dat un pumn înapoi, dar tu ți-ai atins scopul, l-ai imobilizat pentru că tu ești mare. Dacă noi vom fi peste 20.000 de oameni, noi asta trebuie să facem. Fermi, dar nu violenți. Hotărâți, dar nu cu distrugeri și din ăștea. Noi putem intra în curtea Guvernului fără să provocăm nicio distrugere (sic!) În momentul respectiv ei nu ne pot acuza de nimic. Dar noi suntem acolo.**

Mai este un aspect, eu am spus asta când l-au luat pe *** și vă spun, am simțit asta când m-au luat pe mine, pe mine m-au luat de mai multe ori, inclusiv în 12 mai m-au luat dintre oameni. Domne', noi ce trebuie să facem, trebuie să fim hotărâți de data asta. **Dacă vin să te ia pe tine, ceilalți oameni ce trebuie să facă, să vină să tină de tine.** Deci noi de data asta **nu trebuie să-i mai lăsăm să ia pe nimeni.** Aia e, pe nimeni **Toti pentru unul și unul pentru toți!** Dar, atenție mare, nu cu violență vă spun! **Oamenii, dacă sunt cum ești tu (se adresează unui bărbat din apropiere), văd că ai...văd că ai draci, nu?! Ei, eu ți spun că 300 ca tine care stau în linie în față, împing jandarmii.** Eu am avut de-a face cu jandarmii, eu nu sunt mare sportiv, bă, dar n-au putut șase oameni să mă bage într-o dubă. Deci ei nu sunt chiar așa de cum credeți dumneavoastră. Ei au un ordin, și-l pun în aplicare. **Și atunci și noi trebuie să avem un ordin pe care ni-l dă conștiința noastră și să ni-l punem în aplicare și să fim mai hotărâți.** **Toți pentru unul și unul pentru toți! Dacă ei vin peste noi și dau cu gaze, cu nu știu ce, nu domne', gazul trece. Buteliile ălea de gaz să știți că sunt limitate, sunt 100 de butelii. După ce au dat cu ele, nu mai au cu ce să dea.** Fiecare om din piață trebuie să știe pentru ce a venit și, indiferent ce se spune prin piață, pe acolo, ce se spune la radio, ce se spune la televizor, nu trebuie să-l abată de la motivul pentru care a venit el. Să nu se răzgândească. Deci fiecare trebuie să știe că am venit aici și nu mai plecăm până când nu l-am dat jos pe ăsta. Punct. Nu mă interesează că vine la megafon Președintele Asociației Românilor de nu știu unde și spune, oameni buni, hai să dăm înapoi! Nu. Înțelegeți?!"

Intervine o altă persoană din public: **"Și cred că de data asta nu-i bine de luat copiii."**

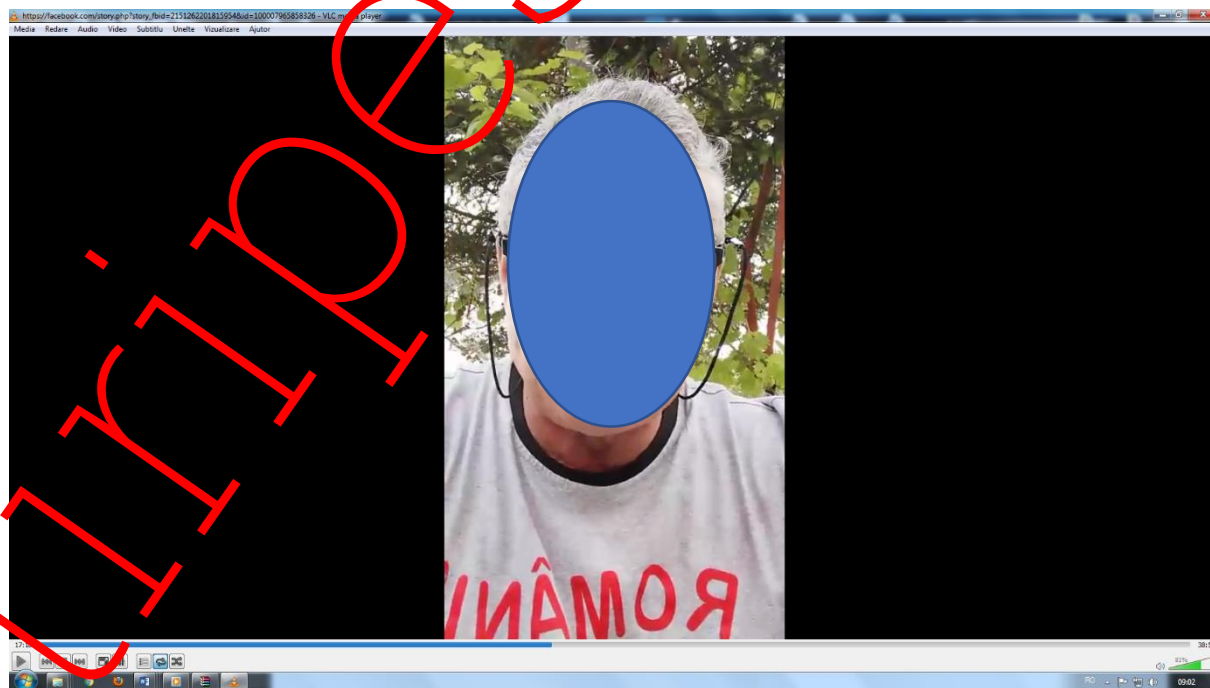
*** : "Da, aici este decizia fiecăruia și eu zic că ar fi bine, sau dacă sunt luați, **copiii să nu fie în zona...** să aibă grijă oamenii **să stea copiii în spate.** **Va fi o zonă acolo unde este gardul direct cu jandarmii, depinde de câți suntem,** în funcție de câți suntem o să ne adunăm mai întâi în alveola aia din centrul

pieței și după aia vedem cum pun ei gardurile. Dar în momentul când se va umple piața, atunci va fi momentul când ei vor trebui să dea gardul la o parte și, ați văzut, la Piața Universității, în 20 ianuarie nu au vrut să lase oamenii să intre, să meargă în piață. Și oamenii s-au dus în piață. Da, a fost "Răducu pumn de fier" care i-a dat un pumn unui bătrân, dar **eu aș prefera să iau 3 pumni de la "Răducu pumn de fier" și peste două zile Dragnea să fie dat jos și să ne vedem liniștit de viața noastră. Eu aș prefera să-mi rupă falca "Răducu pumn de fier" dar să știu că am rezolvat problema.**

Lumea mă urmărește mult pe Facebook, acum mă urmăresc 132.000 și mă duc către 133.000 mulțumită PSD-iștilor care au zis că eu am profanat steagul național și de când au zis asta îmi dau oamenii like-uri de 5 ori mai multe decât înainte.

Presă internațională va fi. Din momentul în care noi suntem mai mult de 5.000 de oameni acolo, va deveni știre pentru toate agențiile de presă. **Este foarte important ca din momentul în care devine știre pentru toate agențiile de presă, se va face diferența în funcție de câți suntem și ce facem**, dacă țările occidentale se vor activa să ne susțină sau dacă nu se vor activa, în funcție de câți suntem, **dacă plecăm acasă și nu facem nimic, atunci nu ne vor băga în seamă, dacă vom merge în curtea Guvernului, vor fi atenți**. Dar este un element simplu de imagine pe care putem să-l facem și s-ar putea să ne ajute foarte mult. Să încerce fiecare om pe cât posibil, sau din doi oameni care vin de afară, care vin din diaspora, unul să aibă tricolorul, unul să aibă drapelul țării din care este el. De ce?! Imaginați-vă că sunteți politician în Spania. Televizorul merge pe TVR și vine știrea că în România au ieșit unii în stradă. În momentul în care tu vezi că scrie București și vezi 100 de drapеле ale Spaniei, tu îi spui: "Bă, ia taci puțin din gură să vedem ce se întâmplă acolo, de ce sunt drapелеle Spaniei?"

***** – live pe Facebook - 29 iulie 2018**

Trebuie să avem un plan de acțiune pentru a nu acționa haotic. Am cerut ieri și am pus în discuție, haideți să discutăm că, prima dată, tu Mario ai zis că nu vrei să facem cu violență. După aia, ceilalți oameni au zis că dacă nu intrăm peste ei nu facem nimic, au zis de o mie de ori ceilalți treaba asta. Puteți să vă uitați pe live-ul lui, **dacă nu intrăm, facem și dregem, dacă nu le rupem capul, nu facem nimic. Și asta e adevărul! Pentru că noi protestăm de un an și 7 luni aproape și nu ne bagă deloc în seamă Liviu Dragnea**. Numai în momentul când am fost mulți și când s-a produs un pic dezordine,

numai atunci am fost ascultați și Ordonanța 13 a fost retrasă. Amintiți-vă! **Livia Dragnea și cu toată camarila lui nu or să cedeze în fața strigătelor noastre. De aceea vă propun un plan de acțiune:**

Între 10:00 și 11:30 – afluirea în piață. Scandăm "Demisia!", "Ultimatum!", "Anticipate!"

Între 11:30 – 13:00 – se depun petiții. Asta va fi singura modalitate legală de a **intra în Guvern** fără piedici. Depunem petiții pentru a avea motiv legal să intrăm în Guvern **de unde nu mai ieșim**. Petiția este modalitatea de a intra legal în Guvern. Nu cu bătaie, pentru că ați spus (zâmbește n.n): Fără violență! Intrăm fără violență în Guvern. Am intrat în Guvern și nu mai ieșim. **În felul acesta vom intra în Guvern fără violență, fără bătaia, fără mortăciuni, fără alte și alte nenorociri.**

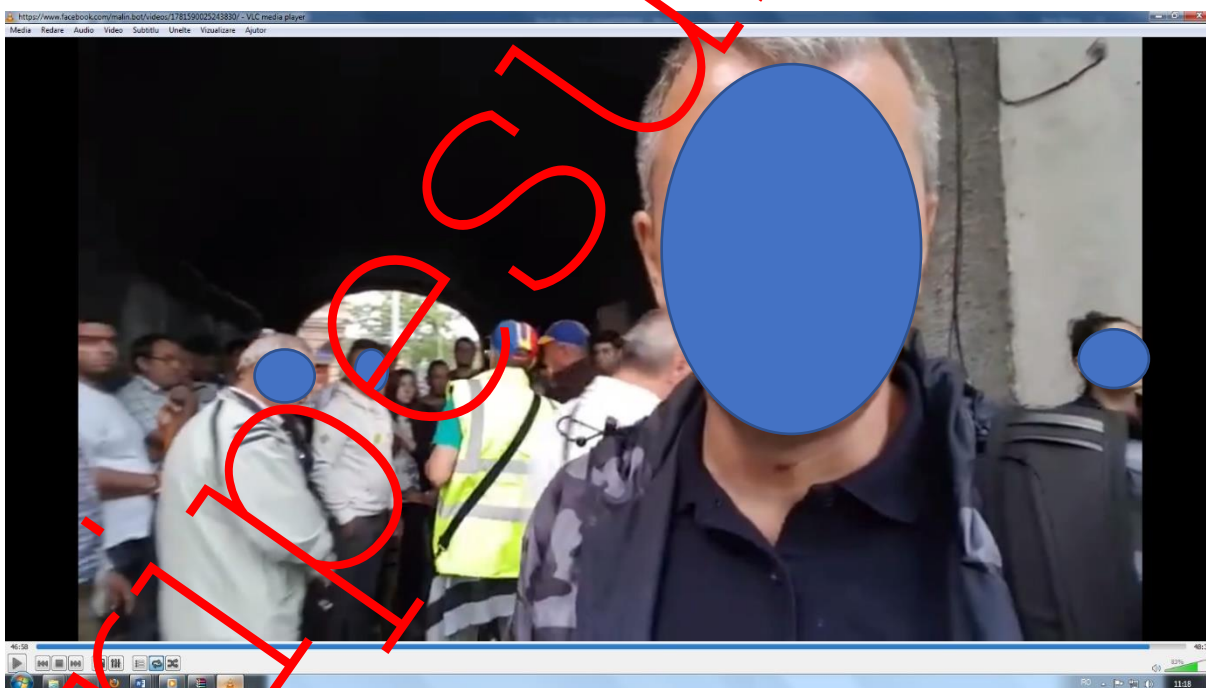
Între 13:00 și 14:00 se dă termen de prezentare a demisiei d-nei Viorica Dăncilă. D-na Viorica Dăncilă va avea obligația ca în termen de o oră să iasă pe posturile TV și să-și prezinte demisia. Deci, tot fără violență.

Dacă nu se prezintă demisia atunci **cerem forțelor de ordine să pactizeze cu poporul, cu manifestații sau, a doua variantă, intrăm peste ei cu forța. Carta Drepturilor Omului ne dă dreptul la Revoluție.** Atunci când drepturile omului au fost încălcate de propriul Guvern, Carta Drepturilor Omului ne dă dreptul la Revoluție. **Rețineți! Revoluție. Și Revoluția înseamnă să ne asumăm toate acțiunile care vor urma.** Este opțiunea jandarmilor dacă vor trece alături de popor sau dacă pentru 10 minute, jumătate de oră vor încerca să ne disperseze. Dar n-or să poată!

Între 15:00 – 15:30 – ocupăm Guvernul. Deci, dacă nu și-a prezentat demisia d-na Dăncilă, ocupăm Guvernul. Guvernul se ocupă cu ajutorul forțelor de ordine, sau nu. Ați înțeles?! Rețineți că ceea ce fac eu acum, îmi asum! Poate peste următoarele 20 de minute vor veni să mă aresteze. Pentru că am instigat împotriva statului de drept.

Între 16:00 și 17:00, dacă ne încadrăm în timp, dacă nu, depinde cum vor fi treburile ... **ideal ar fi să mergem peste ei**, toți ziceți că ideal ar fi să mergem peste ei, că...la crematoriu cu Dragnea, că la pușcărie cu hoții, n-ai cum îi băgam la pușcărie, cum credeți că o facem, dacă strigăm în stradă?!

***** și *** (Sibiu) –încălnirea cu simpatizanti ai grupului de inițiativă civică "Vocea Străzii"**

*** :

"Veniți de câte ori vă chemăm la București la proteste, să fim mai fermi și mai energici în acțiunile noastre pentru că asta contează foarte mult. Este momentul să ne ridicăm. Este momentul să nu mai permitem porfașilor să-și bată joc de țară noastră, de viitorul nostru. **Vă rog și vă îndemn.** Eu fac parte din latura mai dură a protestatarilor. **Trebuie să acționăm energic. Trebuie să nu ne sperie o mână de jandarmi aserviți puterii.** Trebuie să le arătăm că noi suntem poporul, că noi îi plătim, că pe noi trebuie să ne deservească. **Gândiți-vă încă o dată la oamenii care și-au dat viața pentru noi, pentru viitorul copiilor noștri. Asta trebuie să facem și noi acum.** Jandarmeria și orice forță înarmată din România nu mai are voie să tragă cu muniție de război asupra poporului. Dacă se va întâmpla acest lucru NATO sau orice forță din comunitatea europeană va fi peste ei. **Vă îndemn la luptă!** Lupta presupune sacrificii. Este momentul să nu mai pregetăm în această luptă. **De tăcerea noastră, de faptul că suntem liniștiți**

și civilizați profitați acești huligani. Românul trebuie să se trezească. Românul trebuie să lupte pentru viitorul lui.”

*** live pe Facebook în Vama Bors:

”Sper să ne vedem pe 10 august la București și **să facem tot ce n-am făcut până acum** să oprim grupul infracțional organizat care distruge România. Este foarte important în 10 august să fim hotărâți și să nu cedăm. **Suntem în legitimă apărare**. Atunci când niște tâlhari îți intră în casă și încearcă să te tâlhărească, să te fure, să-ți pună în pericol familia, atunci tu acționezi în legitimă apărare. Deci, noi **suntem în legitimă apărare, trebuie să știm acest lucru și în data de 10 august, în legitimă apărare, trebuie să apărăm România.** Noi va trebui în 10 august **să mergem să ocupăm Guvernul** și de acolo să nu mai plecăm până când Dragnea nu demisionează, până când Tăriceanu nu demisionează, până când Dănciula nu demisionează și toată șleahta lor de hoți nu pleacă. Dacă regimul PSD va încerca să reprime agresiv și violent, pentru că **violente vor fi numai dacă jandarmii le vor provoca**, pentru că altfel nu vor fi violente. Nimeni de aici nu vrea să fie violent, dar oamenii sunt hotărâți de data asta să facă un protest adevărat. Înțelegеți?! Dacă jandarmii nu vor incita la violență și nu vor trece la acte de violență nu va fi inicio violență. **Ei trebuie să ne lase pe noi în curtea Guvernului pentru că este o instituție publică și avem dreptul să fim acolo. Nimeni nu vrea să facă absolut niciun fel de violență.** Nimeni nu are nimic în cap. **Dacă va fi, va face jandarmeria. Suntem în legitimă apărare, despre asta este vorba.** Dragnea este un infractor și el are pretenția ca noi să nu facem nimic, să aprindem becuțele și să plecăm după aia acasă, și el să-și vadă de treabă. E ca și când ti-ar intra violatorul în casă și ar spune: Domne, să nu îndrăznești să mă oprești, să pui mâna pe mine, că nu e bine. Nu trebuie să fii agresiv cu mine! Păi, prietene, îmi faci rău! Ai intrat peste mine în casă, îmi încalci drepturile! Trebuie să am o reacție. Jos PSD! Nu este suficient să aveți această convingere! **A venit momentul să treceți la acțiune. În 10 august se va întâmpla! În Piața Victoriei din București.** Pentru tot ce fac acești derbedei noi **suntem în legitimă apărare.** Rețineți acest lucru, oameni buni! Legitimă apărare înseamnă că nimeni nu provoacă violențe, dar dacă suntem atacați, își apără dreptul, își apără țara!

Veniți în 10 august în număr cât mai mare în Piața Victoriei din București. Cei care veniți din diaspora încercați **să veniți cu câte un drapel al țării în care locuiți.** Este foarte important ca toate știrile care se vor difuza pe toate agențiile internaționale de presă, în acele imagini să apară drapelele

cât mai multe ale țărilor în care trăiesc comunități mari de români. Este foarte important oameni buni, **pentru că vom avea nevoie de întregul suport și întreaga atenție a democrațiilor consolidate pentru ceea ce se va întâmpla în 10 august.** Întreaga Europă va fi cu ochii pe noi. Partenerii noștri din NATO, Statele Unite în special trebuie să fie cu ochii pe noi și vor fi cu ochii pe noi. Este foarte important ca noi, purtând drapelul acestor țări să ne adresăm acestor popoare care sunt gazdele noastre, să ne adresăm acestor țări unde mulți dintre noi suntem cetățeni, unde mulți dintre dumneavoastră cei din diaspora plătiți taxe și impozite. **Este foarte important ca tot ceea ce se va întâmpla în 10 august să atragă atenția lumii întregi.** Purtând un drapel al Uniunii Europene sau un drapel al unei țări din care veniți dumneavoastră, să atrageți atenția vizual, prin imagini. Este foarte simplu, este o chestiune de comunicare. Atrageți atenția celor de acolo cu privire la faptul că sunt cetățeni din acele țări, pentru că mulți dintre voi aveți dublă cetățenie, plătiți taxe și impozite și **orice vi se întâmplă pe teritoriul României devine și o problemă a statului din care dumneavoastră veniți.** Este foarte important ca **tot ce se va întâmpla în 10 august să devină o problemă intenționată** a tuturor statelor membre ale Uniunii Europene. Este foarte important dragii mei pentru că derbedeii împotriva cărora noi ne ridicăm, noi poporul, noi oamenii cinstiți, sunt foarte puternici. Și va fi nevoie de întreaga susținere a tuturor democrațiilor consolidate pentru ca ei să fie determinați să renunțe la planul lor, **pentru ca ei să nu comită abuzuri împotriva oamenilor cinstiți care vor acționa în legitimă apărare în 10 august în Piața Victoriei din municipiul București."**

Sintetizând, reținem:

Îndemnul pe care exponenții ai unor grupuri de inițiativă civică l-au transmis public, anterior datei de 10.08.2018, a fost acela că, în 10 august, în Piața Victoriei din București, participanții la adunarea publică de protest "*Mitinaul Diasporei*" vor forța "**în legitimă apărare**" ocuparea sediului Guvernului României într-un demers "*pașnic*" căruia dacă jandarmeria i se va opune va legitima actele de violență ce vor urma. Cu alte cuvinte, împotrivirea Jandarmeriei în a permite protestatarilor, în data de 10 august 2018, să ocupe sediului Guvernului va reprezenta acel act de provocare din partea jandarmilor la violențele ce aveau să urmeze în conformitate cu "**Carta Drepturilor Omului care ne dă dreptul la Revoluție**".

Pusă în cheia: "*curtea/clădirea Guvernului este loc public și avem dreptul să fim acolo*", pentru clarificarea regimului juridic aplicabil obiectivului "**Sediul Guvernului României**" reamintim dispozițiile HG nr.1486/2005 – privind asigurarea pazei și protecției obiectivelor, bunurilor și valorilor cu efective de jandarmi – potrivit căreia sediul Guvernului României constituie obiectiv de importanță deosebită pentru activitatea statului a cărui pază și protecție este asigurată cu efective de jandarmi potrivit Planului de Pază aprobat.

Dacă ar fi rămas doar la nivel declarativ, scenariul creionat de * și *** anterior datei de 10.08.2018 ar fi trecut, poate, neobservat. Cursul evenimentelor din data de 10.08.2018 sugerează însă altceva. Doar spiritul clamat al asumării propriilor acțiuni a rămas în cazul liderilor acționali la nivel declarativ, aceștia revendicându-și calitatea de persoane vătămate ale cursului unor evenimente pe care și le-au dorit și urmărit a se realiza.**

În plan organizatoric, la nivelul Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de instituție responsabilă cu menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și siguranței publice, în contextul manifestației de protest ce urma a avea loc în data de 10.08.2018, au fost dispuse măsuri proactive, concretizate în:

- **organizarea** ședințelor de informare a structurilor M.A.I.²⁰ cu privire la riscurile și amenințările identificate, precum și măsurile ce pot fi dispuse cu ocazia adunării publice preconizate a se desfășura în data de 10 august 2018;

²⁰ În datele de 03.08.2018 și 10.08.2018 (ora 12:00)

- **cooperarea** cu S.R.I., S.I.A. și D.G.I.A. pentru obținerea de date și informații cu privire la acțiunile ce pot avea impact asupra climatului de ordine și siguranță publică;

- **aprobarea** de către conducerea ministerului²¹ ca, **la ordinul inspectorului general al Jandarmeriei Române**, în funcție de evoluția situației operative, Grupările de Jandarmi Mobile Bacău, Constanța, Craiova și Târgu Mureș să acționeze în sprijinul Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București, în vederea realizării unei capacități operaționale optime. Solicitățile au fost argumentate de necesitatea gestionării corespunzătoare a manifestării publice (avându-se în vedere analiza riscurilor semnalate), realizarea manevrei de forțe și mijloace, protecția participanților, asigurarea unui cadru de normalitate pe timpul desfășurării activităților, asigurarea condițiilor necesare pentru limitarea potențialelor efecte negative asupra climatului de ordine și siguranță publică și asigurarea funcționării în condiții optime a instituțiilor fundamentale ale statului. Pentru GJMB Bacău, Constanța și Craiova a fost întocmită Nota-raport nr. *** din 07.08.2018 (pentru perioada 10–12.08.2018), iar pentru GJMB Târgu Mureș a fost întocmită Nota-raport nr. *** din 10.08.2018 (pentru perioada 10–12.08.2018). Potrivit Planului de Acțiune și a celorlalte documente operative, GJMB Craiova a participat cu 120 jandarmi, GJMB Bacău cu 100 jandarmi, iar GJMB Constanța cu 100 jandarmi (aceasta din urmă a intrat în dispozitiv la ora 19³⁰). Jandarmii din cadrul GJMB Târgu Mureș nu au participat la evenimente, ci s-au constituit rezervă (au ajuns în București în data de 11.08.2018, ora 01:00).

- **desfășurarea** unei conferințe de presă în scopul transmiterii către participanți a unor mesaje referitoare la prevenirea de incidente pe durata desfășurării manifestației;

- **cooperarea** cu autoritățile publice locale, în vederea stabilirii detaliilor organizatorice și a realizării de recunoașteri în zona de protest. Ședința de cooperare s-a realizat în data de 08.08.2018, la sediul DGJMB, la care au participat reprezentanți ai DGJMB și ISUBIF, respectiv din cadrul PMB, SABIF, RATB, etc;

- **elaborarea** documentelor operative care stabilesc, în principal, misiunile efectivelor participante (în ceea ce privește ordinea publică, fluidizarea traficului rutier, prevenirea și stingerea incendiilor, evacuarea în situații de urgență, etc.), forțele și mijloacele implicate, realizarea cooperării, coordonării și conducerii acțiunii și a forțelor proprii. În acest sens a fost emis Ordinul Inspectorului General al Jandarmeriei Române nr. *** din 08.08.2018 privind asigurarea unui climat de ordine publică pe timpul desfășurării acțiunii de protest (n.n. 10.08.2018), completat cu OIGJR nr. *** , OIGJR nr. *** și OIGJR nr. *** din 10.08.2018. A fost elaborat *Planul de acțiune integrat pentru asigurarea ordinii publice și protecției participanților* nr. *** din 09.08.2018 – aprobat de directorul general al DGJMB și avizat de directorul general al DGJMB, respectiv inspectorul șef al ISUBIF. Potrivit Planului de acțiune integrat, aprobat de conducerea DGJMB, Comandantul Acțiunii a fost desemnat maior Laurențiu CAZAN, în puternicit adjunct pentru ordine publică al DGJMB. Documentele operative au fost elaborate în conformitate cu prevederile OMAI nr. S/72/2018 privind pregătirea și desfășurarea acțiunilor de asigurare și restabilire a ordinii publice.

Refuzul exprimat ulterior, de către toți autorii notificărilor oficiale adresate Primăriei municipiului București pentru evenimentul public programat a se desfășura în data de 10.08.2018, în a-și asuma calitatea de organizator și implicit drepturile și obligațiile decurgând din prevederile Legii nr.60/1991 menite a concura la asigurarea unui climat de ordine publică și siguranță a participanților pe întreg parcursul derulării acțiunii publice de protest, asociat fenomenului de intensificare a mesajelor cu caracter radical/de incitare la violență împotriva forțelor de ordine și a unor exponenți ai

²¹ Art.17 din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, cu modificările și completările ulterioare „Unitățile și subunitățile de jandarmi pot acționa, cu aprobarea prealabilă a ministrului administrației și internelor și la ordinul Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, în orice zonă a țării, alta decât cea de responsabilitate permanentă, în funcție de situația operativă existentă, în condițiile legii”.

executivului și legislativului, mesaje promovate atât în mediul on-line²² cât și prin intermediul unor posturi de televiziune naționale²³, a fundamentat calificarea evenimentului ca prezentându un **grad ridicat de risc**.

Sintetizând reținem că, în acord cu principiile decurgând din jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (art.11 CEDO), cu prevederile constituționale (art.39 din Constituție) și legale în materie (art.1 și 2 din Legea nr.60/1991), statul, prin instituțiile și autoritățile competente, a răspuns, pe segmentul îndeplinirii sarcinilor administrative plemergătoare momentului desfășurării adunării publice din data de 10.08.2018, atât obligației negative de a se abține de la îngrădirea exercitării dreptului la liberă întrunire a persoanelor cât și obligației pozitive de luare a măsurilor necesare desfășurării în condiții de siguranță a respectivei adunări publice.

Materialul probator administrat în cauză nu a relevat elemente de context/conținut care să plazeze într-o cheie de premeditare/conspirativitate acțiunile desfășurate de autorități premergător datei de 10.08.2018, corelativ cu evenimentele concrete ce au avut loc în data de 10.08.2018 și în noaptea de 10/11.08.2018, fapt de natură a plasa analiza actelor de violență susceptibile a fi fost nejustificate, înregistrate pe parcursul manifestației publice de protest, la nivel de responsabilitate individuală a fiecărui autor.

Diferit de această constatare, în susținerea învuirilor formulate, opinia exprimată de Secția Parchetelor Militare a fost în sensul că **"Primăria municipiului București și unitățile de jandarmi competente teritorial au gestionat mitingul ca pe un eveniment cu caracter spontan, permitând tacit desfășurarea acestuia, prin faptul că nu au adus la cunoștința participanților că mitingul nu a fost declarat și nu li s-a solicitat să părăsescă locul de desfășurare a acestuia, aspecte care ar fi putut atrage răspunderea contravențională, civilă sau penală a participanților la o astfel de adunare publică, potrivit disp. art. 26 lit. d²⁴ din Legea nr. 60/1991"**.

Pe lângă caracterul contradictoriu al asocierii în cuprinsul aceluiași raționament juridic a unei astfel de susțineri cu aceea potrivit căreia: **"În acest fel, scopul intervenției în forță care trebuia să vizeze restabilirea caracterului pașnic al acțiunii de protest a fost deturnat și a vizat, în fapt, îngrădirea libertății cetățenilor de a și exprima opiniile politice, sociale sau de altă natură, de a organiza mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea, drepturi garantate de Constituția României, Legea nr. 60/1991"**, în cauză reținem faptul că, adunarea publică

²² "Doar prin violență s-au realizat schimbări benefice acestui popor"; "Nu e nimic mai sfânt decât să-ți dai viața pentru țara ta și să fii învelit în drapelul țării"; "Pe gardul Guvernului tronează semnul "interzis săritul gardului". Pe 10 august este voie!"; "Vreți Revoluție? Hai să o faceți ÎMPREUNĂ, fiecare de acolo de unde poate și cum poate. REPET, nu laicele ne ajută în stradă!"; "Distribuiți peste tot, fiți parte din acțiunea de luptă, se dă asaltul final, ei sau noi!"

²³ În cadrul emisiunii "Sinteza Zilei", difuzată de postul de televiziune Antena 3 în seara zilei de **06.08.2018**, a fost prezentat un interviu al numitului *** pe parcursul căruia, interviueatul, care s-a autointitulat **"adevăratul organizator al protestului diasporei din 10 august"**, l-a îndemnat pe viitorii participanți la manifestare să recurgă la acte de violență îndreptate împotriva integrității corporale a forțelor de ordine, inclusiv a vieții acestora, cu motivarea că **"Eu vorbesc de revoluție, nu de un protest"**. În sinteză, *** a declarat: **"Eu am organizat mișcarea cu diapora, însă nu am vrut să ies în evidență pentru că mi-am dat seama că voi fi atacat și am conceput această acțiune pe plan orizontal. Flăcări, fum și sânge pe străzi - nu există altă variantă (...) avem dreptul inclusiv să ucidem (...)** Dacă jandarmul îmi pune bastonul în gât sau pistolul în cap eu am dreptul să-i iau viața". La întrebarea reporterului: "Dacă la protest, la revoluție așa cum îi spuneți dumneavoastră, un jandarm vine și spune: Nu depășiți acel cordon... și vă atinge un pic...dumneavoastră ce faceți, puteți să-i puneți cuțitul la gât?", *** a replicat: **"Eu pot să-i iau pistolul de la brâu și să-l împuşc în cap."**

Mesajul "revoluției" a fost preluat și s-a regăsit în rândurile participanților la adunarea publică din 10.08.2018, elocventă în acest sens fiind replica dată de un protestatar la solicitarea unui jandarm de a nu se bloca circulația: "Ăștia vor să facă revoluție și grija ta este să dai drumul la circulație?!"

²⁴ ART. 26

(1) Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să întrunească elementele constitutive ale unor infracțiuni:

d) participarea la adunări publice nedeclarate sau interzise și urmate de refuzul părăsirii locurilor de desfășurare a acestora, la avertizările și somațiile organelor de ordine făcute potrivit legii;

din data de 10.08.2018 **a fost declarată** în prealabil în conformitate cu cerințele art.1 alin.2 din Legea nr.60/1991 **și nu a fost interzisă** de autorități în conformitate cu dispozițiile art.9 din Legea nr.60/1991, situație în care dispozițiile art.26 alin.1 lit.d) din Legea nr.60/1991 nu sunt aplicabile în cauză.

I. DESFĂȘURAREA EVENIMENTELOR

➤ În data de 10.08.2018, începând cu ora 07⁰⁰, Direcția Generală de Jandarmi a Municipiului București (DGJMB) a realizat progresiv dispozitivul de ordine publică pentru mitingul ce urma a se desfășura în Piața Victoriei din mun. București, fiind dispuse efective de jandarmi atât în zona de desfășurare a acestuia, cât și în alte zone de interes, inclusiv în principalele puncte de intrare în mun. București.

➤ Dispozitivul instituit începând cu ora 12⁰⁰ a fost unul **defensiv și nu constituit pentru executarea unei intervenții în forță.**

La momentul desfășurării primelor evenimente cu impact în planul ordinii publice (ora 16²⁵), **niciunul din jandarmii aflați în dispozitiv, în contact, nu era echipat cu mijloace de protecție și nu avea asupra sa materiale de intervenție pentru restabilirea ordinii publice** (ținuta a fost cea de serviciu, bluză cu mânecă scurtă, șapcă).

Totodată, aproximativ 30% din efectivele de jandarmi au fost constituite în dispozitive aflate în zona îndepărtată locului de desfășurare a adunării publice, pe traseele de afluire/defluire a participanților, precum și în punctele de întâlnire a acestora.

A fost instituit, în zona îndepărtată, un dispozitiv pentru monitorizarea afluirii/defluirii participanților către zona de desfășurare a adunării publice, în scopul prevenirii unor eventuale altercații, busculade, blocaje rutiere, distrugerii sau degradări de bunuri, precum și săvârșirii unor fapte antisociale.

➤ Manifestările publice au debutat **după ora 12⁰⁰**, când 300 de persoane se aflau în alveola centrală din Piața Victoriei, 100 de persoane în parcul Muzeului Antipa și 80 de persoane în Piața Universității.

Până la ora 15²⁶, când persoanele din Piața Universității au început deplasarea către Piața Victoriei, numărul acestora a fluctuat continuu.

➤ La ora 13⁴⁷, premergător instalării *Punctului de Comandă Înaintat* și realizării dispozitivului complet pentru asigurarea ordinii publice și protecția participanților, jandarmii au **aplanat un conflict** în zona alveolei centrale din fața Guvernului României, în contextul în care a fost semnalată o persoană care se manifesta violent. Persoana a fost interceptată și extrasă din mulțime, ulterior fiind condusă la sediul secției 5 Poliție în vederea identificării și dispunerii măsurilor legale. Acțiunea jandarmeriei nu s-a bucurat de susținerea celorlalți participanți la eveniment, pentru care îndemnul **"Toți pentru unul, unul pentru toți!"** se pare că a rezonat mai mult în conștiința fiecăruia decât reprezentarea faptului că, aplicarea legii, pe lângă faptul că nu este opțională, este un corolar al respectării drepturilor, libertăților și securității persoanele a fiecărui cetățean.

➤ În intervalul orar **09⁰⁰-14⁰⁰**, participanții prezenți la adunarea publică au scandat, pe rând, diverse mesaje prin intermediul sistemului de amplificare a sunetului, iar efectivele de jandarmerie au comunicat cu aceștia prin intermediul elementelor de dialog, **adresându-le constant îndemnul de a se manifesta în mod pașnic și civilizat**, astfel încât adunarea publică să se desfășoare în conformitate cu prevederile legale²⁵.

²⁵ Art. 2 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice

➤ La ora 13⁵⁵ a fost instalat **Punctul de Comandă Înaintat**.

➤ La ora 14⁰⁸, după organizarea completă a dispozitivului, cadre ale Jandarmeriei au desfășurat, în zona trecerii de pietoni dinspre Bd. Nicolae Titulescu, o **acțiune de prevenire și înlăturare a unei situații cu consecințe asupra participanților la protest**, constând în aceea că au depistat o persoană care avea legat un lanț de membrele superioare și inferioare. Persoanei în cauză i-au fost aduse la cunoștință prevederile legale referitoare la obiectele interzise a fi deținute pe timpul desfășurării adunării publice, aceasta părăsind zona la recomandarea jandarmilor. Potrivit discuțiilor purtate pe stațiile operative acțiunea jandarmilor a fost din nou dezaprobată de participanții la protest: *"(1) Avem o persoană cu un lanț agățat de picioare, de gât. Dorește și ea să meargă să participe la protest. (2) Obiect contondent. Spune-i că ori îl lasă, ori merge la secție. (1) E foarte contondent. Are zale de 8. (2) Puneți-i în vedere. Dacă nu înțelege, chemăm echipaj. (1) Seiulți s-au inflammat. Deja s-au inflammat. Sunt foarte mulți – aproximativ 150-200. (2) Îi lăsăm să se liniștească un pic și o să facem un culoar pe mijloc să dăm voie la circulația pietonală."*

➤ Începând cu ora 15²⁶, a fost semnalată depășirea manifestanților din Piața Universității către Piața Victoriei.

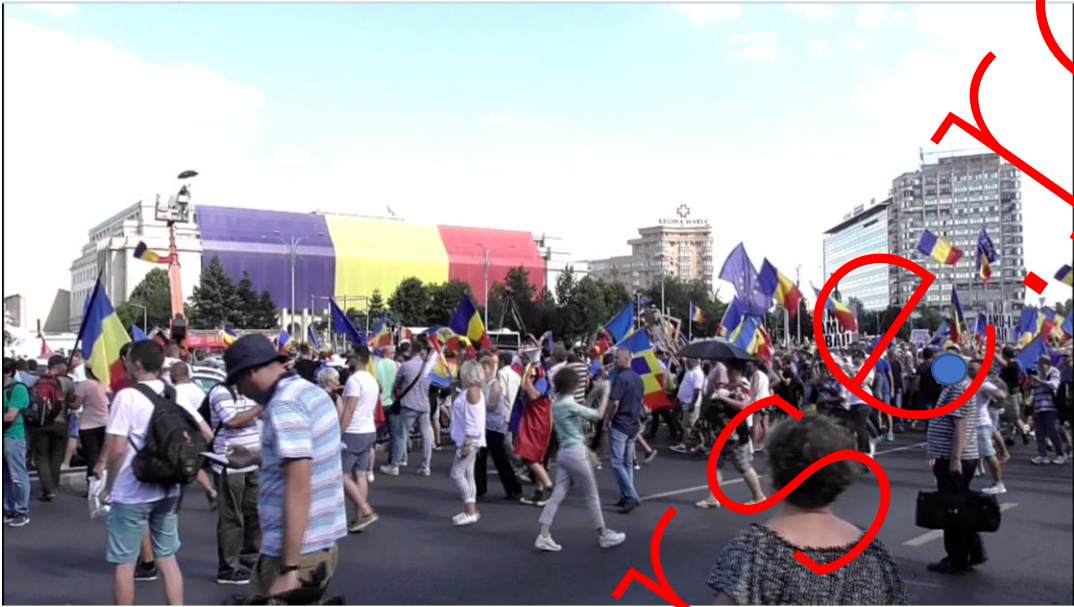
➤ Începând cu ora 16⁰⁰, în Punctul de Comandă Înaintat au fost prezenți prefectul Capitalei, doamna Speranța Cliseru și viceprimarul Primăriei Municipiului București, domnul *** .

Primul eveniment cu impact asupra modului de desfășurare a adunării publice - forțarea accesului în sediul Guvernului României.

➤ La ora 16⁰⁰, efectivele de jandarmi au desfășurat o **acțiune de înlăturare a unei situații cu consecințe asupra desfășurării pașnice a manifestației de protest**, în contextul în care un grup de **aproximativ 100 protestatari**, a lași în deplasare dinspre Piața Universității, în momentul ajungerii în Piața Victoriei s-a oprit pe carosabil în fața Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, pe trecerea de pietoni, refuzând intrarea în alveola centrală. Concomitent, un grup de **persoane aflate în alveolă s-au alăturat acestora, gruparea compactă (cca 700 persoane)** părăsind, în totalitate, zona delimitată și **blocând circulația rutieră**. Imaginile surprinse la fața locului sugerează faptul că direcția de deplasare a protestatarilor a fost dirijată de persoane din rândul acestora.

*** indicându-le protestatarilor direcția de deplasare către clădirea Guvernului

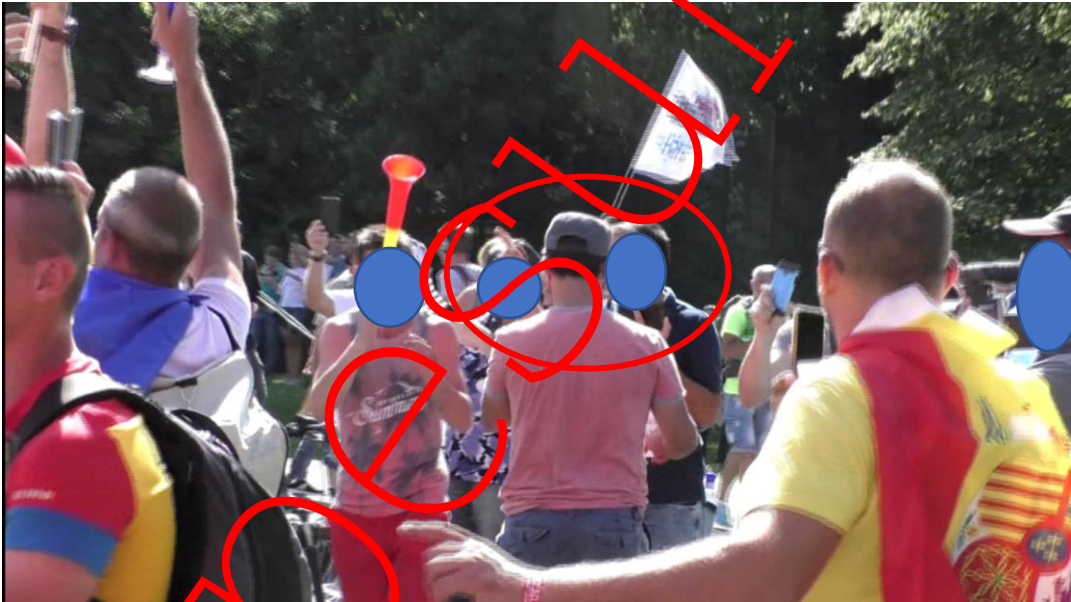

** conduce coloana de manifestații

*** vine în fugă și se poziționează în fruntea coloanei de manifestații...

...indicându-le direcția de deplasare.

Persoana cu tricou roz și șapcă gri (***) – rezident în Franța) implicată în mai multe acțiuni violente.

➤ La ora 16²², masa de manifestații s-a deplasat spre intrarea²⁶ în sediul Guvernului României, forțând dispozitivul de jandarmi constituit la limita alveolei centrale din fața obiectivului.

²⁶ Partea dinspre str. Paris

Persoana cu tricou alb, bermude închise la culoare și ochelari de soare se ambrăncește cu jandarmii.

*** este secundat de ***

*** aprobând gestul unui protestatar care a aruncat cu un PET în jandarmi.

*** și *** interacționând verbal cu puțin timp înainte evenimentelor ilustrate la pag.91-96.

*** trage de gardurile de protecție punând presiune pe cordonul de jandarmi în timp ce *** (alias "****") se adresează mulțimii.

Pe parcursul acestor evenimente, persoana aflată în scaun cu roțile (***) a încercat să sustragă pistolul unui jandarm aflat în cordonul de blocare a accesului în curtea Guvernului.

La ora 16²⁵, urmarea situației înregistrate²⁷, comandantul misiunii de asigurare/mentținere a ordinii publice, mr.Cazan Laurențiu, a dispus **echiparea întregului efectiv participant la misiune cu mijloace de protecție și mijloace de intervenție specifice, înlocuirea efectivelor aflate la post în fața Guvernului** (așa cum am văzut, la momentul creării dispozitivului, efectivele nu erau dotate cu mijloace de protecție ori materiale de intervenție) **cu efective echipate și dotate cu materiale și mijloace de protecție și intervenție**, respectiv efectuarea unor acțiuni de împingere a manifestațiilor în vederea restabilirii ordinii publice și înlăturării pericolului din zona obiectivului vizat de acțiunile protestatarilor²⁸. **O parte dintre manifestații au exercitat acțiuni violente asupra dispozitivului de jandarmi, în care au aruncat cu sticle și pietre, succesiv, în reprize, la ora 16⁵³ fiind rănit un ofițer²⁹ (transportat la spital).**

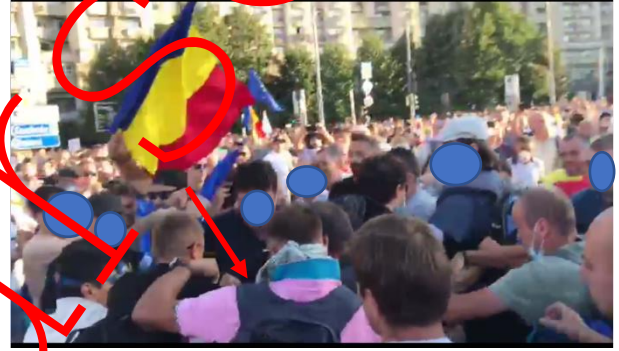
²⁷ Comunicări operative: "Colegii! Capul jos! Se aruncă cu diverse obiecte, cu pietre, cu sticle. Se aruncă greu pe noi!"

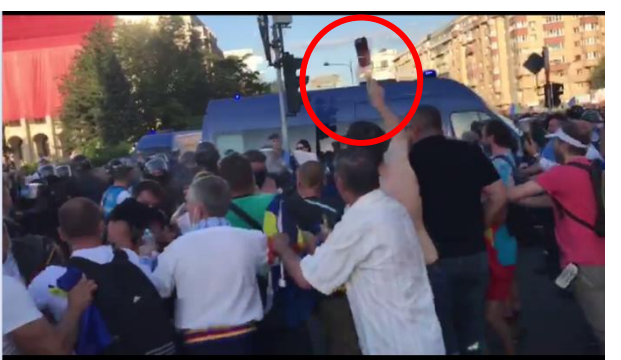
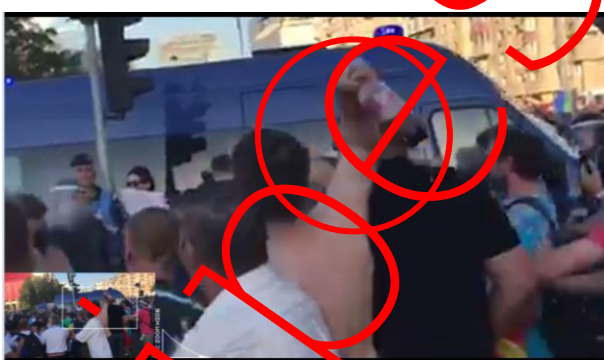
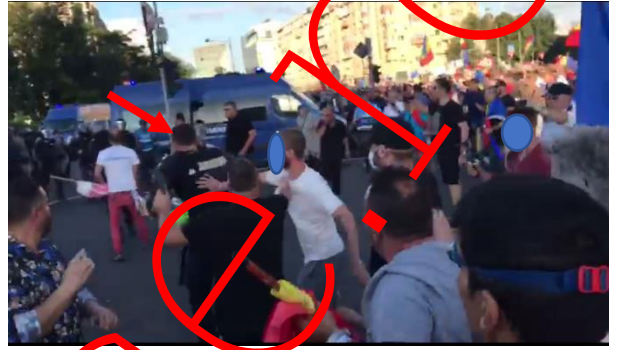
²⁸ Comunicări operative: "Am intrat cu cordon fără protecții, ca să nu-i incităm pe oameni. Încercăm să-i împingem fără violență (...) avem presiune pe cordonul din față, către poarta Paris. Se aruncă asupra cordonului. Retrageți efectivele care nu sunt echipate cu mijloacele de protecție, progresiv vin cei care au mijloacele de protecție. Toată lumea cu casca pe cap. Ușor, progresiv."

²⁹ Primul caz care a necesitat transportul la spital (traumatism picior și fractură falangă)

Începând cu această oră, efectivele Jandarmeriei Române au folosit materialele și mijloacele din dotare, inclusiv substanțe iritant-lacrimogene, punctual, pe direcția unde se aflau persoanele care se manifestau violent, în scopul împiedicării pătrunderii în obiectiv, asigurării protecției personalului, respectiv realizării manevrei de forțe în vederea izolării și extragerii din mulțime a persoanelor violente, operațiuni sortite de cele mai multe ori eșecului în condițiile în care protestatarii asumați ca fiind pașnici dezavuuau prin huiduieli, gestică și manifestări violente demersurile forțelor de ordine.

Unul dintre cazurile de acest fel este cel al unui jandarm care, fiind prins în mulțime, a fost agresat de protestatari.

STILL

Modul de exercitare a violențelor asupra forțelor de ordine a avut un caracter de noutate, reflectând o **mutație în plan acțional**. Astfel, agresiunile s-au manifestat de-a lungul întregului dispozitiv, cu mobilitate crescută, atât în zona de contact, cât și în interiorul masei de participanți (din rândurile 2, 3 și în adâncime).

Acest aspect a reieșit cu claritate din înregistrările video efectuate la fața locului, respectiv din comunicările operative efectuate de forțele implicate în asigurarea ordinii publice, și a fost invocat public pe întreg parcursul desfășurării adunării publice de protest de către purtătorii de cuvânt ai Jandarmeriei, atât pe rețele de socializare cât și cu ocazia intervențiilor efectuate în direct la posturile de televiziune care relatau/dezbăteau cursul evenimentelor din 10 august 2018, fiind însoțite de **apeluri repetate** adresate protestatarilor pașnici de a se delimita de persoanele care se manifestau violent, pentru a permite forțelor de ordine să intervină pentru izolarea și extragerea din mulțime a acestora din urmă.

RomâniaTV, ora 19⁵⁹ – Jandarmeria anunță de ultimă oră, în direct:

Marius Militaru (purtător de cuvânt al Jandarmeriei Române): "**Facem apel la oamenii care protestează pașnic, să se retragă de urgență din primele rânduri, din zona de contact cu jandarmii. Cei care comit violențe aruncă din spatele lor cu obiecte contondente, cu sticle, cu bucăți de asfalt, îi folosesc ca scut uman, de protecție, pentru a putea să-și continue violențele.**

Vă rugăm să înțelegeți apelul nostru pentru a nu risca să fiți răniți. De asemenea, un mesaj foarte important pentru cei care se află în piață, **facem apel la femei și copii să încerce să se retragă de urgență în zone ferite de violență sau să părăsească aria în care se desfășoară protestul**".

Violeta Romanescu (România TV): "Există o informație că lucrurile ar degenera în următoarele ore."

Marius Militaru: "Există această posibilitate și nu vrem să riscăm siguranța celor care se află și protestează în mod pașnic. Tocmai de aceea am făcut acest apel din partea unei instituții credibile a statului român."

Digi 24, ora 20³⁵ – Noi ciocniri între protestatari și jandarmi.

Georgian Enache (purtător de cuvânt al Jandarmeriei Capitalei): "**Asupra forțelor de ordine se exercită, de o bună bucată de vreme, acte de violență, se aruncă cu borduri, cu bucăți de pavaj, cu obiecte pirotehnice, cu bare metalice, lucru care pune în pericol, evident, situația tuturor, nu numai a forțelor de ordine ci și a celorlalți oameni de bună-credință care se află în Piață. De aceea am făcut un apel și am transmis un mesaj clar, ca oamenii să nu aibă de suferit în urma acestor acțiuni violente, să se delimiteze de grupurile și persoanele respective.**

Au fost momente în care lucrurile s-au calmat, însă **persoanele violente folosesc acești oameni, în sensul în care acești oameni sunt în planul doi, trei al mulțimii și de acolo aruncă către forțele de ordine aceste obiecte.**

Nu ne dorim o intervenție în forță, însă sunt niște reacții care nasc alte reacții normale, legale, din partea forțelor de ordine care trebuie să restabilească ordinea și siguranța publică. Repet acest mesaj, nu ne dorim o intervenție în forță, dar în cazul în care aceste lucruri nu se vor opri, vor fi puse în pericol în continuare siguranța persoanelor, proprietatea publică și privată și ordinea publică din Capitală, vom fi nevoiți, așa cum legea noastră de organizare și funcționare prevede, să folosim toate mijloacele pe care le avem în dotare pentru restabilirea ordinii și siguranței publice".

Tudor Mușat – Digi 24 – "E atât de complicat în acest moment identificarea acestor grupuri de huligani, pentru că dumneavoastră aveți deja experiență și despre modul lor de manifestare, poate și unele figuri, mod de comportament, pentru izolarea lor rapidă pentru că au de suferit și oameni nevinovați?,"

Georgian Enache: "Este greu, nu imposibil, dar este greu, din ce cauză, pentru că **oamenii cinstiți, care vin să își exprime nemulțumirea, nu fac acel pas înapoi pe care noi îl solicităm, care**

înseamnă **îndepărtarea de acele grupuri** pentru a ne lăsa spațiul necesar să avem o acțiune prin care să izolăm și să extragem aceste grupuri.

Intervenția pentru identificarea și oprirea acestor persoane presupune folosirea mijloacelor din dotare, folosirea forței. Nici noi **nu ne dorim victime colaterale.** În primele rînduri ale manifestației sunt persoane vulnerabile, oameni în vîrstă, femei care aveau copii. La aceste persoane ne referim și către ele facem acest apel, să se delimiteze, să evite aceste zone în care au loc schimbările de violențe, pentru ca noi să putem interveni fără ca alte persoane să aibă de suferit."

B1TV – Jandarmii atacați cu pietre și scaune/Jandarmeria "Femeile și copii să părăsească Piața Victoriei".

Georgian Enache: "Ce vreau eu să comunic și este foarte important pentru cei care ne urmăresc, există o strategie a acestor **persoane care provoacă violențele în sensul în care se ascund în mulțime, în spatele mulțimii și de acolo aruncă către forțele de ordine cu diverse obiect.**

Tocmai de aceea noi facem apel la **oamenii de bună credință**, care înțeleg cum trebuie să se desfășoare un protest, **să se retragă din primele rînduri**, cele care vin în contact direct cu jandarmii, și să lase colegii mei să intervină punctual pentru extragerea acelor persoane pentru că în acest moment în față sunt foarte multe persoane, un grup eterogen printre care și persoane vulnerabile, în vîrstă, femei cu copii, etc. și se expun unui pericol destul de mare, iar **colegii mei evită o intervenție în forță pentru extragerea acestor persoane pentru a nu pune în pericol siguranța celorlalți.** Tocmai de aceea prin intermediul dumneavoastră vreau să **fac un apel și anume la delimitarea oamenilor și persoanelor de bună-credință de aceste grupuri** pentru a permite intervenția și acțiunea colegilor mei.

(...) Jandarmeria este o instituție care trebuie să asigure acest drept garantat de Constituție, acela de a participa la un protest, modul în care dvs. sau oricine altcineva alege să participe efectiv la acest proces, rămâne de văzut dacă este permis de lege, dacă dvs. participați ca om de bună-credință la acest protest și vă manifestați în limite legale, noi nici nu vrem și nici nu avem cum să vă împiedicăm să faceți acest lucru. În momentul în care depășiți aceste norme legale, așa cum fac parte dintre cei care se află acum în Piața Victoriei, suntem obligați să luăm măsuri în consecință.

Sunt persoane care participă la acest protest, care au exercitat în mod repetat și continuu violențe asupra forțelor de ordine, violențe care au pus în pericol nu doar siguranța și sănătatea jandarmilor, ci și pe a celorlalți oameni de bună-credință care se află în Piață. Niciuna dintre revendicările acestor oameni și acestor persoane sunt convins că nu se rezolvă cu acte de violență.

Facem un apel pentru persoanele care sunt acum în Piață sau care vor să vină, să se delimiteze în mod clar de aceste persoane, aceste grupuri, să lase colegii mei să intervină și să extragă persoanele respective, iar persoanele vulnerabile, persoanele însoțite de copii, femei, este bine să evite zonele în care au loc astfel de situații tensionate, situații care impun o reacție din partea forțelor de ordine.

Noi suntem pregătiți și putem gestiona orice fel de situație, însă lucrul acesta depinde foarte mult de modul în care cei care protestează înțeleg mesajele noastre și sunt receptivi. Depinde foarte mult de modul în care înțeleg să se manifeste și modul în care vor înțelege că astfel de acțiuni, cu siguranță nu vor duce la rezolvarea niciunei probleme a lor, cad în capcana instigării și a urii împotriva forțelor de ordine și oamenii obișnuiți, pașnici, civilizați care în mulțime își pierd controlul".

RomâniaTV, ora 21⁰¹ - Jandarmii: "Atacatorii desprind borduri".

Marius Militaru: "Voiam să mulțumesc celor care ne-au ascultat apelul și oamenii au oprit persoane care rupeau bucăți din asfalt pentru a le arunca către forțele de ordine.

În continuare în piață si-au făcut apariția persoane cunoscute ca făcând parte din grupări violente. Sunt și persoane din galerii. **Îi rugăm pe protestatari să nu sprijine în vreun fel aceste acțiuni**, oamenii care protestează pașnic să nu intre în conflict cu aceste persoane și repetăm apelul nostru la

calm și recomandăm femeilor și persoanelor însoțite de copii să se retragă de urgență din zona în care se produc violențe.

Trebuie să înțelegem că **rolul Jandarmeriei nu este acela de a se confrunta cu manifestații, ci dimpotrivă, de a asigura protecția tuturor, atâta timp cât își manifestă acest drept așa cum spune Constituția la art.39 – Libertatea întrunirilor, doar în mod pașnic**”.

Cu toate că apelurile repetate ale Jandarmeriei au rămas fără răspuns din partea protestatarilor pașnici care nu s-au delimitat de cei care au exercitat în mod constant violențe asupra forțelor de ordine, reproșul formulat la adresa modului de gestionare de către Jandarmerie a evenimentelor din data de 10 august 2018 s-a centrat pe lipsa demersurilor de extragere a persoanelor violente din rândurile manifestațiilor.

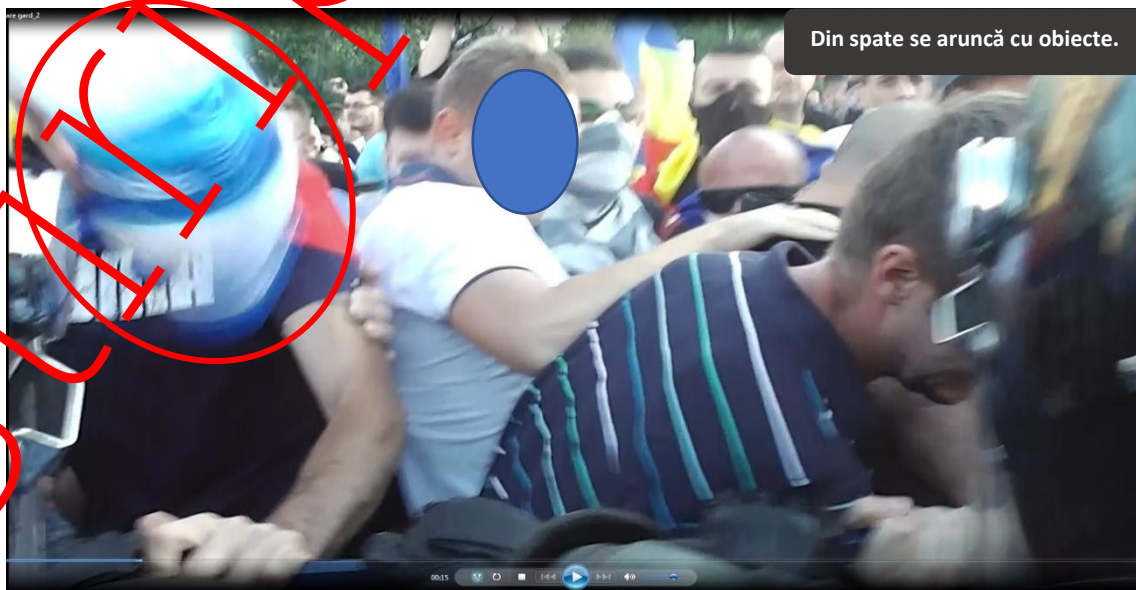
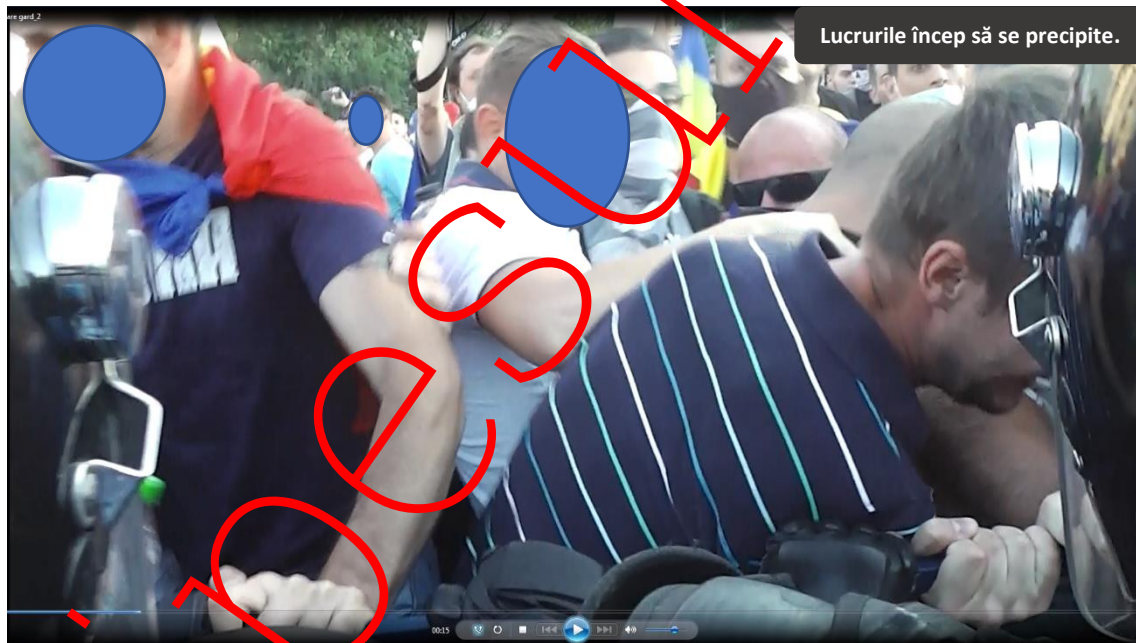
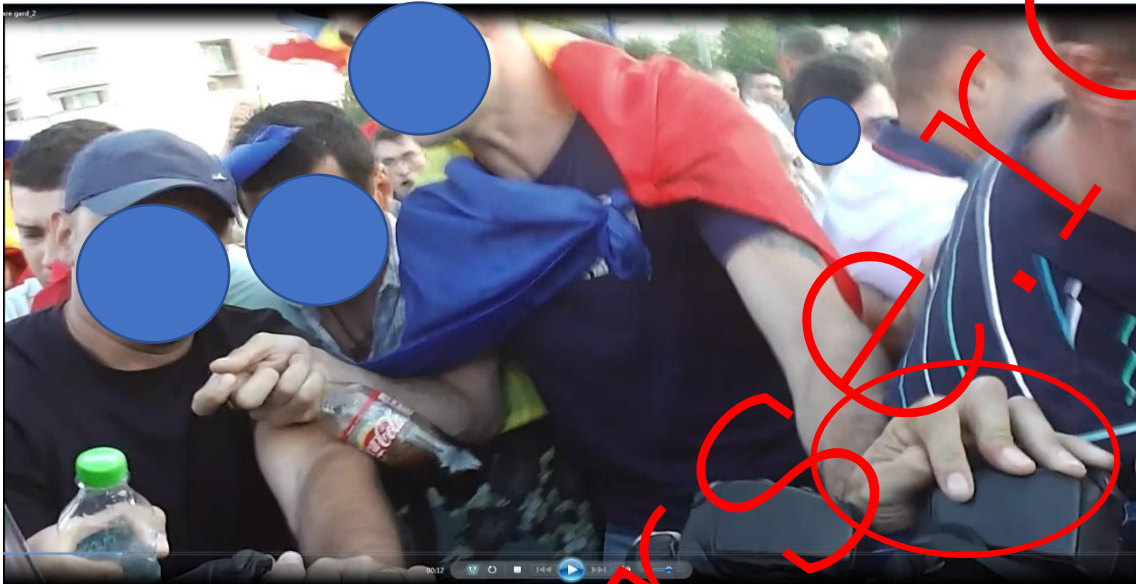
Deosebit de faptul că, în exercitarea atribuțiilor legale, pe întreg parcursul evenimentelor din data de 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018, jandarmii au inițiat și operat, atunci și acolo unde o astfel de intervenție prezenta garanții de siguranță pentru personalul propriu și perspectiva unei afectări minime a celorlalți participanți la manifestare, extragerea din mulțime a persoanelor identificate ca având un comportament violent, așa cum am văzut, respectivul gen de intervenție nu s-a bucurat de susținere nici măcar din partea protestatarilor asumați ca fiind pașnici, reacțiile acestora (înjurături, huidueli, gesturi amenințătoare, etc) acompaniind acțiunile celor care prin manifestări violente puneau în pericol nu doar integritatea corporală a forțelor de ordine, dar, în egală măsură, îi puneau în pericol și pe ceilalți participanți la protest.

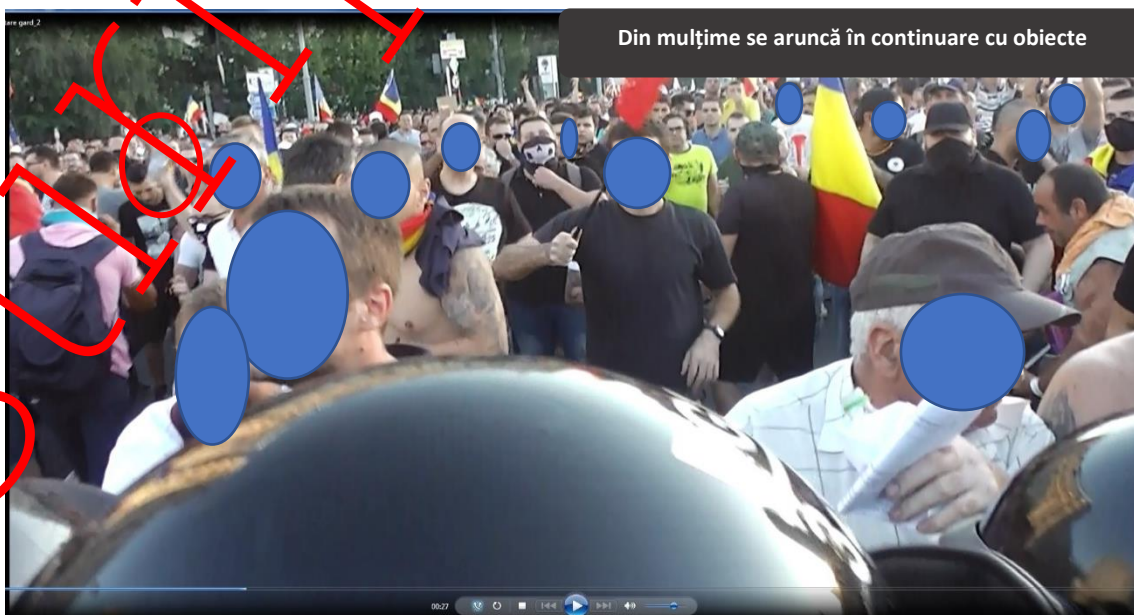
Conceptul de complicitate morală, utilizat în dreptul penal ca desemnând *”un ajutor sau sprijin care vizează latura psihică a faptelor săvârșite de autor și constă în actul de natură să întărească moralul acestuia la comiterea faptei”*, impune în cauză luarea în discuție a distincției existentă între conceptul de *”victimă colaterală”* a confruntării unor terți și cea de *”victimă inocentă”* a aceluiași gen de manifestare.

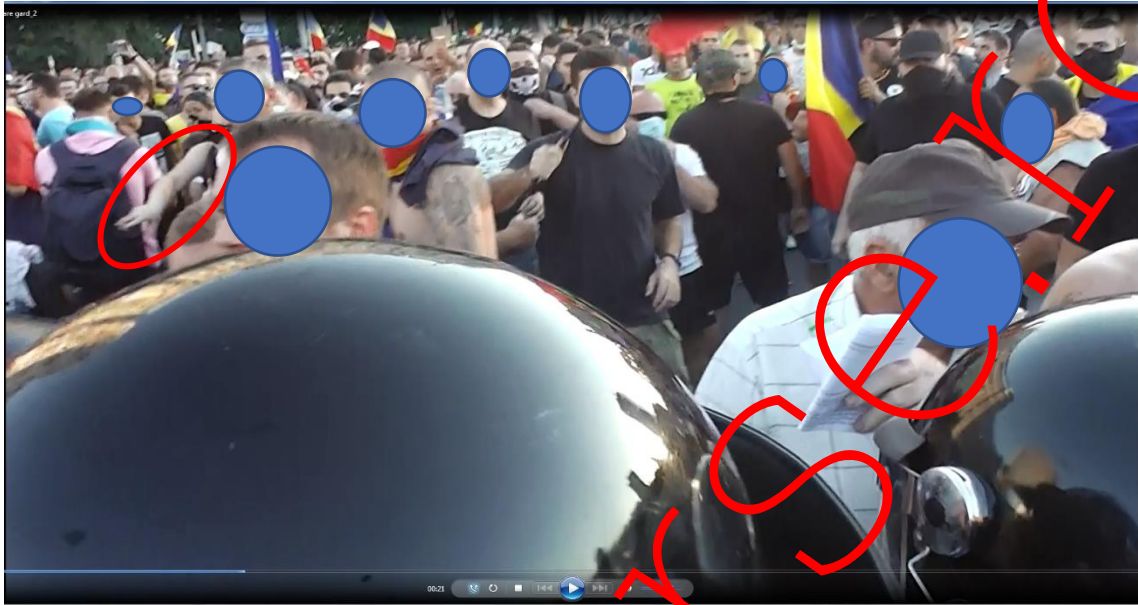
Urmărirea penală efectuată în cauză a materializat probator faptul că, nu toate victimele asociate conceptului de *”victimă colaterală”* a acțiunilor întreprinse de jandarmi împotriva persoanelor care manifestau un comportament violent sunt și *”victime inocente”* în sensul în care, deși au depus toate diligențele pentru a nu fi asociate pe palierul susținerii sau încurajării acțiunilor persoanelor violente, delimitându-se de acestea, au suferit totuși vătămări în urma acțiunii forțelor de ordine.

Cu titlu de exemplu și fără pretenția de a constitui cea mai reprezentativă dintre multiplele situații de același fel, ilustrăm prin câteva capturi de ecran modul sugestiv în care protestatari, aparent pașnici, ca și victime colaterale, dar nu inocente, acțiunilor jandarmilor de respingere a atacurilor inițiate asupra lor de către protestatarii violenți.

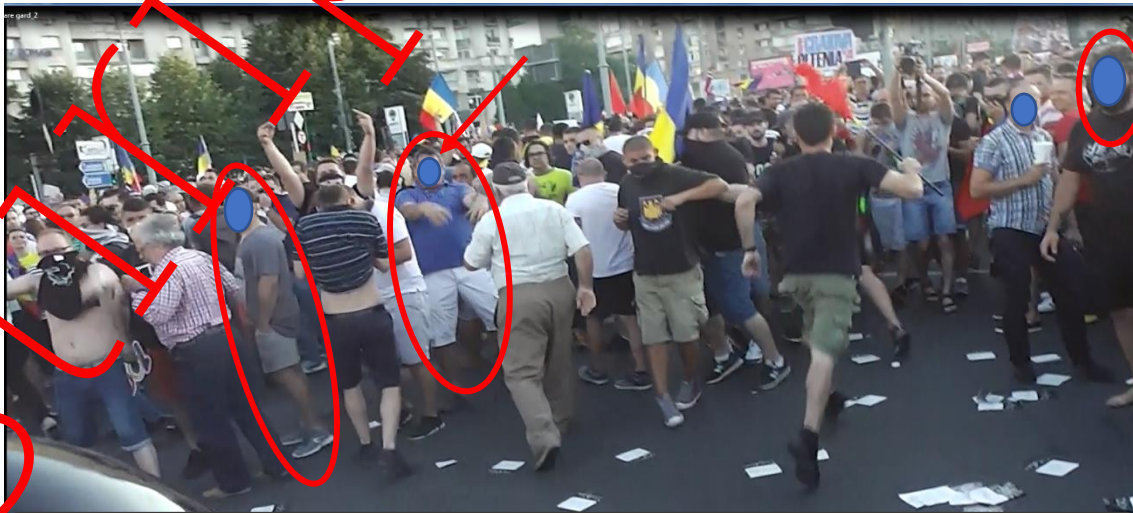

Se aruncă cu lichide. Se pune presiune pe cordoanele de jandarmi

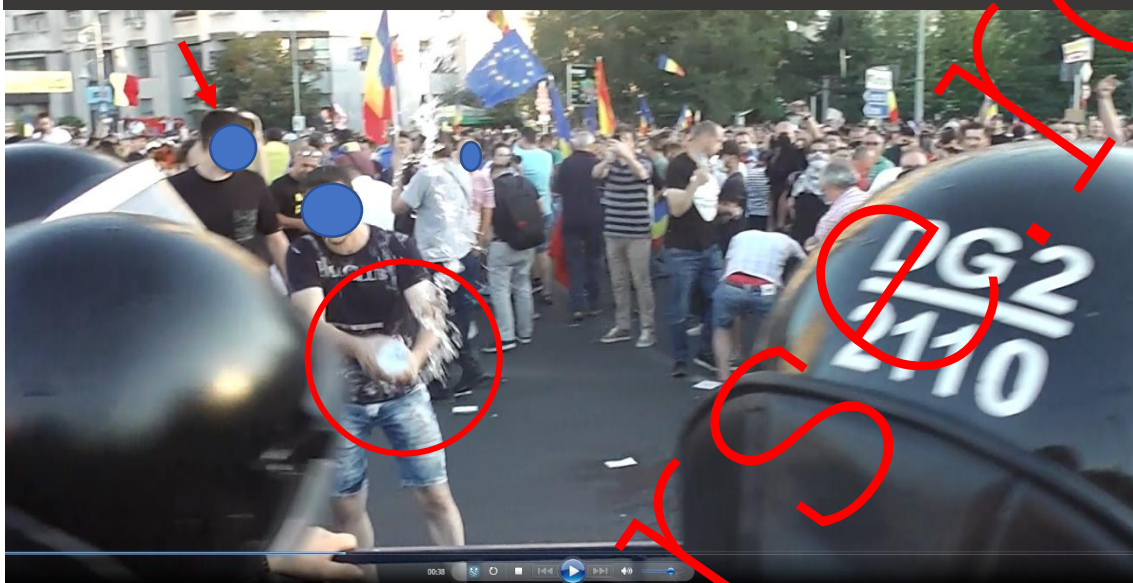
Se intervine cu substanțe lacrimogene pentru a se elibera presiunea pe zona de contact

2018-08-10 19:51:51

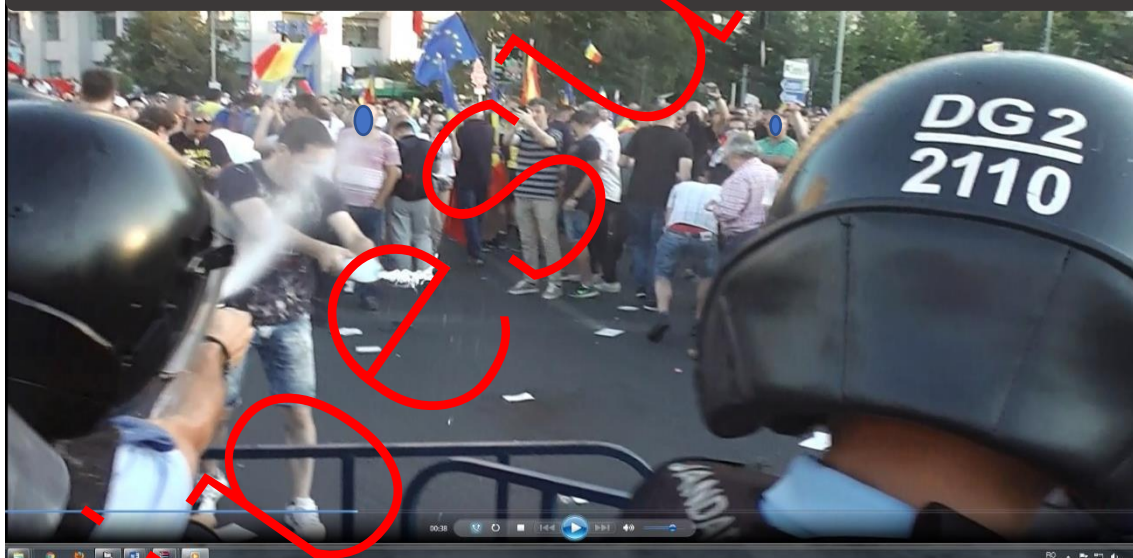

Unii protestatari se arată amuzați de situație, încurajând prin comportamentul lor acțiunile violente îndreptate împotriva jandarmilor, context în care ...

...un alt protestatar apreciază că jandarmii ar trebui stropiți cu lichide.

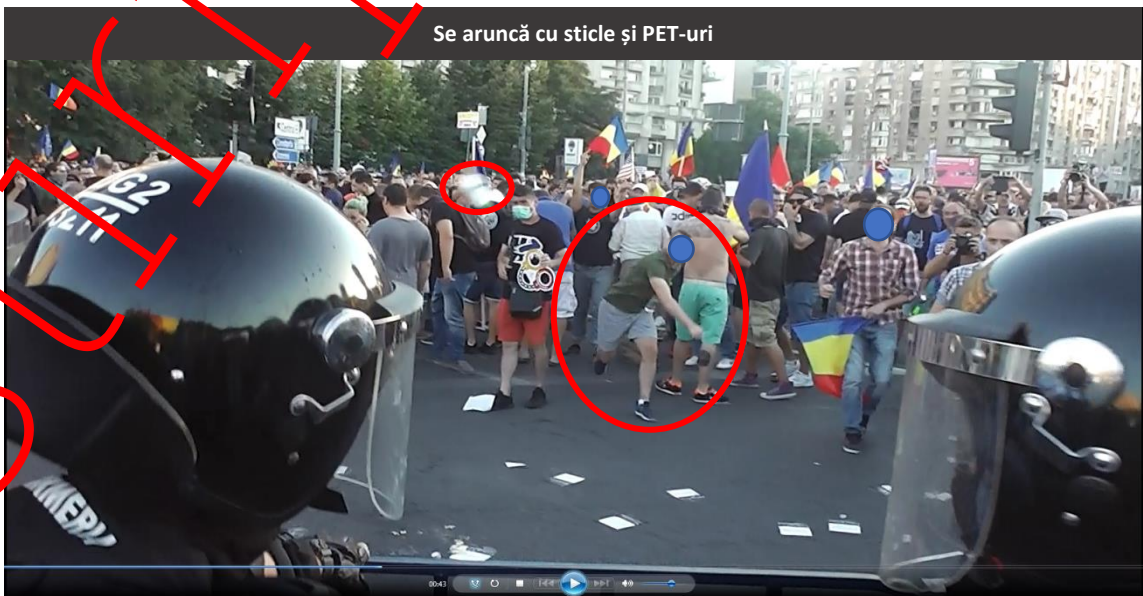
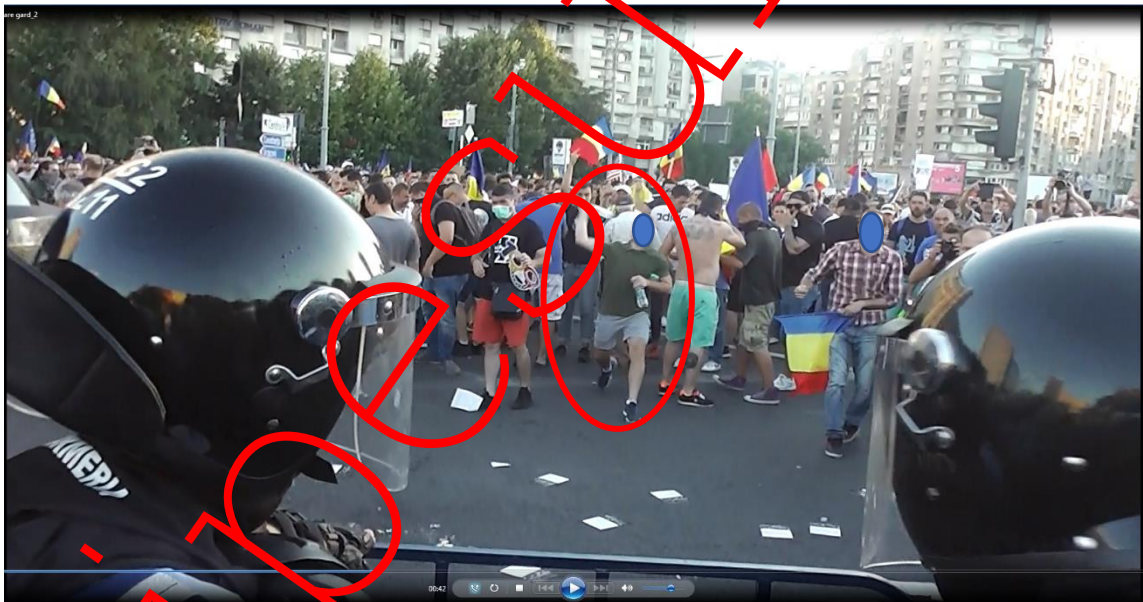
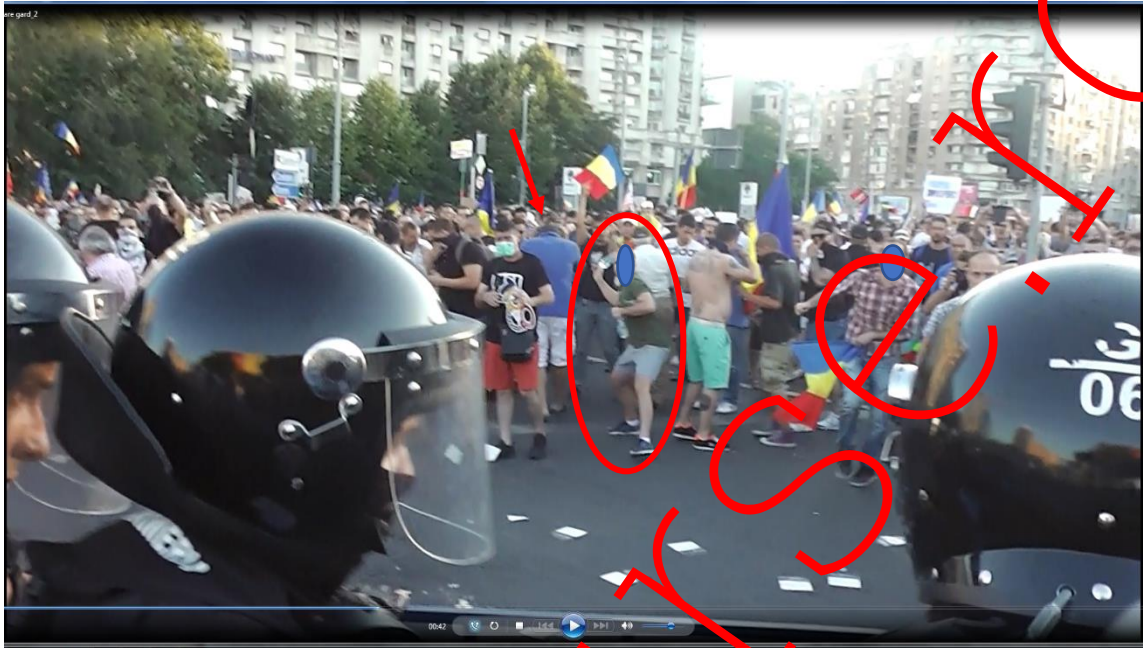

Jandarmi acționează cu mijloacele individuale din dotare pe direcția acestuia.

Acțiunea jandarmilor generează un nou val de violențe la adresa forțelor de ordine

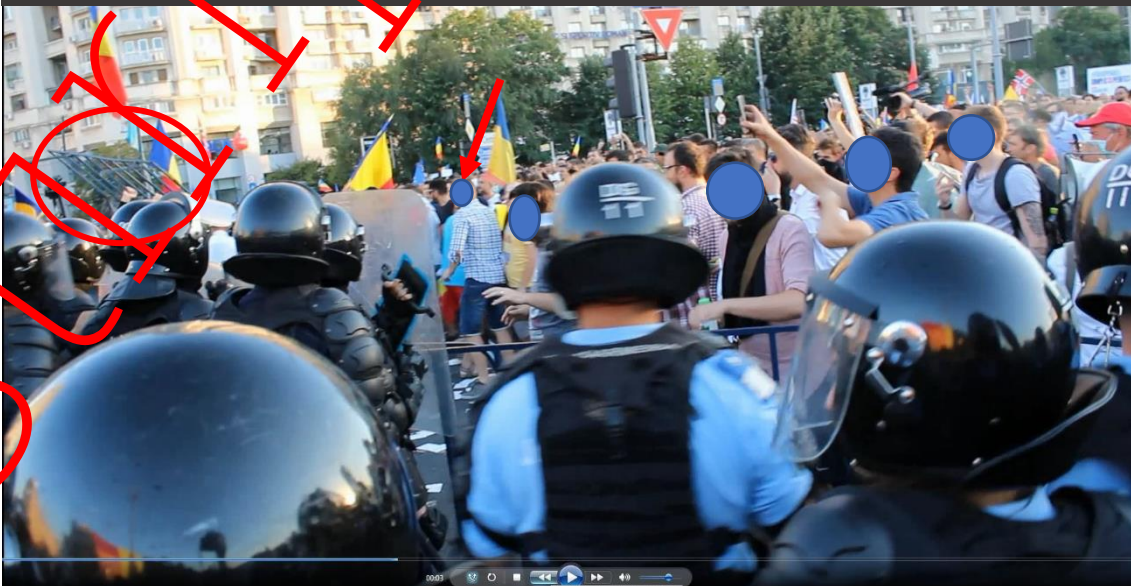

Se aruncă cu balize din material plastic

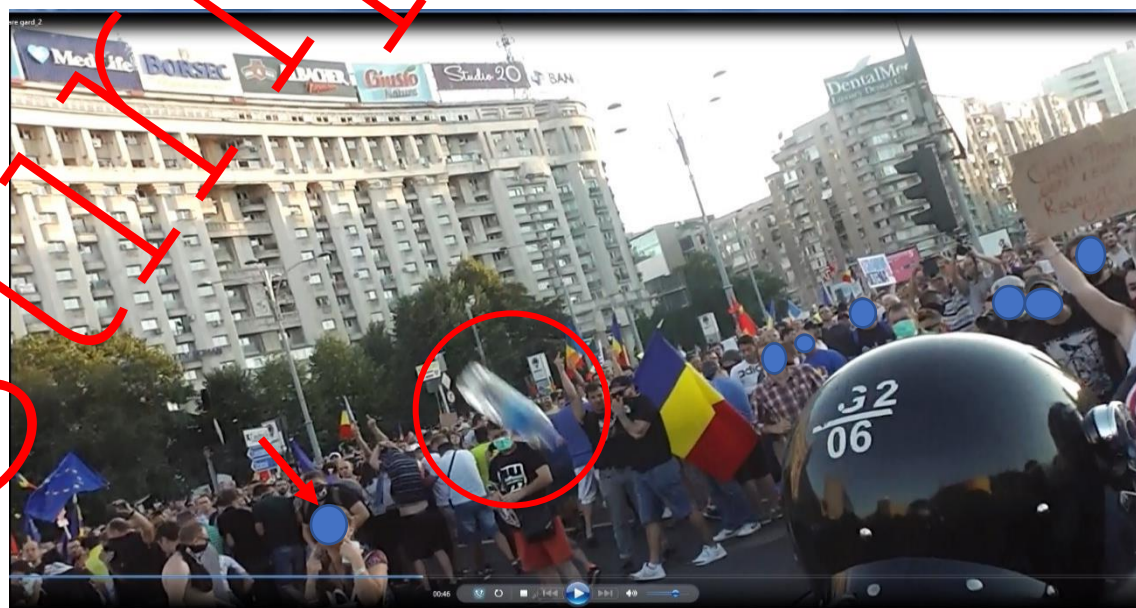

Se aruncă cu garduri metalice

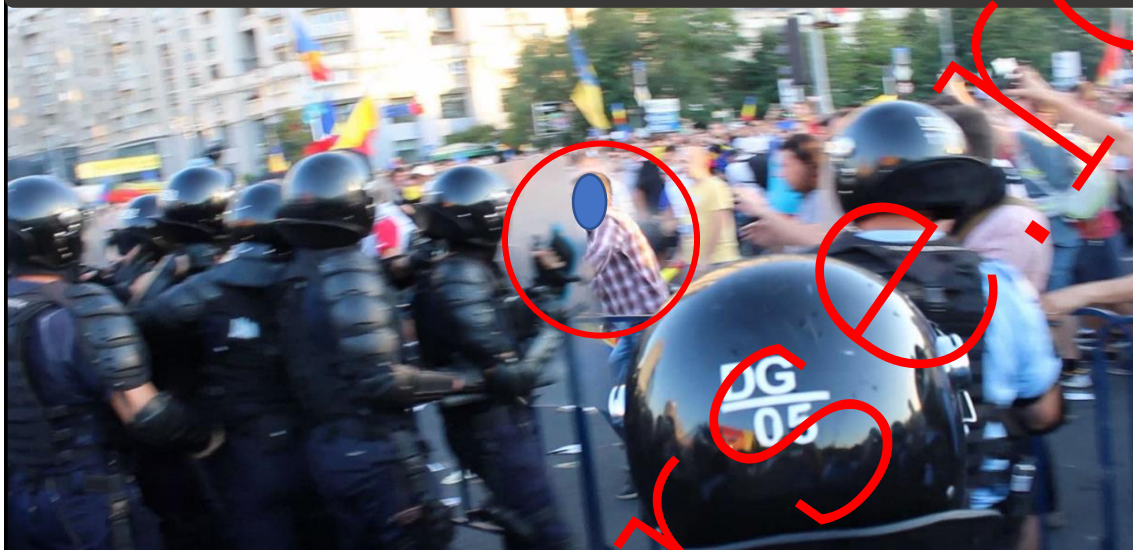

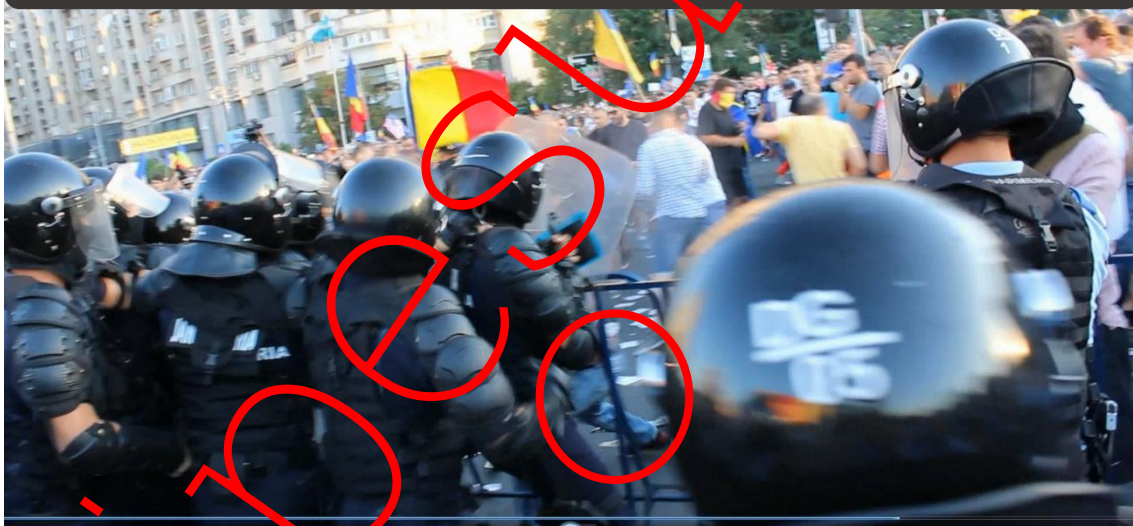
În timp ce protestatarii susumă că pașnici dezaprobă acțiunea jandarmilor, din spatele lor alți protestatari continuă să arunce cu diferite obiecte în forțele de ordine.

Persoana în cămașă cu carouri vișinii se îndreaptă în fugă spre cordonul de jandarmi și...

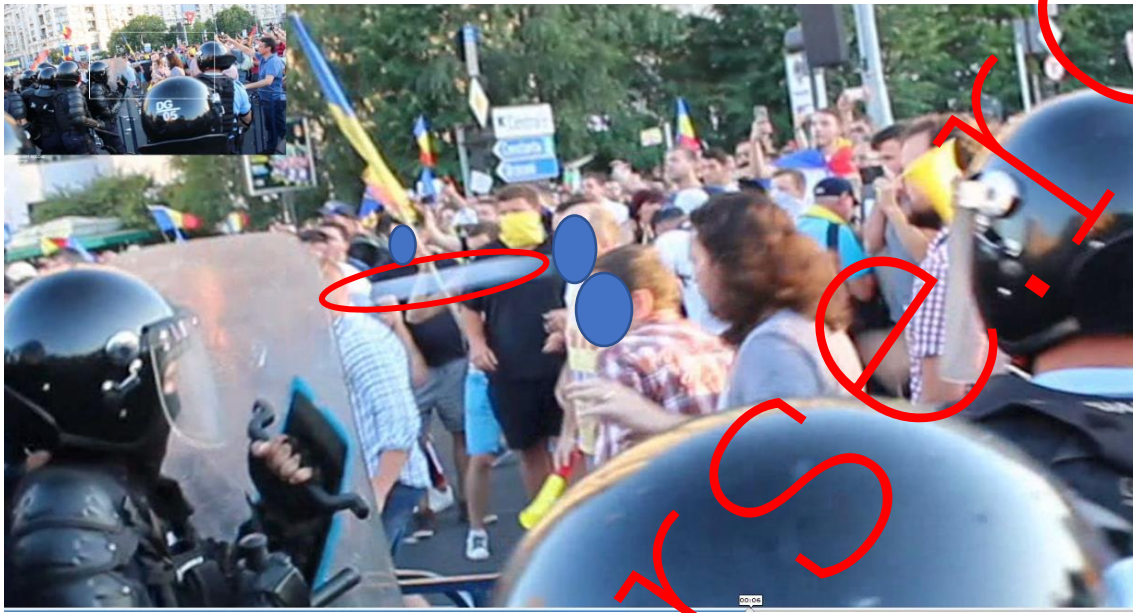

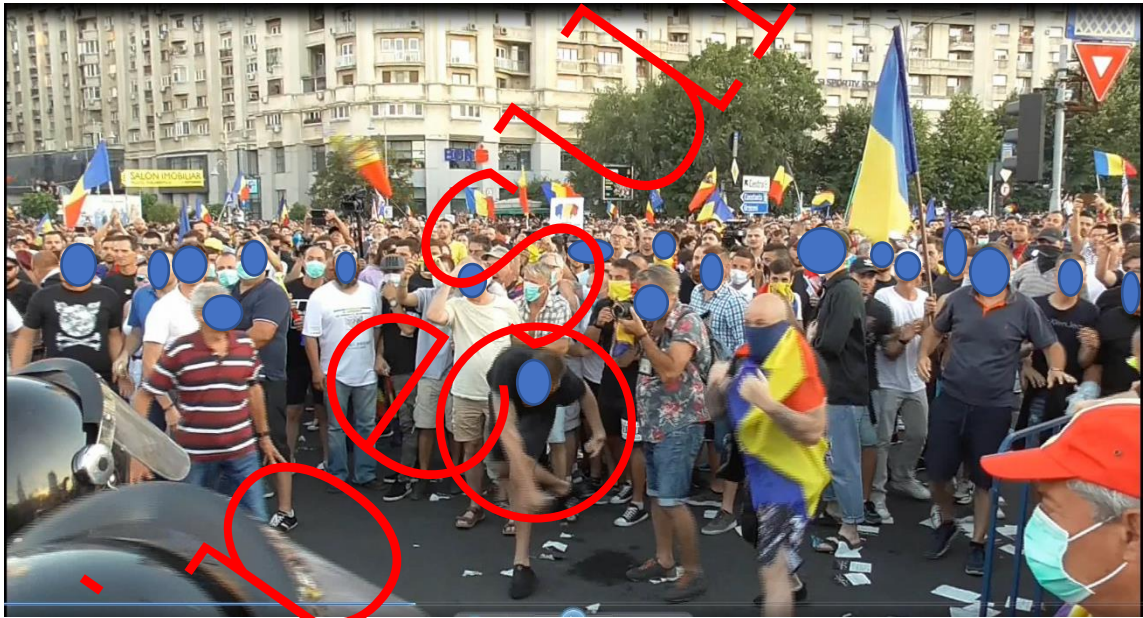
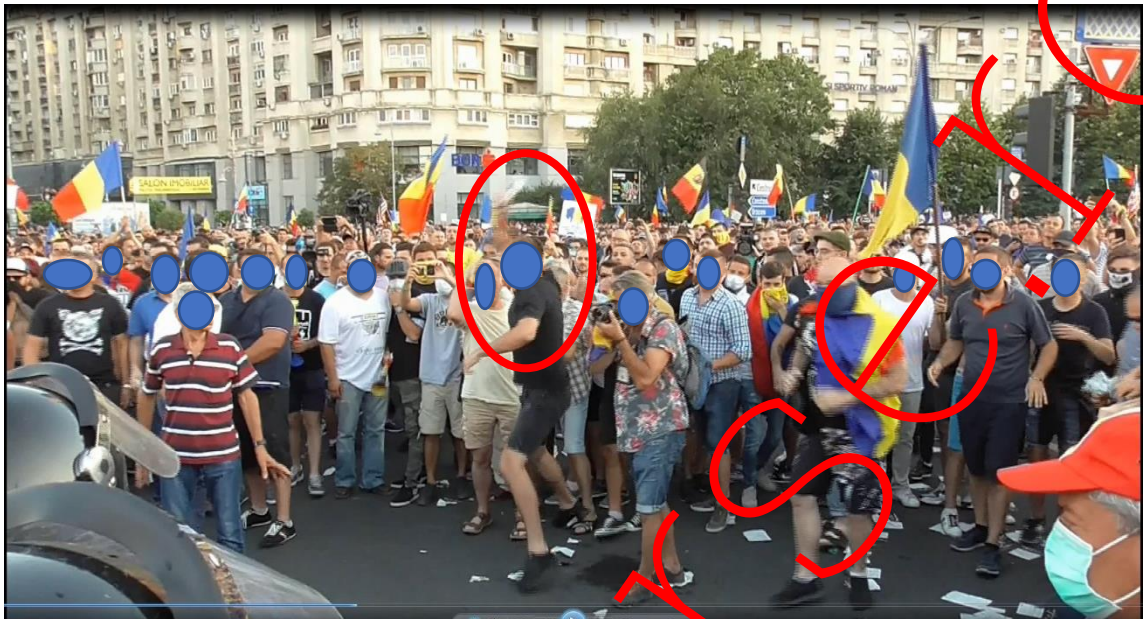
...exercită violențe asupra jandarmilor aflați în dispoziție. Se reacționează prin pulverizarea de substanțe iritant-lacrimogene pe direcția acestuia.

Din mulțime se continuă aruncatul cu obiecte...

Un jandarm aflat în zona de contact este lovit în cap cu un obiect contondent aruncat din mulțime

Într-o dinamică a evenimentelor pe parcursul cărora ambivalența "protestatar pașnic - protestatar violent", respectiv "protestatar violent – protestatar pașnic" s-a succedat cu repeziciune și a cuprins o masă mare de participanți la adunarea publică de protest, singura constantă de natură a permite gestionarea situațiilor cu potențial degenerativ la adresa ordinii publice și siguranței cetățeanului a constituit-o ***mai stricta aplicare a legii***. Așa cum am văzut, o concesie făcută în aplicarea legii, la un timp trecut, nu echivalează cu caducitatea normei de reglementare, la timpul prezent, împrejurare în care aprecierile comparative între diferitele moduri de acțiune și gestionare a unor evenimente aparent similare nu se poate face decât prin raportare la dispozițiile legale în materie și la situația operativă din teren. Deciziile luate la fața locului nu sunt perfecte, însă ele vor trebui fundamentate pe o credință sinceră în aplicarea legii. Așa cum am văzut, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că, "**utilizarea forței de către agenți ai statului poate fi justificată [...] în cazul în care se bazează pe credință sinceră, care este percepută, din motive întemeiate, valabilă în acel moment, dar care ulterior se dovedește a fi greșită. A se considera altfel ar însemna impunerea unei sarcini nerealiste asupra statului și a legii în îndeplinirea îndatoririlor lor, poate chiar în detrimentul vieții lor și a celorlalți.**"

Exemplificativă, dar nu acoperitoare pentru tabloul general al manifestărilor de același fel înregistrate pe întreg parcursul desfășurării adunării publice de protest din data de 10 august 2018, evoluția comportamentală a persoanei îmbrăcată în bermude de culoare albă - tricou de culoare albastră, și care în imaginile anterioare ar fi putut trece ușor ca fiind un protestatar pașnic, generează un nou tip de analiză, centrată de această dată nu atât pe semnificația gestului în sine, cât mai ales pe modul în care un astfel de comportament a fost receptat, a influențat și în final a deturnat comportamentul pașnic al participanților onești la adunarea publică de protest, prin canalizarea nemulțumirilor de la motivația inițială a participării la respectiva manifestație publică (motivație politică), către persoane reale prin prezență și acțiune, reprezentanți ai unor instituții ale statului, ale căror atribuții legale pe linia asigurării ordinii publice și siguranței cetățeanului au fost pervertite sub aspectul semnificației reale/legale și transformate în cauză principală a împiedicării/nerealizării dezideratului propus (pătrunderea în sediul Guvernului/provocarea de schimbări la nivelul clasei politice).

Prin acțiunile lor, jandarmii au împiedicat protestatarii, al căror activism civic s-a manifestat preponderent prin violență, să greșească fundamental în demersul lor de ocupare a sediului Guvernului României într-o zi de vineri după-amiaza (început de week-end) când simbolistica demersului nu mai privea persoane, ci instituții fundamentale ale unei societăți democratice.

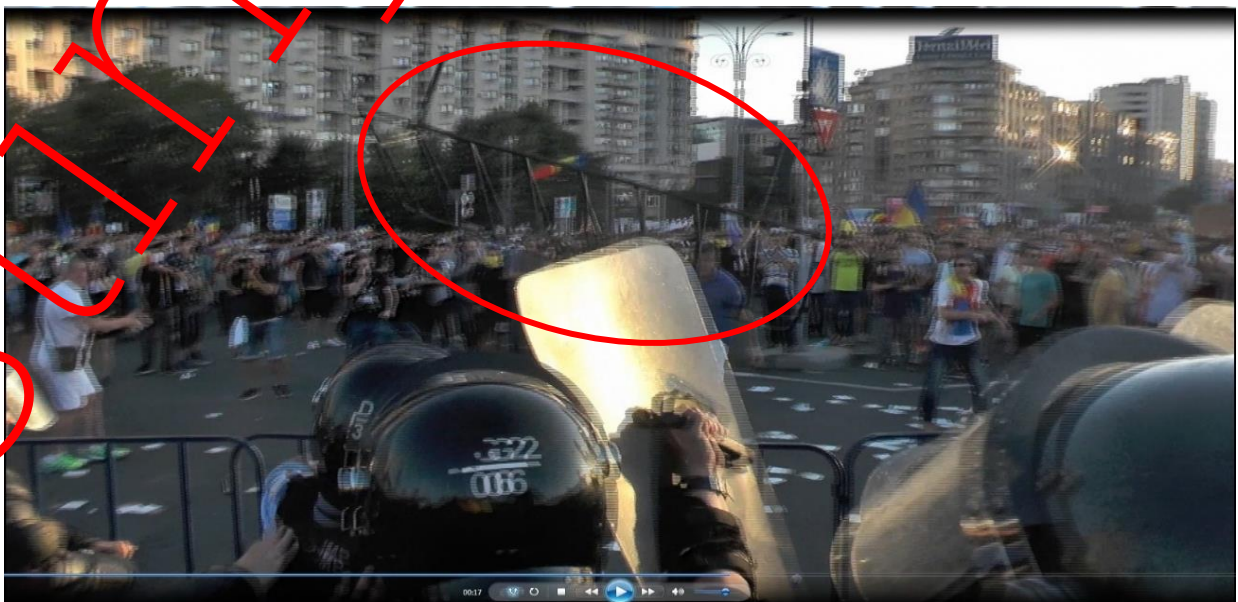
Într-o societate democratică, ocuparea sediilor unor instituții fundamentale ale statului, într-un demers "revoluționar", este cel puțin inadecvată dacă ne raportăm la valorile morale pe care de obicei le clamăm doar atunci când pretențiile exprimate le opunem exclusiv celorlalți și mai puțin propriei persoane.

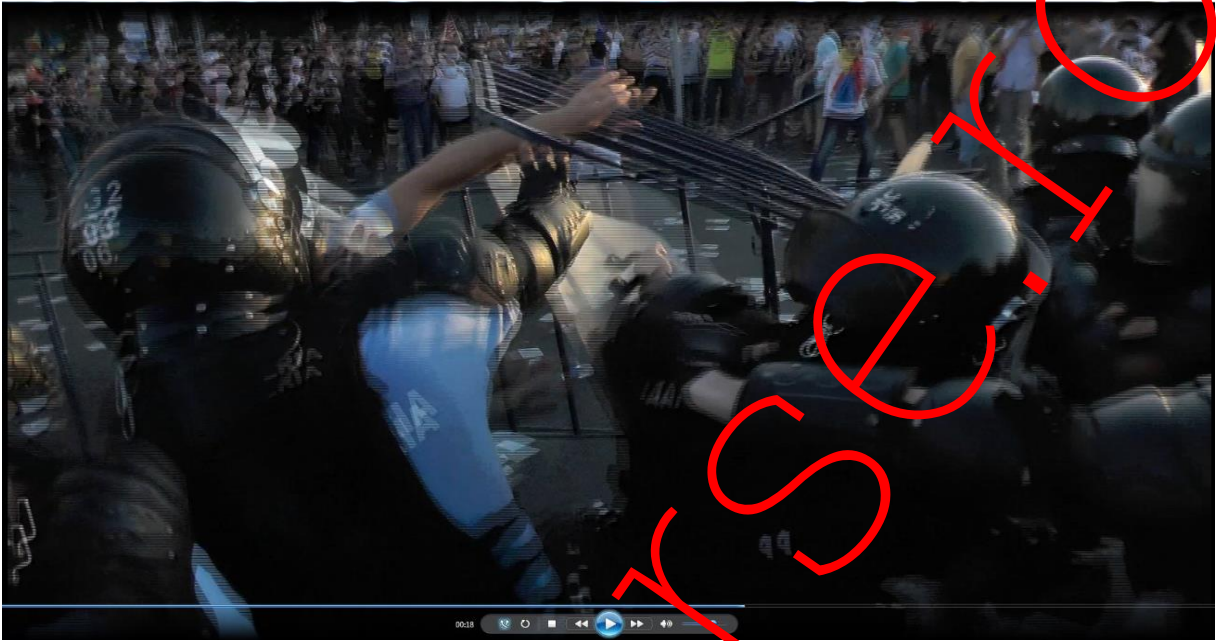
Accesarea mecanismelor legale de reglare a exceselor de orice fel este incompatibilă cu astfel de forme de exprimare și este, de altfel, singura modalitate prin care se conferă legitimitate și autoritate unui act de dreptate nu doar pretins la modul individual sau de grup, ci recunoscut la nivel general.

Într-o democrație tânără, balansul între moralitate și legalitate/ilegalitate este încă mult prea fin pentru a fi exploatat cu bună-credință în mișcări de stradă care antrenează persoane/personalități multiple al căror spirit gregar, încă nerafinat, poate fi manipulat de către terți în direcția satisfacerii unor interese care nu sunt exclusiv de natură civică.

Indiferent de valoarea socială prezervată, sintagma "*scopul scuză mijloacele*" nu-și găsește locul într-un stat de drept, valorile constituționale consacrand într-o societate democratică nu doar drepturi de revendicat, ci și obligații de respectat. Ceea ce pare să nu fi fost înțeles pe deplin este faptul că actul de revendicare a drepturilor nu poate fi valorizat corespunzător în absența respectării obligațiilor.

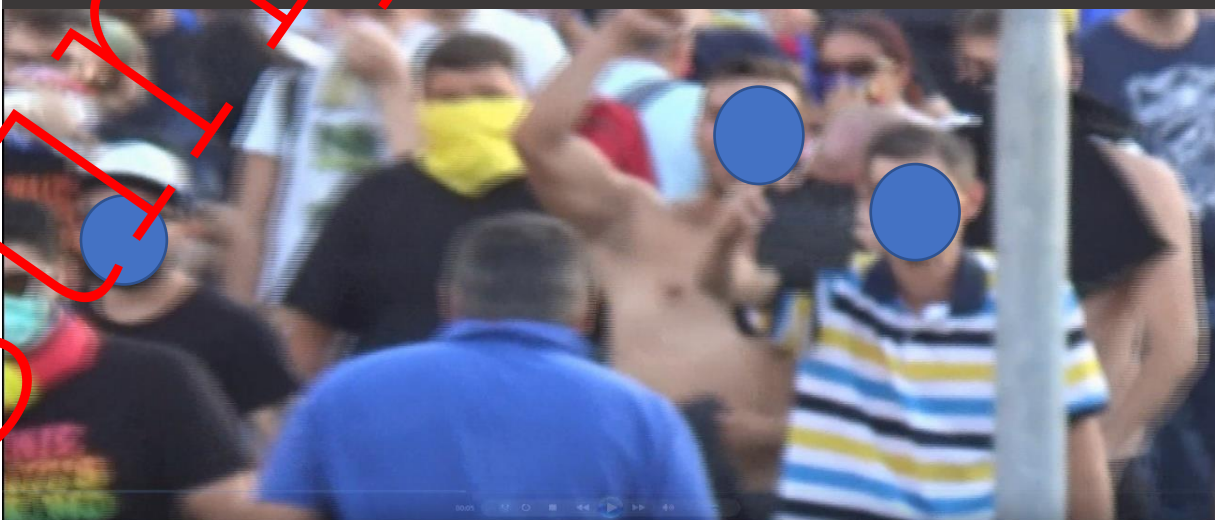

Aparent pașnici, protestatarii își exprimă solidaritatea față de acțiunile protestatarului violent.

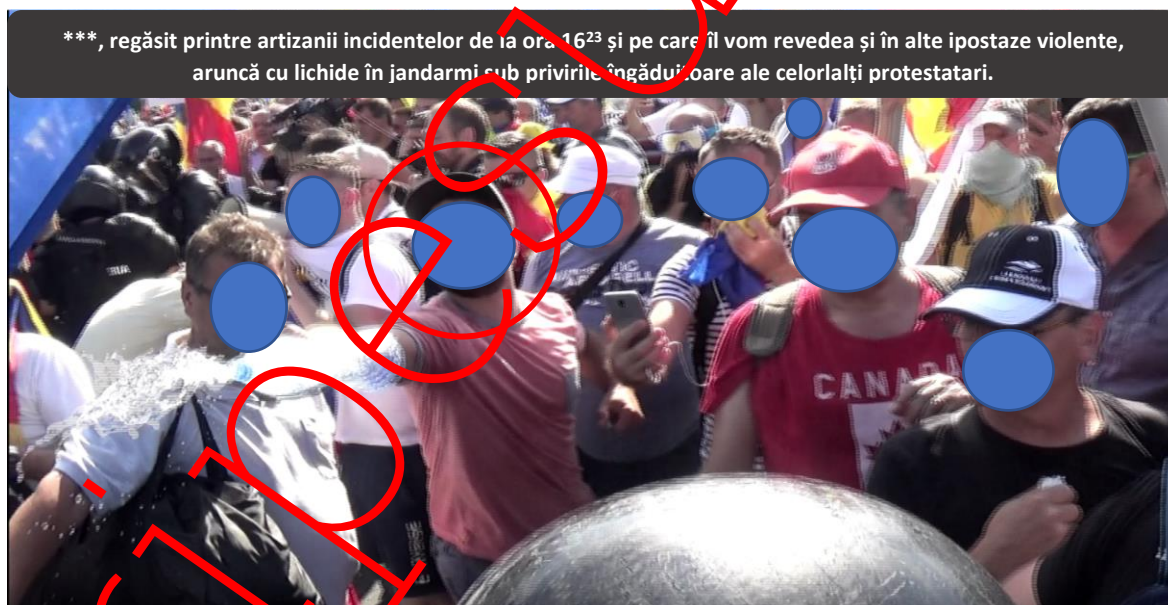

Acesta se retrace în mulțime în uralele celorlalți protestatari.

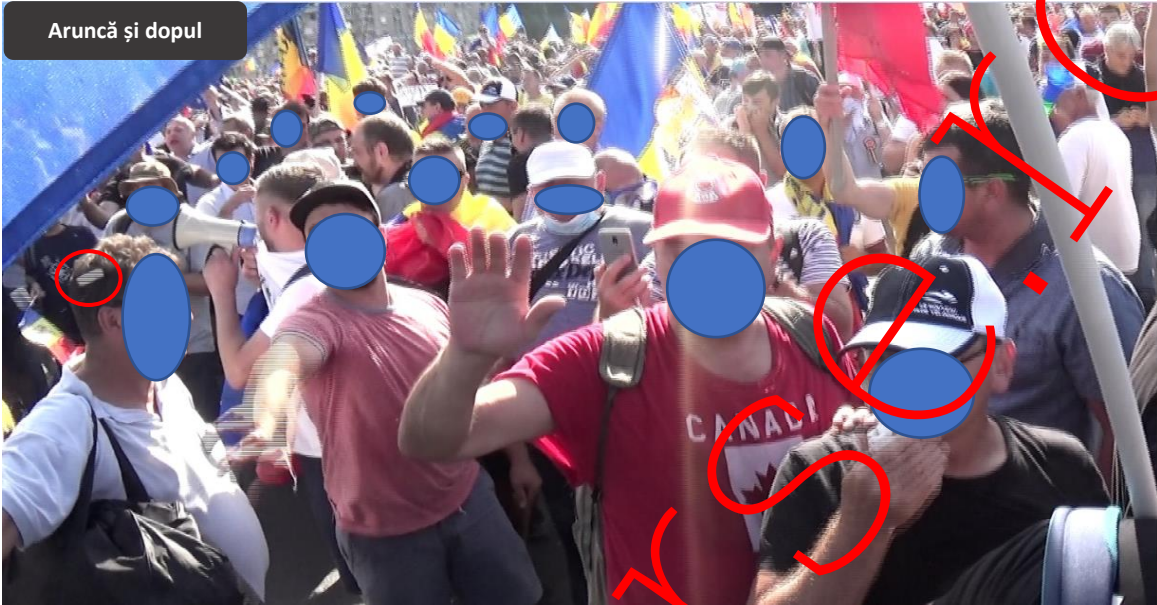

Pe de altă parte, capturile de ecran de la pag.58 surprind gestul unui bărbat care, aflat la zona de contact cu forțele de ordine, se folosește de o sticlă pentru a arunca cu lichide în jandarmi. Aceștia reacționează pe direcția protestatarului violent cu substanțe iritant-lacrimogene. Analizată separat de conextul evenimentelor care au precedat acest moment, acțiunea jandarmilor ar putea fi criticată sub aspectul necesității, gradualității și proporționalității. Plasată însă în contextul presiunilor constante și a violențelor exercitate de protestatari diferiți din categoria celor care inițial păreau a se manifesta pașnic, dar care deveneau violenți într-o succesiune a evenimentelor al cărui tablou general evoca mai degrabă imaginea confruntării a două tabere beligerante decât pe cea a unei adunări publice de protest desfășurată în limitele legii, analiza modului în care forțele de ordine au gestionat punctual fiecare act de răspuns la adresa acțiunilor violente/amenințătoare la care au fost supuse, va beneficia de acea prezumție de legalitate asociată obligației de instituire a unor sarcini realiste ce exced dimensiunii filosofice a paradigmei "cum ar fi fost dacă...?!". La acest nivel al analizei se constată faptul că, setul de valori personale ale fiecărui individ (protestatar sau jandarm) a prevalat valorilor sociale proteguate de lege într-o dinamică a evenimentelor în care, de multe ori, normele de bună conduită au fost în mod flagrant și repetat nesocotite și înlocuite cu sentimente și manifestări de ură și dispreț la adresa integrității corporale și a sănătății persoanei.

Și totuși, analiza din perspectiva lui "cum ar fi fost dacă...?!" pare să primească un răspuns:

Aruncă și dopul

Lipsa de reacție a jandarmilor a încurajat alți protestatari, care aparent se manifestau pașnic, să recurgă la violente împotriva forțelor de ordine, punând presiune pe cordoanul de jandarmi.

Un alt protestatar se pregătește să arunce cu un PET în jandarmi...

...pe care îl și aruncă.

Apărent puțin periculos, PET-ul aruncat de protestatar sparge scutul cu care jandarmul parează lovitura.

Imediat, persoana în tricou albastru lovește jandarmii cu prăjina steagului din dotare.

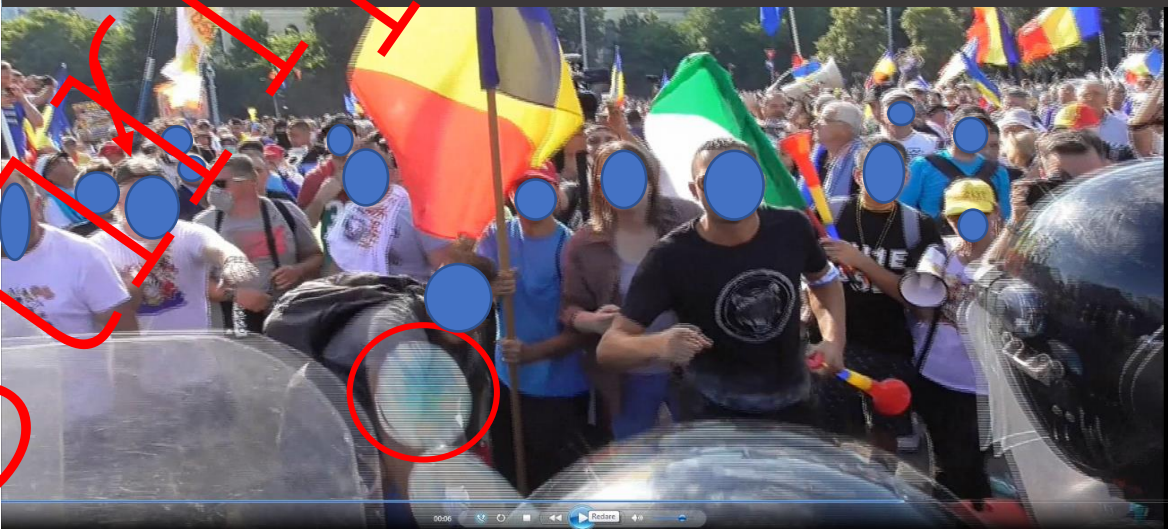
Protestarii pașnici nu se delimitează de agresori, încurajând comportamentul violent al acestora.

Protestatarul anterior reia agresiunile, pregătindu-se să arunce un al doilea PET...

... pe care își aruncă. Nici de această dată protestarii pașnici nu se dezic de acțiunile protestatarilor violenți.

În antiteză cu acest gen de comportament, apelurile/mesajele Jandarmeriei Române efectuate pe întreg parcursul zilei de 10.08.2018 și postate pe pagina de Facebook a instituției în zilele

premergătoare evenimentelor din data de 10.08.2018 par să fi fost ignorate cu nesăvârșire de o bună parte dintre participanții la adunarea publică de protest.

"În final, pentru că siguranța dumneavoastră este prioritatea noastră, vă recomandăm să vă informați din surse oficiale pentru a cunoaște drepturile și obligațiile pe care le aveți."

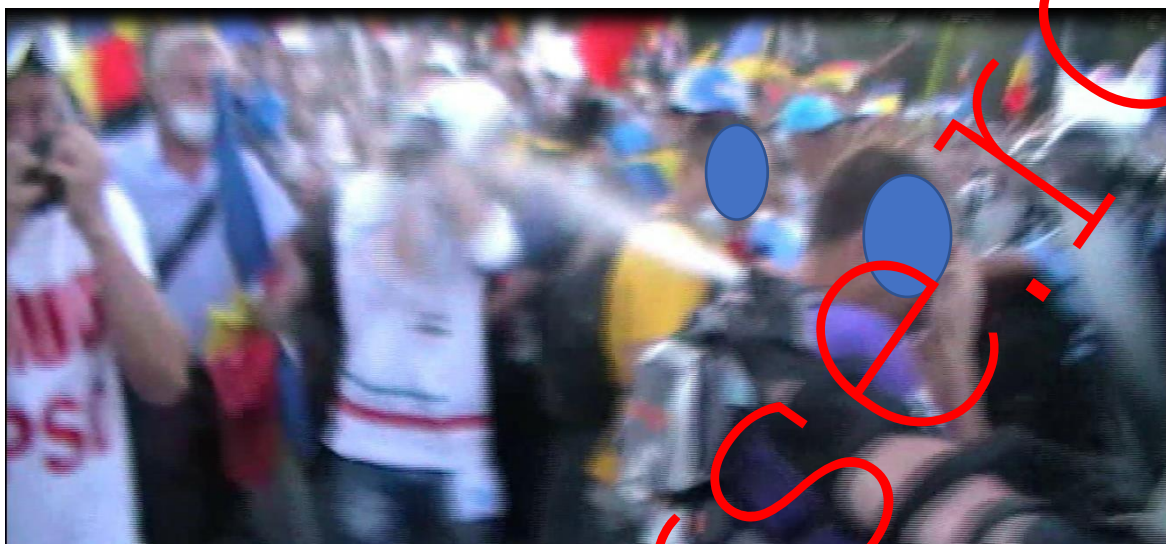
În timp ce în stânga sa se înregistra respectivul incident, *** mimează nedumerirea la adresa motivației utilizării substanțelor iritant-lacrimogene de către jandarmi.

În acest timp, din spate, *** aplică o lovitură cu palma peste cască jandarmului care dialoga cu ***...

...după care îl împinge pe *** în acesta.

Jandarmii reacționează prin pulverizarea de substanțe iritante lacrimogene pe direcția protestatarului violent.

***. "Sărim pe voi, vă mâncăm, da ce, credeți că stăm degeaba aici?!"

Pentru împiedicarea pătrunderii neautorizate cu autovehicule în zona de desfășurare a adunării și evitarea apariției unor situații de risc la adresa integrității persoanelor pașnice, începând cu ora 16⁰⁰, traficul rutier a fost restricționat pe toate arterele de circulație care converg către Piața Victoriei.

Au fost dispuse măsuri pentru scoaterea autovehiculelor rămase pe artera de circulație și constituirea unui cordon de ordine publică la limita trotuarului adiacent obiectivului, pentru eliberarea acestuia. Totodată, prin activități continue de dialog, masa de manifestați care se afla pe Bd. Aviatorilor, la limita trotuarului obiectivului Guvernul României, a fost redirecționată, progresiv, către zona alveolei centrale.

Escaladarea, graduală, a stării tensionate

➤ La ora 17³⁰, jandarmii au acționat pentru înlăturarea unei situații de risc, în contextul în care în zona magazinului Mega Image a fost depistată o persoană având asupra sa un **dispozitiv cu**

electroșocuri. Persoana în cauză a fost condusă la sediul Secției 5 Poliție pentru aplicarea măsurilor legale.

➤ La ora 18⁰⁰, comandantul acțiunii a efectuat o ședință de trasare a sarcinilor, la care au participat șefii dispozitivelor de ordine publică, instituite de Jandarmeria Română. La finalul activității, procurorul militar, lt.col. magistrat *** (ajuns la fața locului în jurul orelor 17⁰⁰) a precizat faptul că, odată cu lăsarea întinericului, acțiunile violente pot escalada. Totodată, acesta a recomandat ca, în situația executării unei intervenții pentru restabilirea ordinii publice, să fie avute în vedere aspectele de legalitate, precum și de probare a acțiunilor proprii prin intermediul filmărilor operative.

Urmărirea penală efectuată în cauză a stabilit că, la data de 10.08.2018, cu adresele nr.229.105 și nr.229.104, motivat de amploarea evenimentului ce urma să aibă loc în Piața Victoriei din municipiul București, de gradul ridicat de risc asociat evenimentului și de perspectiva înregistrării unor fapte de tulburare gravă a ordinii publice, respectiv săvârșirii unor acțiuni care să pună în pericol integritatea fizică a forțelor de ordine și a celorlalți participanți, Direcția Generală de Jandarmi a Municipiului București s-a adresat Parchetului de pe lângă Judecătoria Sector 1 București și Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu solicitarea de a desemna câte un reprezentant care să participe la activități, începând cu ora 17⁰⁰, în Punctul de Comandă Mobil Înaintat înființat în curtea Guvernului României.

Prin mijlocirea șefului serviciului control și verificări interne al DGJMB³⁰, care deținea și calitatea de **organ de cercetare penală specială** în sensul art.55 alin.1 lit.c) Cod procedură penală, desfășurând activități de urmărire penală în cazul infracțiunilor săvârșite de militarii jandarmi din cadrul DGJMB sub conducerea și supravegherea procurorului militar din cadrul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București, în data de 10.08.2018, în jurul orelor 11⁰⁰ – 12⁰⁰, cu privire la evenimentul din Piața Victoriei a fost informat telefonic procurorul de serviciu din cadrul acestei unități de parchet, în persoana lt.col.***, care s-a prezentat la fața locului începând cu orele 17⁰⁰, unde a rămas până în dimineața zilei 11.08.2018, orele 04:00³¹.

Cerința administrării unei urmăririi penale obiective și echidistante, într-o cauză penală al cărei obiect viza nu doar segmentul acuzațiilor formulate de persoane civile împotriva militarilor-jandarmi, ci și pe cel al acuzațiilor formulate de militarii-jandarmi împotriva protestatarilor violenți, a reclamat necesitatea audierii în calitate de martor, cu privire la evenimentele din data de 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018, a procurorului militar lt.col.***, avându-se în vedere atât calitatea prezumată a acestuia de martor ocular independent al respectivelor evenimente, cât și pe aceea de autor al unui proces-verbal de sesizare din oficiu în al cărui cuprins descrierea faptelor, calificate ca infracțiuni de serviciu săvârșite de militarii jandarmi, a vizat exclusiv faptele săvârșite de persoane civile din rândul protestatarilor.

Exprimarea publică, de către procuror militar lt.col.***, a unor opinii personale critice la adresa demersului procedural efectuat de D.I.I.C.O.T. generează un tip de analiză căruia nu îi vom da curs în prezenta cauză.

Și cum despre rolul și locul pe care l-a ocupat în tabloul general al evenimentelor din data de 10.08.2018 și noaptea de 10/11.08.2018, procurorul militar lt.col.*** a vorbit pe larg cu ocazia interviului acordat site-ului on-line "Ziare.com" la data de 18.02.2019, răspunzând întrebărilor formulate de jurnaliști, în cauză reținem următoarele:

În data de 10 august 2018, proc.militar *** a fost procuror de serviciu la PMTMB. În jurul orelor 16⁰⁰ a luat la cunoștință din media despre intervenția jandarmilor și existența unor persoane rănite (?!). Din acel moment a considerat ca evidentă **"suspiciunea că este posibil să fi fost comise**

³⁰ Vol.12, filele 113-118;

³¹ Interviu "Ziare.com" – 18.02.2019 – "Procurorul din 10 august rupe tacerea: Ce s-a întâmplat în Piața Victoriei, care au fost manipularile, cum se încearca anularea dosarului represiunii"

niște fapte de urmărire penală (sic!) și din experiență știu că vor urma plângeri". În drum spre casă s-a deplasat în Piața Victoriei **"pentru a verifica veridicitatea informațiilor apărute în spațiul public"**. Odată ajuns la fața locului **"am luat legătura cu organele de cercetare penală speciale ale Jandarmeriei, care erau la momentul respectiv în dispozitiv. Ei sunt echivalentul poliției judiciare pentru militari, un fel de poliție militară judiciară, și lucrează în baza delegării procurorilor militari. N-a existat niciun dubiu că sunt acolo pentru a face cercetări**³². Am discutat cu cei pe care i-am găsit acolo din structura de comandă, le-am cerut să îmi arate unde sunt camerele de filmat, **discuții tehnice care m-au ajutat să identific mijloacele de probă necesare pe care urma să le administrez**". A discutat cu dl.chestor *** de la DGPMB **"despre eventualele plângeri pentru punere abuzivă la secțiile de poliție"**, cu toate că până în acel moment nu observase **"comportamente abuzive ale jandarmilor"**, dar, **"așa s-a întâmplat la celelalte demonstrații"**. La acel moment, actul de autosesizare nu fusese întocmit, **"procesul-verbal s-a făcut la sfârșit, el menționează perioada în care m-am aflat pe teren**³³, **ce am constatat acolo, cu ore."** În intervalul 10.08.2018, orele 17⁰⁰ – 11.08.2018, orele 04⁰⁰, dl.procuror militar **"nu a coordonat pe nimeni"**, ci doar a **"discutat chestii tehnice cu serviciul de investigații al Jandarmeriei"**. Întrebat despre caracterul neobișnuit al prezenței domniei sale pe tot parcursul desfășurării evenimentelor, acesta a apreciat că nu a fost nimic neobișnuit **"am mai fost în situații de genul ăsta la meciurile de fotbal (...) e ceva obișnuit și se circumscrie obligațiilor statuate de art. 8 din CPP pentru a constata la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni. De asemenea, prezența procurorului este necesară potrivit disp. art. 299 CPP pentru a se asigura că orice infracțiune este descoperită și orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie trasă la răspundere penală"**.

Opinia public exprimată de dl.procuror militar lt.col.*** Ciprian este, așa cum vom vedea, nu doar contrară dispozițiilor legale în materie, dar ea este infirmată de către chiar prim-procurorul militar al PMTMB în cuprinsul adrese de răspuns la solicitarea pe care DGJMB a adresat-o în data de 10.08.2018 respectivei unități de parchet în vederea desemnării unui reprezentant pentru Punctul de Comandă Mobil al acțiunii de asigurare a ordinii publice la adunarea publică de protest anunțată pentru data de 11.08.2018, orele 18⁰⁰ potrivit cu care: **"Un atare demers excede competențelor ce revin acestui organ judiciar, acestea fiind strict reglementate în Legea de organizare judiciară nr.304/2004, Regulamentul de Ordine Interioară al Parchetelor aprobat prin ordinul ministrului justiției nr.2632/C/2014 și Codul de procedură penală, procurorii militari neavând atribuții operative ori pe linia monitorizării modului de desfășurare a adunărilor publice. În eventualitatea consumării unor fapte de natură penală în zona dumneavoastră de responsabilitate, urmează să ne sesizați cât mai curând posibil, potrivit competenței, în vederea efectuării cercetărilor și întocmirii actelor de urmărire penală ce se impun."**

Față de cele de mai sus, asupra mobilului deplasării și scopului prezenței domnului procuror militar lt.col.***, promovată în funcția de prim-procuror militar adjunct al PMTMB la finele anului 2018, în Piața Victoriei din municipiul București în data de 10.08.2018, DIICOT nu se pronunța în prezenta cauză.

Cu ocazia audierii în calitate de martor, viceprimarul municipiului București, dl.*** a declarat că, în data de 10.08.2018, în jurul orelor 17⁰⁰, jandarmi îmbrăcați în civil i l-au prezentat pe domnul *** spunându-i că este procuror militar. A purtat mai multe discuții cu acesta în încăperea în care se afla (Punctul de Comandă al misiunii), **au servit masa**, ocazie cu care a observat că dl.procuror militar avea asupra sa o mapă neagră în care, atunci când a deschis-o, a putut citi **ordonanța de începere a urmăririi penale "in rem" pe un formular tipizat cu antetul parchetului pentru infracțiunea de abuz în serviciu, având data de 10.08.2018**. La întrebarea adresată procurorului militar cu privire la semnificația respectivului act, acesta i-a răspuns **"să o aibă la el"**. Martorul și-a manifestat nedumerirea cu privire

³² La data și ora efectuării **"de cercetări"** (10.08.2018, orele 17⁰⁰) nu fuseseră înregistrate plângeri penale împotriva jandarmilor iar pe rolul PMTMB nu fusese înregistrat dosar penal ca urmare a vreunei sesizări din oficiu, acest lucru realizându-se abia în dimineața zilei de 11.08.2018 (dosarul nr.916/P/2018).

³³ **"Eu am stat până la 4⁰⁰ într-o zona a curții Guvernului puțin vizibilă, dar de unde puteam să văd bine."**

la motivația prezenței procurorului militar în acel loc, prezență pe care a apreciat-o ca **"atipică", "nenormală"** în împrejurările în care **"la acea oră nu discutăm despre violențe și nici nu fusese reclamat vreun abuz al jandarmilor care să intre în competența sa"**, manifestându-și totodată nemulțumirea pentru faptul că **"chestiuni la care procurorul militar *** a asistat în mod real nu sunt lămurite, deoarece acesta a fost martor ocular la toate evenimentele, la toate discuțiile din acea încăpere"**.

Față de cele de mai sus, în cauză se impun a fi făcute următoarele precizări:

- **dispozițiile art.8 și art.299 din Codul de procedură penală** invocate de dl.procuror militar *** în justificarea prezenței și relaționării sale, la fața locului, cu persoane din centrul de comandă al dispozitivului de ordine publică, pe întreg parcursul desfășurării evenimentelor din 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018, **vizează exclusiv faza de urmare penală** desfășurată într-un dosar penal cu soluționarea căruia procurorul a fost investit legal, condiție care nu era îndeplinită formal la acel moment în cauză;

- experiența domnului procuror militar, care **"a mai fost în situații de genul ăsta la meciuri de fotbal"**, excede cadrului legal chiar și prin raportare la prevederile anterioare (eliminate începând cu data de 1 februarie 2014) ale art.7 alin.6 din Legea nr.4/2008 - privind prevenirea și combaterea violenței cu ocazia competițiilor și a jocurilor sportive, potrivit cu care **"în situația desfășurării unor jocuri sportive cu grad ridicat de risc este necesară prezența în arena sportivă a prefectului sau a reprezentantului acestuia, precum și a unui procuror din cadrul parchetului de pe lângă judecătoria în a cărei circumscripție se află arena sportivă."**

- **"lipsa de experiență"** a procurorilor DIICOT în instrumentarea unor cauze de genul celei ce face obiectul prezentului dosar, invocată de dl.procuror militar *** în cuprinsul adresei de răspuns la solicitarea DIICOT de a se comunica soluțiile adoptate de PMTMB, în perioada 2010-2017, în cauzele deschise la plângerea unor persoane vătămate formulate împotriva modului de gestionare de către Jandarmerie a unor adunări publice de același fel, și plasată în antiteză cu experiența procurorilor militari **"care au dovedit că sunt capabili să instrumenteze cauze penale de acest fel (ex:dos. "Revoluția", "Mineriada", etc)",** a generat la nivel de curiozitate/așteptare profesională căutarea unui răspuns la întrebarea: **Dacă a avut la dispoziție organele de cercetare penală specială din cadrul Jandarmeriei Române pe întreg parcursul desfășurării evenimentelor din data de 10.08.2018 și noaptea de 10/11.08.2018; dacă n-a existat niciun dubiu că dl.proc.militar s-a aflat acolo pentru a face cercetări; dacă a luat cunoștință în mod direct și la fața locului despre săvârșirea infracțiunilor pentru care în dimineața zilei de 11.08.2018 s-a sesizat din oficiu; și dacă tot și-a motivat prezența prin raportare la disp.art.8 și art.299 Cod procedură penală, de ce dl procuror militar *** nu s-a preocupat de conducerea activităților de cercetare la fața locului și prezervarea mijloacelor materiale de probă absolut necesare administrării cu celeritate și imparțialitate a urmăririi penale în cauza pentru care "număr de dosar avem"?! Vom reveni asupra acestui aspect.**

- este posibil ca **"lipsa de experiență"** a procurorilor DIICOT să plaseze, în aceeași zonă greu de înțeles, rațiunea juridică a demersurilor efectuate de dl.procuror militar *** în data de 11.08.2018 când, în calitate de procuror de caz în dosarul nr.***, a dispus Companiei de Autostrăzi – CESTRIN comunicarea **"imagineilor surprinse de camerele rutiere aflate la ieșirea din municipiile Alexandria, Craiova, Constanța, Ploiești, Pitești, Slatina, de pe traseul spre București, până la intrările în municipiul București, aferente perioadei 05.08.2018 – 11.08.2018."** Probabil că aceeași **"rațiune juridică"** a stat și la baza demersului de a dispune Poliției Locale a municipiului București și polițiilor locale ale tuturor celor 6 sectoare punerea la dispoziție a imaginilor surprinse de toate camerele de supraveghere aflate pe raza municipiului București, aferente aceleiași perioade de timp, respectiv **05.08.2018 – 11.08.2018**, răspunsul primit la o astfel de solicitare fiind în sensul că, **"numărul mare de camere video de supraveghere existente pe raza municipiului București și perioada mare de timp vizată de cerere generează imposibilitatea tehnică de satisfacere a unei astfel de solicitări, volumul de date fiind de aproximativ 15 TB"**. În antiteză cu acest gen de abordare, analiza datelor comunicate de către Secția

Parchetelor Militare, la o solicitare identică cu cea la care, sub semnătura prim-procurorului militar adjunct ***, PMTMB a refuzat să dea curs cu motivarea că DIICOT "nu a precizat un interes legitim", a relevat faptul că un număr de trei persoane, din categoria celor care s-au adresat cu plângere penală în prezenta cauză, s-au mai adresat în trecut parchetelor militare cu plângeri formulate împotriva jandarmilor care s-au aflat în dispozitivele de asigurarea ordinii publice la diferite evenimente publice la care aceștia au participat, faptele reclamate fiind infirmate de probatoriile administrate în respectivele cauze.

- în calitate de persoană implicată prin prezență și acțiune în desfășurarea unor evenimente conexe contextului general al evenimentelor din data de 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018, dl. procuror militar *** nu putea să se sesizeze legal din oficiu pentru infracțiuni pentru care **"ni s-a adus la cunoștință de către Chestorul de poliție *** – Director General Adjunct al DGPMB că la nivelul capitalei au fost formulate un număr de 16 sesizări din partea unor persoane care susțin că au fost victimele agresiunii unor jandarmi³⁴"**, cazul de excludere fiind expres reglementat de dispozițiile art.292 Cod procedură penală. Pe de altă parte, atât calitatea atribuită de procuror care se sesizează din oficiu, iar, mai apoi, efectuează urmărirea penală în cazul unor fapte și împrejurări în a căror dinamică de desfășurare îl regăsim prin prezență și implicare pe chiar autorul sesizării, cât și actul invocării ulterioare a prevalenței calității de organ de urmărire penală în fața celei de martor (spre exemplu) se află în vădită contradicție cu dispozițiile procedurale în materie, constituind un demers, respectiv o susținere efectuată/formulată "pro causa", jurisprudența instanțelor de judecată invocată în susținerea poziției exprimate public nefiind incidentă în cauză. Neregularitatea procedurală în acest caz nu decurge doar din actul sesizării din oficiu cu nesocotirea dispozițiilor art.292 Cod procedură penală, ci și din cel al conferirii calității de procuror de caz autorului unui astfel de act;

- domnul procuror militar *** a mai susținut, în cadrul interviului acordat site-ului Ziare.com, faptul că, pentru infracțiunile de ultraj săvârșite împotriva jandarmilor, ce i-au fost sesizate de personalul Jandarmeriei la fața locului și la care a fost martor ocular ("*Am și văzut jandarmi care fuseseră loviți, cărora li se facuse rău*"), parchetul civil este competent. Justificarea acestui raționament juridic a fost în sensul că: "*Atunci când a fost stabilită competența este evident că nu au lucrat niște practicieni, pentru că s-a ajuns la aberația ca aceeași situație de fapt să fie anchetată de două parchete. Noi anchetăm purtarea abuzivă a militarilor, iar parchetul civil anchetează ultrajul împotriva militarilor*". Cu alte cuvinte, dl.*** ne spune că, în calitate de procuror militar prezent la fața locului și care a luat cunoștință atât despre sesizările formulate de protestatari împotriva jandarmilor cât și despre infracțiunile săvârșite de protestatari împotriva jandarmilor, a înțeles să se sesizeze din oficiu doar pentru prima categorie de infracțiuni, pe considerente de competență. Folosim acest prilej pentru a reaminti dispozițiile art.292 Cod procedură penală, respectiv pe cele ale art.58 și art.60 din Cod procedură penală potrivit cu care, **sesizarea din oficiu a organului de urmărire penală nu este limitată la infracțiunile ce intră în competența sa exclusivă de cercetare**, verificarea competenței și sesizarea organului competent efectuându-se ulterior respectivului moment cu respectarea cerinței de a fi efectuate actele de urmărire penală care nu suferă amânare, chiar dacă acestea privesc o cauză care nu se află în competența sa. Respectarea procedurii legale în speța analizată ar fi fost de natură a înlătura neajunsul creat de împrejurarea că, persoane inculpate pentru infracțiuni de instigare publică, ultraj, distrugere, tulburarea ordinii și liniștii publice, în cauzele instrumentate de parchetele civile, să aibă calitatea de persoane vătămate în dosarul instrumentat de parchetul militar și să invoce valorificarea drepturilor procesuale conferite de această din urmă calitate. Mai mult, stabilirea unitară a circumstanțelor în care persoanele civile au reclamat acțiunile abuzive ale jandarmilor ar fi înlăturat neajunsul dublării investigative a activităților de probare a acțiunilor agresive exercitate premergător

³⁴ După ce în data de 10.08.2018, la orele 22¹⁰, a raportat în centrul de comandă situația cetățenilor care au sesizat faptul că au fost victimele agresiunilor exercitate de jandarmi, DGPMB primește la orele 22²⁶ dispoziția ca toate plângerile formulate împotriva jandarmilor să fie înaintate în dimineața zilei de 11.08.2018, între orele 11⁰⁰-11³⁰, la Parchetul Militar, "*la domnul procuror **** care le așteaptă*".

de către aceleași persoane civile împotriva forțelor de ordine, necesitatea efectuării unei cercetări la fața locului de către organele de urmărire penală în dimineața zilei de 11.08.2018, și nu de către serviciile de salubritate ale municipiului București, constituind un astfel de caz "care nu suferă amânare" și care ar fi fost de dorit a se fi realizat în cauză. Vom dezvolta susținerile formulate în cele ce urmează.

➤ La ora 18⁴⁸, a fost semnalată pentru prima oară, prezența la manifestație a unor posibili membri ai galeriilor de fotbal, în mulțimea aflată în zona B-dul Iancu de Hunedoara. Afluirea acestora s-a efectuat în mod individual, neexistând premise pentru justificarea și realizarea blocării accesului lor în zona de desfășurare a manifestației.

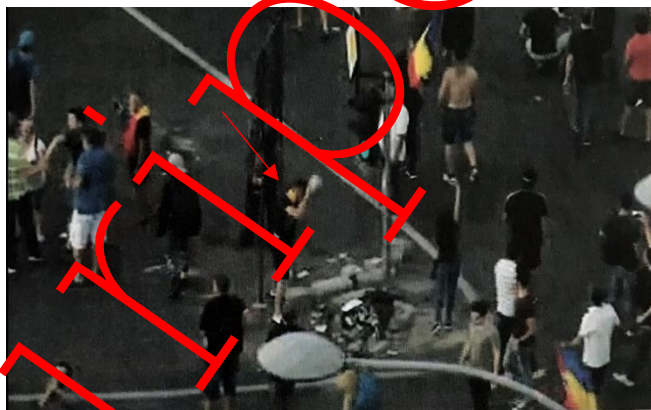
➤ În intervalul orar 17³⁰-20³⁰, au fost înregistrate, în mod constant, acte de violență³⁵ asupra dispozitivului de jandarmerie, protestatarii aruncând cu diverse obiecte contondente către acesta.

Au fost dispuse măsuri de suplimentare a dispozitivului, iar efectivele prezente în zonă, prin intermediul mijloacelor de amplificare sonoră, au îndemnat, în mod repetat, participanții să se manifeste pașnic și civilizată și, totodată, să nu încurajeze sau să adere la acțiunile violente exercitate. Același apel a fost efectuat, așa cum am văzut, și prin intermediul posturilor naționale de televiziune care transmiteau în direct evenimentele din Piața Victoriei, însă nu s-a obținut efectul scontat.

În jurul orelor 20⁰⁰, a fost constituită o rezervă de intervenție pe trotuarul din fața Guvernului, având în vedere **intențiile participanților de a forța dispozitivul, cu scopul de a pătrunde în interiorul curții.**

La ora 20³⁰, **dispozitivul** realizat la limita contactului cu protestatarii **a fost forțat, au fost desfăcute** gardurile de protecție și **s-a aruncat** asupra jandarmilor cu obiecte contondente. Persoanele care se manifestau violent se aflau în spatele manifestațiilor aflați în apropierea cordonului de ordine. **S-au înregistrat situații în care, încercând să arunce în jandarmi cu obiecte contondente grele și voluminoase (gard metalic, bucăți de BCA), au fost loviți în spate alți participanți la protest.**

Tot la ora 20³⁰, au fost semnalate, în mijlocul masei de manifestații, persoane care **spărgeau** pavajul și bordurile din zona Piața Victoriei ce aveau a fi ulterior **aruncate** înspre forțele de ordine, în intervalul 20³⁰-23⁰⁰ manifestațiile violente amplificându-se atât prin creșterea numărului de persoane care au

adoptat un comportament violent cât și prin extinderea acțiunilor pe întreaga lungime a dispozitivului instituit de efectivele de jandarmi.

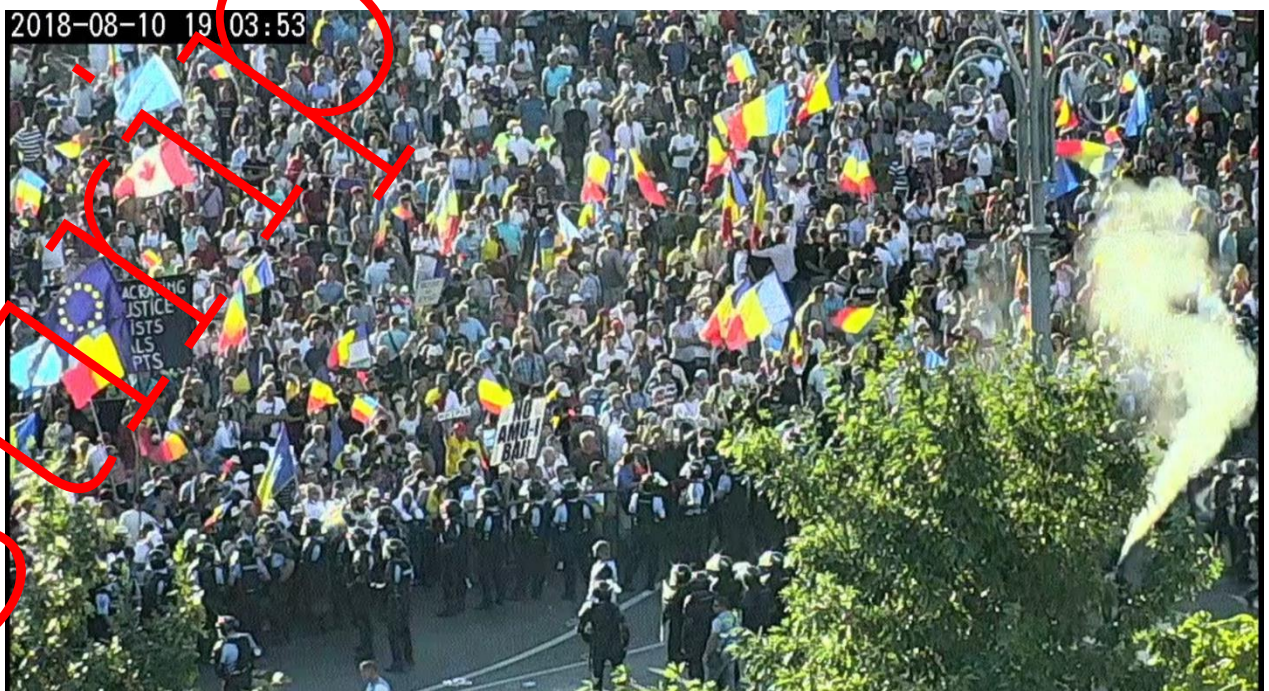
³⁵ La ora 18¹¹ au fost aruncate către dispozitivele de jandarmi pungi cu conținut lichid incert. La ora 18⁴⁴ au fost exercitate presiuni la nivelul dispozitivului de blocare din fața sediului Guvernului, fiind aruncate garduri metalice și balize înspre cordon. Un jandarm a fost lovit și preluat de SMURD. La ora 19¹³ s-au exercitat violențe asupra forțelor de ordine în zona dispozitivului constituit spre Bd. Iancu de Hunedoara, acestea fiind reluate la ora 19⁵⁴, un jandarm fiind rănit.

STILLSPES

Pentru respingerea atacurilor, **în scop defensiv**, jandarmii aflați în zona de contact au utilizat mijloacele și materialele din dotare, inclusiv spray-urile individuale cu substanțe iritant-lacrimogene și pulverizatorul de capacitate mărită, acumularea unor astfel de substanțe în perimetrul Piața Victoriei fiind rezultatul frecvenței și a frontului de acțiune pe lungimea căruia s-a intervenit. **Au fost înregistrate situații în care pulverizatorul de capacitate mărită (PCM) s-a defectat, afectând prin gradul de împrăștiere necontrolată a substanțelor iritant-lacrimogene atât protestatari cât și militari aflați în dispozitivul de ordine publică.**

2018-08-10 20:35:30

Se îndreaptă cu un gard metalic în direcția cordoanelor de jandarmi

2018-08-10 20:35:36

Aruncă cu gardul metalic în jandarmi și se îndepărtează. Se pulverizează substanțe iritante lacrimogene, însă...

2018-08-10 20:35:43

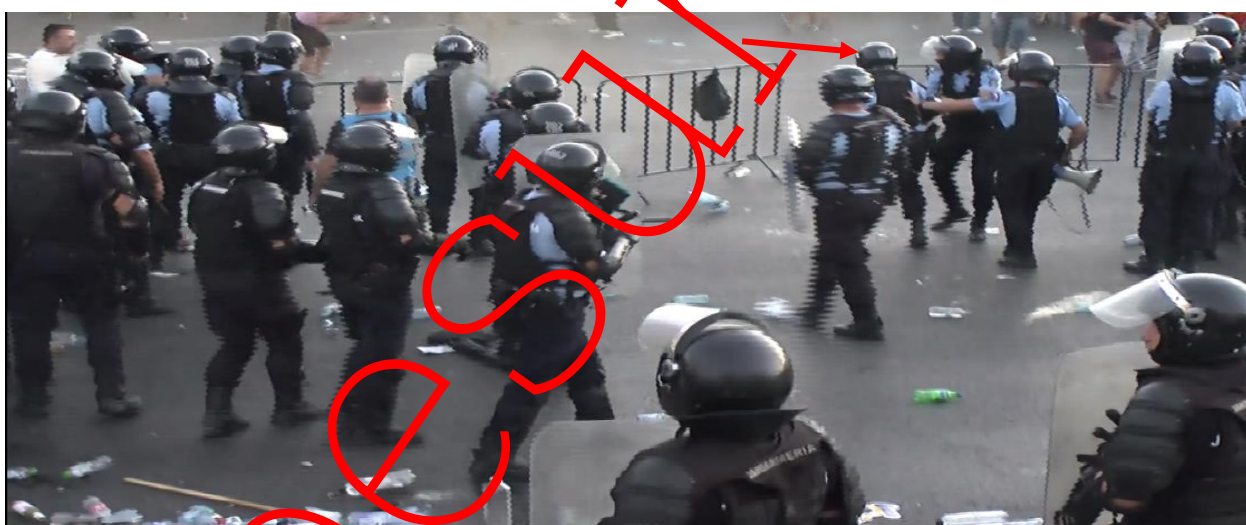

...dispozitivul (PCM) se blochează. Se reiau agresiunile.

Deși în zonă actele de violență au continuat, s-au luat măsuri de limitare a efectelor provocate de defecțiunea pulverizatorului PCM prin direcționarea jetului de substanțe iritante-lacrimogene în jos și îndepărtarea din dispozitiv a jandarmului care-l manevra.

Dispozitivul PCM este direcționat în jos pentru a se limita efectele

Utilizatorul PCM defect este îndepărtat din dispozitiv

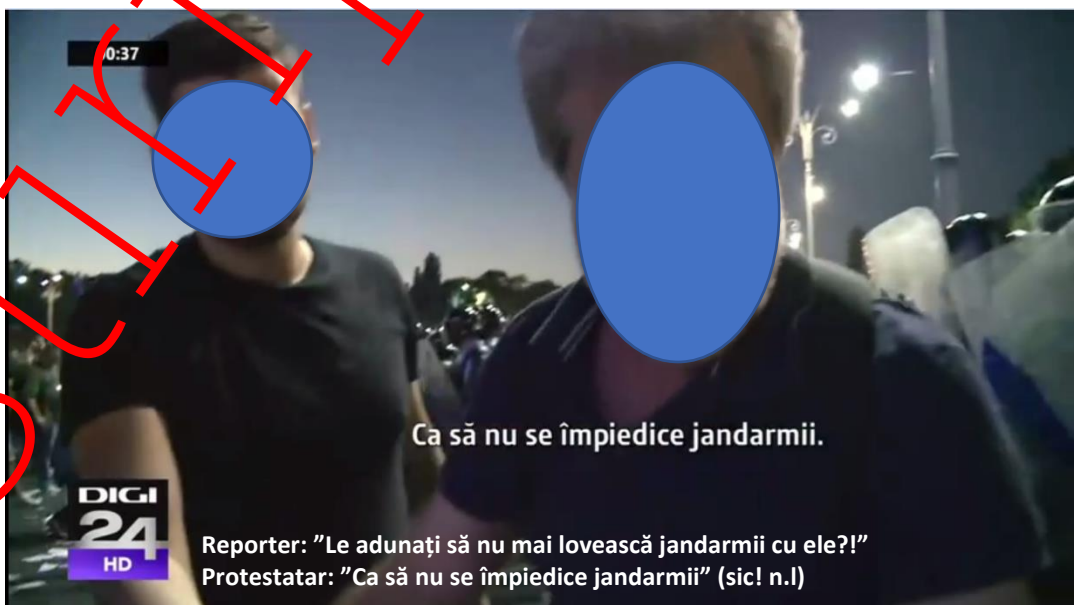
➤ **Dispozitivul de ordine publică** instituit în zona Piața Victoriei a fost redimensionat progresiv, în sensul suplimentării acestuia cu efective din cadrul Grupărilor de Jandarmi Mobile Ploiești, Constanța, Bacău și Craiova.

Reporter: "Se aruncă cu pietre. Jandarmii dau cu gaze. Undeva în stânga mea deja manifestanții au început să arunce cu petarde"

Mai mulți protestatari strâng într-un sac menajer peturi și sticle de pe jos

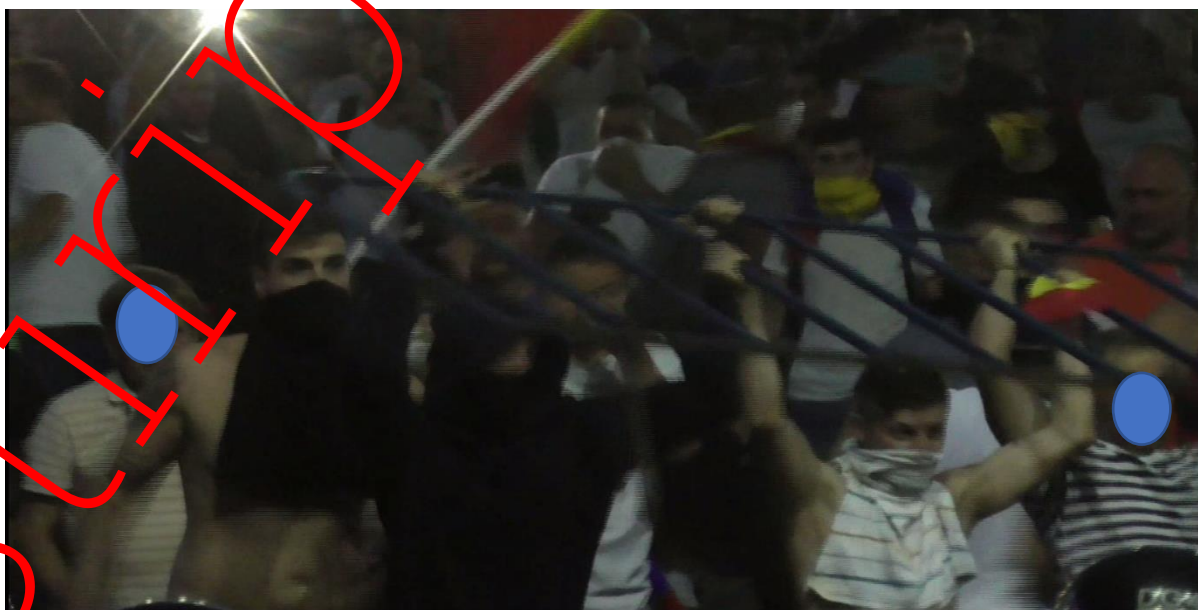
Ca să nu se împiedice jandarmii.

Reporter: "Le adunați să nu mai lovească jandarmii cu ele?!"
Protestatar: "Ca să nu se împiedice jandarmii" (sic! n.l)

În jurul orei 20⁰⁰, a fost constituită o rezervă de intervenție pe trotuarul din fața Guvernului României, formată din efective aparținând Grupării de Jandarmi Mobile Bașeu, **reținându-se intenția participanților de a forța dispozitivul cu scopul de a pătrunde în interiorul curții Guvernului**. De asemenea, s-a relaționat cu reprezentanții METROREX pentru închiderea stațiilor de metrou din zonă.

Începând cu aceeași oră, la ordinul comandantului misiunii de asigurare/menținere a ordinii publice, o parte din efectivele aparținând Grupării de Jandarmi Mobile Craiova au intervenit în sprijinul cordonului de ordine format în Piața Victoriei către b-dul Aviatorilor.

În jurul orelor 20³⁰, dispozitivul realizat în limita contactului cu protestatarii, a fost forțat, au fost desfăcute gardurile de protecție și s-a aruncat asupra jandarmilor cu obiecte contondente.

Pentru blocarea accesului protestatarilor în curtea Guvernului României, a fost realizat un dispozitiv format din efective ale Detașamentului 2 Jandarmi Mobil din cadrul Grupării de Jandarmi

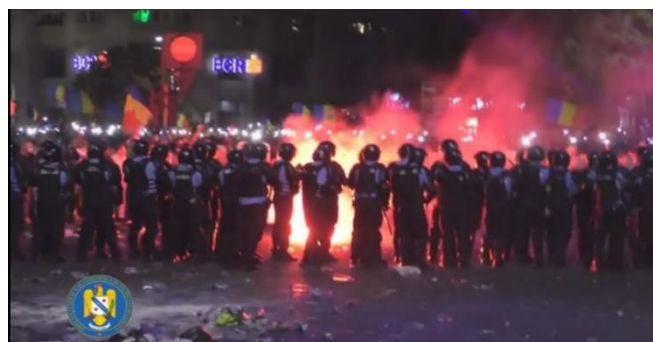
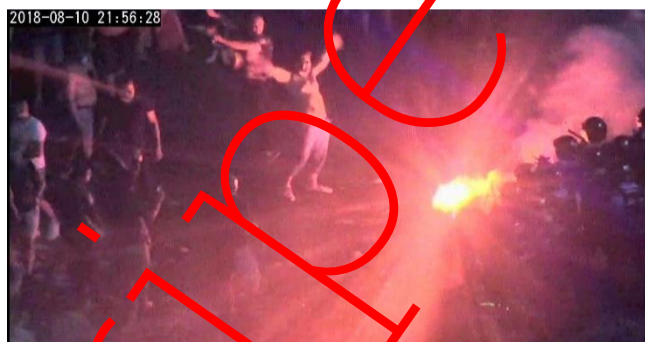
Mobile Craiova³⁶. În jurul orei 21²⁰, efective din cadrul Brigăzii Speciale de Intervenție a Jandarmeriei Române (BSIJ) au realizat o rezervă de intervenție în curtea interioară a Guvernului României³⁷.

➤ În intervalul 20⁰⁰ - 22⁰⁰, având în vedere numărul mare de persoane care se manifestau în piață, precum și acțiunile violente îndreptate împotriva forțelor de ordine care se amplificaseră și se desfășurau concomitent în mai multe zone, comandantul acțiunii a prezentat situația Prefectului Municipiului București, ocazie cu care s-au purtat **"discuții de principiu privind emiterea unui ordin de intervenție în forță, dacă va fi cazul, la un moment dat"**

➤ În intervalul orar 21²⁰ - 22³⁵, forțele de jandarmerie **au efectuat numeroase intervenții în urma apariției acțiunilor de tulburare a ordinii publice, îndemnând participanții, în mod repetat, la încetarea agresiunilor și continuarea, în mod pașnic, a acțiunii de protest.**

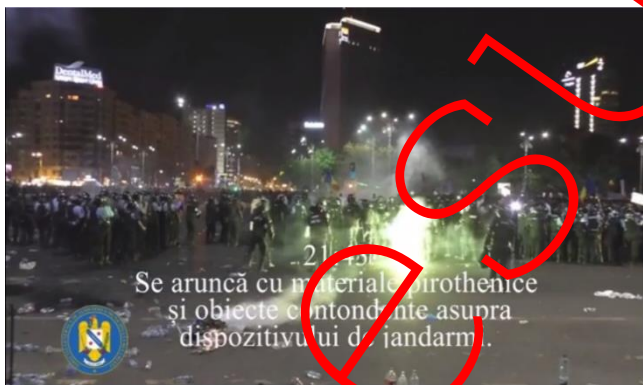
La intervale regulate de timp, **mai multe persoane au intensificat agresiunile împotriva elementelor de dispozitiv** aflate la contact în zona Guvernului, pe latura dinspre Bd. Iancu de Hunedoara, materializate prin **aruncarea cu bucată mari de bordură, mijloace pirotehnice și panouri metalice**, pe spațiul temporal, acțiunile agresive manifestându-se astfel:

▪ în jurul orei 21³⁰, în zona Bd. Iancu de Hunedoara, **a fost semnalat un grup de protestatari cunocuți ca făcând parte din galeria Dinamo**, aceștia aruncând **mijloace pirotehnice în direcția jandarmilor**, cu scopul vădit de a provoca tulburarea ordinii publice și vătămarea acestora. În consecință, s-a dispus instituirea unui dispozitiv pentru izolarea grupului de suporteri care se manifestau violent, de restul masei de manifestant, acțiunea nefiind reușită, având în vedere că participanții pașnici nu au dat curs solicitărilor forțelor de ordine, în sensul delimitării de elementele care se manifestau violent. În absența efectuării unei cercetări la fața locului, mai înainte ca serviciile de salubritate ale municipalității să curețe zona, tipul de articole/dispozitive pirotehnice utilizate de persoane din rândul protestatarilor în data de 10.08.2018 și în noaptea de 10/11.08.2018 nu a putut fi stabilit.

³⁶ Sinteza activităților desfășurate și a rezultatelor obținute nr. ***

³⁷ Raport de misiune al BSIJ către Centrul Operațional al IGJR pentru data de 10.08.2018 nr. *** din 11.08.2018, 8

▪ La ora 21⁵⁰, un jandarm a fost rănit la cap cu un gard metalic aruncat de protestatari din adâncime de pe direcția Pd. Lascăr Catargiu, iar la **orele 22⁰⁰**, un alt jandarm a fost lovit la piciorul drept în zona coapsei cu o bordură. Ambii au fost conduși la Spitalul Floreasca pentru acordarea de îngrijiri medicale.

Protestatar pregătindu-se să arunce cu bucăți de piatră cubică în jandarmi...

... pe care le și aruncă.

Exemple din "recuzita" utilizată împotriva jandarmilor de către persoane violente din rândul protestatarilor

Exemple din "recuzita" utilizată împotriva jandarmilor de către persoane violente din rândul protestatarilor

Exemple din "recuzita" utilizată împotriva jandarmilor de către persoane violente din rândul protestatarilor

Exemple din "recuzita" utilizată împotriva jandarmilor de către persoane violente din rândul protestatarilor

Exemple din "recuzita" utilizată împotriva jandarmilor de către persoane violente din rândul protestatarilor

Exemple din "recuzita" utilizată împotriva jandarmilor de către persoane violente din rândul protestatarilor

O altfel de "cercetare la fața locului"

- în intervalul orar **21⁰⁰-22⁰⁰**, au fost efectuate, în mod repetat, avertizări și somații potrivit legii, prin intermediul mijloacelor de amplificare sonoră. Pentru a da posibilitatea ca participanții să poată deflui, gurile de metrou de la Piața Victoriei au fost redeschise începând cu ora 21¹⁵.
- la ora **22⁰²** a fost efectuată ultima somație, fiind acordat protestatarilor un interval de timp suficient pentru a se dispersa; acest interval a fost considerat corespunzător, în raport cu numărul persoanelor aflate în zonă, cu căile și cu posibilitățile de defluire. Dispozitivul de intervenție a fost constituit pe o singură direcție de acțiune, toate căile de defluire din Piața Victoriei fiind libere pentru dispersare.
- la ora **22¹⁴**, a fost înregistrat un apel SNUAU 112 referitor la **existența unor persoane care vandalizează mobilierul stradal** în zona Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”. Ulterior, directorul instituției a formulat o plângere penală având ca obiect distrugerea mai multor secțiuni ale gardului împrejmuitoare și ale ușilor de acces în incintă.
- începând cu ora **22¹⁹**, jandarmii au fost **atacați cu obiecte contondente și sticle** în zona Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”.

Diversiunea: Live în Piața Victoriei - * și *** (membru #REZIST București)**

***: *** să povestim ce s-a întâmplat.

***: Eram în prima linie și au dat cu gaze lacrimogene.

***: Ai văzut pe civili care au provocat?

***: Au dat cu gaz lacrimogen și bastoane de fier.

***: Tu ai făcut vreun gest amenințător spre ei?

***: Nu.

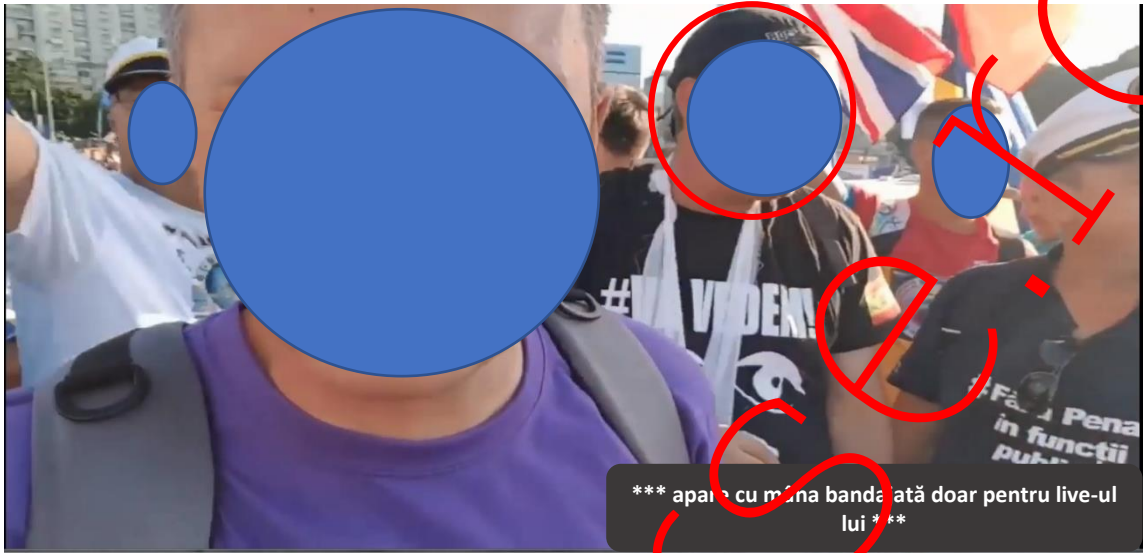
***: Și de ce te-au lovit?

***: Au zis dacă vrem să intrăm în Guvern.

***: Ai văzut civili care au provocat?

***: Doar doi am văzut.

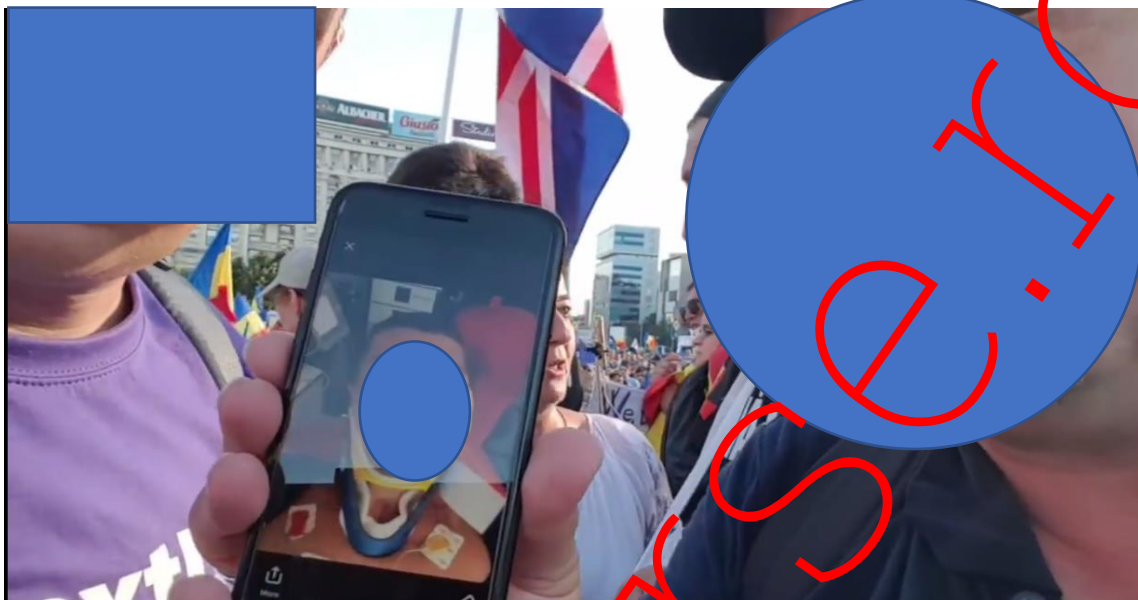
***: Deci 2 civili, oameni buni, ați auzit povestea. **Exact ce vă spuneam și eu. Jandarmeria a folosit civili încercând să compromită protestul pentru a provoca violențe. Ați văzut ce s-a întâmplat. Nimeni nu se aștepta la așa ceva. Nimeni nu a discutat așa ceva.**

Live *** - ***

*** : "Un om din echipa ta înțeleg că a fost lovit, hai să arătăm oamenilor poza și să spui ce s-a întâmplat acolo."

***** : "Omul a fost în prima linie. I-a căzut pe jos sticla de apă. S-a aplecat să o ridice și un jandarm i-a dat cu bocancul în nas și i-a spart fața. Nu a făcut niciun gest amenințator. A scăpat pe jos sticla de apă, s-a aplecat după ea și jandarmul i-a dat cu bocancul în față".**

Audiat în 15.11.2018, *** a declarat: " *** **nu ne-am manifestat violent nici fizic, nici verbal.** ***

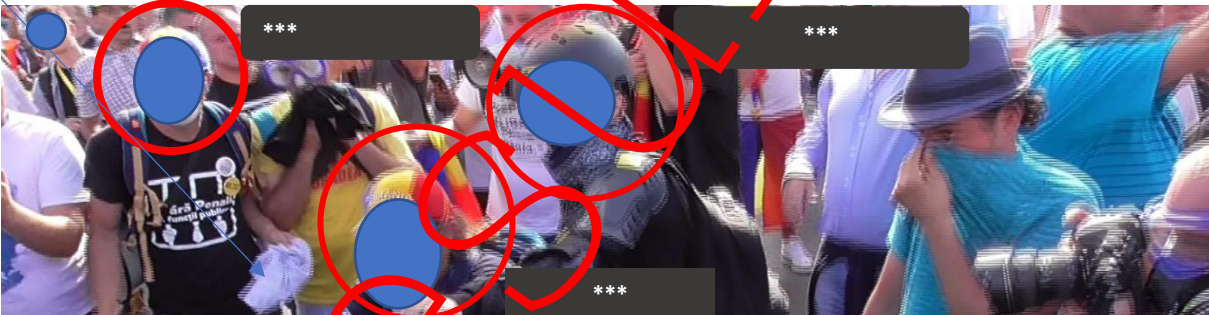
Potrivit Certificatului medico-legal nr.***, eliberat la data de 22.10.2018, numitul *** a prezentat la data examinării leziuni traumatiche care nu puteau fi produse la data de 10.08.2018 prin lovire cu corp dur și lovire cu corp dur alungit, pentru care necesită 12-14 zile de îngrijiri medicale.

Imaginile surprinse la fața locului spun, însă, o altă poveste:

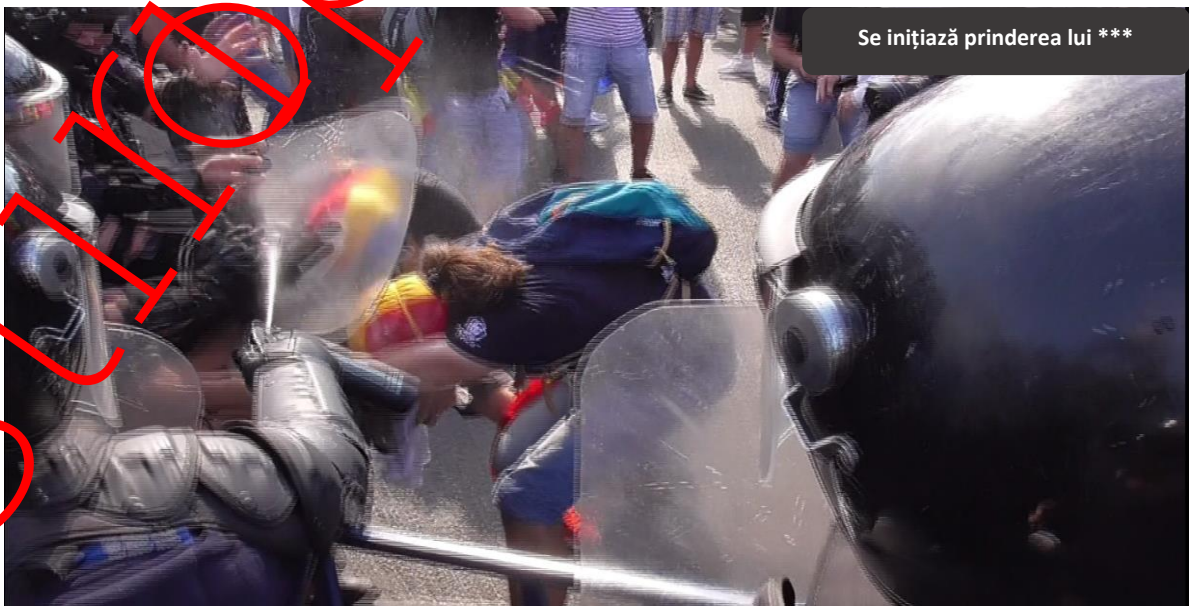
*** – care prin prezență și comportamentul complice conferă actului de declinare a asumării răspunderii, în calitate de organizator al adunării publice de protest valențele unui demers interesat.

Amândoi trag de gardul metalic în pofida împotrivirii jandarmilor

Deși se pulverizează substanțe lacrimogene, cei doi nu abandonează demersul

Se inițiază prinderea lui ***

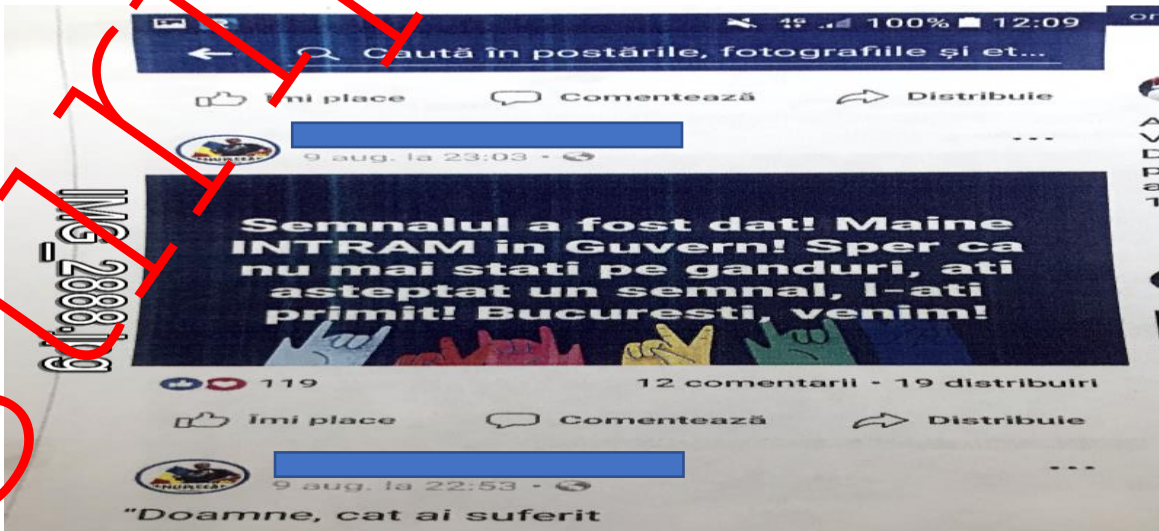
Se inițiază extragerea lui ***

Protestatarii intervin în sprijinul celor doi agresori.

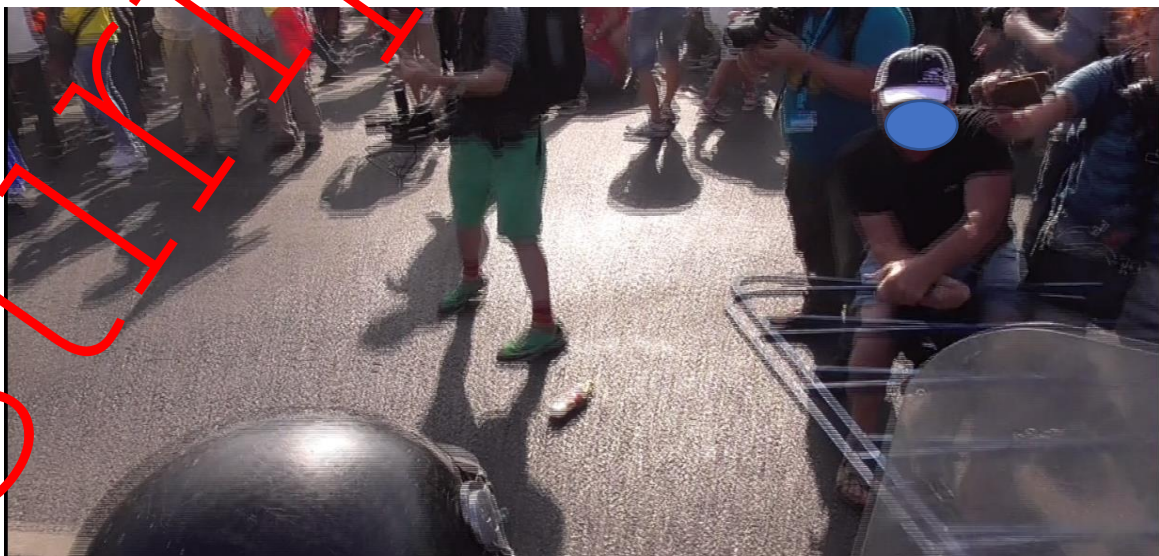
Și exercită violențe împotriva forțelor de ordine

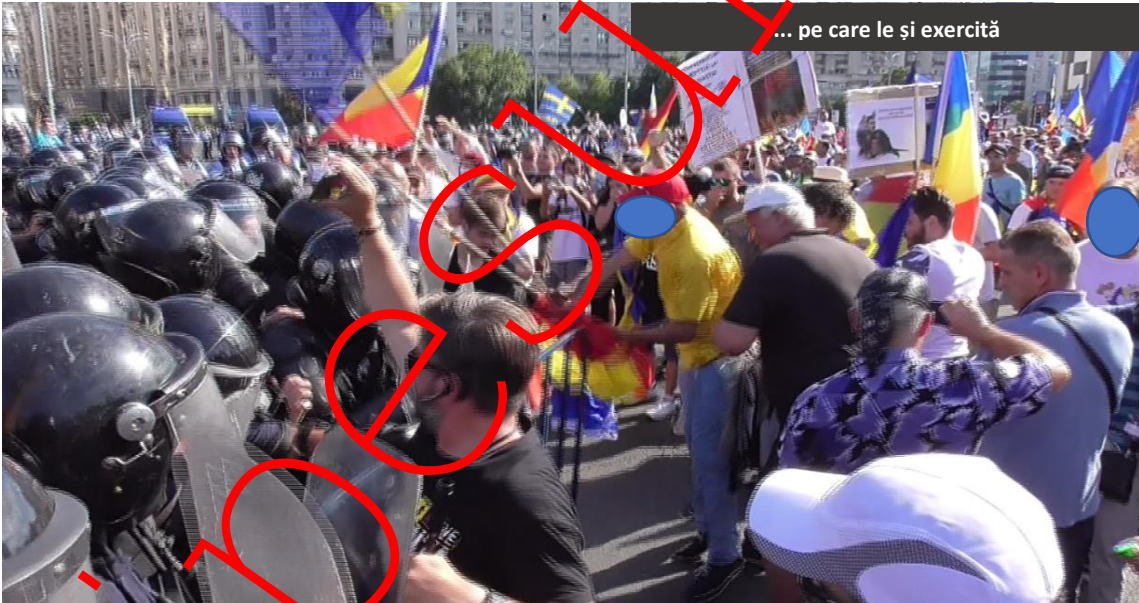
Între timp, în piață se reiau agresiunile.

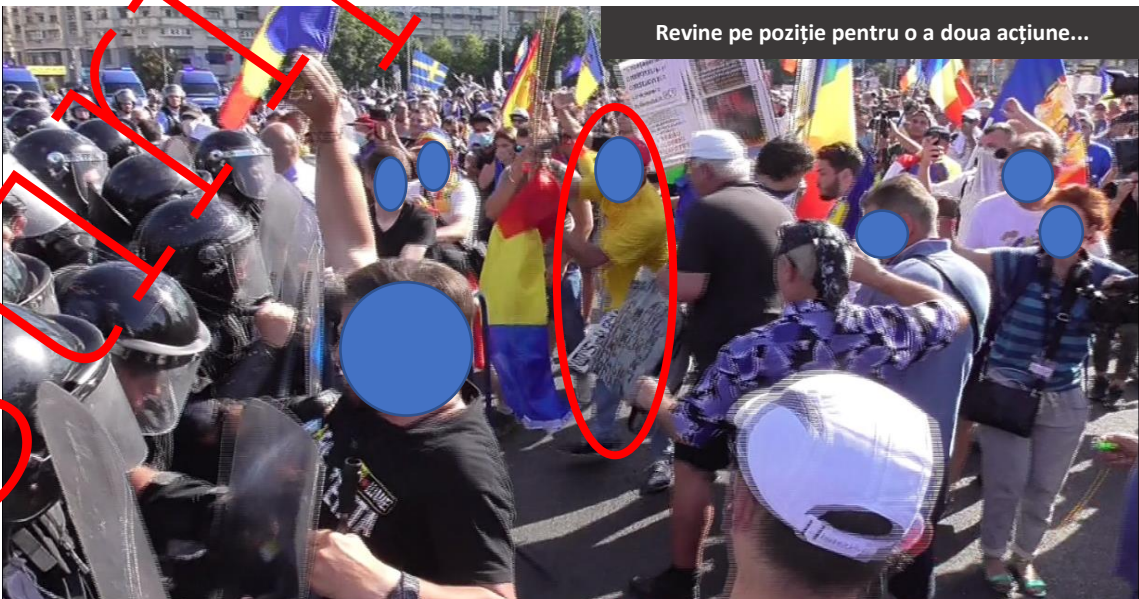
Protestatar pregătindu-se să exercite violențe împotriva jandarmilor

... pe care le și exercită

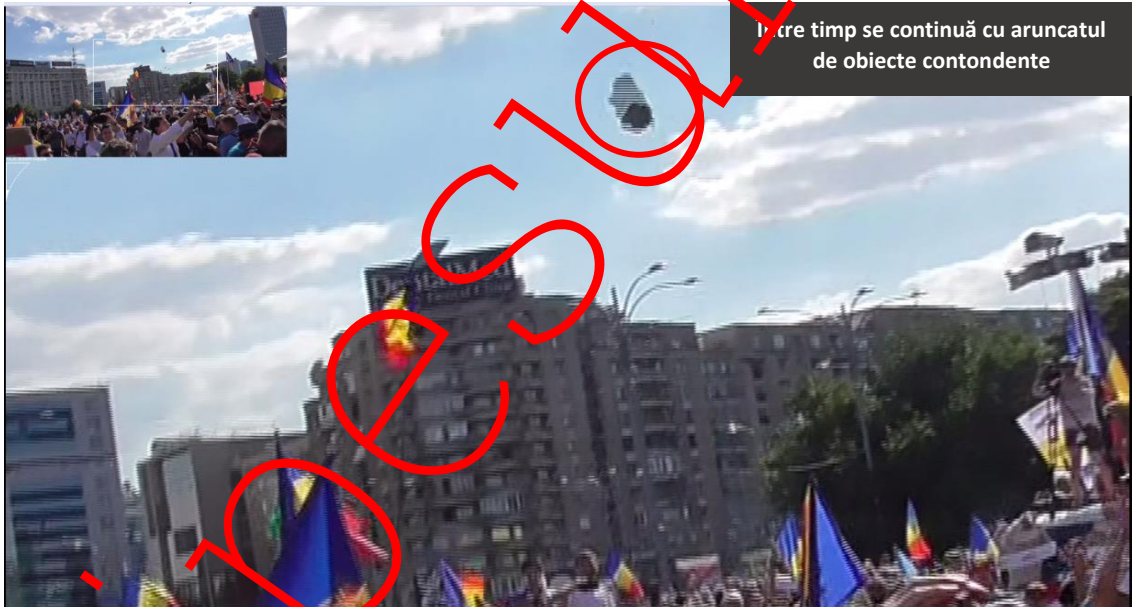

Revine pe poziție pentru o a doua acțiune...

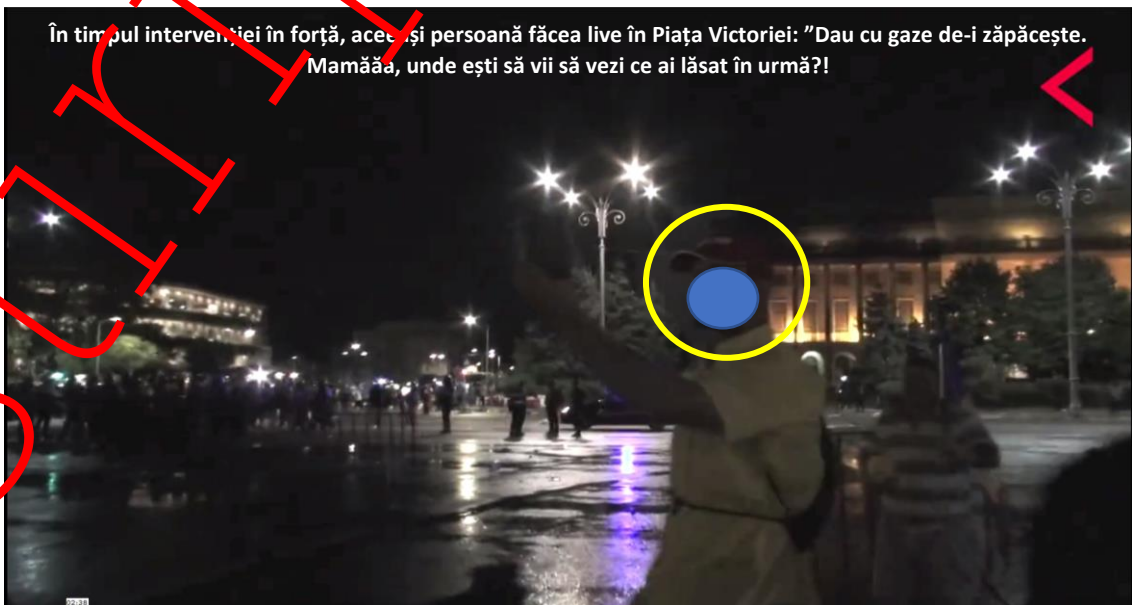

... pe care o duc la îndeplinire

În același timp se continuă cu aruncatul de obiecte contondente

În timpul intervenției în forță, aceeași persoană făcea live în Piața Victoriei: "Dau cu gaze de-i zăpăcește. Mamăaaa, unde ești să vii să vezi ce ai lăsat în urmă?!"

În conformitate cu dispozițiile art.34 alin.3 din Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare care, potrivit art.109 din cuprinsul aceluiași act normativ, se aplică în mod corespunzător și ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor aparținând MAI, "**Sunt absolvite de orice răspundere cadrele militare care prin exercitarea, în limitele legii, a atribuțiilor de serviciu au cauzat vătămări unor persoane ori au adus prejudicii patrimoniului acestora.**"

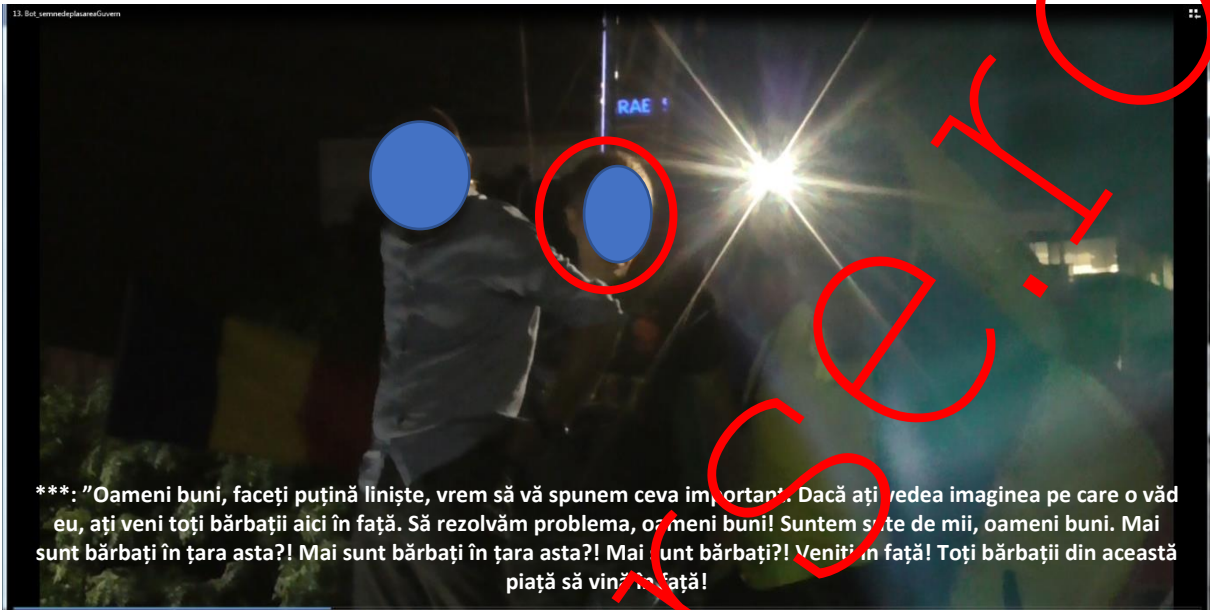
*** – instigarea publică:

Așa cum s-a detaliat la pag.28-34, îndemnul pe care exponenții ai unor grupuri de inițiativă civică l-au transmis public, anterior datei de 10.08.2018, a fost acela că, în data de 10 august, în Piața Victoriei din București, participanții la adunarea publică de protest "*Mitingul Diasporei*" vor forța "*în legitimă apărare*" ocuparea sediului Guvernului României într-un demers "*pașnic*" căruia dacă Jandarmeria i se va opune va legitima actele de violență ce vor urma. Cu alte cuvinte, împotrivirea Jandarmeriei în a permite protestatarilor, în data de 10 august 2018, să ocupe sediului Guvernului va reprezenta acel act de provocare din partea jandarmilor la violențele ce aveau să urmeze în conformitate cu "*Carta Drepturilor Omului care ne dă dreptul la Revoluție*"

În sinteză, elementele de mesaj transmise public de ***³⁸ persoanelor interesate să participe la adunarea publică de protest "*Mitingul Diasporei*", anterior datei de 10.08.2018, au constat în: "*În 10 august la București să facem tot ceea ce n-am făcut până acum. Suntem în legitimă apărare. În 10 august va trebui să ocupăm Guvernul. Violențe vor fi numai dacă Jandarmeria le va provoca. Ei trebuie să ne lase pe noi în curtea Guvernului. Suntem în legitimă apărare, despre asta este vorba. Este foarte important ca tot ceea ce se va întâmpla în 10 august să atragă atenția lumii întregi.*"

³⁸ "Lumea mă urmărește mult pe Facebook, acum mă urmăresc 132.000 și mă duc către 133.000"

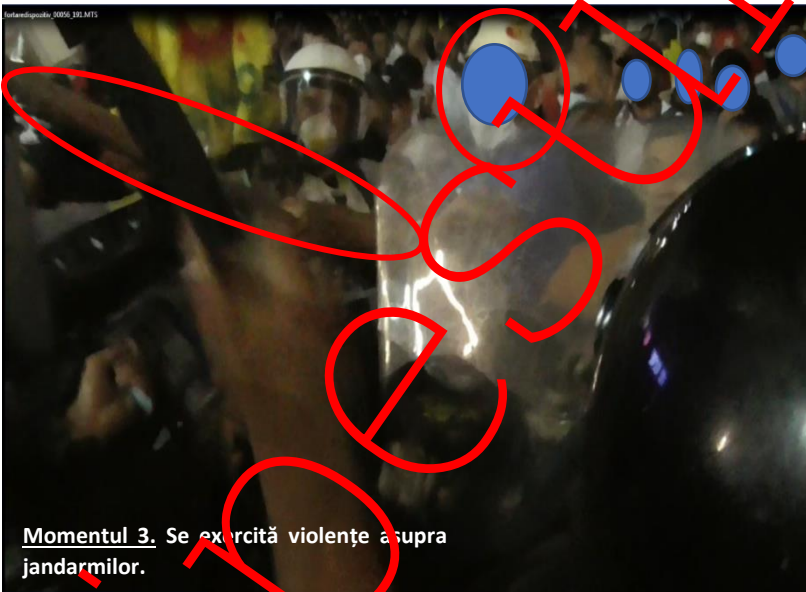

16. Bol_fortaredispozitiv_00056_131.M15

Momentul 2. Se trage de gardurile de protecție. Protestatarii se manifestă agresiv.

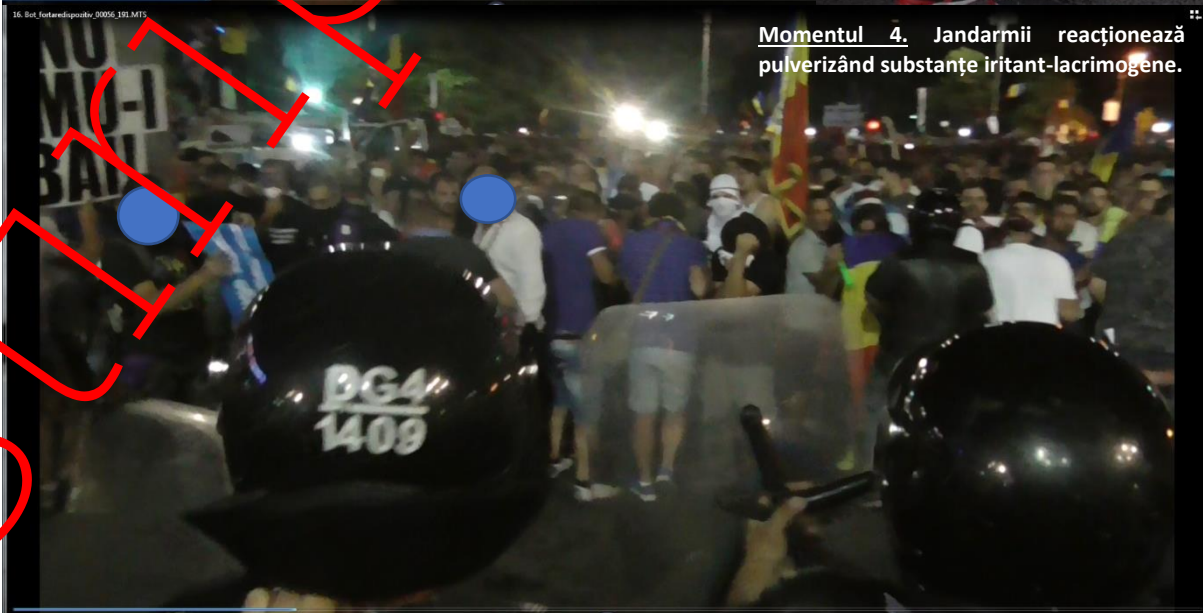
16. Bol_fortaredispozitiv_00056_131.M15

Momentul 3. Se exercită violențe asupra jandarmilor.

16. Bol_fortaredispozitiv_00056_131.M15

Momentul 4. Jandarmii reacționează pulverizând substanțe iritant-lacrimogene.

Prin ordonanța din data de 17.12.2018, adoptată în dosarul penal nr.*** al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București în care numiții ***, ***, *** și *** au fost cercetați sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de instigare publică, tulburarea ordinii și liniștii publice, respectiv incitarea la ură sau discriminare, s-a dispus clasarea cauzei cu motivarea că, pe de o parte în ceea ce privește infracțiunea de instigare publică **"nu au fost administrate probe care să susțină incitarea la săvârșirea de infracțiuni, ci doar probe care atestă exercitarea legală a dreptului la protest și îndemnul legal adresat altor persoane de a susține acest protest"**, iar, pe de altă parte, în ceea ce privește infracțiunea de tulburarea ordinii și liniștii publice **"lipsește elementul material prevăzut de lege, respectiv violențele comise împotriva persoanelor sau bunurilor, amenințările sau atingerile grave aduse demnității persoanelor"**.

Deosebit de faptul că, realitatea obiectivă, asociată comportamentului generat de mesaje publice transmise de *** atât anterior datei de 10.08.2018 cât și pe parcursul adunării publice de protest din data de 10.08.2018, s-a manifestat nu doar pe palierul ostilizării excesive a participanților la manifestare împotriva forțelor de ordine, dar a condus și la exercitarea de violențe împotriva acestora în realizarea deziideratului de pătrundere în curtea/clădirea Guvernului României, în cauză reținem că, în cazul infracțiunii de instigare publică, conținutul îndemnului la săvârșirea de infracțiuni nu trebuie să fie în mod obligatoriu unul explicit și limitat de elementele constitutive ale infracțiunilor la săvârșirea cărora se ajunge să se recurgă în demersul de realizare a obiectivului stabilit prin termenii solicitărilor (îndemnului) adresate de autor.

Față de cele de mai sus, în vederea aprecierii incidenței în cauza ce a format obiectul dosarului nr.* al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București a dispozițiilor art.335 Cod procedură penală, un exemplar al prezentei ordonanțe se va comunica prim-procurorului acestei unități de parchet.**

Și cum punerea în context este esențială pentru o corectă înțelegere a cauzei, vom prezenta succint, în continuarea momentelor ilustrate la pag.82-83, evoluția manifestărilor grupului de persoane violente în mijlocul cărora numitul *** își va face apariția pentru a-și transmite mesajul.

STIPE

Momentul premergător intervenției în forță pentru restabilirea ordinii publice.

➤ La ora 22⁵⁴, Dispeceratul 112 al Direcției Generale de Poliție a Municipiului București (care se afla în ascultarea apelului preluat de Jandarmerie la ora 22⁵³) a anunțat că, în zona "Springtime", un grup de persoane se manifestă violent, iar **DGJMB solicită intervenția Poliției, întrucât ei nu au posibilitatea să intervină în lipsa unor efective disponibile.**

La fața locului au fost direcționate echipe de ordine publică și investigații criminale, precum și două echipaje din cadrul Serviciului Acțiuni Speciale (SAS), pentru a acorda protecție și sprijin de specialitate polițiștilor care intervin, având în vedere *gradul ridicat de risc și modul imprevizibil de desfășurare al evenimentelor*³⁹.

După 1 minut, în sprijinul primelor două echipaje din cadrul Serviciului Acțiuni Speciale, au venit alte două echipaje care se aflau în aceeași zonă.

În urma deplasării la fața locului, s-a comunicat că, în zona Springtime, pe trotuar, se află aproximativ 30-40 de persoane care scandează și refuză să părăsească zona, fără a provoca distrugerii, fapt pentru care, la ora 22⁵⁹, s-a transmis mesajul de retragere a echipajelor Serviciului Acțiuni Speciale și monitorizarea zonei de către echipele de ordine publică.

Concomitent cu transmiterea acestui mesaj, de această dată, un grup mult mai numeros de protestatari (aprox. 200-300 de persoane) s-a deplasat dinspre Piața Victoriei către zona unde se aflau staționate cele 4 echipe SAS, respectiv breteaua pasajului Victoriei dinspre Bd. Nicolae Titulescu. Aceștia, au încercat să blocheze autospeciialele, blocându-le retragerea.

La ora 23⁰¹, echipajele SAS au comunicat că sunt blocate la Springtime, fiind înconjurată de protestatari, fapt pentru care a fost solicitat sprijinul DGJMB pentru a-i sprijini să părăsească zona. La acel moment, **Jandarmeria a comunicat că nu are posibilitatea trimiterii unor efective în zonă, toate efectivele fiind angajate în misiuni de asigurare/menținere a ordinii publice.**

Întrucât protestatarii împingeau de autospeciiale, balansându-le, la ora 23⁰³, echipajele SAS **au solicitat, din nou, sprijin.**

A fost dispusă trimiterea în sprijin a încă 3 echipe ale SAS, însă prima echipă blocată a solicitat rămânerea pe poziție, pentru a nu fi blocate la rândul lor, **cerând în continuare sprijin din partea DGJMB, singura capabilă și dotată să intervină în astfel de situații.**

La un moment dat, ultimele două echipaje ale Serviciului Acțiuni Speciale (din coloana de 4), blocate la Springtime, au reușit, prin manevra de mers înapoi, să iasă din încercuire, primele două rămânând în continuare blocate.

La ora 23⁰⁵, șeful Serviciului Cercetare Documentare a semnalat prin intermediul mijloacelor de comunicație faptul că echipajele de poliție direcționate către locația susmenționată sunt înconjurată de mulțime.

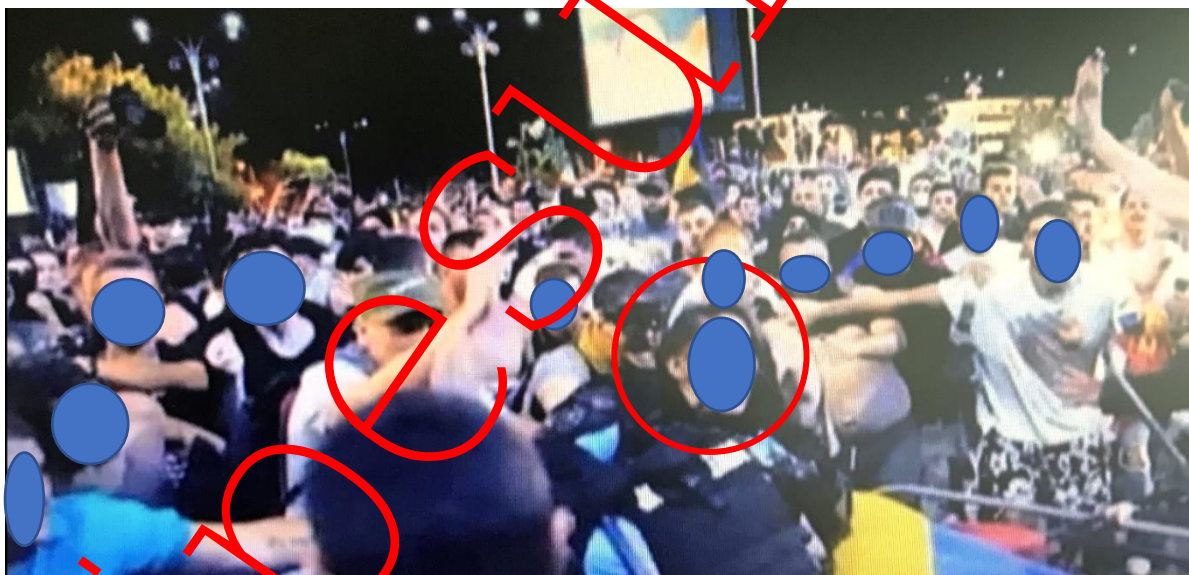
³⁹ Această realitate materializată probator se află în vădită contradicție cu starea de fapt reținută de Secția Parchetelor Militare în dezvoltarea raționamentului ce a stat la baza învinuirilor formulate în dos.nr.***.

Prin intermediul stației radio s-a comunicat la ora 23⁰⁶ că, la rândul lor, cele 3 echipaje direcționate în sprijin au fost blocate în zona Pasajului Victoriei. În acest context, prin punctul de comandă, **s-a solicitat din nou sprijinul Jandarmeriei.**

În acest context, comandantul misiunii de asigurare/menținere a ordinii publice a dispus deplasarea în sprijinul efectivelor de poliție a unei rezerve de intervenție din cadrul Batalionului 2 Jandarmi Ordine Publică (86 jandarmi), aflată pe b-dul Iancu de Hunedoara.

Pe timpul deplasării către zona menționată, (activitate care nu a presupus necesitatea intervenției în forță), **masa de manifestați** aflată în deplasare către efectivele de jandarmi **a separat ultimul binom (un bărbat și o femeie) de restul dispozitivului, prin aruncarea de obiecte contondente în direcția acestora, cei doi jandarmi fiind prinși în mulțime și agresați de către protestatari**⁴⁰

Pe timpul agresiunii, **unul dintre participanți a sustras pistolul marca "Carpați" și încărcătorul cu 6 cartușe, calibru 7,65 mm aflat în dotarea jandarmului de sex feminin.**

În același timp, forțele de jandarmi, trimise în sprijin, au reușit deblocarea autospecialelor SAS. În acel moment, protestatarii au reacționat violent, aruncând cu obiecte contondente (cărămizi, borduri, stâlpi metalici, etc.) asupra forțelor de poliție și jandarmi, **un luptător SAS a fost lovit la braț de o piatră aruncată de protestatari care a și spart geamul autospecialei în care se afla.**

Intervenția în forță pentru restabilirea ordinii publice.

Potrivit datelor furnizate de Jandarmeria Română, începând cu ora 23¹¹ (în realitate, așa cum vom vedea, ora este 23⁰⁸), **comandantul acțiunii**⁴¹ **a dispus intervenția în forță pentru restabilirea ordinii publice. Motivele ce au stat la baza emiterii ordinului de intervenție în forță au fost reprezentate de numărul mare de persoane violente dispersate în mulțimea de protestatari**⁴², de pierderea

⁴⁰ Prin rechizitoriul nr.*** din data de 29.11.2018 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București au fost trimiși în judecată un număr de 6 inculpați sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de ultraj (5 inc.), tulburarea ordinii și liniștii publice (6 inc.), nerespectarea regimului armelor și munițiilor și uz de armă fără drept (1 inc.), materialul de urmărire penală fiind disjuns în vederea identificării tuturor persoanelor care au participat la agresiunea celor doi jandarmi.

⁴¹ Maior Laurențiu CAZAN, împuternicit adjunct al directorului general pentru ordine publică, din cadrul Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București

⁴² Piața Victoriei, colț cu Bd. Iancu de Hunedoara

caracterului pașnic și civilizat al manifestației, de forțarea repetată a cordoanelor de ordine, de exercitarea constantă de violențe care au pus în pericol iminent integritatea corporală și sănătatea forțelor de ordine și a celorlalți manifestați prezenți în zonă, precum și de existența indiciilor temeinice de săvârșire a unor fapte grave de natură penală (sustragerea unei arme de foc și a muniției aferente) cu consecințe imprevizibile în planul asigurării integrității corporale și a vieții persoanelor aflate în acel moment în piață.

Momentul intervenției a fost decis de comandantul acțiunii și determinat de necesitatea eliminării riscurilor privind viața și integritatea corporală a membrilor forțelor de ordine și a participanților la manifestare (violențele îndreptate împotriva forțelor de ordine începuseră să capete forme extreme culminând cu sustragerea unei arme de foc și a muniției aferente pe fondul blocării, izolării și agresiilor brutale în mijlocul mulțimii a unui număr de doi jandarmi; înmulțirea situațiilor în care, în demersul de agresiune a forțelor de ordine, obiectele contondente aruncate de unii protestatari loveau în cădere alți protestatari, etc.).

Într-un context în care pierderea caracterului pașnic al adunării publice s-a suprapus peste lăsarea întinericului și sustragerea unei arme de foc și a muniției aferente, imprevizibilitatea consecințelor pe care încercarea de gestionare în continuare a unui astfel de eveniment le-ar fi putut produce, inclusiv în planul răspunderii penale, în cazul în care evenimentele, odată scăpate de sub control, ar fi căpătat valențe tragice, a impus valorizarea corespunzătoare a dispozițiilor art.2 din Legea nr.60/1991 potrivit cu care "Adunările publice trebuie să se desfășoare în mod **pașnic și civilizat** (...) și **nu pot fi continuate după ora 23⁰⁰** caz în care intră sub incidența dispozițiilor Legii nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată", respectiv pe cele ale art.19 alin.2 din cuprinsul aceluiași act normativ, potrivit cu care, "**Aprobarea intervenției în forță nu este necesară** în cazul în care asupra forțelor de ordine se **exercită violențe** care pun în pericol iminent viața, integritatea corporală sau sănătatea acestora ori a altor persoane sau când există **indicii temeinice că participanții pregătesc sau au comis o faptă ilegală.**"

Așa cum am văzut, în fundamentarea construcției juridice ce a stat la baza învinuirilor formulate în cauză de către Secția Parchetelor Militare (SPM) s-au invocat fie stări de fapt necorespunzătoare adevărului materializat probator, fie stări de fapt cărora li s-au conferit interpretări cu încălcătură subiectivă evidentă, respectiv:

SPM: "Din actele de urmărire penală efectuate în cauză rezultă că, în intervalul orar 20³⁰ – 22⁰⁰, au existat doar incidente izolate între un număr mic de participanți la protest și forțele de ordine, iar situația concretă din Piața Victoriei nu justifică o intervenție în forță".

Observatie: Această apreciere ignoră constatările procurorului militar de la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București aflat la fața locului și care, în cuprinsul procesului-verbal de sesizare din oficiu a menționat că: "În mijlocul participanților, au acționat un număr de peste o mie de persoane care se manifestau violent atât la adresa forțelor de ordine, cât și la adresa protestatarilor pașnici, încercând forțarea cordonului de jandarmi. Situația a degenerat progresiv (...)".

Totodată, înregistrările video existente la dosarul cauzei confirmă constatările efectuate la fața locului de procurorul militar de la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București și infirmă aprecierile exprimate de Secția Parchetelor Militare în susținerea construcției juridice ce avea să fundamenteze formularea învinuirilor în cauză.

SPM: "De asemenea, din actele de urmărire penală efectuate în cauză rezultă că, începând din jurul orei 20⁰⁰, Prefectul Municipiului București, ***, a primit de la suspectul cms. șef de poliție Chirică Mihai Dan, care la acea dată îndeplinea funcția de secretar de stat pentru relația cu prefectii în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, numeroase solicitări pentru a aproba intervenția în forță a unităților

de jandarmi. Aceste solicitări i-au fost transmise atât telefonic, cât și prin mesaje text, expediate prin aplicația WhatsApp.

Prefectul Municipiului București, ***, nu deținea certificat de acces la informații clasificate și nu a cunoscut situația operativă pentru a verifica necesitatea dispunerii intervenției în forță, întrucât documentele care au stat la baza planificării, organizării și executării de către forțele de ordine a misiunilor din data de 10 august 2018, inclusiv ordinul de intervenție, erau clasificate secret de serviciu, iar aprobarea dată, în jurul orei 00²⁰, a fost una formală, urmare presiunilor exercitate de suspect comisar șef de poliție Chirică Mihai Dan și nu a vizat evacuarea participanților la protestul din Piața Victoriei.”

Observație: Constatările efectuate de procurorii militari din cadrul Secției Parchetelor Militare (SPM) valorizează exclusiv condițiile de formă ale unor acte și rapte circumscrise activităților de planificare și aprobare a ordinului de intervenție în forță, fără însă ca analiza efectuată se aibă în vedere și condițiile de fond existente la momentul executării efective a acestui ordin.

Astfel, actele de urmărire penală administrate în cauză au stabilit că, raportat la circumstanțele faptice obiective existente la data de 10.08.2018, orele 23⁰⁸, ordinul de executare a acțiunii de intervenție în forță pentru restabilirea ordinii publice își găsea reflectarea juridică în prevederile art.19 alin.2 din Legea nr.60/1991 (fusesse sustrasă o armă letală și muniția aferentă pe fondul exercitării de violențe extreme împotriva forțelor de ordine; fusesse depășită ora 23⁰⁰ până la care adunarea publică putea să se desfășoare în mod legal, etc) și nu în cele ale art.19 alin.1 din cuprinsul aceluiași act normativ care presupuneau existența unei aprobări din partea prefectului. Potrivit art.11 lit.g) din Ordinul MAI nr.*** din 02.07.2018, "ordinul de intervenție" este definit ca "ordin transmis verbal de către comandantul acțiunii și materializat, ulterior, în scris, pentru inițierea acțiunii de restabilire a ordinii publice". Cu toate acestea, comandantul acțiunii, în persoana suspectului mr.Laurențiu Cazan, s-a limitat la semnarea și asumarea Ordinului de Intervenție nr.*** supus aprobării prefectului, ordin care făcuse anterior obiectul unor discuții/presiuni purtate/exercitate de/asupra persoane/lor din Centrul de Comandă, discuții prin raportare la care SPM avea să-și fundamenteze construcția raționamentului juridic ce a stat la baza formulării învinuirilor în cauză. Rațiunea unui astfel de demers, deși explicabilă din punct de vedere subiectiv, poate valoriza însă o lipsă de asumare asociată obligațiilor funcției militare.

Așa cum vom vedea, modul efectiv de dispunere și intervenție în teren a efectivelor Jandarmeriei Române, în realizarea acțiunii de restabilire a ordinii publice din data de 10.08.2018, a fost diferit de cel cuprins în Ordinul de Intervenție nr.*** care consemnează ora 23¹¹ ca moment al realizării intervenției, aspect care confirmă întru totul concluzia enunțată în cauză, și anume că acțiunea de restabilire a ordinii publice din data de 10.08.2018, orele 23⁰⁸ întrunea condițiile legale pentru a fi calificată în prevederile art.19 alin.2 din Legea nr.60/1991 și s-a realizat efectiv ținând cont de acest cadru normativ, caz în care aprobarea prefectului nu era necesară.

Astfel, reținem că, în executarea ordinului verbal de intervenție, transmis de comandantul acțiunii în data de 10.08.2018, orele 23⁰⁸, efectivele Brigăzii Speciale de Intervenție a Jandarmeriei au inițiat acțiunea, în condițiile în care potrivit documentului "Ordin de Intervenție nr.***" acestea ar fi trebuit să constituie, la momentul acțiunii, "rezervă de intervenție", sarcina realizării efective a intervenției revenind celorlalte unități ale Jandarmeriei aflate în dispozitiv.

Recunoscând de la atribuțiile legale⁴³ și obligațiile militare (dispoziția nr.S***) ale Brigăzii Speciale de Intervenție a Jandarmeriei, reținem că, în data de 10.08.2018, printre altele, misiunea BSII în Piața

⁴³ Pct.4.3.2.A lit.d din HG nr.196/2005 - Brigada Specială de Intervenție îndeplinește misiuni specifice privind intervenția pentru combaterea manifestărilor de violență, pentru capturarea și neutralizarea infractorilor care folosesc arme de foc ori alte mijloace ce pun în pericol siguranța persoanei, bunurilor, valorilor și transporturilor speciale.

Victoriei a fost și aceea de a efectua, în caz de necesitate, intervenția antiteroristă⁴⁴ pentru reducerea vulnerabilităților factorilor umani specifici/nеспециfici și factorilor materiali.

Or, în condițiile înregistrării de acțiuni violente împotriva forțelor de ordine, ale sustragerii unei arme de foc și a muniției aferente, starea iminentă de pericol generată de perspectiva utilizării în mulțime a respectivului gen de armă a justificat în mod legal și suficient decizia de realizare a unei intervenții în forță prin implicarea în acțiunea de restabilire a ordinii publice a efectivelor Jandarmeriei Române specializate în operațiuni antiteroriste (BSIJ).

Faptul că ulterior, comandantul acțiunii, în persoana suspectului mr. Laurențiu Cazan, nu a procedat la materializarea în scris a ordinului de intervenție dat, considerând în mod neîntemeiat că prin semnarea ordinului de intervenție emis în baza art.19 alin.1 din Legea nr.60/1991, materializarea în scris a ordinului de intervenție verbalizat în data de 10.08.2018, orele 23⁰⁸, și fundamentat pe condițiile de fond ale art.19 alin.2 din lege, nu ar mai fi fost necesară, a generat la nivel de dezbateră juridică concentrarea discuțiilor pe semnificația demersurilor anterioare efectuate de suspectul cms.șef de poliție Chirică Mihai Dan în vederea obținerii aprobării prefectului Speranța Cliseru pentru efectuarea unei intervenții în forță întemeiate juridic pe dispozițiile art.19 alin.1 din Legea nr.60/1991, ordin a cărui vocație de a produce consecințe juridice s-a pierdut începând cu orele 23⁰⁵ când evoluția situației operative a atins zona critică de manifestare.

Chiar făcând abstracție de această analiză, atâta timp cât cu ocazia audierii, martora Speranța Cliseru a declarat că *"Având în vedere contextul menționat anterior (pe parcursul zilei și serii au existat incidente între manifestanți și forțele de ordine; se aruncau în jandarmi cu sticle, borduri sparte, sticle de coca-cola; pe măsura trecerii timpului acțiunile violente au căpătat încet-încet amploare, iar o dată cu lăsarea întinericului, după orele 22⁰⁰, violențele au început să escaladeze; situația agresării celor doi jandarmi, bărbat și femeie) am apreciat că este necesară aprobarea mea pe ordinul de intervenție în forță"*, presiunea exercitată anterior asupra sa de către suspectul cms.șef de poliție Chirică Mihai Dan, în sensul aprobării efectuării unei intervenții în forță fără ca situația operativă din teren să justifice legal o astfel de acțiune, a rămas fără obiect. Acest fapt poate constitui însă un element circumstanțial în analiza de ansamblu a gradului de implicare a factorului politic în acțiunea de distorsionare a cursului unor evenimente care, într-o societate democratică, ar fi trebuit asociate exclusiv exercitării dreptului la liberă exprimare și întrunire.

Raționamentul efectuat de SPM ar fi fost unul juridic corect în situația în care mesajele, transmise începând cu orele 21⁰⁰ de către suspectul cms.șef de poliție Chirică Mihai Dan și interpretate ca reprezentând un factor de presiune și de determinare a prefectului Speranța Cliseru pentru aprobarea efectuării intervenției în forță, ar fi fost urmate de executarea misiunii la un moment în care situația din teren nu acoperea condițiile de fond cerute de lege pentru realizarea respectivului gen de acțiune (cerința ca adunarea publică să-și fi pierdut caracterul pașnic și civilizat).

cu alte cuvinte, atunci când exerciți acte de determinare a unei persoane să săvârșească o faptă în afara cadrului legal, iar mai apoi acea persoană săvârșește aceeași faptă, însă cu respectarea legii, actele de instigare anterior exercitate nu mai îmbracă forma ilicitului penal (instigarea neurmată de executare nu constituie infracțiune potrivit noului cod penal).

Într-o paralelă aproximativă, situația este relativ asemănătoare cu cea în care domnul procuror militar s-a deplasat la fața locului, la un moment în care cursul evenimentelor nu justifica *"operationalizarea"* unui astfel de act procedural, având asupra sa un exemplar al ordonanței de începere a urmăririi penale *"in rem"* pentru infracțiuni de serviciu săvârșite de militari jandarmi pe parcursul desfășurării adunării publice de protest din data de 10.08.2018, act care avea însă a dobândi valoare juridică în cadrul procedurilor legale declanșate în data de 11.08.2018, odată cu deschiderea dosarului penal.

⁴⁴ Potrivit art.4 alin.1 pct.20 din Legea nr.535/2004 **intervenție antiteroristă** este definită ca - ansamblul măsurilor defensive realizate anterior sau în situația iminenței producerii unor acte de terorism, folosite pentru reducerea vulnerabilității factorilor umani, specifici și nespecifici, și a factorilor materiali;

Cu alte cuvinte, presiunile exercitate în realizarea condițiilor de formă ale ordinului de intervenție ar fi putut avea semnificație penală în situația în care condițiile legale de fond, la momentul realizării misiunii, nu ar fi fost îndeplinite, ori, în cazul supus analizei suntem în prezența îndeplinirii condițiilor legale de fond pentru realizarea acțiunii, dar nu avem îndeplinite condițiile de formă ale actului constând în materializare ulterioară, în formă scrisă, a ordinului de intervenție fundamentat pe dispozițiile art.19 alin.2 din Legea nr.60/1991, fapt ce excede însă sfera ilicitului penal, constituind eventual o abatere disciplinară prevăzută în Regulamentul disciplinei militare.

Pe de altă parte, deși redundantă, disputa purtată pe marginea momentului la care prefectul a semnat efectiv Ordinul de Intervenție nr.S/221.652 necesită o revedere a dispozițiilor legale potrivit cu care: "Intervenția în forță va fi aprobată de prefect". Or, potrivit principiului "*ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*" (unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem), impunerea cu titlu de obligație legală a formei scrise a aprobării pe care prefectul o dă pentru realizarea intervenției în forță, anterior executării acțiunii, este în mod evident una fără acoperire legală.

Redundantă este și aprecierea privitoare la "caracterul formal" al aprobării ordinului de intervenție de către prefect, motivată prin raportare la lipsa accesului acestuia la "documentele care au stat la baza planificării, organizării și executării de către forțele de ordine a misiunilor din data de 10 august 2018, clasificate secret de serviciu", în condițiile în care cerința legii este ca prefectul să aprobe intervenția în forță atunci când adunarea publică și-a pierdut caracterul pașnic și civilizat, la baza constatării unei astfel de realități obiective nepotând sta informații clasificate.

În fine, deși excede cadrului de analiză, rămâne întrebarea privitoare la rațiunea juridică a calificării mesajelor transmise începând din jurul orei 20⁰⁰ prefectului Municipiului București, *** , de către suspectul cms. șef de poliție Chirică Mihai Dan, ca reprezentând "solicitări pentru aprobarea intervenției în forță", respectiv "presiuni" pentru aprobarea unei astfel de intervenții, în condițiile în care urmărirea penală nu a materializat probator existența aceluiași gen de solicitare/presiune adresată/exercitată asupra comandantului acțiunii care, potrivit legii, este singurul îndrituit să solicite prefectului aprobarea pentru intervenția în forță. De altfel, cu ocazia audierii, martora Speranța Cliseru a declarat că: "În reprezentarea mea, întrebarea adresată telefonic (în jurul orelor 20⁰⁰ și având ca obiect emiterea ordinului de intervenție n.n.) de domnul secretar de stat Chirică Mihai era pentru a se informa cu privire la ce se întâmpla în Piața Victoriei, întrucât acesta se afla la sediul MAI (...) discuțiile purtate cu domnul Chirică Mihai au continuat prin aplicația WhatsApp începând cu orele 21⁰⁰, în aceste mesaje m-a întrebat insistent dacă am emis ordinul de intervenție. Din întrebarea acestuia am dedus faptul că se dorea ca eu să emit un ordin de intervenție în calitate de prefect, aspect care nu era posibil întrucât până în acel moment nu promisem niciun fel de solicitare din partea Jandarmeriei Române (...) am discutat cu domnul Laurențiu Cazan, comandantul acțiunii, care mi-a spus că dacă va fi cazul, va emite o solicitare în vederea emiterii ordinului, solicitare care nu a fost niciodată emisă".

Urmărirea penală constată existența unei confuzii în ceea ce privește identificarea temeiului juridic al actului de dispoziție privind intervenția în forță, aplicabil în speță, împrejurare de natură a confirma teza premeditării realizării unei astfel de acțiuni, caz în care grija pentru respectarea condițiilor de formă ale actului/faptului juridic generator al acțiunii ar fi fost în mod evident una de natură a fi înlăturat din timp confuzia semnalată. Astfel, reținem că, intervenția în forță care se dispune în scris de către prefect în temeiul art.34 alin.1 din Legea nr.550/2004 – privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române (legea cadru) este diferită de intervenția în forță aprobată de prefect la solicitarea comandantului forțelor de jandarmi și care se întemeiază juridic pe dispozițiile art. 19 alin.1 din Legea nr.60/1991 - privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice (legea specială aplicabilă în cauză).

Așa cum am văzut, prin **ordonanța** nr. *** din data de **12.09.2018**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus extinderea urmării penale în cauză pentru săvârșirea infracțiunilor de:

- **participație improprie la fals intelectual prev. de art. 52 alin. 3 rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal**, constând în determinarea autorului scriptural al Jurnalului Acțiunilor Operative, înlocuit de DGJMB, să consemneze, în mod nereal și în necunoștință de cauză, ora 23¹¹ ca fiind ora la care prefectul mun. București a aprobat, în conformitate cu prev. art. 19 alin. 1 din Legea nr. 60/1991, ordinul de intervenție, aprobare emisă în realitate mult mai târziu, după mai mult de o oră de la ora consemnată în Jurnalul Acțiunilor Operative, respectiv,

- **participație improprie la uz de fals prev. de art. 52 alin. 3 rap. la art. 323 Cod penal**, constând în determinarea folosirii Jurnalului Acțiunilor Operative ca dovadă a modului în care a avut loc misiunea de asigurare/restabilire a ordinii publice la data de 10.08.2018, peși acesta consemnează mențiuni false privind ora aprobării ordinului de intervenție, fapt necunoscut de persoanele în ale căror atribuții de serviciu intră folosirea acestui jurnal, după ce s-a constatat că ora care a fost consemnată în Jurnalul Acțiunilor Operative al DGJMB nu este ora reală la care prefectul Municipiului București a semnat ordinul de intervenție emis de mr. Cazan Laurențiu.

Pentru motivele mai sus dezvoltate, constatând incidența dispozițiilor art.16 alin.1 lit.b) Cod procedură penală, în cauză urmează a se dispune clasarea sub aspectul săvârșirii infracțiunilor **prev. de art. 52 alin. 3 rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal și art. 52 alin. 3 rap. la art. 323 Cod penal** pentru care la data de 12.09.2018 a fost extinsă urmărirea penală.

SPM: "La ora 23¹¹, fără a dispune anterior măsurile necesare pentru imobilizarea și îndepărtarea din zonă a persoanelor care săvârșeau fapte contrare legii, (...), suspectul mr. Cazan Laurențiu, folosindu-se de calitatea pe care o deținea, a ordonat, în mod nelegal, unităților de jandarmi din subordine, intervenția în forță și, implicit, folosirea mijloacelor tehnice din dotare împotriva protestatarilor, acționând, ca încălcarea atribuțiilor de serviciu, pentru evacuarea tuturor persoanelor aflate în Piața Victoriei din mun. București, inclusiv femei, copii și persoane în vârstă, dar și foarte mulți jurnaliști și reporteri TV, români și străni".

Observație: Urmărirea penală administrată în cauză a stabilit că, pe parcursul evenimentelor din data de 10.08.2018 au fost extrase din mulțime și sancționate contravențional un număr de 62 de persoane din care 36 au fost conduse la secțiile de poliție. Totodată, pentru un număr de 52 de persoane au fost deschise dosare penale pentru săvârșirea de infracțiuni pe parcursul adunării publice de protest.

Deosebit de situația acestor persoane, s-au înregistrat și cazuri în care, în urma acțiunilor de izolare și extragere din mulțime a celor care se manifestau violent, aceștia au reclamat producerea de leziuni pentru investigarea cărora s-a procedat la conducerea lor la unități spitalicești, respectivele persoane revenind mai apoi în piață fără ca în cazul lor să se mai fi realizat sancționarea contravențională ori constatată săvârșirea de infracțiuni.

Totodată, potrivit comunicărilor grupurilor operative din cadrul Jandarmeriei Române din perioada 10-11.08.2018 la acțiunea desfășurată în Piața Victoriei din București, pe întreg parcursul executării misiunii de asigurare a ordinii publice a existat o preocupare constantă a forțelor de ordine pentru identificarea, izolarea și extragerea din mulțime a persoanelor violente, acțiuni care au fost însă limitate de cerința asigurării integrității corporale a personalului propriu și a protestatarilor non-violenți în condițiile în care, așa cum am văzut, modul de exercitare a violențelor asupra forțelor de ordine au reflectat o mutație în plan acțional, agresivitatea manifestându-se de-a lungul întregului dispozitiv, cu mobilitate crescută, atât în zona de contact, cât și în interiorul masei de participanți (din rândurile 2, 3 și în adâncime).

Nu în ultimul rând, modul în care protestatarii asumați ca fiind pașnici au reacționat la respectivele acțiuni ale jandarmilor, coroborat cu lipsa persoanelor care în calitate de organizatori ai adunării publice ar fi trebuit să faciliteze comunicarea pe relația cetățean – autoritate, să tempereze și

să limiteze comportamentele abuzive de ambele părți, au condus în cele din urmă la un mod arhaic de gestionare a evenimentelor în care zona gri aflată între negativul evident și pozitivul superlativ a marcat tiparul genului de comportament/acțiune adoptat cu preponderență de ambele părți.

Reținând și faptul că: motivată de evenimentele critice descrise mai sus; efectuată după ora 23⁰⁰ până la care legea permite desfășurarea legală a unei adunări publice; întemeiată pe dispozițiile Legii nr.60/1991 care asociază acțiunii de intervenție în forță expresii de genul "dispersie", "împrăștierea participanților", "părăsirea zonei", "degajarea spațiilor", aprecierea acțiunii de "evacuare a tuturor persoanelor aflate în Piața Victoriei" ca a fi fost efectuată cu "încălcare atribuțiilor de serviciu" se recomandă ca neîntemeiată. Și pentru că în mod repetat, copiii au fost invocați ca factori de potențare subiectivă a victimizării persoanelor evacuate din piață, în cauză reținem că niciun copil nu a fost victimă a vreunui act de violență și nu a suferit vreo vătămare certificată medical sau medico-legal ca urmare a intervenției în forță a jandarmilor.

SPM: "Ordinul dat de suspect mr. Cazan Laurențiu a creat aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice și a legitimat folosirea forței și a mijloacelor din dotare de către unitățile de jandarmi aflate în dispozitivul din Piața Victoriei.

Folosirea mijloacelor din dotarea forțelor de ordine nu s-a făcut însă gradual, a depășit nevoile reale pentru imobilizarea persoanelor turbulente sau care se manifestau agresiv și nu a încetat de îndată ce acțiunile acestor persoane au fost neutralizate, fiind astfel încălcate dispozițiile art. 33 – 37 din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române.

În acest fel, **scopul intervenției în forță care trebuia să vizeze restabilirea caracterului pașnic al acțiunii de protest a fost deturmat și a vizat, în fapt, îngrădirea libertății cetățenilor de a-și exprima opiniile politice, sociale sau de altă natură, de a organiza mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea, drepturi garantate de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, republicată, și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu consecința vătămării fizice și psihice a unui număr mare de participanți la protest".**

Observație: Fără a relua considerentele pentru care "ordinul dat de suspect mr.Cazan Laurențiu" nu putea să creeze "aparența" unei acțiuni legale, acțiunea, raportată la stări de fapt ce exced oricărei forme de interpretare subiectivă, fiind dispusă în conformitate cu dispozițiile art.19 alin.2 din Legea nr.60/1991, aprecierea SPM privitoare la "denaturarea" scopului intervenției, care ar fi trebuit să înceteze "de îndată ce acțiunile persoanelor turbulente sau care se manifestau agresiv au fost neutralizate" și care a fost pusă în cheia "îngrădirii libertății cetățenilor de a-și exprima opiniile politice, sociale sau de altă natură, de a organiza mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea, drepturi garantate de Constituția României, Legea nr.60/1991 și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale", impune în cauză reluarea analizei dispozițiilor legale care guvernează materia organizării și desfășurării adunărilor publice.

De lege lata, exercitarea dreptului la liberă întrunire și exprimare prin participarea la manifestații, mitinguri, demonstrații, etc. este condiționată de cerința **desfășurării activității în mod pașnic și civilizată, fără niciun fel de armă și este limitată în timp de ora 23⁰⁰** (atât prin legea cadru cât și prin cererile de declarare a adunării publice), oră a cărei depășire plasează orice formă de manifestare publică, desfășurată în conformitate cu Legea nr.60/1991, în zona ilicitului contravențional⁴⁵.

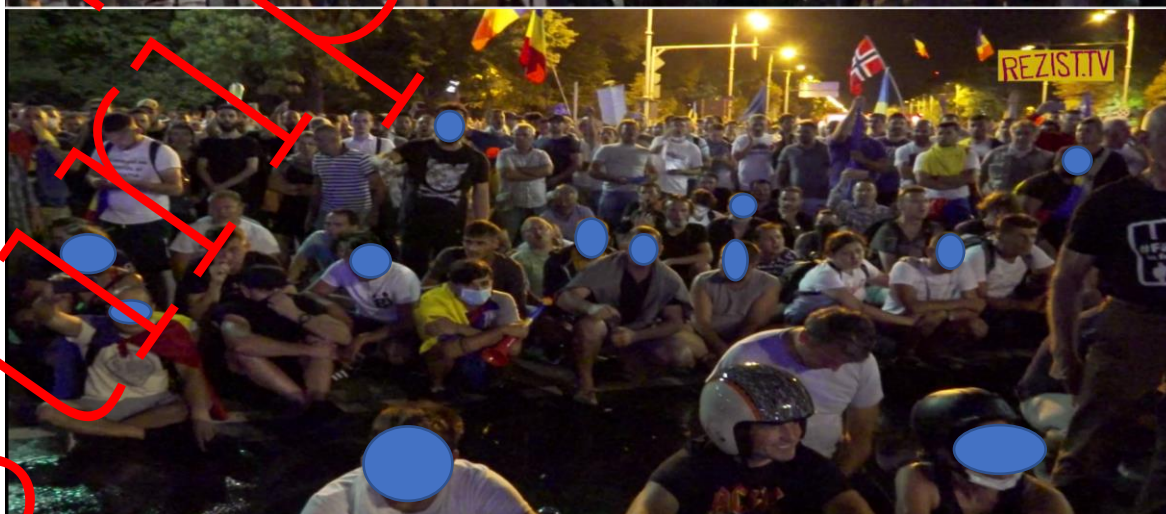
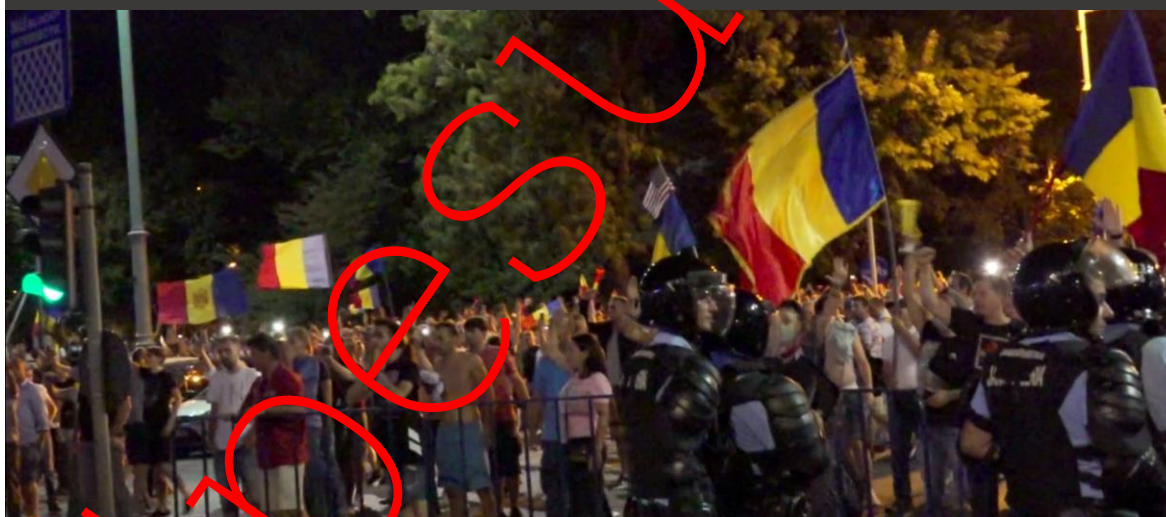
⁴⁵ Art.2 din Legea nr.60/1991 - Adunărilor publice trebuie să se desfășoare în mod **pașnic și civilizată**, cu protecția participanților și a mediului ambiant, fără (...) să degereze în acțiuni turbulente de natură a pune în primejdie ordinea și liniștea publică, siguranța persoanelor, integritatea corporală, viața sau bunurile acestora ori ale domeniului public, și **nu pot fi continuate după ora 23,00, caz în care intră sub incidența dispozițiilor Legii nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată.**

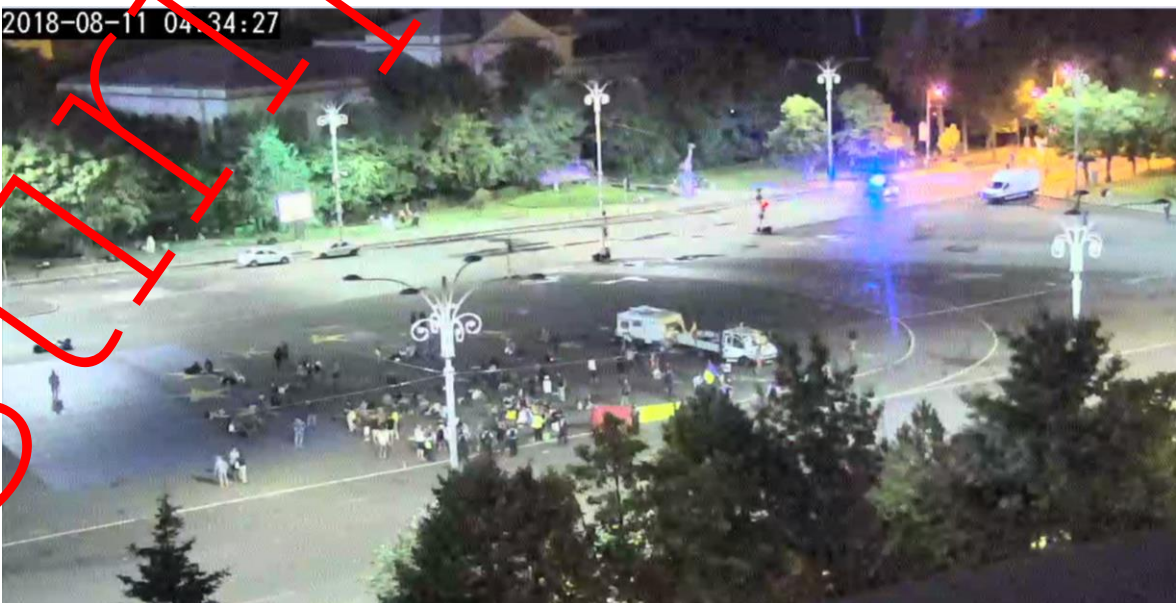
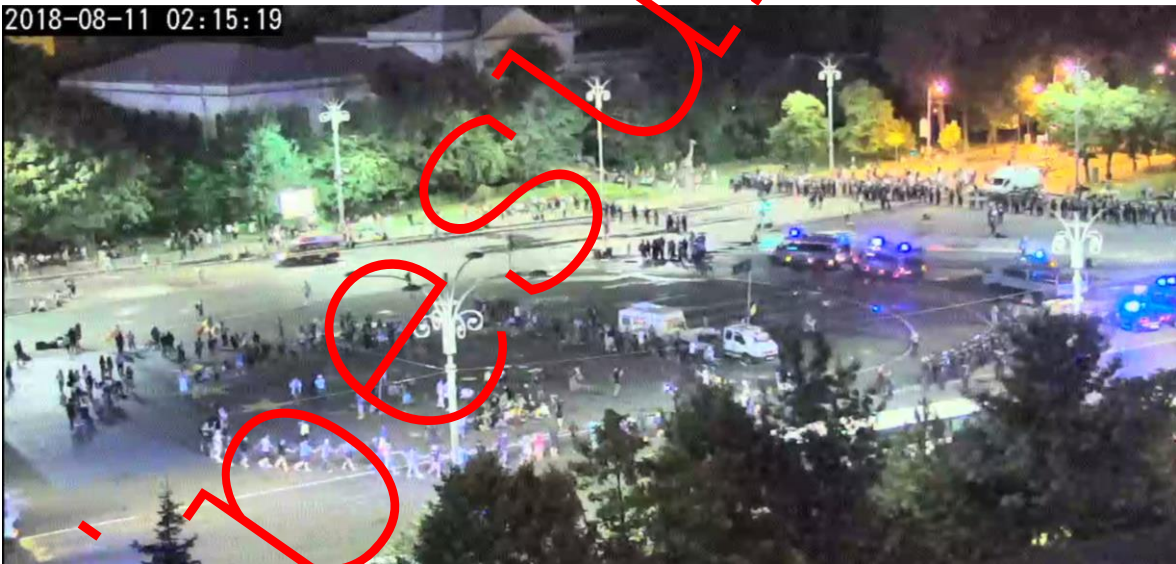
Art. 26 alin.1 lit b din Legea nr.60/1991 - Constituie contravenție nerespectarea orelor de desfășurare a adunării publice;

Or, în condițiile în care intervenția în forță s-a realizat după ora 23⁰⁰, a precierile privitoare la *"îngrădirea libertății cetățenilor de a-și exprima opiniile politice, sociale sau de altă natură, de a organiza mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea, drepturi garantate de Constituția României, Legea nr.60/1991 și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale"* se recomandă ca neîntemeiate în condițiile în care, așa cum am mai arătat, o concesie făcută în aplicarea unei legi nu atrage caducitatea normei de reglementare și nu poate fi folosită ca precedent pentru formularea de acuzații penale în cazurile de aplicare.

Cu toate acestea, imaginile surprinse la fața locului demonstrează faptul că, după restabilirea ordinii publice și eliminarea focarelor de violență pe direcțiile de acțiune unde aceste s-au înregistrat, mai puțin B-dul Aviatorilor care nu a fost vizat de acțiunea de intervenție în forță datorită modului relativ mai pașnic de manifestare a participanților la protest, unui grup de protestatari non-violenți li s-a permis staționarea și continuarea formei de protest în perimetrul public din Piața Victoriei până după orele 05⁰⁰ ale zilei de 11.08.2018, respectivul fapt având semnificația unei concesiuni făcute în aplicarea legii și nu a unei abrogări/anulări a dispozițiilor legale în vigoare care guvernează materia organizării și desfășurării adunărilor publice.

B-dul Aviatorilor în timpul executării acțiunii de intervenție în forță.

SPM: "Folosindu-se de funcțiile pe care le dețineau, suspecții col. Cucos Gheorghe-Sebastian și col. Sindile Ionuț-Cătălin l-au ajutat pe suspectul mr. Cazan Laurențiu să creeze aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice, participând în mod activ, prin ordinele date, la conducerea operațiunilor de evacuare a protestatarilor din Piața Victoriei, cu consecința vătămării drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire și exercitării unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, care ar fi putut justifica, în mod legal, folosirea forței.

Deși, prin adresa nr. 96.013 din data de 14.09.2018 (vbl. 9/65), **suspectul col. Sindile Ionuț-Cătălin**, împuternicit Inspector general al Jandarmeriei Române, **a comunicat organelor de urmărire penală faptul că, la data de 10.08.2018, l-a sprijinit pe col. Cucos Gheorghe-Sebastian în asigurarea coordonării misiunii în cauză**, din materialul de urmărire penală rezultă că, în calitate de comandant al acțiunii de asigurare/menținere a ordinii publice în timpul protestului din data de 10 august 2018 a fost desemnat suspectul mr. Cazan Laurențiu, **fără ca în documentele care au stat la baza planificării, organizării și executării acestei misiuni să existe mențiuni referitoare la coordonarea** forțelor de jandarmi de către alte persoane cu funcții de conducere de la nivelul Direcției de Jandarmi a Municipiului București sau al Inspectoratului General al jandarmeriei Române.

Întrucât nu a existat nici un ordin sau dispoziție fragmentară care să consemneze **preluarea comenzii forțelor de ordine** aflate în dispozitivul din Piața Victoriei de la suspectul mr. Cazan Laurențiu, rezultă, în mod evident, că suspecții col. Cucos Gheorghe-Sebastian și col. Sindile Ionuț-Cătălin nu au acționat în exercitarea unor atribuții legale sau regulamentare de coordonare a misiunii din data de 10 august 2018 și că **activitatea desfășurată în contextul evenimentelor în cauză a avut ca scop crearea aparenței unei acțiuni legale de intervenție în forță** a unităților de jandarmi pentru evacuarea participanților la protest".

Observație: Potrivit pct.6 din Ordinul Inspectorului General al Jandarmeriei Române înregistrat sub nr.S/105.643 din 08.08.2018 și declassificat parțial prin Nota-Raport nr.132.039 din 20.11.2019, "coordonarea de ansamblu la nivel național (a misiunii de asigurare a ordinii publice la acțiunea de protest din data de 10 august 2018 n.n) va fi asigurată de către colonel Cucos Gheorghe-Sebastian, împuternicit inspector general al Jandarmeriei Române".

Mai mult, comunicările grupurilor operative din cadrul Jandarmeriei Române efectuate în perioada 10-11.08.2018, la acțiunea desfășurată în Piața Victoriei din București, nu confirmă teza "preluării comenzii forțelor de ordine de la suspectul mr.Cazan Laurențiu" de către suspecți col. Cucos Gheorghe-Sebastian și col. Sindile Ionuț-Cătălin.

De altfel, potrivit Jurnalului Acțiunilor Operative din data de 10.08.2018, singurele intervenții pe fluxul de comunicații, atribuite suspectului col.Sindile Ionuț și care au fost **destinate/recepționate** de șefii unităților din teren au fost: la orele 01¹¹ – adresată Grupării mobile Ploiești și la orele 02⁰⁸ – adresată BSIJ, această ultimă intervenție fiind replicată de comandantul acțiunii prin transmiterea ordinului de ridicare a dispozitivului către toți șefii de dispozitiv.

Suspectul col. Cucos Gheorghe-Sebastian nu a intervenit în niciun moment pe fluxul comunicărilor operative realizate în data de 10.08.2018 și în noaptea de 10/11.08.2018.

Față de cele de mai sus, având în vedere și dispozițiile art.9 și 11 din Legea nr.550/2004 – privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, potrivit cu care BSIJ și Grupările de jandarmi mobile se subordonează nemijlocit Inspectorului General care, potrivit art.art.6 alin.2 din lege, este ajutat în îndeplinirea atribuțiilor sale de prim-adjunct, în cauză reținem că, misiunea de asigurare a ordinii publice din data de 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018 a fost condusă exclusiv de suspectul mr.Laurențiu Cazan, în calitate de comandant al acțiunii, intervențiile sporadice pe fluxul comunicațiilor operative efectuate de suspectului col.Sindile Ionuț neavând semnificația unei preluări a comenzii. Deosebit de acest fapt, implicarea în activități izolate de coordonare în teren a efectivelor aflate în executarea misiunilor ordonate de comandantul acțiunii nu are semnificația unei modificări a

situației operative de natură a impune emiterea unei "dispoziții fragmentare de preluare a comenzii forțelor de ordine"⁴⁶.

Așa cum am văzut, prin **ordonanța nr. ***** din data de **20.09.2018**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus, în temeiul art. 305 alin. 3 Cod procedură penală, efectuarea în continuare a urmăririi penale față de:

1. Maior CAZAN LAURENȚIU VALENTIN, împuternicit director general al Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de :

- **abuz în serviciu**, prev. de art. 297 alin.1 Cod penal, constând în aceea că, în data de 10.08.2018, în calitate de comandant al acțiunii de menținere a ordinii publice în cadrul manifestației desfășurate în Piața Victoriei din mun. București, a creat aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice și, fără a respecta disp. art. 19 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, art. 33, art. 34, art. 36 și art. 37 din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, a ordonat intervenția în forță împotriva participanților la protest, cauzând astfel o vătămare a drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

- **participație improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că în data de 10.08.2018, în calitate de comandant al acțiunii de menținere a ordinii publice în cadrul manifestației desfășurate în Piața Victoriei din mun. București, a creat aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice și a ordonat folosirea mijloacelor din dotare pentru evacuarea protestatarilor, cu consecința exercitării de către forțele de ordine din subordine a unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente – acte îndreptate inclusiv împotriva copiilor, altfel decât în mod gradual și fără a înceta după realizarea scopului misiunii, producându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest;

- **participație improprie la fals intelectual**, prev. de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018 a determinat autorul scriptural al Jurnalului Acțiunilor Operative, întocmit de DGJMB, să consemneze în mod nereal ora 23¹¹ ca fiind cea la care prefectul municipiului București a aprobat intervenția în forță pentru restabilirea ordinii publice în Piața Victoriei din mun. București;

- **participație improprie la uz de fals**, prev. de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 323 Cod penal, constând în determinarea folosirii ulterioare a Jurnalului Acțiunilor Operative ca dovadă a modului legal în care s-ar fi desfășurat intervenția în forță pentru restabilirea ordinii publice în Piața Victoriei din mun. București, în noaptea de 10/11.08.2018, **infracțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 1 și 2 Cod penal, care reglementează concursul de infracțiuni.**

2. Comisar șef de poliție CHIRICĂ MIHAI DAN, fost secretar de stat pentru relația cu prefectii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în prezent secretar de stat pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții în cadrul Ministerului Apărării Naționale pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018 a uzat de autoritatea conferită de funcția deținută pentru a-l ajuta pe mr. Cazan Laurențiu să creeze aparența de legalitate a acțiunii de evacuare a protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, exercitând presiuni asupra prefectului municipiului București pentru a aproba formal ordinul de intervenție în forță, atât anterior,

⁴⁶ OMAI ***

cât și ulterior orei la care acesta a fost emis de conducătorul forțelor de ordine, cauzându-se astfel o vătămare a drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participație improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, prin presiunile exercitate asupra prefectului municipiului București, în noaptea de 10/11.08.2018, l-a ajutat pe mr. Cazan Laurențiu să creeze aparența unei acțiuni legale de restabilire a ordinii publice care a permis forțelor de ordine din cadrul Jandarmeriei Române să folosească mijloacele din dotare pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, folosirea forței nefiind una graduală, fiind folosite mijloacele din dotare inclusiv împotriva copiilor, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest, **infracțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 2 Cod penal, care reglementează concursul de infracțiuni.**

3. Colonel CUCOȘ GHEORGHE SEBASTIAN, în prezent împuternicit prim-adjunct al inspectorului general și șef al Statului Major al Jandarmeriei Române, pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii de la mr. Cazan Laurențiu, prin ordinele date direct forțelor de ordine, a participat nelegal la conducerea operațiunilor și l-a ajutat pe acesta din urmă să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță pentru evacuarea protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participație improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii de la mr. Cazan Laurențiu, prin ordinele date direct forțelor de ordine, a participat nelegal la conducerea operațiunilor și l-a ajutat pe acesta din urmă să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării de către forțele de ordine din cadrul Jandarmeriei Române a unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, folosirea forței nefiind una graduală, fiind folosite mijloacele din dotare inclusiv împotriva copiilor, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest, **infracțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 2 Cod penal, care reglementează concursul de infracțiuni.**

4. Colonel SINDILE IONUȚ-CĂTĂLIN, în prezent împuternicit inspector general al Jandarmeriei Române, pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii, prin ordinele date direct forțelor de ordine, l-a ajutat pe mr. Cazan Laurențiu să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță, participând astfel la conducerea operațiunilor de evacuare a manifestațiilor aflați în Piața Victoriei din mun. București și cauzând astfel o vătămare a

drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participație improprie la purtare abuzivă**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, constând în aceea că, în noaptea de 10/11.08.2018, în lipsa unui ordin sau dispoziții fragmentare care să consemneze preluarea comenzii de la mr. Cazan Laurențiu, prin ordinele date direct forțelor de ordine, a participat nelegal la conducerea operațiunilor și l-a ajutat pe acesta din urmă să pună în aplicare ordinul nelegal de intervenție în forță pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării de către forțele de ordine din cadrul Jandarmeriei Române a unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente, folosirea forței nefiind una graduală, fiind folosite mijloacele din dotare inclusiv împotriva copiilor, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest, **infracțiunile fiind comise în condițiile art. 38 alin. 2 Cod penal, care reglementează concursul de infracțiuni.**

Pentru motivele dezvoltate în cursul analizei efectuate cu privire la stările de fapt reținute în fundamentarea învinuirilor astfel formulate, în conformitate cu dispozițiile art.16 alin.1 lit.a) și b) Cod procedură penală, în cauză urmează a se dispune clasarea sub aspectul săvârșirii de către suspectii **maior CAZAN LAURENȚIU VALENTIN, comisar șef de poliție CHIRICĂ MIHAI DAN, colonel CUCOȘ GHEORGHE SEBASTIAN și colonel SINDILE IONUȚ-CĂTĂLIN a infracțiunilor** prev. de art. 297 alin.1 Cod penal, art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal, art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 323 Cod penal, art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal și art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal.

SPM: *"Un alt element, factual care se circumscrie aceluiași scop (de a se crea, în mod artificial, aparența existenței unor condiții de legalitate care să determine și să justifice, în același timp, folosirea forței și a mijloacelor din dotare pentru evacuarea manifestanților din Piața Victoriei n.n) îl constituie **apelul efectuat la ora 22⁴⁷**, la numărul unic de urgență 112, de către o persoană, care s-a prezentat ca fiind ***.*

Deplasarea în zona restaurantului Springtime a forțelor aparținând Serviciului Acțiuni Speciale din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, în contextul în care obiectul de activitate al lucrătorilor din cadrul acestui serviciu nu îl constituie restabilirea ordinii publice, iar intervenția acestora nu era, în mod evident, necesară, a constituit, în fapt, doar un pretext, creat artificial, de natură să determine și, ulterior, să justifice acțiunea în forță, aparent legală, a unităților de jandarmi împotriva participanților la protestul care se desfășura în Piața Victoriei din mun. București."

Observație: Potrivit comunicărilor efectuate de către lucrătorii DGPMB implicați în activitățile de asigurare a ordinii publice pe parcursul desfășurării adunării publice de protest din data de 10.08.2018 a rezultat că, la orele 22⁵⁴, a fost transmis în teren apelul 112 ce sesiza prezența unui grup violent de persoane în față la Springtime. Întrucât Jandarmeria nu dispunea la acel moment de echipe neimplicate în misiuni, la fața locului au fost direcționate inițial două echipaje SAS, echipaje de ordine publică aflate sub comanda șefului Secției nr.22 și echipe de judiciar cu cameraman. Evoluția ulterioară a evenimentelor a fost deja prezentată și nu o mai reluăm.

Față de cele de mai sus, în cauză se reține caracterul neîntemeiat al raționamentului potrivit cu care, deplasarea la eveniment ar fi fost efectuată doar de echipajele SAS, într-un scenariu în care

această deplasare este prezentată ca și *"pretext creat artificial de natură să determine și să justifice ulterior acțiunea în forță"*.

Așa cum am văzut, echipajele SAS au fost direcționate și s-au deplasat în mod legal la fața locului în sprijinul echipajelor de ordine publică și de judiciar competente legal să intervină și, în niciun caz, faptul deplasării organelor de ordine publică la un eveniment semnalat, independent de aprecieri de genul: trebuia sau nu trebuia efectuată deplasarea, se putea sau nu se putea refuza efectuarea ei, era sau nu era reală sesizarea efectuată prin apel la SNUAU112, nu poate fi pus în cheia unui *"pretext creat artificial"* pentru justificarea ulterioară a unei acțiuni în forță ordonate la un moment în care cursul evenimentelor a implicat comportamentul violent al manifestațiilor și sustragerea unei arme de foc.

Un astfel de raționament ar fi putut fi valabil în condițiile în care, din scenariul *"creat artificial"* de forțele de ordine, autorii violențelor exercitate asupra celor doi jandarmi (bărbat și femeie) și autorul sustragerii armei de foc și a muniției aferente ar fi fost *"figuranți"* distribuiți în filmul acțiunii de același autor al scenariului creionat, or, acest lucru a fost definitiv infirmat de cercetările efectuate și finalizate în cauzele penale ce s-au aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sector 1 București, respectiv Parchetul de pe lângă Tribunalul Municipiului București în care parte dintre respectivele persoane au fost identificate, cercetate, trimise în judecată și condamnate în primă instanță.

SPM: *"La rândul său, modalitatea concretă în care s-a intervenit pentru deblocarea a două dintre autospecialele aparținând Serviciului Acțiuni Speciale din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, context în care s-a produs agresiunea sg. maj. *** și plt. *** , a constituit un moment factual care s-a circumscris acțiunii menite să creeze, în mod artificial, aparența existenței condițiilor de legalitate care să determine și să justifice folosirea forțelor de ordine împotriva participanților la protestul care se desfășura în Piața Victoriei din mun. București și a fost folosit pentru a amplifica emoțional necesitatea unei intervenții în forță pentru evacuarea protestatarilor, iar ulterior pentru a justifica legalitatea acestei intervenții, prin transmiterea unor date eronate cu privire la gravitatea leziunilor suferite de sg. maj. *** și urmările acestora.*

În acest sens se reține că, deși era cunoscută starea reală de sănătate a sg. maj. *** , comunicările cu privire la acest subiect, inclusiv în relația cu mass-media, au fost intenționat eronate.

Relevantă din acest punct de vedere, este conferința de presă din dimineața zile de 11 august 2018, (...) în viziune contradicție cu datele cunoscute la nivel instituțional cu privire la starea reală de sănătate a sg. maj. *** ."

Observație: Cu alte cuvinte, Secția Parchetelor Militare a apreciat că, atât violențele exercitate asupra forțelor de ordine deplasate pentru deblocarea autospecialelor de intervenție SAS cât și violențele exercitate asupra celor doi jandarmi prinși în mulțime au făcut parte dintr-un scenariu creat artificial de Jandarmeria Română și amplificat emoțional pe parcursul conferinței de presă din data de 11.08.2018 în motivarea legalității și justificarea necesității realizării intervenției în forță.

Deosebit de faptul că nu agresiunea celor doi jandarmi a cântărit decisiv în luarea deciziei de ordonare a intervenției în forță pentru evacuarea participanților la adunarea publică de protest, atâta timp cât agresiuni împotriva jandarmilor avuseseră loc pe întreg parcursul după-amiezii și a serii zilei de 10.08.2018 fără ca o astfel de intervenție în forță să fi fost ordonată, ci faptul sustragerii unei arme de foc și a muniției aferente a căror prezență necontrolată în mulțime a generat o amenințare gravă și iminentă la adresa vieții și integrității corporale nu doar a forțelor de ordine⁴⁷, ci a tuturor persoanelor prezente în piață la acea oră, în cauză reținem și caracterul neconform al asocierii, în cuprinsul aceluiași raționament juridic enunțat, tezei *"scenariului ticluit"* cu *"actul justificării publice ulterioare a legalității*

⁴⁷ Emisiunea "Sinteza Zilei" din 06.08.2018: La întrebarea reporterului: *"Dacă la protest, la revoluție așa cum îi spuneți dumneavoastră, un jandarm vine și spune: Nu depășiți acel cordon... și vă atinge un pic...dumneavoastră ce faceți, puteți să-i puneți cuțitul la gât?"*, *** a replicat: *"Eu pot să-i iau pistolul de la brâu și să-l împușc în cap."*

intervenției pe seama unor date eronate cu privire la gravitatea leziunilor suferite de sg. maj. *** și urmările acestora”, în condițiile în care, justificarea publică a legalității oricărui act/fapt nu are și nu poate avea semnificație juridică legală, prin urmare nici consecințe în planul răspunderii penale, deosebit de faptul că data invocată a efectuării acestuia este dimineața zilei de 11.08.2018, adică a doua zi după evenimente.

Prin **ordonanța** nr. *** din data de **23.04.2019**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus, în temeiul art. 311 alin. 1 Cod procedură penală, extinderea urmăririi penale cu privire la săvârșirea infracțiunilor de:

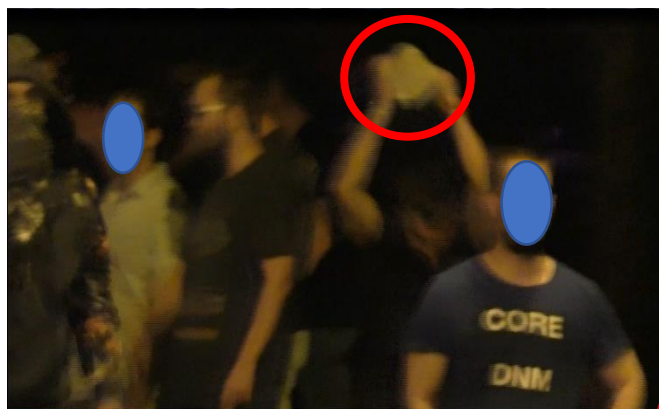
- **complicitate la abuz în serviciu**, prev. de art. 48 alin. 1 rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, în sensul că apelul telefonic efectuat la numărul unic de urgență 112 de către persoana care s-a prezentat ca fiind *** , evenimentele care au avut loc după inițierea acestui apel telefonic ce au impus intervenția forțelor de jandarmi pentru deblocarea autospecialelor aparținând Serviciului Acțiuni Speciale al DGJMB, trimise în zona restaurantului Springtime, context în care s-a produs agresarea sg. maj. *** și plt. *** , precum și modul în care a fost gestionată comunicarea informațiilor cu privire la starea de sănătate a sg. maj. *** , prin transmiterea, în mod intenționat, a unor date eronate, se circumscriu unei acțiuni menite să creeze în mod artificial, aparența existenței unor condiții de legalitate care să determine și să justifice, în același timp, ordinul de intervenție în forță a unităților de jandarmi pentru evacuarea participanților la protestul desfășurat în Piața Victoriei din mun. București, care a avut ca urmare vătămarea drepturilor legitime ale majorității protestatarilor privind libertatea de exprimare și libertatea de întrunire prevăzute de Constituția României, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- **complicitate la participatie improprie la purtare abuziva**, prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, în sensul că apelul telefonic efectuat la numărul unic de urgență 112 de către persoana care s-a prezentat ca fiind *** , evenimentele care au avut loc după inițierea acestui apel telefonic ce au impus intervenția forțelor de jandarmi pentru deblocarea autospecialelor aparținând Serviciului Acțiuni Speciale al DGJMB, trimise în zona restaurantului Springtime, context în care s-a produs agresarea sg. maj. *** și plt. *** , precum și modul în care a fost gestionată comunicarea informațiilor cu privire la starea de sănătate a sg. maj. *** , prin transmiterea, în mod intenționat, a unor date eronate, se circumscriu unor acte menite să determine și să justifice necesitatea unei acțiuni de restabilire a ordinii publice și să ajute la crearea aparenței unei acțiuni legale de intervenție în forță a unităților de jandarmi pentru evacuarea protestatarilor aflați în Piața Victoriei din mun. București, cu consecința exercitării unor acte de violență nejustificate de situația operativă și de nevoile reale de imobilizare a persoanelor turbulente – acte îndreptate inclusiv împotriva copiilor, altfel decât în mod gradual și fără a înceta după realizarea scopului misiunii, provocându-se astfel vătămarea unui număr mare de participanți la protest.

Reținând că faptele, așa cum au fost ele descrise și interpretate în cuprinsul ordonanței de extindere a urmăririi penale nr. *** din data de **23.04.2019**, nu există, în cauză urmează a se dispune clasarea sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 48 alin. 1 rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, respectiv art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal.

Faptele de tulburare gravă a ordinii publice **au fost mai accentuate în zona dinspre intersecția Bd. Iancu de Hunedoara cu Lascăr Catargiu**, unde protestatarii s-au manifestat violent, **aruncând în**

forțele de ordine cu pietre, fragmente de borduri și materiale pirotehnice, în urma acestor acțiuni mai mulți jandarmi fiind răniți și transportați la spital pentru îngrijiri medicale.

Pe durata restabilirii ordinii publice, **grupuri violente de persoane au dat foc diverselor obiecte de mobilier stradal** la iesirea din Pasajul Victoriei către Bd. Nicolae Titulescu, fiind **creată de protestatari o baricadă pe care au și incendiat-o (ora 23⁵³)**.

Pe timpul intervenției în forță, **protestatarii au fost dispersați către principalele căi de defluire⁴⁸** din Piața Victoriei, însă o parte dintre aceștia au continuat acțiunile violente, prin aruncarea înspre forțele de ordine cu obiecte contondente și materiale pirotehnice, continuând distrugerea mobilierului stradal.

Pe întreaga durată a acțiunii, forțele de jandarmerie, privite în ansamblul lor, au acționat gradual pentru restabilirea ordinii publice în zonele unde aceasta a fost grav tulburată, fiind extrase, când a fost posibil, persoanele turbulente din mulțime. Zonele unde s-a tulburat ordinea publică au fost izolate, fiind luate măsuri legale împotriva celor care au comis acte de violență, precum și pentru protecția participanților care se manifestau în mod pașnic și civilizată.

Cu toate acestea, s-au înregistrat și situații particulare în care jandarmi, aflați în exercitiul atribuțiilor de serviciu, par a fi abuzat de prerogativele funcției publice cu care au fost investiti, exercitând violențe aparent nejustificate împotriva unor protestatari care, deși nu s-au conformat

⁴⁸ Bd. Lascăr Catargiu, Calea Victoriei, Strada Buzzești, Bd. Nicolae Titulescu

solicităților formulate de forțele de ordine de a elibera zona, nu se manifestau fizic violent la momentul intervenției. Aceste cazuri vor face obiectul unei analize separate.

➤ După ora 00⁰⁰, jandarmii au continuat să acționeze pentru îndepărtarea persoanelor care au tulburat grav ordinea publică și înlăturarea unor stări de pericol cauzate de acțiunile de distrugere ale unor grupuri de protestatari, care au spart vitrinele, au distrus un semafor în zona Sos. Nicolae Titulescu – Irish Pub și au incendiat ghețele de gunoi în zona magazinului Mega Image și au aruncat cu cocktail-uri Molotov în forțele de ordine.

➤ La ora 00⁵⁶, în Punctul de comandă înaintat, a fost primită informația că pe Bd. Ion Mihalache, intersecție cu Bd. Nicolae Titulescu se află un autovehicul Skoda Octavia de culoare albă, în care ar exista materiale inflamabile și pirotehnice (autoturismul nu a putut fi identificat).

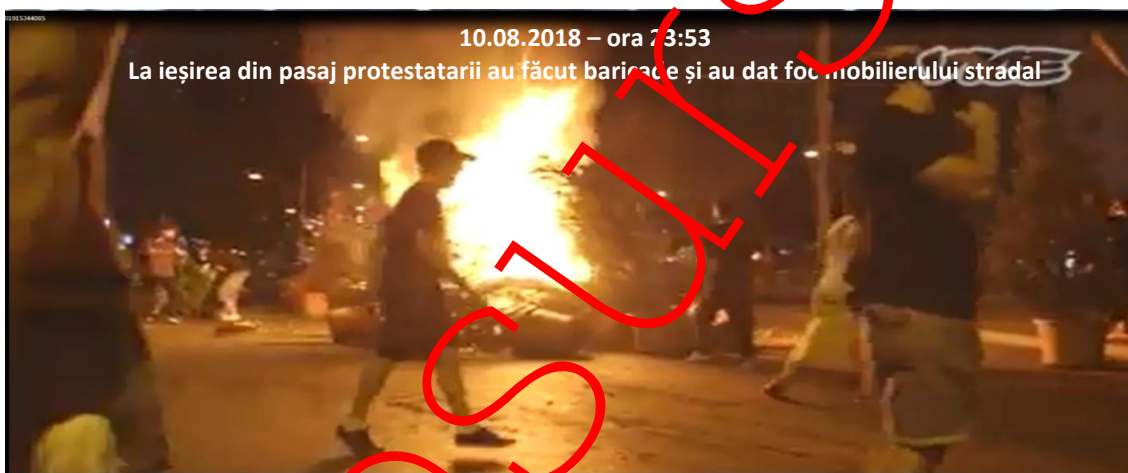

➤ Pe tot timpul desfășurării acțiunii de restabilire a ordinii publice, pompierii din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență au asigurat intervenția pentru stingerea incendiilor provocate de protestatarii violenți, astfel:

- La orele 23³¹, 23³², 23³⁴ și 23⁵⁰ a fost solicitată intervenția pompierilor pentru lichidarea incendiilor provocate pe Bd. Nicolae Titulescu. Acestea au invocat **imposibilitatea de a acționa, din cauza acțiunilor violente ale protestatarilor, care aruncau cu pietre.** În

context, a fost adoptată decizia ca deplasarea, până în apropierea focurilor de incendiu, să se efectueze în spatele jandarmilor. La **ora 23⁵⁸**, pompierii și jandarmii au acționat pentru lichidarea incendiilor utilizând autospeciala cu apă din dotarea Jandarmeriei.

- Ulterior, la **ora 00⁰⁷**, a fost semnalată inițierea altor focare, pe Bd. Ion Mihalache. Modul de deplasare pentru lichidarea acestora a fost același, în spatele jandarmilor, pentru condiții de siguranță. Declanșarea de incendii a fost semnalată și la orele **00¹³**, **00¹⁸** și **00¹⁹**. O parte din acestea au fost stinse, cu asigurarea protecției forțelor de intervenție de către dispozitivul de jandarmi.
- Cu toate acestea, la **ora 01⁰⁶**, pompierii au semnalat **imposibilitatea de intervenție pentru stingerea incendiilor de pe Bd. Ion Mihalache, chiar cu sprijinul dispozitivului de jandarmi, din cauza actelor de violență** ale protestatarilor care aruncau cu materiale explozive și pietre spre ei. Incendiile au fost lichidate la **ora 01²⁸**.

Urmările incidentelor înregistrate pe parcursul desfășurării adunării publice din data de 10.08.2018 și noaptea de 10/11.08.2018:

➤ acordarea primului-ajutor medical calificat și asistenței medicale de urgență de către personalul ISU-BIF și al Unităților de primiri urgențe (UPU) – SMURD Floreasca, pentru 452 persoane (33 jandarmi), din care 70 de persoane (14 jandarmi) au fost transportate la spital, iar 9 persoane (6 civili și 3 jandarmi) au rămas internate cel puțin 24 ore. Raportat la numărul total estimat al participanților la adunarea publică (30.000 de persoane, deși evaluări diferite au indicat un număr de 60.000, respectiv 100.000 de persoane), respectiv totalul efectivelor de ordine publică dislocate în zonă (1.191 jandarmi) urmările evenimentelor din data de 10.08.2018 se prezintă în valori procentuale după cum urmează: s-a acordat prim-ajutor medical la 1,4% dintre manifestanți, respectiv 2,8% dintre jandarmi; au fost transportați la spital 0,19% dintre manifestanți și 1,18% dintre jandarmi; au fost internați 0,02% dintre manifestanți, respectiv 0,25% dintre jandarmi;

Din rândul protestatarilor (Anexa 1 la procesul-verbal din 16.03.2020):

- 700 de persoane au depus sesizări/memorii la parchetele militare (PMTMB și SPM), majoritatea ca urmare a îndemnului public adresat în acest sens de către organele de urmărire penală;
- Dintre cele 700 de persoane care au depus sesizări/memorii, 13 persoane nu au participat efectiv la protest, urmărind cursul evenimentelor în mass media, iar pentru 2 persoane situația reclamată este neclară, fapt ce nu a putut fi acoperit în cursul urmăririi penale întrucât, deși citate în mod repetat, acestea nu s-au prezentat în vederea audierii și detalierii circumstanțelor reclamate. De asemenea, 1 persoană declară că a participat la protest în data de 10.08.2018 între orele 12¹⁰-12⁴⁰, interval orar în care nu au existat incidente, despre cursul ulterior al evenimentelor luând cunoștință din mass-media cu ocazia ajungerii la domiciliu;
- din totalul celor 684 persoane care au depus sesizări/memorii la parchetul militar și au susținut participarea la adunarea publică de protest din data de 10.08.2018, un număr de 59 de persoane, deși au fost legal citate în mod repetat, nu au răspuns solicitării de a se prezenta în vederea audierii;
- din totalul celor 625 de persoane care au depus sesizări/memorii și au răspuns citației în vederea audierii, un număr de 28 de persoane au precizat că nu se consideră persoane vătămate în cauză și vor să fie audiate doar în calitate de martor cu privire la evenimentele din 10.08.2018
- din rândul celor 597 de persoane care au depus sesizare/memorii, au fost audiate în cursul urmăririi penale și au dat declarații în calitate de persoane vătămate, un număr de 10 persoane figurează în categoria celor sancționate contravențional, iar pentru un număr de 16 persoane

au fost deschise dosare penale (9 dintre acestea au fost atât sancționate contravențional cât și cercetate în dosare penale). Toate cele **17** persoane au fost sancționate contravențional/penal pentru fapte săvârșite pe parcursul mitingului din 10-11.08.2018;

- din totalul celor **700** persoane care inițial au depus sesizări/memorii la parchetul militar, un număr de **542** de persoane au reclamat exclusiv faptul că au fost expuse gazelor iritant lacrimogene, **135** persoane au reclamat faptul că pe lângă expunerea la gaze iritant lacrimogene au suferit și vătămări corporale ca urmare a acțiunilor jandarmilor, **3** persoane au reclamat exclusiv vătămări corporale ca urmare a acțiunilor jandarmilor, **17** persoane au reclamat modul de intervenție și de exprimare (injurious) al jandarmilor față de manifestații, la modul general, **1** persoană a reclamat modul în care au acționat manifestații împotriva jandarmilor, **1** persoană a reclamat modul defectuos în care a fost organizat protestul, iar **1** persoană a reclamat persoanele care au incitat la depunerea de plângeri penale împotriva jandarmilor;
- în susținerea afirmațiilor formulate, un număr de **131** persoane au depus certificate medico-legale. Dintre acestea, pentru **32** de persoane nu s-au prescris zile de îngrijiri medicale, fie cu motivația că persoanele expertizate nu au prezentat la momentul examinării leziuni care să necesite zile de îngrijiri medicale, fie leziunile reclamate erau mai vechi și nu aveau legătură de cauzalitate cu evenimentele din data de 10.08.2018, înregistrându-se în același timp și **7** situații în care s-au prescris zile de îngrijiri medicale pentru leziuni a căror legătură de cauzalitate cu evenimentul reclamat (expunerea la substanțe iritant-lacrimogene și/sau lovituri aplicate de jandarmi în data de 10.08.2018) nu s-a putut stabili. Astfel, reținem că:

- **două persoane** care au formulat plângere penală și au depus certificate medico-legale au reclamat faptul că au suferit o fractură la nivelul claviculei stângi, respectiv leziuni traumatice osteo-articulare ca urmare a loviturilor ce le-au fost aplicate de către jandarmi în timpul manifestației publice din data de 10 august 2018, susținere infirmată de constatările medico-legale care au reținut în ambele cazuri că traumatismele reclamate sunt unele vechi, anterioare datei de 10 august 2018, nefiind prescrise zile de îngrijiri medicale;

- **o altă persoană**, care a formulat plângere penală și a depus certificat medico-legal, a reclamat faptul că pe lângă expunerea la gaze iritant-lacrimogene a suferit și leziuni corporale ca urmare a loviturilor ce i-au fost aplicate de către jandarmi, susținere infirmată de constatările medico-legale pe baza cărora nu s-au prescris zile de îngrijiri medicale cu motivația că *"nu se poate stabili o legătură de cauzalitate între afecțiunile patologice actuale și evenimentul traumatic incriminat"*;

- **două persoane**, care au reclamat pe lângă expunerea la gaze iritant-lacrimogene și leziuni provocate prin lovire de către jandarmi, au depus certificate medico-legale prin care li s-au prescris 1-2 zile de îngrijiri medicale, respectiv 2-3 zile de îngrijiri medicale pentru leziuni traumatice produse *"prin mecanismul de lovire, frecare de corpuri cu suprafață rugoasă și margine tăioasă, posibil vegetație"*, respectiv *"prin lovire de suprafețe dure, rugoase, posibil în condițiile unei căderi sau loviri de corpuri dure de mici dimensiuni, cel mai probabil fragmente de cauciuc provenite din explozia unei grenade"*, evenimente localizate temporal la momentul executării acțiunii de intervenție în forță a jandarmilor (după orele 23⁰⁸);

- **două persoane** au reclamat pe lângă expunerea la gaze iritant-lacrimogene și leziuni provocate prin lovire de către jandarmi. Cu ocazia examinării medico-legale li s-au prescris 7-8, respectiv 5-6 zile de îngrijiri medicale pentru expunerea la gaze iritant-lacrimogene, constatându-se totodată că leziunile traumatice prezentate sunt vechi, provin din altercații anterioare și nu au legătură cu evenimentele din data de 10.08.2018;

- **unei persoane** care a prezentat certificat medico-legal și a reclamat expunerea la substanțe iritant-lacrimogene în data de 10.08.2018 i s-au prescris 3-5 zile de îngrijiri medicale cu observația că *"nu se poate stabili o legătură de cauzalitate între afecțiunile prezentate și evenimentul din data de 10.08.2018"*;

- **unei alte persoane** care a reclamat expunerea la substanțe iritant-lacrimogene și lovituri aplicate de jandarmi i s-au prescris cu ocazia examinării medico-legale între 3 și 5 zile de îngrijiri medicale pentru "entorsă gleznă stângă";

- numărul total de persoane care au participat la protest, au sesizat organele de urmărire penală și au depus certificate medico-legale în baza cărora li s-au prescris zile de îngrijiri medicale este de **99** (**3** dintre acestea nu s-au prezentat în vederea audierii și precizarea circumstanțelor producerii leziunilor, deși au fost legal citate în mod repetat)
- Din totalul celor **96** de persoane care au participat la protest, au sesizat organele de urmărire penală, au depus certificate medico-legale în baza cărora li s-au prescris zile de îngrijiri medicale și au fost audiate în cursul urmăririi penale, **30** persoane au fost expuse gazelor iritant-lacrimogene pentru care au primit între 1-2 și 12-14 zile de îngrijiri medicale (o singură persoană), media fiind de 4-5 zile de îngrijiri medicale, **35** persoane care au reclamat vătămări corporale ca urmare a loviturilor aplicate de jandarmi au primit între 1-2 și 45-50 zile de îngrijiri medicale, media fiind de 7-8 zile, **23** persoane au suferit vătămări corporale, ca urmare a lovirii cu/exploziei unor dispozitive pentru care au primit între 1 și 45-50 zile de îngrijiri medicale, media fiind de 13-15 zile, pentru **1** persoană nu s-a putut stabili o legătură de cauzalitate între afecțiunile patologice din sfera respiratorie și evenimentul traumatic incriminat din 10.08.2018, pentru **1** persoană s-au acordat îngrijiri medicale urmare a leziunilor rezultate dintr-o altercație a persoanei examinate, localizată temporal anterior momentului participării la protest, aspect recunoscut de acesta și cu ocazia audierii, **2** persoane au primit zile de îngrijiri medicale pentru leziuni suferite în timpul protestului, acestea fiind împinse și trântite la pământ, respectiv în vegetație de către ceilalți participanți la protest, **1** persoană a suferit o entorsă pusă pe seama faptului că ar fi fost împinsă de jandarmi în exteriorul zonei de delimitare, **1** altă persoană a fost lovită cu o piatră (obiect ce nu se află în dotarea jandarmilor), iar **1** persoană a primit îngrijiri medicale pentru diagnosticul „dermatită”.

Din rândul jandarmilor (Anexa 5 la procesul-verbal din 16.03.2020):

➤ **289 de persoane** din cadrul Jandarmeriei Române au reclamat faptul că au fost victime ale agresiunilor exercitate în data de 10.08.2018 de participanți la adunarea publică de protest din Piața Victoriei, municipiul București;

➤ din totalul celor 289 de persoane, pentru un număr de **41 de persoane** au fost eliberate certificate medico-legale ce nu au fost atașate la dosarul cauzei, iar pentru un număr de **3 persoane** au fost depuse adeverințe medicale în baza cărora s-au acordat zile de concediu medical, fără ca ulterior să se solicite și obțină certificat medico-legal;

➤ în urma audierii celor 289 de persoane a rezultat că pentru un număr de alte **6 persoane** s-ar fi eliberat certificate medico-legale constatatoare a leziunilor suferite însă acestea nu au fost depuse la dosar, efectuându-se diligente pentru obținerea de duplicate după acestea;

➤ în urma audierilor efectuate în cauză a rezultat că **9 persoane**, din totalul celor 289, nu s-au adresat cu plângere organelor de urmărire penală, deși pentru **1** persoană care a reclamat faptul că a fost lovit în piept de o bordură aruncată de protestatari, a fost eliberat certificat medico-legal în baza căruia s-au prescris 1-2 zile de îngrijiri medicale pentru leziuni traumatice ce i-au fost produse în data de 10.08.2018;

➤ Din totalul celor **41** de persoane pentru care au fost depuse la dosarul cauzei certificate medico-legale, pentru **1** persoană s-au acordat 30-35 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin lovire cu corp dur în zona capului – fractură cu înfundare), pentru **1** persoană s-au acordat 30 de zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice la nivelul toracelui și ambelor mâini – fractură - produse prin lovire cu corp dur - piatră, țevă/bătă, sticlă cu lichid); pentru **1** persoană s-au acordat 25 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin lovire cu corpuri dure la nivelul membrelor inferioare – fractură/excoriații/echimoze), pentru **1** persoană s-au acordat 18-20 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice localizate la nivelul mâinii drepte, fractură cu afectarea articulației, produsă prin lovire cu

corp dur), pentru **3** (trei) persoane s-au acordat 7-9 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin contact tangential cu un corp supraîncălzit aflat în mișcare – *** – respectiv lovire cu corpuri dure), pentru **2** (două) persoane s-au acordat 5-7 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin lovire cu corpuri dure – fragmente de bordură), pentru **3** (trei) persoane s-au acordat 4-6 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin lovire cu corp dur), pentru **1** persoană s-au acordat 3-4 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin lovire cu corp dur), pentru **9** (nouă) persoane s-au acordat 2-3 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin lovire cu corp dur), pentru **5** (cinci) persoane s-au acordat 1-2 zile de îngrijiri medicale (leziuni traumatice produse prin lovire cu corp dur), iar pentru **14** (patrusprezece) persoane nu s-au prescris zile de îngrijiri medicale pentru leziunile constatate (în cazul lui Preda Mihai care s-a aflat în concediu medical timp de 5 zile și care la data prezentării la medicina-legală avea mâna imobilizată în gips, lipsa prescrierii de zile de îngrijiri medicale s-a datorat împrejurării că specialiștii nu au putut formula concluzii medico-legale cu suport științific în condițiile respective).

În ceea ce privește personalul Jandarmeriei Române, obiectivarea datelor statistice relevate va trebui să țină cont de împrejurarea că, pe parcursul executării misiunii de asigurare/restabilire a ordinii publice din data de 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018 acesta a fost echipat cu mijloace de protecție (bocanci, combinezoane, protecții membre, căști, scuturi) ce ar fi trebuit să le asigure integritatea corporală în condiții de anvergură extremă.

Deși influențată de inițiativa exprimării publice a îndemnului de a se adresa PMTMB toți participanții la adunarea publică de protest din data de 10.08.2018 care au suferit vătămări în urma acțiunilor jandarmilor sau care pot oferi informații despre "violențele din Piața Victoriei", fapt ce a generat, așa cum am văzut, influențarea caracterului obiectiv ce ar fi trebuit să caracterizeze efectuarea unui astfel de demers din inițiativă proprie, statistica relativ relevantă a datelor analizate a scos în evidență faptul că, raportat la numărul minim total estimat al participanților la adunarea publică de protest din data de 10.08.2018 (30.000 de persoane), respectiv totalul efectivelor de ordine publică dislocate în zonă (1.191 jandarmi), urmările evenimentelor din data de 10.08.2018 se prezintă în valori procentuale după cum urmează: au suferit leziuni de violență pentru care s-au prescris zile de îngrijiri medicale **0,19% dintre manifestanți și 2,51% dintre jandarmi**; au fost deteriorate un număr de **60 de căști de protecție, 62 de scuturi de protecție, 10 apărători pentru coate și genunchi**; au fost sparte **parbrizele a 12 mijloace auto** și s-au produs **alte deteriorări la un număr de 21 mijloace auto**, respectiv **au fost pierdute 75 pulverizatoare de mână** capacitate 400 ml, 150 ml și 63 ml.

Potrivit adresei nr. ** din 18.03.2019, pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București a fost deschis **dosarul nr.***** în care "au fost efectuate cercetări sub aspectul comiterii a **212 infracțiuni de ultraj**, fapte prev.de art.257 alin.1 și 4 Cod penal, rap.la art.193 Cod penal, **77 infracțiuni de ultraj**, fapte prev.de art.257 alin.1 și 4 Cod penal, rap.la art.206 Cod penal, **sase infracțiuni de distrugere**, fapte prev.de art.253 alin.1 Cod penal, **o infracțiune de distrugere** prev.de art.253 alin.4 Cod penal, **o infracțiune de instigare la distrugere** prev.de art.47 Cod penal rap.la art.253 alin.4 Cod penal și un număr de **298 infracțiuni de tulburarea ordinii și liniștii publice**, prev.de art.371 Cod penal."

Prin rechizitoriul nr.*** din 04.12.2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București s-a dispus trimiterea în judecată a unui număr de 12 inculpați, în sarcina acestora reținându-se următoarele⁴⁹:

- În data de 10 august 2018, în jurul **orei 18:45**, în timpul desfășurării protestului denumit generic „Protestul Diasporei 10.08.2018” organizat în Piața Victoriei la acea dată, în timp ce se afla în **zona străzii Buzești către Bulevardul Ianca de Hunedoara** din București, după ce anterior a aruncat cu

⁴⁹ Faptele reținute în sarcina inculpaților sunt doar cele care au putut fi materializate probator.

un corp contondent în direcția persoanei vătămate *** care făcea parte din dispozitivul pentru asigurarea măsurilor de ordine și siguranță publică desfășurate cu ocazia acestui protest în calitate de jandarm echipat cu echipamentul specific Jandarmeriei Române, **inculpatul M.I.** a lovit-o pe aceasta cu piciorul în spate, provocându-i căderea la sol și lovirea în zona bărbiei și a încheieturii mâinii stângi, precum și căderea căștii de protecție.

- În data de 10 august 2018, în jurul **orelor 19:00-20:00**, cu ocazia mitingului desfășurat la acea dată în Piața Victoriei, în zona Bulevardului Iancu de Hunedoara intersecție cu Piața Victoriei, aflându-se într-un grup de persoane ce se manifestau violent la adresa forțelor de ordine, trăgând de gardurile de protecție și aruncând în direcția acestora cu obiecte contondente, **inculpatul D.B.M.** a aruncat cu un stâlp de protecție care delimitează partea carosabilă de trotuar având exteriorul din plastic și miezul metalic, în direcția dispozitivului de jandarmi ce asigura măsurile de ordine și siguranță publică, lovind-o pe persoana vătămată *** ce făcea parte din respectivul dispozitiv, în calitate de jandarm echipat cu echipamentul specific Jandarmeriei Române.

- În data de 10 august 2018, în jurul **orei 18:30**, în timpul desfășurării protestului denumit generic „Protestul Diasporei din 10.08.2018”, desfășurat în Piața Victoriei, **inculpatul I.A.E. n** a lovit-o cu pumnul în zona capului pe persoana vătămată *** , jandarm echipat cu echipament specific Jandarmeriei Române și aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu constând în asigurarea ordinii și securității publice cu ocazia protestului ce a avut loc la acea dată. Ca urmare a loviturii primite, persoana vătămată și-a pierdut cunoștința pentru câteva momente.

- În data de 10/11.08.2018, cu ocazia participării la protestul intitulat generic „Protestul Diasporei 10 august 2018”, în jurul **orelor 23³⁰**, **inculpatul S.D.T.** , împreună cu alte persoane necunoscute, a incendiat deșeurile din două tomberoane metalice de dimensiuni mari care fuseseră împinse în mijlocul părții carosabile pe Bld. Ion Mihalache în dreptul intersecției cu strada Monetăriei pentru a crea o baricadă, în jurul **orelor 00³⁰** a incendiat un coș de gunoi din plastic pe Bld. Ion Mihalache în dreptul imobilului nr. 30 și în jurul **orelor 01⁰⁰**, în timp ce se afla pe partea carosabilă, a răsturnat un coș de gunoi strada, după care a incendiat deșeurile, iar ulterior a transportat un alt coș de gunoi incendiat în mijlocul intersecției Bld. Ion Mihalache cu Bld. Banu Manta peste un foc deja aprins. De asemenea, în jurul **orelor 01⁰⁵**, în timp ce se afla în zona Bld. Ion Mihalache, **inculpatul S.D.T.** i-a înmănat inculpatului Ș.M. o sticlă incendiară tip cocktail Molotov anterior pregătită, urmând ca acesta să arunce sticla aprinsă înspre dispozitivul de jandarmi ce asigura măsurile de ordine publică în acea zonă. După trecerea a câteva secunde după ce inculpatul Ș.M. a preluat sticla incendiară de la inculpatul S.D.T., în timp ce se afla în fața imobilului situat la nr. 30 de pe Bld. Ion Mihalache, inculpatul Ș.M. a aprins sticla incendiară și a aruncat-o înspre cordonul de jandarmi din care făceau parte 14 persoane, sticla explodând la o distanță foarte mică de aceștia. Potrivit unei înregistrări audio-video aflată în dosarul cauzei, la minutul 45:22 este surprins inculpatul Ț.C.D. purtând o discuție cu **inculpatul S.D.T.** , Ț.C.D. întrebând cine a făcut cocktail-urile Molotov, întrucât nu se sparg, inculpatul S.D.T. spunând că **„e de două săptămâni lucrarea”**, fapt ce denotă că sticlele incendiară fuseseră pregătite din timp pentru a fi utilizate împotriva jandarmilor. Totodată, inculpatul S.D.T. afirmă că trebuia să aștepte să fie cincisprezece inși lângă ei și apoi să se arunce în aceștia, referindu-se la jandarmi, iar inculpatul Ț.C.D. replicând că jandarmii au niste costume ignifuge.

- În data de 10/11.08.2018, în jurul **orelor 22⁵⁰**, în timp ce participa la protestul intitulat generic „Protestul Diasporei 10 august 2018”, după ce a aruncat inițial cu o sticlă goală din plastic înspre jandarmii care traversau Piața Victoriei, sticla lovind-o pe persoana vătămată *** , jandarm aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu și care făcea parte din dispozitivul pentru asigurarea măsurilor de ordine și siguranță publică desfășurate cu ocazia acestui protest, echipat cu echipamentul specific Jandarmeriei Române, în jurul **orei 23⁰⁰**, în timp ce se afla la intrarea pe Bld. Ion Mihalache și la intersecția Bld. Ion Mihalache cu str. Monetăriei, **inculpatul Ț.C.D.** a aruncat cu o sticlă de sticlă, cu bucăți din bordura de trotuar și cu pietre înspre cordonul de jandarmi constituit dintr-un număr de 14 persoane.

- În data de 10 august 2018, în jurul **orelor 22³⁰**, în timp ce se afla în Piața Victoriei, cu ocazia participării la protestul intitulat generic „Protestul Diasporei 10 august 2018”, după ce a aruncat cu un băț de steag în direcția dispozitivului de jandarmi ce asigura măsurile de ordine publică, lovind-o pe persoana vătămată *** , jandarm aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu care făcea parte din dispozitivul pentru asigurarea măsurilor de ordine și siguranță publică desfășurate cu ocazia acestui protest, echipat cu echipamentul specific Jandarmeriei Române, în jurul **orelor 01:00**, în timp ce se afla în zona intersecției Bld. Ion Mihalache cu Bld. Banu Manta, inculpatul V.C.V. a spart o bordură de trotuar și ulterior a aruncat de două ori cu bucăți de dimensiuni mari desprinse din această bordură în direcția cordonului de jandarmi din care făceau parte un număr de 14 persoane.

- În data de 10/11.08.2018, cu ocazia participării la protestul intitulat general „Protestul Diasporei 10 august 2018”, în jurul **orei 23¹⁰**, în timp ce se afla la intrarea pe Bld. Ion Mihalache dinspre Piața Victoriei, inculpatul V.G.M. a aruncat cu un obiect din lemn lung, de dimensiuni mari și apoi, în trei rânduri, cu alte obiecte, respectiv bucăți din bordură, pietre și sticle din sticlă în direcția cordonului de jandarmi, prin această faptă creându-se o amenințare gravă la adresa respectivilor jandarmi. La aceeași dată și cu aceeași ocazie, în jurul **orei 01⁰⁰**, inculpatul V.G.M. a adus un coș de gunoi stradal din material plastic în mijlocul Bulevardului Ion Mihalache, pe liniile de tramvai și, după care a aprins deșeurile aflate în interiorul acestuia, creând un incendiu ce putea pune în pericol persoanele și bunurile aflate în apropiere, a aruncat cu un obiect contondent în direcția jandarmilor.

- În data de 10/11.08.2018, cu ocazia participării la protestul intitulat generic „Protestul Diasporei 10 august 2018”, în jurul **orelor 21³⁰-22⁰⁰**, în timp ce se afla în Piața Victoriei, inculpatul I.L.G., după ce a aruncat un gard metalic în direcția cordonului de jandarmi aflați în dispozitivul de ordine publică constituit în zona din fața Guvernului, a aruncat cu un panou metalic înspre același cordon de jandarmi, lovind-o în zona tabei piciorului drept pe persoana vătămată *** , jandarm aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu și echipat cu echipamentul specific Jandarmeriei Române. La aceeași dată și cu aceeași ocazie, în jurul **orei 23¹⁵**, în timp ce se afla pe Bld. Ion Mihalache, inculpatul I.L.G. a aruncat cu o sticlă incendiară în direcția cordonului de jandarmi aflat în dispozitivul de ordine publică dispus în acea zonă, prin această faptă creându-se o amenințare gravă la adresa acestor jandarmi. De asemenea, în jurul **orei 00⁰⁰**, în timp ce se afla pe Bld. Ion Mihalache, în apropiere de intersecția cu Bld. Banu Manta, inculpatul I.L.G. a incendiat deșeurile dintr-un coș de gunoi stradal din material plastic, montat pe un stâlp de înaltă tensiune, această faptă fiind de natură să pună în pericol viețile și integritatea corporală a persoanelor aflate în zonă, precum și a bunurilor mobile și imobile aflate în apropiere. Totodată, așa cum vom vedea, inculpatul I.L.G. a fost cercetat și trimis în judecată și în dosarul nr. ** al Parchetului de pe lângă Tribunalul București, în sarcina acestuia reținându-se faptul că în data de 10.08.2018, în jurul **orelor 23³⁰** în zona Piața Victoriei a agresat-o pe persoana vătămată sg.maj. *** căreia i-a aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea spatelui în contextul în care asupra acestora se exercitau violențe de către mai multe persoane. Probatoriul administrat în cauză a stabilit faptul că, pe întreaga desfășurare a protestului, inculpatul a avut un comportament continuu violent, acesta apărând în toate momentele de tensiune și violență care au avut loc în acea zi. Inculpatul a lovit jandarmi, a aruncat cu obiecte contondente înspre aceștia, cu cocktail-uri Molotov, a tras de gardurile de delimitare, a dat foc unor bunuri, fapte de natură a crea o puternică stare de temere și de nesiguranță pentru ceilalți participanți la protest.

- În data de 10/11.08.2018, cu ocazia participării la protestul denumit generic „Protestul Diasporei din 10.08.2018”, după ce anterior a exercitat violențe împotriva jandarmilor aflați în dispozitivul de ordine publică din Piața Victoriei, aruncând un gard metalic în aceștia și lovind mai mulți jandarmi, în jurul **orelor 00⁰⁰ – 01⁰⁰**, inculpatul Ș.M. a aruncat cu pietre și în trei rânduri cu sticle incendiare înspre cordonul de jandarmi situat pe Bulevardul Ion Mihalache în apropierea intersecției cu str.Monetăriei, sticlele explodând în mijlocul sau la o distanță foarte mică de cordonul de jandarmi, prin această faptă creându-se o amenințare gravă la adresa jandarmilor aflați în dispozitivul de asigurare a ordinii publice.

- În data de 10/11.08.2018, cu ocazia participării la protestul denumit generic „Protestul Diasporei din 10.08.2018”, în jurul **orei 23³⁰**, în timp ce se afla la intrarea de pe bld. Ion Mihalache inculpatul S.C.N. a aruncat în patru rânduri cu obiecte contondente către cordonul de jandarmi, iar ulterior, în timp ce se afla pe bld. Ion Mihalache, în apropiere de intersecția cu bld. Banu Manta, a aruncat cu două sticle incendiare în direcția aceluiași dispozitiv de jandarmi, sticlele explodând la o distanță foarte mică de cordonul de jandarmi, prin această faptă creându-se o amenințare gravă la adresa jandarmilor menționați mai sus. De asemenea, în aceeași zi și cu aceeași ocazie, în jurul **orei 01¹⁰**, la intersecția bld. Ion Mihalache cu Bld. Banu Manta, inculpatul S.C.N. a aprins deșeurile dintr-un coș de gunoi stradal ce se află pe mijlocul bulevardului, prin această acțiune coșul de gunoi luând foc și fiind puse în pericol persoanele și bunurile aflate în zonă.

- În data de 10 august 2018, în jurul **orei 23⁰⁰**, cu ocazia participării la protestul denumit generic „Protestul Diasporei 10.08.2018”, în timp ce se afla pe strada Nicolae Titulescu, în zona ieșirii din Pasajul Victoria, împreună cu alte persoane necunoscute, inculpata B.Ș.A. a transportat două ghivece cu plante ornamentale, aparținând SC Complexul Multifuncțional Victoria SRL, și mai multe obiecte de mobilier stradal, pe care le-a așezat în mijlocul suprafeței carosabile, contribuind la incendierea acestora și crearea unui incendiu de proporții de natură să pună în pericol viețile și integritatea corporală a persoanelor aflate în zonă, precum și a bunurilor mobile și imobile aflate în apropiere. Ca urmare a acțiunii concurente a inculpatei B.Ș.A. și a altor persoane neidentificate, mobilierul stradal și ghivecele cu arbuști ornamentali au luat foc, declanșându-se un incendiu ale cărui flăcări au ajuns la câțiva metri înălțime, creându-se pericol atât pentru persoanele aflate în zonă, cât și pentru autoturismele și clădirile aflate în zonă. De altfel, atunci când focul a început să capete dimensiuni, persoanele din zonă au fost nevoite să mute forțat un autoturism pentru a-l salva de la o iminentă incendiere. Totodată, inculpata a fost surprinsă pe înregistrările video efectuate, în timp ce se află pe partea carosabilă în fața Muzeului Antipa și arunca cu obiecte contondente în direcția cordonului de jandarmi. Nu în ultimul rând, se observă cum inculpata B.Ș.A., în timp ce se află cu alți indivizi necunoscuți, adresează injurii, arată semne obscene și se manifestă agresiv față de jandarmii aflați în dispozitivul de restabilire a ordinii publice situat pe șos. Nicolae Titulescu, sector 1, București.

- În data de 10/11.08.2018, cu ocazia participării la protestul intitulat general „Protestul Diasporei 10 august 2018”, în jurul **orei 01⁰⁰**, în timp ce se afla pe Bld. Ion Mihalache la intersecție cu Bld. Banu Manta inculpatul S.P.A. a tras de trei ori cu o praștie către cordonul de jandarmi, obiectele aruncate cu această praștie fiind bile metalice de rulment, prin acest act creându-se o amenințare gravă la adresa jandarmilor ce făceau parte din dispozitivul de ordine publică dispus în zonă.

Totodată, s-a dispus disjungerea cauzei în vederea continuării cercetărilor sub aspectul săvârșirii a **206 infracțiuni de ultraj**, fapte prev. de art.257 alin.1 și 4 Cod penal rap. la art.193 Cod penal, **63 infracțiuni de ultraj**, fapte prev. de art.257 alin.1 și 4 Cod penal rap. la art.206 Cod penal, **o infracțiune de distrugere**, faptă prev. de art.253 alin.1 Cod penal, **o infracțiune de instigare la distrugere** prev. de art.47 Cod penal rap. la art.253 alin.4 Cod penal și **286 infracțiuni de tulburare a ordinii și liniștii publice** prev. de art.371 Cod penal.

La data de 14.02.2010, în cauza disjunsă ce formează obiectul dosarului nr.11698/P/2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București au fost identificați și sunt cercetați sub control judiciar pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj **inculpații G.C., L.G.L. și S.A.M.**

Prin rechizitoriul nr.*** din 29.11.2018 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București s-a dispus trimiterea în judecată a unui număr de 6 (șase) inculpați pentru comiterea infracțiunilor de **ultraj**, prev. de art.257 alin.1 și 4 Cod penal cu referire la art.193 alin.2 Cod penal, **nerespectarea regimului armelor și munițiilor** (sustragerea unei arme letale și a muniției aferente) prev. de art.342 alin.3 Cod penal, **uz de armă fără drept** prev. de art.343 alin.1 Cod penal și **tulburarea ordinii și liniștii publice** prev. de art.371 Cod penal, săvârșite pe parcursul adunării publice de protest din data de

10.08.2018 asupra persoanelor vătămate *sg. maj. **** și *sg. maj. **** din cadrul D.G.J.M.B., Batalionul II, Detașamentul II, ce făceau parte din dispozitivul de asigurare/restabilirea ordinii publice constituit în zona Piața Victoriei.

Prin același rechizitoriu s-a dispus disjungerea cauzei în vederea identificării tuturor persoanelor care au participat la agresarea persoanelor vătămate ***** și ***** în data de 10.08.2018.

Prin rechizitoriul nr. *** al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, la data de 27.11.2018 a fost trimis în judecată sub control judiciar **inculpatul M.L.T.**, în sarcina acestuia reținându-se săvârșirea infracțiunii de **ultraaj** prev. de art.257 alin.1 și 4 Cod penal, rap. la art.193 alin.1 Cod penal, constând în aceea că, în data de 10.08.2018, în jurul orei 22⁰⁰, pe fondul violențelor exercitate de către mai mulți protestatari, împotriva jandarmilor aflați în dispozitivul de ordine publică, cu intenția de a pătrunde în perimetrul clădirii Guvernului României, inculpatul M.L.T., după ce și-a înfășurat în jurul palmei drepte o bucată de material textil de culoare neagră cu scopul de a-și proteja pumnul drept, a început să lovească cu pumnii și picioarele în scutul de protecție și casca persoanei vătămate ***** – jandarm care se afla în dispozitiv – dezecimbrându-l. Ulterior, inculpatul a fost imobilizat de jandarmi, extras din zonă și condus la Secția 5 Poliție.

Despre utilizarea substantelor iritant-lacrimogene

Pentru implementarea Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora⁵⁰, România a adoptat Legea nr. 56 din 16 aprilie 1997, modificată și completată prin Legea nr. 448 din 12 noiembrie 2003, devenind stat membru al Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice din 29 aprilie 1997.

În conformitate cu prevederile art. 2 pct.9 și 10 lit. d) din Legea nr. 56/1997, cu modificările și completările ulterioare, produșii chimici neînscrși în listele de substanțe chimice toxice și precursori din anexa 1, care pot produce rapid la om o iritație senzorială sau incapacitate fizică ce dispăre la scurt timp după terminarea expunerii, se încadrează în **scopurile neinterzise** de Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora și pot fi folosiți pentru „**asigurarea respectării legilor, inclusiv combaterea dezordinilor publice**”.

În categoria acestor produși chimici care pot fi utilizați în scopul asigurării respectării legilor, inclusiv combaterea dezordinilor publice, regăsim compusul 2-clorobenzalmalonitril-ul care este componentul principal al gazului lacrimogen cunoscut sub acronimul CS. Gazul ce conține CS este folosit, în mod uzual, de către forțele responsabile cu asigurarea și restabilirea ordinii publice la nivel european și internațional. Totodată, acesta este folosit și în ambalaj individual, destinat autoapărării, comercializându-se în magazinele de specialitate fără a fi nevoie de autorizație.

Legiuitorul a interzis **utilizarea, ca mijloace de război, a substanțelor pentru combaterea dezordinilor publice** în cuprinsul art. 4 alin. 1 lit. e) din lege.

Rațiunea din spatele interdicției este de natură pragmatică și ea are în vedere perspectiva declanșării de represalii cu arme chimice/toxice interzise de către combatantul împotriva căruia s-au utilizat gaze iritant-lacrimogene, pe motiv că reacțiile provocate de expunerea la CS nu i-au permis identificarea imediată a tipului de gaz folosit împotriva sa și a apreciat că este supus unui atac cu arme chimice/toxice interzise împotriva căruia a ripostat legitim.

Expunerea la CS provoacă, de obicei, lăcrimare, tuse abundentă, descărcări nazale puternice, senzație de arsură a ochilor, pleoapelor, nasului și gâtului, dezorientare, amețeli și probleme de respirație. În zonele unde pielea este transpirată sau arsă de soare, expunerea la CS poate produce arsuri. În doze foarte concentrate poate produce tuse severă și vărsături. Aproape toate efectele

⁵⁰ România a ratificat Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora prin Legea nr. 125 din 9 decembrie 1994.

imediate dispar după o oră de la expunere (ex:descărcări nazale abundente și tuse puternică) senzația de arsură și pielea iritată pot persista timp de mai multe ore de la expunere.

Pe parcursul adunării publice de protest din data de 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018, Jandarmeria Română a utilizat următoarele tipuri de muniție care conține substanțe tip CS:

- muniție iritant-lacrimogenă cal.38;
- muniție iritant-lacrimogenă cal.40;
- grenadă de mână iritant-lacrimogenă (G.M.I.L.);
- pulverizator cu capacitate mărită (P.C.M.);
- pulverizator de mână cu substanță iritant-lacrimogenă.

Potrivit legislației naționale⁵¹, care transpune integral Directiva (UE) 2017/2054 a Comisiei din 8 noiembrie 2017 în ceea ce privește lista produselor din domeniul apărării, operațiunile cu CS sau OC (oleoresin-capsicum) ori cu produse care conțin aceste substanțe, trebuie autorizate prin licență emisă de Ministerul Afacerilor Externe/Departamentul pentru Controlul Exporturilor (ANCEX), excepție făcând pulverizatoarele de mână cu substanță iritant-lacrimogenă capacitate 63 ml și 400 ml conținând OC, respectiv cele cu capacitate de 150 ml încărcate cu CS – în ambalaj individual, destinate autoapărării "agențiilor pentru combaterea dezordinii publice", care pot fi comercializate fără licență din partea ANCEX.

Cu adresa nr.W1-1/3786 din 30.08.2018, Ministerul Afacerilor Externe a comunicat situația licențelor de import eliberate SC Transcarpat Sportours Internațional SRL, SC Nitro Nobel Group SRL, SC Terra Operations SRL și *** pentru operațiunile de import/transfer de muniție conținând CS având ca destinatar final Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, respectiv importul de pulbere CS (cazul SC ***) destinată încărcării pulverizatoarelor de capacitate mărită (P.C.M.) aflate în dotarea IGJR.

Firmele de la care au fost importate respectivele elemente de muniție sunt: Rheinmetall Defence din Germania (cartușele ILF 38 mm), Trayal Korporacija AD din Serbia (grenadele de mână G.M.I.L.), ICEMAK Ltd Macedonia prin reprezentant ISPRA LTD Israel (cartușele IL 40 mm), Hangzhou Dayang Chem Co.Ltd China (pulbere CS utilizată de *** la încărcarea PCM și pulverizatoarelor de mână CS de 150 ml)

Prin ordonanța din data de 16.08.2018, Secția Parchetelor Militare din cadrul P.Î.C.C.J. a dispus ridicarea de la sediul IGJR de mostre din fiecare model și lot de muniție neletală destinată asigurării menținerii și restabilirii ordinii și liniștii publice, instrucției și protecției personalului jandarmeriei.

Prin ordonanța din data de 24.08.2018, Secția Parchetelor Militare a dispus în cauză "efectuarea unei expertize fizico-chimice asupra substanțelor cu efect iritant-lacrimogen existente în muniția și recipientele ridicate de la sediul IGJR", expertiză prin care s-a urmărit obținerea de răspunsuri la următoarele obiective stabilite:

1. Tipul de substanță aflată în pulverizatoarele de mână, grenadele de mână precum și în pulverizatorul de capacitate mărită;
2. Dacă concentrația substanței astfel cum este menționată pe recipientele respective, corespunde celei indicate în specificația tehnică a produselor, respectiv declarația de conformitate și certificatul de calitate și garanție.

Reținem faptul că, în afara pulverizatorului cu capacitate mărită (P.C.M.), a cărui încărcare/reîncărcare se realizează de firme specializate autorizate, celelalte elemente de muniție conținând CS sunt standardizate de firmele producătoare, neexistând posibilitatea intervenirii manuale asupra formei constructive și/sau conținutului acestora.

⁵¹ OUG nr.158/1999 – privind regimul de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni cu produse militare

Față de cele de mai sus, în economia unei cauze în care acuzațiile formulate la adresa Jandarmeriei Române au vizat fie utilizarea excesivă, fie neconformitatea concentrației de substanță activă din compoziția gazului iritant-lacrimogen utilizat în data de 10.08.2018, expertiza fizico-chimică dispusă în cauză pare să valorizeze o extindere a cercetărilor în direcția verificării respectării de către firmele externe producătoare de muniție conținând CS a specificațiilor tehnice pe unitatea de produs.

Potrivit raportului de expertiză criminalistică nr.279 din 23 octombrie 2019 întocmit de Institutul Național de Expertize Criminalistice – Laboratorul Interjudețean de Expertize Criminalistice București, substanțele iritant-lacrimogene identificate în probele înaintate spre expertizare sunt:

- **orto-clorobenziliden malononitril (CS)** (CAS 2698-41-1) pentru pulverizatorul de capacitate mărită (P.C.M.); pulverizatorul de gaze iritant-lacrimogene tip spary (CS 150 ml); grenadă de mână iritant-lacrimogenă (G.M.I.L.); cartuș iritant-lacrimogen cal.38mm; cartuș iritant-lacrimogen cal.40mm;
- **capsaicină** (CAS 404-86-4) și **dihidroxicapsaicină** (CAS 19408-84-5) pentru pulverizatorul de mână TW1000 Professional RGS-8 (400 ml) și pulverizatorul de mână TW1000 Professional RGS-5 (63 ml) OC.

Totodată, conținutul de substanțe iritant-lacrimogene determinat a fost de:

- **0,79%** orto-clorobenziliden malononitril (CS) în cazul **pulverizatorului de capacitate mărită (P.C.M.)** la o cantitate totală de lichid rezultat în urma delaborării de **2092 g**;
- **0,83%** orto-clorobenziliden malononitril (CS) în cazul **pulverizatorului de gaze lacrimogene tip spary (CS 150 ml)** la o cantitate totală de lichid rezultat în urma delaborării de **45,77 g**;
- **29,79%**, **31,05%** și **25,77%** orto-clorobenziliden malononitril (CS) în cazul **grenadei de mână iritant lacrimogenă (G.M.I.L.)** lot 11-14-451; lot 12-16-453; lot 12-12-458 (furnizor: C.N.ROMARM SA – Filiala SC Uzina Mecanică MIJA SA), la cantități de materie (praf alb-gălbui) delaborată de **22,85 g**, **24,26 g**, respectiv **29,65 g**;
- **13,99%** și **14,46%** orto-clorobenziliden malononitril (CS) în cazul **cartușelor calibrul 38x133 IRRT** – lot PSH0517001 la cantitățile totale de masă solidă rezultată în urma delaborării de **53g**, respectiv **52g**;
- **16,45%** orto-clorobenziliden malononitril (CS) în cazul **cartușelor calibrul 40mm C870-1CS MFG:06/18** la o cantitate totală de masă solidă delaborată de **70,88g**;
- **0,251%** capsaicină și **0,214%** dihidroxicapsaicină la **pulverizatorul de mână TW1000 Professional RGS-8 (400 ml)**, OC, lot 180612 la o cantitate totală de substanță rezultată în urma delaborării de **375,37g**;
- **0,255%** capsaicină și **0,256%** dihidroxicapsaicină la **pulverizatorul de mână TW1000 Professional RGS-5 (63 ml)**, OC, lot 180328, la o cantitate totală de substanță rezultată în urma delaborării de **55,84g**.

Deși termenul fixat pentru finalizarea expertizei a fost prorogat succesiv la solicitarea INEC cu justificarea că expertul nu a intrat în posesia specificațiilor tehnice, declarațiilor de conformitate și certificatelor de garanție pentru fiecare produs și lot, ulterior, după transmiterea tuturor documentelor solicitate, expertul nu a răspuns complet la obiectivul doi al expertizei (**"Dacă concentrația substanței astfel cum este menționată pe recipientele respective, corespunde celei indicate în specificația tehnică a produselor, respectiv declarația de conformitate și certificatul de calitate și garanție"**) limitându-se la determinarea conținutului de substanțe iritant-lacrimogene pe unitatea de produs.

Acest lucru s-a datorat unei împrejurări obiective constând în aceea că, în cea mai mare parte, documentația tehnică și de calitate pentru majoritatea produselor analizate nu conținea date despre concentrația de substanță iritant-lacrimogenă (CS) specificată pe tipul de produs.

La solicitarea DIICOT, cu adresa nr.P/11/10.03.2020 ANCEX a comunicat că **"agenții pentru combaterea dezordinii publice, constituenții chimici activi și combinațiile acestora din Lista cuprinzând produsele militare aprobată prin Ordinul nr.901/2019 al ministrului afacerilor externe nu cuprinde și valorile reprezentând concentrațiile acestor substanțe și, prin urmare, nici limitări ale concentrației de substanță activă conținută în produsele destinate combaterii dezordinii publice"**.

Doar în cazul pulverizatorului de mână conținând substanță iritant-lacrimogenă (CS) 150 ml, comercializat de SC Neramo Distribution SRL fără a necesita licență de import din partea ANCEX, și în cel al pulverizatorului de mână cu capacitate mărită (PCM) a cărui încărcare/reîncărcare a fost efectuată de *** București sub licența ANCEX, regăsim în documentațiile tehnice aferente date despre concentrația de CS conținută, respectiv 1%, precum și precizarea că "soluția iritant-lacrimogenă este produsă astfel încât să nu cauzeze afecțiuni, vătămări corporale sau să pună în pericol viața celor împotriva cărora se folosește", fiind destinată "protecției personalului pe timpul îndeplinirii misiunilor și neutralizării elementelor infraționale agresive fără a provoca vătămări corporale grave sau a pune în pericol viața acestora". (Vol.10 filele 335-338; fila 353)

Aceleași caracteristici le regăsim și în cuprinsul fișei tehnice de produs aparținând producătorului *** (Vol.10, fila 339).

Totodată, potrivit datelor furnizate de *** (Vol.10, fila 181, 188), în cazul unei grenade de mână iritant-lacrimogenă (G.M.I.L.), conținutul de substanță iritant-lacrimogenă – CS - este de maxim 12,5 g la un amestec total de 40 g a cărui densitate aparentă este de cca. 0,4g/cm³. Efectul iritant lacrimogen este realizat prin dispersia încărcăturii pirotehnice în 5-10 s de la funcționarea acesteia, a substanței pulverulente conținând CS care se împrăștie pe un volum de 10x10x10m, corespunzând unei concentrații volumetrice de 3,1%CS care este net inferioară dozei letale LCt50=25000 min*mg/m³ indicată în literatura de specialitate. Concentrația LCt50 = 25000 min*mg/m³ poate fi interpretată ca o concentrație la care este expusă permanent o persoană la 250 mg CS/m³ timp de 100 de minute.

Plecând de la aceste date și având în vedere constatările efectuate de INEC cu ocazia delaborării produsului "pulverizator de gaze lacrimogene tip spary (CS 150 ml)", în cauză reținem faptul că respectivul produs expertizat respectă concentrația maximă de substanță CS admisă, aceasta fiind de 0,83% dintr-un total de substanță lichidă rezultată în urma delaborării de 45,77 g.

Cu alte cuvinte, la o cantitate totală de 45,77 g substanță conținută de pulverizatorul CS 150 ml, 0,38 g reprezintă CS, care la un volum de împrăștiere de 1 m³ prezintă o concentrație de 0,83% CS, careia îi corespunde cantitatea de 0,003g CS.

Procedând în același fel a rezultat că:

- **în cazul PCM** la o cantitate totală de 2092 g lichid delaborat, 16.5 g erau CS, ceea ce înseamnă că la o cantitate de lichid identică celei delaborate din pulverizatorul (CS 150 ml), respectiv 45,77 g, cantitatea de CS existentă în PCM a fost de 0,36 g. La fel de adevărat este că, potrivit fișei tehnice, un PCM poate produce cca.30 de jeturi de substanță, ceea ce înseamnă 69,7 g de substanță/jet conținând 0,54 g CS careia, la un volum de împrăștiere a gazului IL de 5 m³ îi corespunde o concentrație volumetrică a compusului CS/m³ de 0,15%, respectiv 0,0008 g CS.

- **în cazul G.M.I.L.** la o cantitate totală de 22,85g materie delaborată, cantitatea de CS determinată a fost de 6,8g, valoare care este sub cea maximă de 12,5g CS pe care o poate conține o grenadă de mână G.M.I.L. potrivit datelor furnizate de *** (Vol.10 fila 181) La un volum de împrăștiere a gazului IL de 10 m³, concentrația volumetrică a compusului CS/m³ este de 2,9%, respectiv 0,19 g CS;

- **în cazul cartușului iritant-lacrimogen 38 mm**, la o cantitate totală de materie delaborată de 53g, cantitatea de CS conținută a fost de 7,4g, ceea ce înseamnă că la o cantitate de materie identică celei delaborate din grenada G.M.I.L., respectiv 22,85 g, cantitatea de CS conținută de cartușul 38 mm este de 3,1g; La un volum de împrăștiere a gazului IL prin explozie, de 10 m³, concentrația volumetrică a compusului CS pe m³ este, în cazul cartușului 38 mm, de 1,39%, respectiv 0,10 g CS;

- **în cazul cartușului iritant-lacrimogen 40 mm**, la o cantitate totală de substanță delaborată de 70,88g, cantitatea de CS conținută a fost de 11,65g, ceea ce înseamnă că, la o cantitate de materie identică celei delaborate din grenada G.M.I.L., respectiv 22,85 g, cantitatea de CS conținută de cartușul 40 mm este de 3,7g; La un volum de împrăștiere a gazului IL prin explozie, de 10 m³, concentrația volumetrică a compusului CS pe m³ este, în cazul cartușului 40 mm, de 1,64%, respectiv 0,19 g CS.

Așa cum am văzut, limita letală de expunere a unei persoane la CS este la o concentrație de 250mg CS/m³, de 100 minute, condiții care corespund unei expuneri permanente în spații închise și neventilate.

Sintetizând reținem că, elementele de muniție conținând CS, utilizate de Jandarmeria Română pe parcursul zilei de 10.08.2018 și în noaptea de 10/11.08.2018, sunt dispozitive standardizate de producători autorizați, au fost aprovizionate în baza licențelor ANCEX și respectă standardele de producție și calitate admise de legislația națională și internațională în materie.

Față de cele de mai sus, odată cu înlăturarea tezei neconformității concentrației de substanță activă din compoziția gazului iritant-lacrimogen utilizat în data de 10.08.2018, urmărirea penală s-a concentrat pe verificarea celeilalte teze aduse în discuție, respectiv utilizarea excesivă a gazelor iritant lacrimogene de către Jandarmeria Română pe parcursul desfășurării adunării publice de protest din data de 10.08.2018.

Astfel, reținem că, în conformitate cu dispozițiile art.19 alin.1 lit.a), b) și c) din Legea nr.550/2004 – privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, Jandarmeria Română are atribuții pe linia apărării, prin mijloacele și metodele prevăzute de lege, vieții, integrității corporale și libertății persoanei, proprietății publice și private, intereselor legitime ale cetățenilor, ale comunității și ale statului; executării de misiuni de asigurare a ordinii publice cu ocazia mitingurilor, demonstrațiilor, etc, care se desfășoară în spațiul public și care implică aglomerări de persoane; executării de misiuni de restabilire a ordinii publice când aceasta a fost tulburată prin orice fel de acțiuni sau fapte care contravin legilor în vigoare.

În conformitate cu dispozițiile art.29 alin.1 din Legea nr.550/2004 – privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, *"în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul militar al Jandarmeriei Române folosește armamentul din dotare cu muniția aferentă, (...), **dispozitive cu substanțe iritant lacrimogene, (...), în următoarele situații:***

a) pentru împiedicarea și neutralizarea acțiunilor agresive ale persoanelor care tulbură grav ordinea publică, acțiuni ce nu au putut fi înlăturate sau anihilate prin utilizarea altor mijloace legale;

b) împotriva celor care pătrund fără drept în sediile autorităților publice sau ale altor instituții de interes public ori privat și care, avertizați și somați, au refuzat să părăsească de îndată aceste sedii, precum și împotriva grupurilor organizate care împiedică desfășurarea normală a activității pe căile de comunicații, în locurile publice și în alte obiective importante;

c) pentru împiedicarea persoanelor sau a grupurilor de persoane care provoacă dezordine și întreprind acțiuni ce pun în pericol viața, integritatea corporală sau sănătatea persoanelor, proprietatea publică sau privată, ultragiază jertele de ordine sau alte persoane investite cu funcții ce implică exercițiul autorității publice ori tulbură grav ordinea publică, prin acte de violență".

Potrivit art.27 din lege, *"în realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, personalul militar al Jandarmeriei Române este investit cu exercițiul autorității publice".*

Nu în ultimul rând, dispozițiile art.37 din lege statuează faptul că: *"în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul din Jandarmeria Română are obligația să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului și să acorde primul ajutor medical persoanelor care au nevoie de acesta ca urmare a intervenției în forță".*

Coroborând această din urmă dispoziție legală cu cea prevăzută în art.34 alin.3 din Legea nr.80/1995 – privind statutul cadrelor militare, potrivit cu care: *"Sunt absolvite de orice răspundere cadrele militare care prin exercitarea, în limitele legii, a atribuțiilor de serviciu au cauzat vătămări unor persoane ori au adus prejudicii patrimoniului acestora",* în cauză reținem că, de lege lata, cadrul normativ care reglementează drepturile și obligațiile personalului militar al Jandarmeriei Române, implicat în executarea misiunilor specifice, asociază cauzei justificative reglementate de art.21 (exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații) din Codul Penal, eventualele urmări în planul afectării integrității fizice sau patrimoniale a persoanelor împotriva cărora se acționează legal.

Totodată, legea instituie în sarcina personalului militar al Jandarmeriei Române obligația ca folosirea mijloacelor din dotare să se facă gradual și să nu depășească nevoile reale de imobilizare a persoanelor ori de neutralizare a acțiunilor ilegale (art.33 alin.1 din Legea nr.550/2004).

În cazul acțiunilor în forță, principiile cărora trebuie să li se subordoneze ordonarea/executarea unor astfel de misiuni sunt cele ale necesității, gradualității și proporționalității. (art.9 alin.2 din Anexa 1 la HG nr.991/2005 – pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al polițistului, aplicabil, potrivit art.25, și personalului Jandarmeriei Române aflat sub incidența prevederilor Legii nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, indiferent de structura în care este încadrat și de funcția pe care o deține).

Așa cum se poate observa, principiile prin raportare la care legea stabilește limitele cadrului de acțiune al Jandarmeriei sunt eminentamente de natură subiectivă, aprecierea necesității, gradualității și proporționalității acțiunii făcându-se atât prin raportare la percepția subiectivă și buna-credință a autorului acțiunii cât și la percepția observatorului extern independent, însă, indiferent de cine apreciază, analiza va trebui întotdeauna asociată contextului faptic generator, în lipsa determinării căruia orice analiză efectuată va fi lipsită de substanță/fundament.

Așa cum am văzut, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că "utilizarea forței de către agenți ai statului poate fi justificată [...] în cazul în care se bazează pe credință sinceră, care este percepută, din motive întemeiate, valabilă în acel moment, dar care ulterior se dovedește a fi greșită. A se considera altfel ar însemna impunerea unei sarcini nerealiste asupra statului și a legii în îndeplinirea îndatoririlor lor, poate chiar în detrimentul vieții lor și a celorlalți."

Nu în ultimul rând, reținem că, potrivit art.29 din Legea nr.60/1991 – privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă, opunerea cu violență față de organizatori, împuterniciții acestora sau față de forțele de ordine ori împiedicarea lor de a-și exercita atribuțiile legale privind asigurarea ordinii în desfășurarea adunărilor publice".

Față de cele de mai sus, reținând pe de o parte faptul că, pe parcursul executării misiunii de asigurare a ordinii publice din data de 10.08.2018, respectiv a celei de restabilire a ordinii publice din noaptea de 10/11.08.2018, efectivele Jandarmeriei Române aflate în exercițiul autorității publice nu au utilizat măștile de gaze pentru protecția propriilor persoane, iar, pe de altă parte, împrejurarea că urmărirea penală administrată în cauză a materializat probator situații în care, anterior momentului executării intervenției în forță, împrăștierea excesivă a substanțelor iritant-lacrimogene s-a realizat în mod necontrolat, independent de voința utilizatorului (defecțiuni ale P.C.M.), în cauză reținem faptul că, asociată misiunii de asigurare/restabilire a ordinii publice pe parcursul adunării publice de protest din data de 10.08.2018, aprecierea caracterului excesiv al utilizării substanțelor iritant-lacrimogene va trebui să aibă în vedere nu doar frecvența utilizării, întinderea frontului de acțiune, durata și intensitatea acțiunii, ci și eficiența obținută prin recurgerea la respectivul gen de mijloace în atingerea rezultatului urmărit, pe care legea îl stabilește.

Principiul utilizării graduale a mijloacelor aflate în dotarea forțelor de ordine nu se referă doar la diferitele categorii de mijloace utilizate, ci și la gradul de folosire a fiecărui mijloc în parte. Insuficiența folosirii unui anumit mijloc poate fi dedusă din faptul constatării ineficienței utilizării sale la capacitate maximă în obținerea rezultatului scontat. Or, în condițiile în care pe parcursul zilei de 10.08.2018 atât numărul persoanelor implicate în acțiuni violente îndreptate împotriva jandarmilor, cât și intensitatea exercitării respectivului gen de acțiune au crescut în mod exponențial pe măsura trecerii timpului, indiferent de gradul de utilizare a substanțelor iritant-lacrimogene, cerința evaluării necesității, gradualității și proporționalității, ca principii generale de acțiune a forțelor de ordine, a fost golită de conținut, anterior executării intervenției în forță neexistând un moment T0 prin raportare la care să se poată realiza o astfel de evaluare.

Deosebit de cele de mai sus, în cauză reținem faptul că, inițial, pentru respingerea atacurilor îndreptate împotriva forțelor de ordine s-au utilizat pulverizatoarele individuale de mână. Întrucât

atacurile au continuat și s-au intensificat s-a trecut progresiv la utilizarea PCM, GMIL și a cartușelor iritant-lacrimogene cal.38 și cal.40.

Percepția sinceră a fiecărei persoane de bună-credință, participante la adunarea publică de protest din data de 10.09.2018, exprimată cu privire la utilizarea excesivă a substanțelor iritant-lacrimogene de către forțele de ordine nu valorizează decât în mică măsură cauza generatoare a faptului reclamat, înregistrându-se însă și situații în care persoane afectate de acțiunea substanțelor iritant-lacrimogene au solicitat tragerea la răspundere penală a persoanelor responsabile pentru generarea stării de fapt reclamate, fără a-i indica pe jandarmi ca singurii vinovați.

Și cum anterior datei de 10.08.2018, așa cum am văzut, perspectiva utilizării gazelor iritant lacrimogene pe durata acțiunii publice de protest din Piața Victoriei a fost pusă de exponenți ai unor grupuri de inițiativă civică (***) - alias *** și ***) inclusiv în termenii determinării forțelor de ordine la o astfel de acțiune: "300 dacă sunt hotărâți, nu 10.000, nu mai au ce să facă. 300 ca tine care stau în linie în față, împing jandarmii. Toți pentru unul și unul pentru toți! Dacă ei vin peste noi și dau cu gaze, cu nu știu ce, nu domne', gazul trece. Buteliile ălea de gaz să știți că sunt limitate, sunt 100 de butelii. După ce au dat cu ele, nu mai au cu ce să dea. Voi va trebui în 10 august să mergem să ocupăm Guvernul", în cauză urmărirea penală urmează a valoriza, față de persoana sus-numiților, dispozițiile **art. 52 alin.3 Cod penal cu referire la art.193 Cod penal** pentru toate acele situații în care suferințele fizice (512 persoane) și/sau leziunile traumatice atestate medico-legal (30 persoane) ca a fi fost produse participanților la adunarea publică de protest exclusiv prin mecanismul expunerii la substanțe iritant-lacrimogene se datorează exercitării de către jandarmi, în limitele legii, a atribuțiilor de serviciu, această calificare juridică fiind incidentă în toate acele situații în care persoanele afectate nu au fost implicate direct, prin propria acțiune, în generarea acelor reacții de răspuns din partea Jandarmeriei constând în utilizarea substanțelor iritant-lacrimogene (persoanele asimilate conceptului de "victime colaterale").

Cu alte cuvinte, prin instigare publică la ocuparea prin forță a curții/clădirii Guvernului României, instigare publică ce a fost urmată de comiterea de către un număr însemnat de persoane participante la adunarea publică de protest din data de 10.08.2018 a mai multor infracțiuni împotriva forțelor de ordine în demersul de realizare a obiectivului la care s-a instigat, numiții *** și *** au determinat, cu intenție, și și-au asumat consecința afectării integrității corporale ori a sănătății persoanelor de bună-credință participante la manifestare, care aveau să fie expuse fortuit măsurilor reactive de ordine publică întreprinse de personalul Jandarmeriei Române, în conformitate cu legea, împotriva actelor de violență la care a fost supus pe întreg parcursul zilei de 10.08.2018.

Așa cum rezultă din procesele-verbale întocmite în cauză cu ocazia vizionării înregistrărilor audio/video efectuate pe întreg parcursul desfășurării adunării publice de protest din data de 10.08.2018, momentele ce surprind acțiunile Jandarmeriei, constând în utilizarea substanțelor iritant-lacrimogene, au fost asociate și calificate ca reacții de răspuns la violențele pe care persoane din rândul protestatarilor le exercitau împotriva forțelor de ordine.

Despre leziunile cauzate de explozii:

Așa cum am văzut, potrivit Anexei nr.4 la procesul-verbal din 16.03.2020, un număr de **23** persoane au suferit vătămări corporale, ca urmare a lovirii cu/exploziei unor dispozitive, pentru care s-au acordat între 1 și 45-50 zile de îngrijiri medicale, media fiind de 13-15 zile de îngrijiri medicale.

După ce inițial a depus plângere penală, numitul *** a declarat în cursul urmăririi penale că nu mai dorește să participe în cadrul procesului penal ca persoană vătămată sau ca martor. *** deține certificat medico-legal (CML) care atestă producerea de leziuni traumatice care au putut fi produse prin lovire cu corp dur și contact cu corp fierbinte (arsură termică) pentru care i s-au prescris 4-6 zile de îngrijiri medicale.

15 din cele 21 de persoane care au depus și și-au susținut ulterior plângerile penale formulate au declarat că leziunile atestate medico-legal le-au fost produse prin mecanismul "explozie grenadă",

"explozie grenadă lacrimogenă", celelalte 7 persoane declarând, ca mecanism al producerii leziunilor prezentate, explozia unor "dispozitive", "petardă", "petardă cu fosfor", "proiectil".

Potrivit concluziilor medico-legale atestate în cuprinsul certificatelor medico-legale eliberate celorlalte 21 de persoane, mecanismele generatoare a leziunilor traumatice constatate au fost descrise în termenii: "corp dur/particule supraîncălzite provenite dintr-un dispozitiv exploziv/dispozitiv cu încărcătură explozivă"; "schije rezultate în urma unei explozii"; "expunere la flacără explozie, posibil în contextul exploziei unui dispozitiv exploziv/dispozitiv exploziv cu fragmentare", această din urmă constatare fiind asociată CML-urilor în baza cărora s-au prescris și cele mai multe zile de îngrijiri medicale (***) – 30-35 zile de îngrijiri medicale; (***) – 45-50 zile de îngrijiri medicale; (***) – 22-25 zile de îngrijiri medicale).

Vom mai reține și faptul că, deși pe parcursul executării misiunii de asigurare/restabilire a ordinii publice din data de 10.08.2018 și din noaptea de 10/11.08.2018 personalul forțelor de ordine a fost echipat cu mijloace de protecție (bocanci, combinezoane protecție membre, căști, scuturi) ce ar fi trebuit să le asigure integritatea corporală în condiții de anduranță extremă, în calitate de comandant al detașamentului nr.2 din cadrul batalionului 1 al DJMB, mr.*** a suferit pe parcursul evenimentelor din data de 10.08.2018 leziuni traumatice în zona abdominală care, potrivit concluziilor formulate în cuprinsul certificatului medico-legal nr.*** au fost produse prin contact tangențial cu un corp supraîncălzit aflat în mișcare.

Așa cum am văzut, în absența efectuării unei percutări la fața locului de natură a permite identificarea, ridicarea și expertizarea mijloacelor articolelor/dispozitivelor pirotehnice/explozive utilizate pe parcursul desfășurării adunării publice de protest din data de 10.08.2018 atât împotriva forțelor de ordine cât și în mijlocul protestatarilor, deosebit de înregistrările video și declarațiile de martor care confirmă existența și utilizarea unor astfel de articole/dispozitive de către persoane din rândul manifestanților, urmărirea penală efectuată în cauză a fost interesată în a stabili în ce măsură elementele de muniție folosite de Jandarmeria Română în data de 10.08.2018 și în noaptea de 10/11.08.2018 puteau și apte a exploda, respectiv a genera prin explozie particule/schije supraîncălzite/fragmente/flacără.

În lipsa efectuării, în această fază a urmăririi penale, a unei expertize criminalistice care să lămurească pe deplin respectivul aspect, analiza efectuată în cauză s-a centrat pe acele mijloace probatorii care permit formularea unor concluzii preliminare.

Astfel, reținem faptul că, singurul element de muniție, utilizat de Jandarmeria Română în data de 10.08.2018, apt să explodeze și să antreneze în mișcare bucăți compacte, preponderent din cauciuc moale care nu sunt incandescente și a căror arie de împrăștiere este redusă, este grenada de mână cu efect iritant-lacrimogen/acustic (GMIL).

Principiul de funcționare al GMIL determină utilizarea sa prin aruncare/rostogolire la nivelul solului, timpul de întârziere al exploziei fiind de 2-4 secunde. Încărcătura explozivă conținută de acest element de muniție este redusă și limitată la cerința producerii unei rupturi în corpul de cauciuc al grenadei necesar eliberării substanței iritant-lacrimogene în atmosferă.

Inițial, specificațiile tehnice (nr.***) ale produsului "Grenadă de mână cu efect iritant-lacrimogen" aveau menționată cerința ca "**în caz de impact accidental cu persoane, să nu provoace vătămări corporale**".

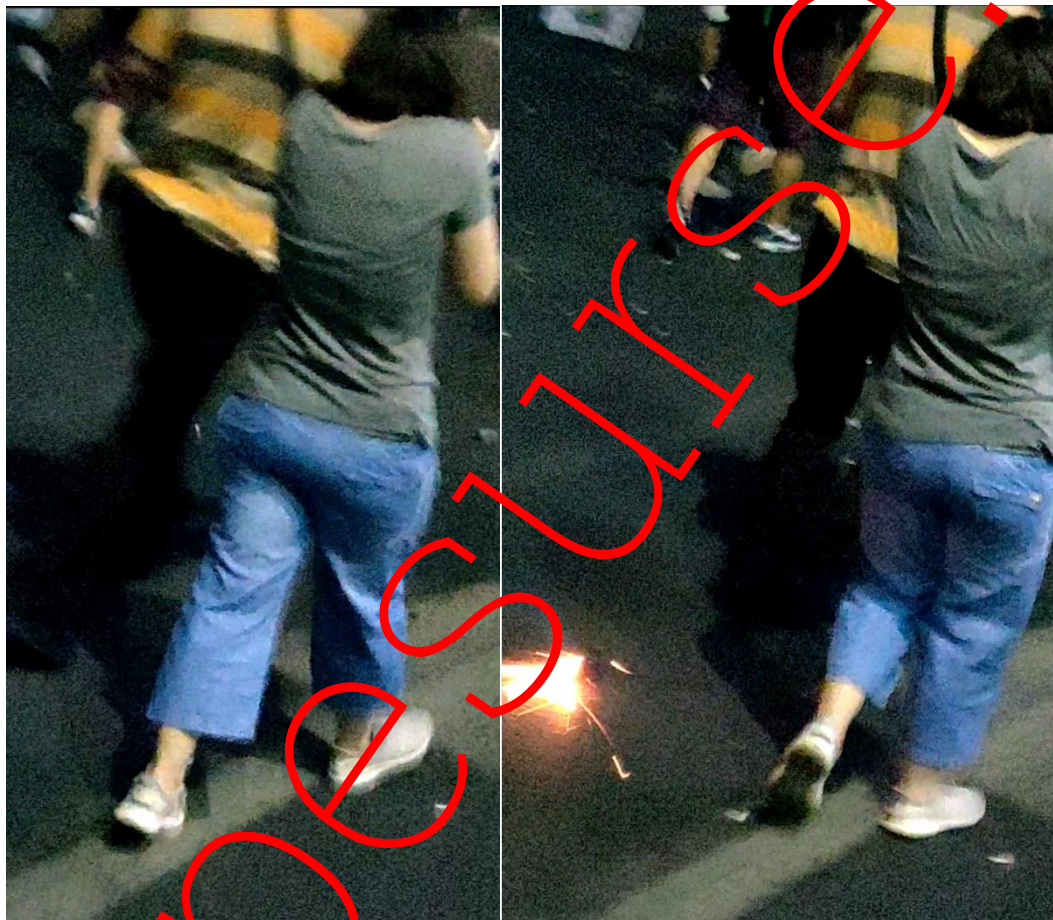
Ulterior (nr.4.194.046/07.07.2016) acestea au conținut cerința ca "**în caz de impact accidental cu persoane, să provoace doar vătămări corporale ușoare**".

La un număr de **397 bucăți** GMIL utilizate în data de 10.08.2018 și în noaptea de 10/11.08.2018, situația particulară a celor **14 persoane** care au reclamat producerea de leziuni prin mecanismul "explozie grenadă", "explozie grenadă lacrimogenă" va trebui asociată punctual unui mecanism concret/obiectiv de producere.

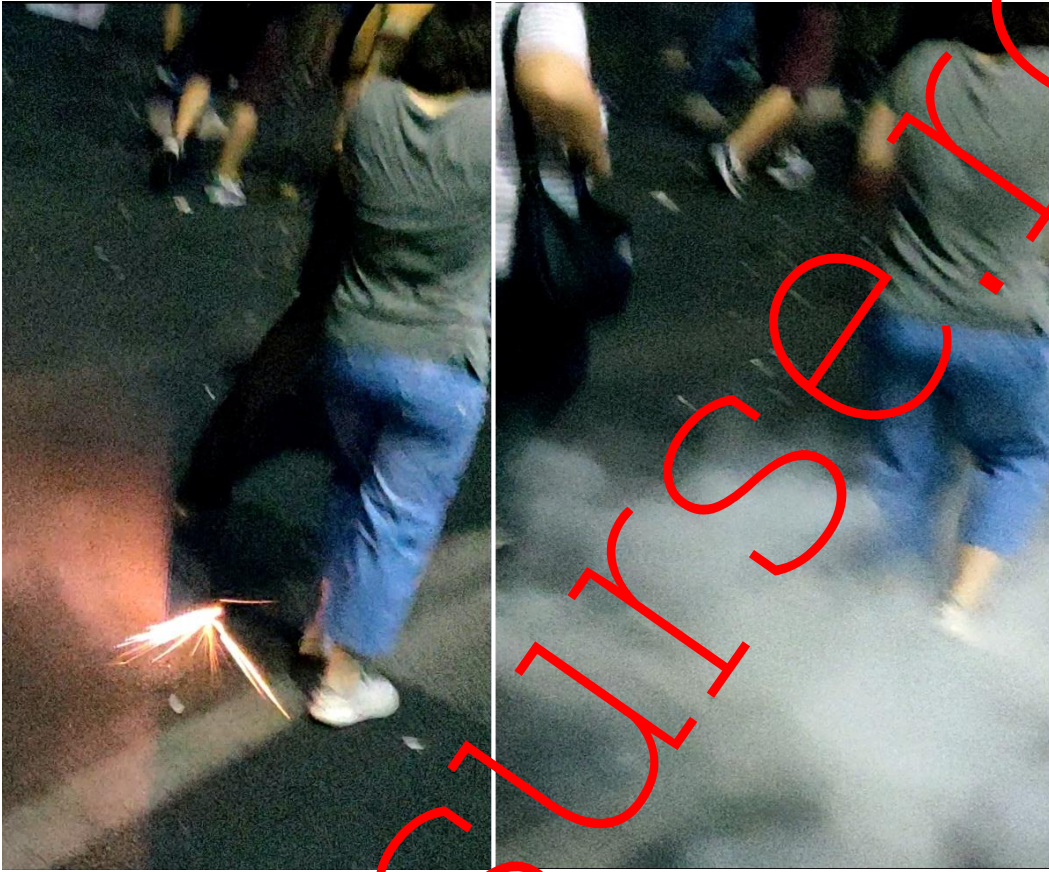
Pentru conformitate, vom prezenta atât imagini ale tipului de leziuni produse prin explozie/fragmentare/expunere la flacără deschisă, cât și imagini ce surprind principiul de funcționare

și rezultatele înregistrate în urma utilizării GMIL și a cartușelor iritant-lacrimogene cal.38mm și 40mm, respectiv imagini ce surprind articolele/dispozitivele pirotehnice/explozive cu care persoane din rândul protestatarilor⁵² au aruncat în direcția forțelor de ordine pe parcursul adunărilor publice de protest din data de 10.08.2018 și noaptea de 10/11.08.2018.

Capturi foto – explozie GMIL în apropierea unei persoane, fără a provoca leziuni.

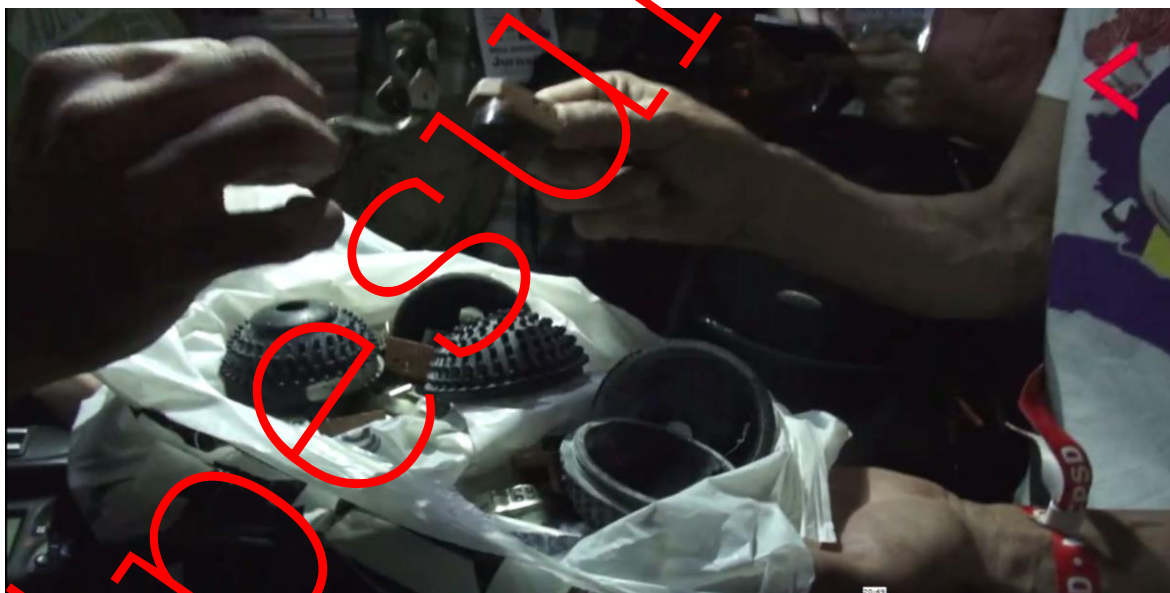
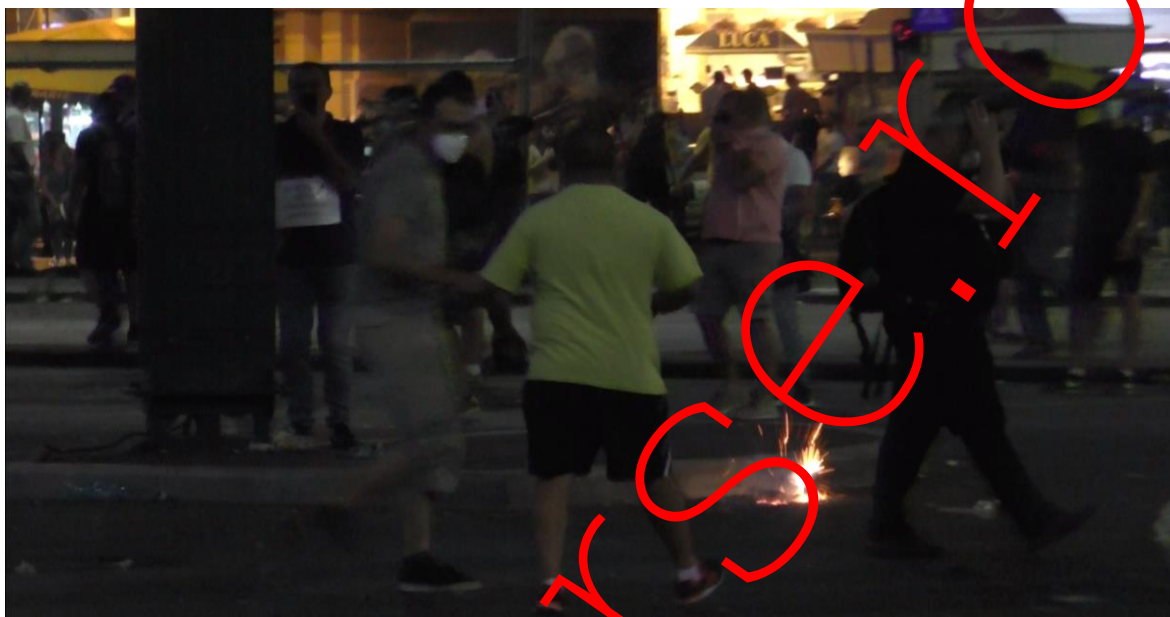

⁵² Sinteza articolelor/dispozitivelor pirotehnice/explozive utilizate de protestatari, potrivit declarațiilor de martor (preponderent din rândul jandarmilor), evidențiază, potrivit procesului-verbal din data de 27.04.2020, următoarele: "sticle incendiare; cocktail-uri Molotov; petarde, torțe, fumigene, substanțe chimice/acide (de baterie); diluant; etc."

Modul de utilizare prin aruncare pe sol și rezultatele utilizării GMIL (nu produce schije, corpul de cauciuc nu se fragmentează în bucăți mici)

Capturi foto – cartușe iritant-lacrimogene cal.38 mm în care protestatarii lovesc cu piciorul sau le ridică de jos cu mâna pentru a le arunca înapoi către forțele de ordine.

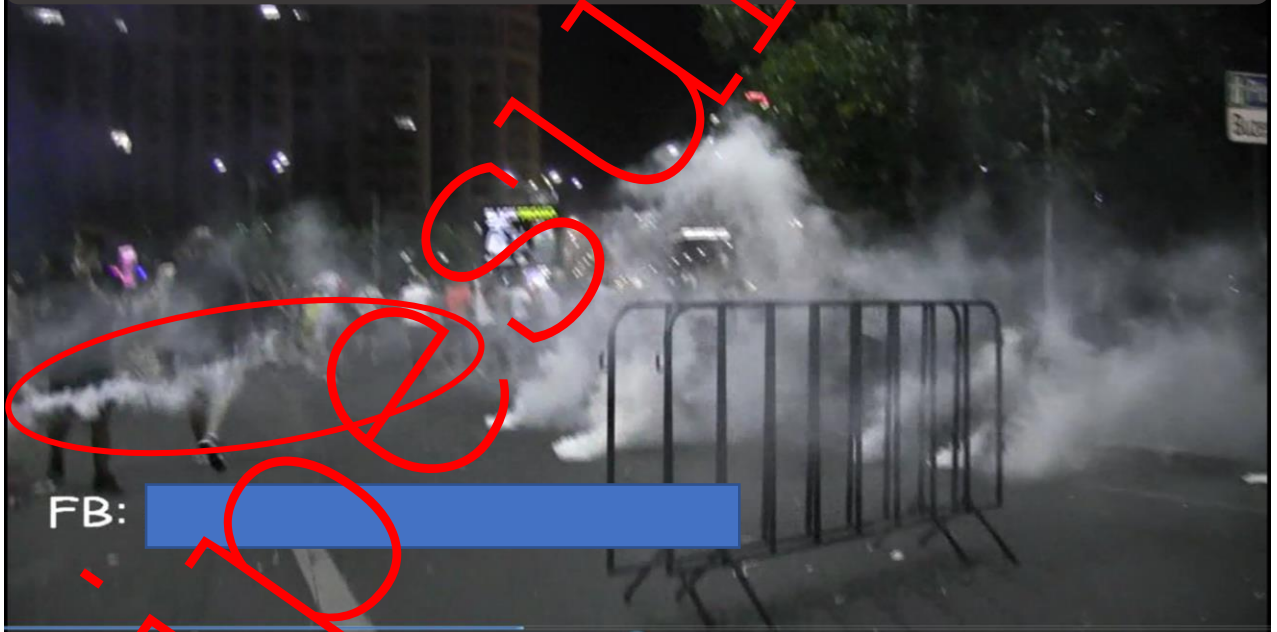

Cartușe iritant lacrimogene cal.38 mm aflate pe sol

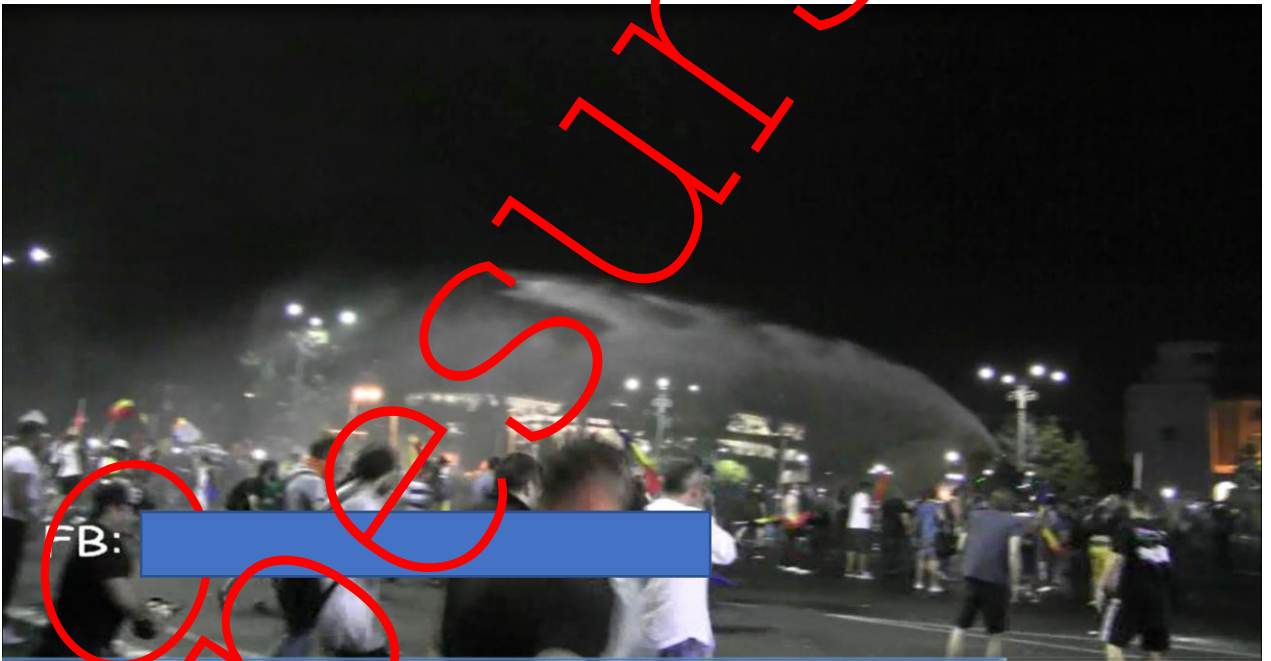
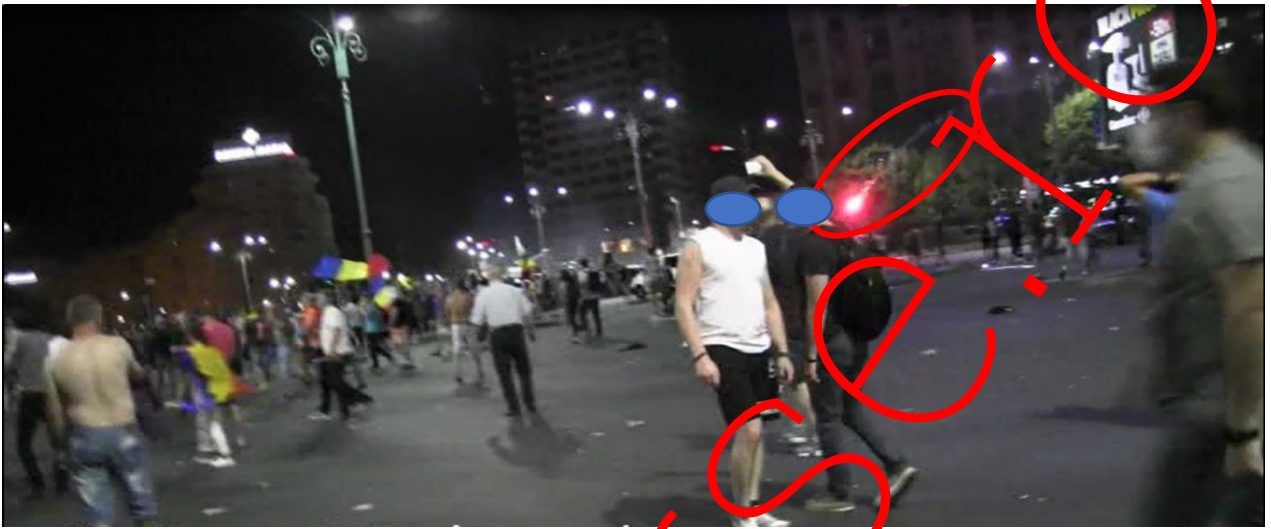
Persoana cu rucsacul învelit în tricolor ia de jos un astfel de carcuș și fuge cu el în mână...

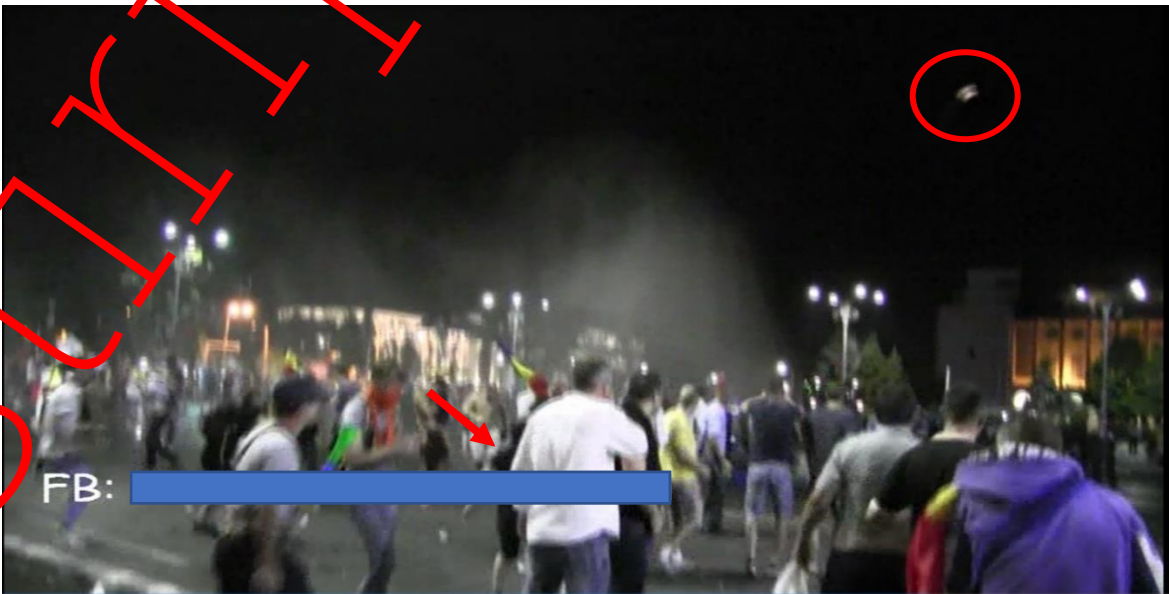

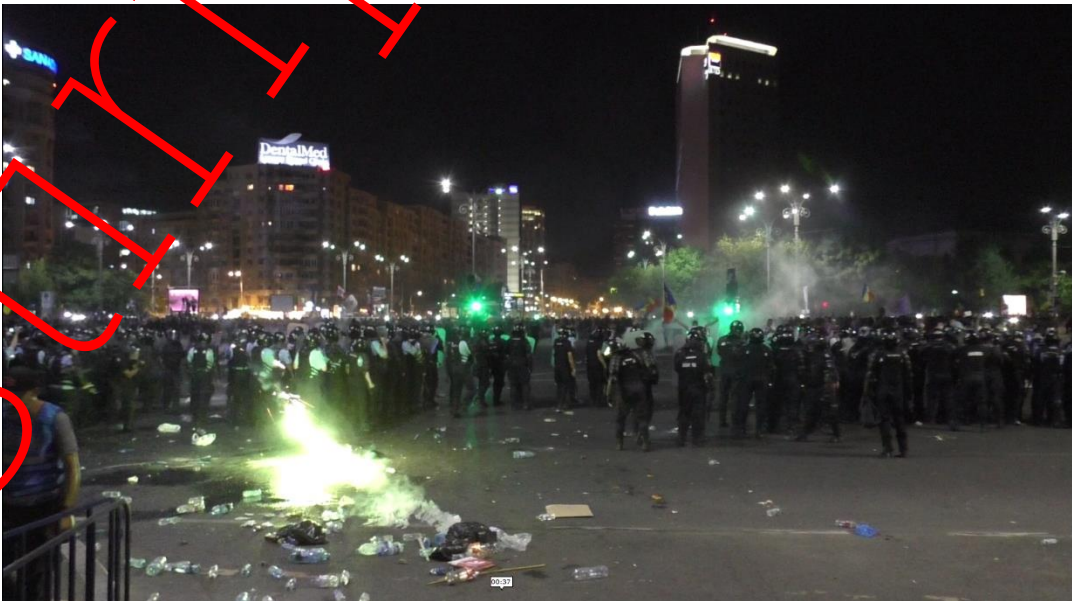
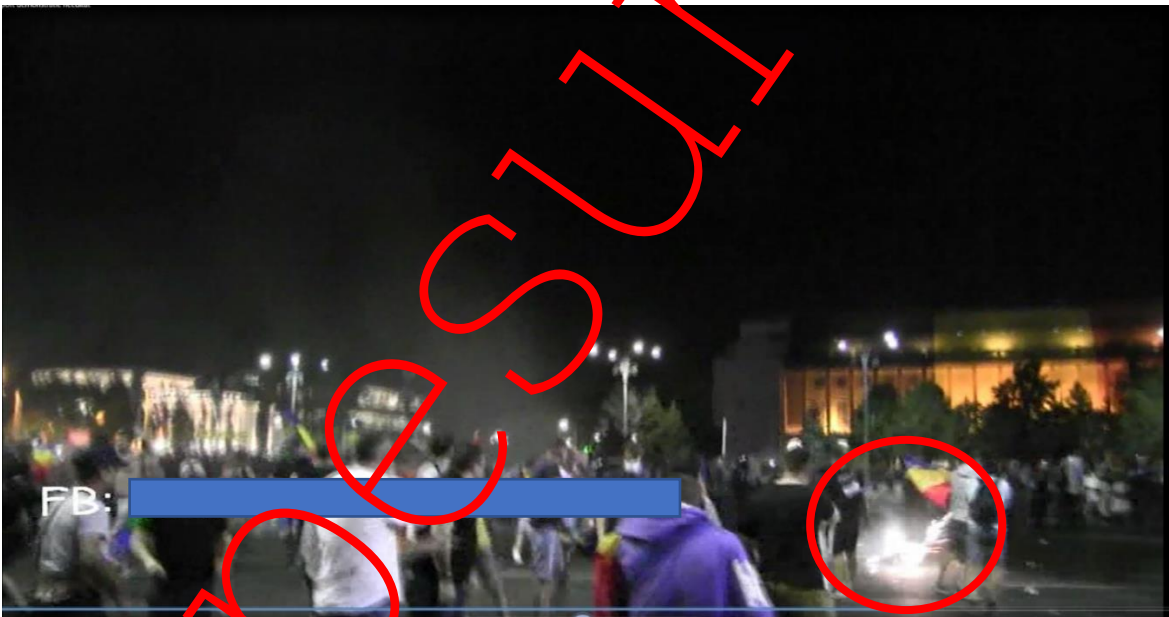
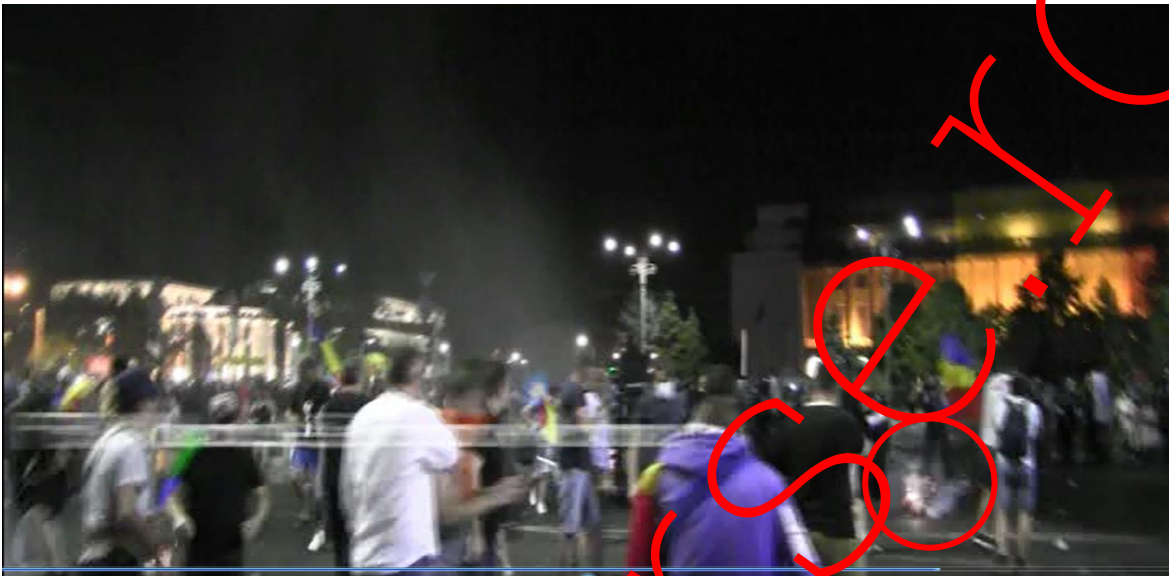

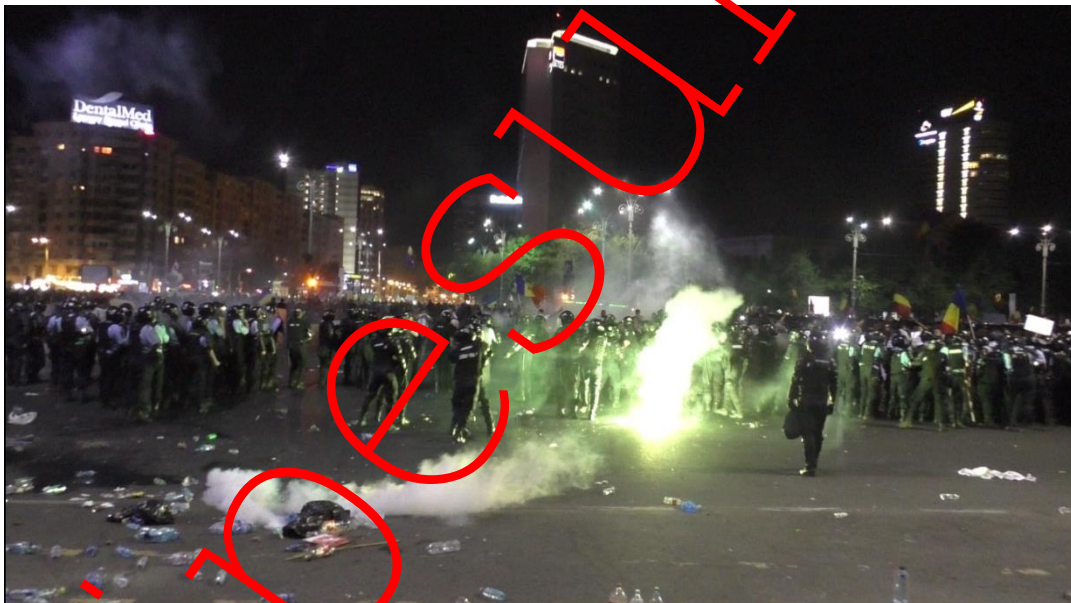
Articole/dispozitive pirotehnice/explozive cu fragmentare/flacăra deschisă utilizate de persoane din randul protestatarilor (a se vedea și filele 84-85)

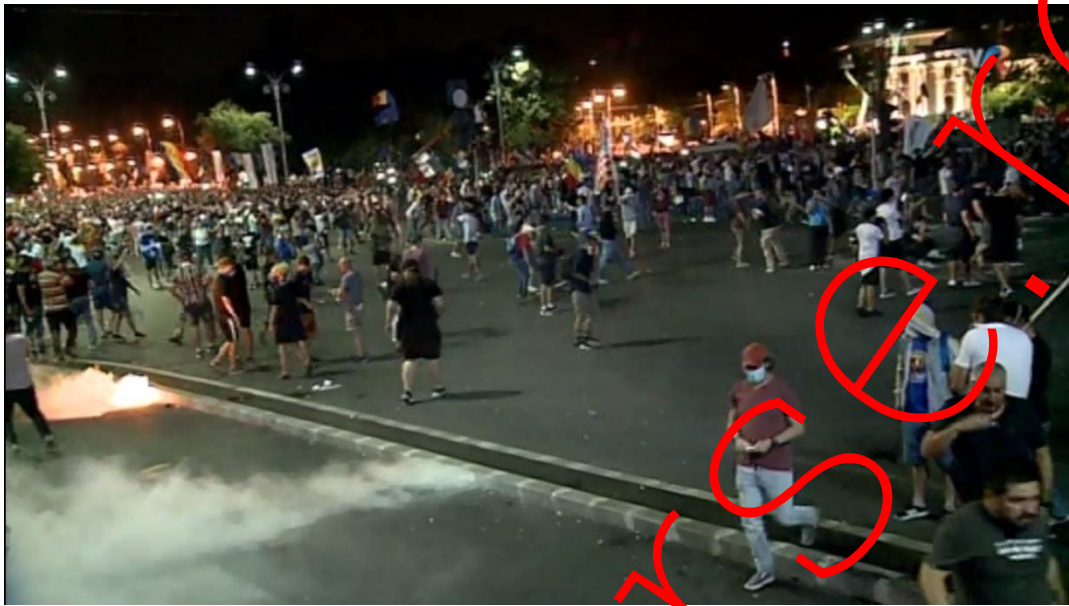

Față de cele de mai sus, pentru motivele detaliate la pag.12-34 din prezenta ordonanță, în conformitate cu dispozițiile art.314 alin.1 lit.a) Cod procedură penală, art.315 alin.1 lit.b) Cod procedură penală rap.la art.16 alin.1 lit.b) Cod procedură penală și art.275 alin.3 Cod procedură penală,

Dispun:

1. Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii, **în formă tentată prev.de art.412 alin.2 Cod penal, a infracțiunii de acțiuni împotriva ordinii constituționale prev.de art.397 alin.2 Cod penal;**
2. Cheltuielile judiciare avansate de stat rămân în sarcina acestuia.

În conformitate cu dispozițiile art. 314 alin.1 lit.a) Cod procedură penală, art.315 alin.1 lit.b) și alin.2 lit.b) Cod procedură penală rap.la art.16 alin.1 lit.a) și b) Cod procedură penală,

Dispun:

1. Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii de către suspectii **maior CAZAN LAURENȚIU VALENTIN (CNP ***), comisar șef de poliție CHIRICĂ MIHAI DAN (CNP ***), colonel CUCOȘ GHEORGHE SEBASTIAN (CNP ***) și colonel SINDILE IONUȚ-CĂTĂLIN (CNP ***)** a infracțiunilor de **abuz în serviciu prev. de art. 297 alin.1 Cod penal, participație improprie la purtare abuzivă prev.de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal, participație improprie la fals intelectual prev.de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal, participație improprie la uz de fals prev.de art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 323 Cod penal, complicitate la abuz în serviciu prev de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal și complicitate la participație improprie la purtare abuzivă prev.de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal**, raportat la stările de fapt reținute în cuprinsul ordonanței de continuare a urmăririi penale nr.*** din **20.09.2018** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare
2. Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de **participație improprie la fals intelectual prev. de art. 52 alin. 3 rap. la art. 321 alin. 1 Cod penal și participație improprie la uz de fals prev art. 52 alin. 3 rap. la art. 323 Cod penal**, raportat la stările de fapt reținute în cuprinsul ordonanței nr.*** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare prin care la data de **12.09.2018** s-a dispus extinderea urmăririi penale;
3. Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de **complicitate la abuz în serviciu prev de art. 48 alin. 1 rap. la art. 297 alin. 1 Cod penal, respectiv complicitate la participație improprie la purtare abuzivă prev. de art. 48 alin. 1 Cod penal cu ref. la art. 52 alin. 3 Cod penal rap. la art. 296 alin. 2 Cod penal cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal**, raportat la stările de fapt pentru care s-a dispus extinderea urmăririi penale la data de **23.04.2019** prin ordonanța nr.*** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare
4. Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de **favorizarea făptuitorului, prev. de art. 269 cod penal, fals intelectual, prev. de art. 321 Cod penal și uz de fals prev. de art. 323 Cod penal** raportat la stările de fapt reținute în cuprinsul ordonanțelor nr. *** din 27.08.2018 și 11.09.2018 ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale.
5. Restituirea către *** a terminalului mobil marca Blackerry seria IMEI nr.***, respectiv către Chirică Mihai Dan a terminalului mobil marca Iphone seria IMEI nr.***;
6. Soluția de clasare se comunică, în copie, în conformitate cu dispozițiile art.316 alin.1 Cod procedură penală.

Având în vedere dispozițiile art.56 alin.4 Cod procedură penală, potrivit cu care: **”urmărirea penală în cazul infracțiunilor săvârșite de militari se efectuează, în mod obligatoriu, de procurorul militar”** și apreciind asupra faptului că prorogarea de competență, după calitatea persoanei, reglementată la art.11 alin.1 din OUG nr.*** - pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative – nu a fost preluată în mod corespunzător și nu se aplică în ipoteza

reglementată de art.11 alin.3 din OUG nr.***, în vederea continuării urmăririi penale sub aspectul săvârșirii de către militarii-jandarmi a infracțiunilor de ***purtare abuzivă, abuz în serviciu și neglijență în serviciu***, prev. de art. 296, art. 297 și art. 298 din Codul penal pentru care prin **ordonanța nr.***** a Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București din data de **14.08.2018**, respectiv prin **ordonanța nr. ***** din data de **14.08.2018** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare a fost începută urmărirea penală în cauză, în conformitate cu dispozițiile art.63 alin.1 Cod procedură penală cu referire la art.56 alin.4 Cod procedură penală, art.58 Cod procedură penală și art.50 Cod procedură penală și având în vedere dispozițiile ordonanței procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. *** din data de **14.08.2018**, potrivit cu care dosarul înregistrat pe rolul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București sub nr. *** a fost preluat, în temeiul art. 325 Cod procedură penală, de Secția Parchetelor Militare, unde a fost înregistrat sub nr. *** , iar prin ordonanța din data de 14.08.2018 s-a dispus reunirea acestuia la dosarul nr. *** ,

Dispun:

1. Declinarea competenței de efectuare a urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de ***purtare abuzivă, abuz în serviciu și neglijență în serviciu***, prev. de art. 296, art. 297 și art. 298 din Codul penal, constând în aceea că *”în data de 10.08.2018, începând cu ora 18⁰⁰, cu ocazia mitingului organizat în zona Piața Victoriei din mun. București, au avut loc incidente violente în care au fost implicate forțele de ordine din cadrul Jandarmeriei Române, în urma cărora a rezultat rănirea mai multor persoane”,* în favoarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare.

Pentru motivele detaliate la pag.28-34, 105-111, respectiv 130-144 din prezenta ordonanță, în vederea aprecierii incidenței în cauza ce a format obiectul dosarului nr.*** al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București a dispozițiilor art.335 Cod procedură penală, respectiv cu privire la extinderea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii de participare improprie la lovire sau alte violențe prev.de art.52 alin.3 Cod penal cu referire la art.193 Cod penal, un exemplar al prezentei ordonanțe se comunică prim-procurorului acestei unități de parchet.